GETIN NOBLE

BANK • SPÓŁKA AKCYJNA

Sprawozdanie finansowe

GETIN NOBLE BANKU S.A.

za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku

wraz ze sprawozdaniem niezależnego

biegłego rewidenta z badania

Warszawa, marzec 2020 roku

WYBRANE DANE FINANSOWE

	01.01.2019-31.12.2019 tys. zł	01.01.2018-31.12.2018 (przekształcone) tys. zł	01.01.2019-31.12.2019 tys. EUR	01.01.2018-31.12.2018 (przekształcone) tys. EUR
Wynik z tytułu odsetek	920 814	1 171 577	214 053	274 573
Wynik z tytułu prowizji i opłat	44 433	89 642	10 329	21 009
Zysk/(strata) brutto	(707 396)	(389 513)	(164 442)	(91 287)
Zysk/ (strata) netto	(640 845)	(451 499)	(148 971)	(105 814)
Całkowite dochody/ (straty) za okres	(530 951)	(634 141)	(123 425)	(148 619)
Przepływy pieniężne netto	230 201	(1 458 827)	53 513	(341 894)

	31.12.2019 tys. zł	31.12.2018 (przekształcone) tys. zł	31.12.2019 tys. EUR	31.12.2018 (przekształcone) tys. EUR
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	38 075 969	41 347 388	8 941 169	9 615 672
Suma aktywów	53 547 310	50 672 494	12 574 219	11 784 301
Zobowiązania wobec klientów	46 201 096	37 185 274	10 849 148	8 647 738
Kapitał własny ogółem	2 546 053	3 077 004	597 876	715 582
Kapitał Tier 1	3 146 386	3 856 984	738 848	896 973
Kapitał Tier 2	684 792	1 016 266	160 806	236 341
Łączny współczynnik kapitałowy	9,9%	11,4%	9,9%	11,4%
Liczba akcji	1 044 553 267	1 044 553 267	1 044 553 267	1 044 553 267

Wybrane dane finansowe zawierające podstawowe pozycje sprawozdania finansowego przeliczono na euro według następujących zasad:

- poszczególne pozycje aktywów, zobowiązań i kapitału własnego przeliczono według średnich kursów ogłoszonych przez Narodowy Bank Polski obowiązujących na dzień 31 grudnia 2019 roku w wysokości 1 EUR = 4,2585 zł oraz na 31 grudnia 2018 roku w wysokości 1 EUR = 4,3000 zł.
- poszczególne pozycje rachunku zysków i strat oraz pozycje dotyczące sprawozdania z przepływów pieniężnych przeliczono według kursów stanowiących średnią arytmetyczną średnich kursów ustalonych przez Narodowy Bank Polski na ostatni dzień każdego zakończonego miesiąca za okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku oraz 31 grudnia 2018 roku (odpowiednio: 1 EUR = 4,3018 zł i 1 EUR = 4,2669 zł).

SPIS TREŚCI:

I. SPRAWOZDANIE FINANSOWE 4
1. Rachunek zysków i strat 4
2. Sprawozdanie z całkowitych dochodów 5
3. Sprawozdanie z sytuacji finansowej 6
4. Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym 7
5. Sprawozdanie z przepływów pieniężnych 8
II. NOTY DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO 9
1. Podstawowe informacje o Banku 9
2. Skład Zarządu i Rady Nadzorczej Banku 10
3. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego 10
4. Istotne zasady (polityki) rachunkowości 10
5. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach 48
6. Korekty błędów poprzednich okresów 53
7. Wynik z tytułu odsetek 53
8. Wynik z tytułu prowizji i opłat 54
9. Przychody z tytułu dywidend 54
10. Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy oraz wynik z pozycji wymiany 54
11. Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów finansowych niewycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy 55
12. Wynik z tytułu pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych 55
13. Koszty działania 56
14. Wynik z tytułu modyfikacji nieistotnych 56
15. Wynik z odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości aktywów finansowych i rezerwy na zobowiązania pozabilansowe 57
16. Wynik z odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości inwestycji w jednostkach zależnych i stowarzyszonych 59
17. Podatek dochodowy 59
18. Kasa, środki w Banku Centralnym 63
19. Należności od banków i instytucji finansowych 64
20. Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy 64
21. Pochodne instrumenty finansowe 66
22. Kredyty i pożyczki udzielone klientom 68
23. Pozostałe instrumenty finansowe 71
24. Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań 73
25. Inwestycje w jednostkach zależnych i stowarzyszonych 74
26. Wartości niematerialne 79
27. Rzeczowe aktywa trwałe 81
28. Aktywa przejęte za długi 84
29. Leasing 84
30. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży 87

31. Inne aktywa 87
32. Zobowiązania wobec banków i instytucji finansowych 88
33. Zobowiązania wobec klientów 88
34. Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych 89
35. Pozostałe zobowiązania 92
36. Rezerwy 92
37. Kapitał podstawowy 98
38. Pozostałe kapitały 98
39. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty 99
40. Zobowiązania warunkowe do udzielenia kredytów i gwarancji 99
41. Wartość godziwa aktywów i zobowiązań finansowych 100
42. Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych 105
43. Informacje dodatkowe do sprawozdania z przepływów pieniężnych 105
44. Informacje dotyczące segmentów działalności 107
45. Transakcje z podmiotami powiązanymi 109
46. Informacje o wynagrodzeniu podmiotu uprawnionego do badania 113
47. Zatrudnienie 113
48. Zdarzenia następujące po zakończeniu okresu sprawozdawczego 113

III. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM FINANSOWYM W BANKU 115

1. Ryzyko kredytowe 115
2. Ryzyko operacyjne 127
3. Ryzyko utraty płynności 129
4. Ryzyko rynkowe 132
5. Ryzyko związane z pochodnymi instrumentami finansowymi 140
6. Rachunkowość zabezpieczeń 140
7. Zarządzanie kapitałem 143
8. Współczynnik kapitałowy 144
9. Ryzyko braku zgodności 145

I. SPRAWOZDANIE FINANSOWE

1. Rachunek zysków i strat

	Nota	01.01.2019-31.12.2019 tys. zł	01.01.2018-31.12.2018 (przekształcone) tys. zł
DZIAŁALNOŚĆ KONTYNUOWANA			
Przychody z tytułu odsetek, w tym:	II.7	2 118 732	2 310 505
od aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu		1 670 761	1 862 265
od aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody		134 417	105 722
od aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy		249 037	277 020
od zobowiązań		64 517	65 498
Koszty z tytułu odsetek	II.7	(1 197 918)	(1 138 928)
Wynik z tytułu odsetek		**920 814**	**1 171 577**
Przychody z tytułu prowizji i opłat	II.8	164 558	196 322
Koszty z tytułu prowizji i opłat	II.8	(120 125)	(106 680)
Wynik z tytułu prowizji i opłat		**44 433**	**89 642**
Przychody z tytułu dywidend	II.9	30 774	43 013
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy oraz wynik z pozycji wymiany	II.10	(35 375)	10 725
Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów finansowych niewycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy	II.11	25 816	51 082
Pozostałe przychody operacyjne	II.12	57 783	63 379
Pozostałe koszty operacyjne	II.12	(164 136)	(116 483)
Wynik z tytułu pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych		**(106 353)**	**(53 104)**
Koszty ryzyka prawnego kredytów walutowych	II.36	(158 160)	-
Koszty działania	II.13	(909 847)	(908 478)
Wynik z tytułu modyfikacji nieistotnych	II.14	(5 510)	(3 407)
Wynik z odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości aktywów finansowych i rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	II.15	(440 360)	(622 410)
Wynik z odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości inwestycji w jednostkach zależnych i stowarzyszonych	II.16	(73 779)	(154 967)
Wynik z działalności operacyjnej		**(707 547)**	**(376 327)**
Udział w zyskach/ (stratach) jednostek stowarzyszonych wycenianych metodą praw własności		151	(13 186)
Zysk/ (strata) brutto		**(707 396)**	**(389 513)**
Podatek dochodowy	II.17	66 551	(61 986)
Zysk/ (strata) netto		**(640 845)**	**(451 499)**

W 2019 i 2018 roku w Banku nie wystąpiła działalność zaniechana.

2. Sprawozdanie z całkowitych dochodów

	Nota	01.01.2019-31.12.2019 tys. zł	01.01.2018-31.12.2018 (przekształcone) tys. zł
Zysk (strata) netto za okres		**(640 845)**	**(451 499)**
Pozycje, które nie zostaną przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat, w tym:		**42 244**	**(195 848)**
Zyski/ (straty) aktuarialne	II.36	425	157
Wycena kapitałowych instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody *		17 889	(206 828)
Podatek dochodowy dotyczący pozycji, które nie zostaną przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat	II.17	23 932	11 854
Udział w innych całkowitych dochodach/(stratach) jednostek stowarzyszonych		(2)	(1 031)
Pozycje, które zostaną przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat, w tym:		**67 650**	**13 206**
Wycena dłużnych instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody		46 948	(8 449)
Efekt rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych	III.6	36 570	24 753
Podatek dochodowy dotyczący pozycji, które zostaną przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat	II.17	(15 868)	(3 098)
Inne całkowite dochody/ (straty) netto		**109 894**	**(182 642)**
Całkowite dochody/ (straty) za okres		**(530 951)**	**(634 141)**

* Niezrealizowane zyski/ straty z tytułu wyceny instrumentów kapitałowych do wartości godziwej dotyczą głównie dwóch portfeli akcji spółek powiązanych posiadanych przez Grupę (Idea Bank S.A. oraz Getin Holding S.A.).

3. Sprawozdanie z sytuacji finansowej

	Nota	31.12.2019 tys. zł	31.12.2018 (przekształcone) tys. zł
AKTYWA			
Kasa, środki w Banku Centralnym	II.18	1 837 845	1 512 499
Należności od banków i instytucji finansowych	II.19	1 257 578	1 261 724
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	II.20	274 648	301 513
Pochodne instrumenty finansowe	II.21	117 201	237 659
Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w tym:	II.22	38 075 969	41 347 388
wyceniane według zamortyzowanego kosztu		37 073 551	40 302 389
obowiązkowo wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy		1 002 418	1 044 999
Pozostałe instrumenty finansowe, w tym:	II.23	9 566 560	3 262 249
wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody		9 232 761	2 389 224
wyceniane według zamortyzowanego kosztu		333 799	873 025
Inwestycje w jednostkach zależnych i stowarzyszonych	II.25	601 139	854 254
Wartości niematerialne	II.26	291 178	264 776
Rzeczowe aktywa trwałe	II.27	294 781	172 789
Aktywa przejęte za długi	II.28	278 911	342 430
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	II.30	1 164	17 371
Aktywa z tytułu podatku dochodowego, w tym:	II.17	638 226	561 418
należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego		8 237	6 494
aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		629 989	554 924
Inne aktywa	II.31	312 110	536 424
SUMA AKTYWÓW		**53 547 310**	**50 672 494**
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁ WŁASNY			
Zobowiązania			
Zobowiązania wobec banków i instytucji finansowych	II.32	806 398	5 491 929
Pochodne instrumenty finansowe	II.21	413 547	470 970
Zobowiązania wobec klientów	II.33	46 201 096	37 185 274
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych, w tym:	II.34	1 582 937	1 894 486
zobowiązania podporządkowane		1 574 455	1 884 401
Pozostałe zobowiązania	II.35	1 750 671	2 513 686
Rezerwy	II.36	246 608	39 145
Suma zobowiązań		**51 001 257**	**47 595 490**
Kapitał własny			
Kapitał podstawowy	II.37	2 851 630	2 751 630
Kapitał niezarejestrowany		-	100 000
Niepodzielony wynik z lat ubiegłych		(6 819)	(1 108 567)
Zysk/ (strata) netto		(640 845)	(451 499)
Pozostałe kapitały	II.38	342 087	1 785 440
Kapitał własny ogółem		**2 546 053**	**3 077 004**
SUMA ZOBOWIĄZAŃ I KAPITAŁU WŁASNEGO		**53 547 310**	**50 672 494**

4. Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

01.01.2019- 31.12.2019	Nota	Kapitał podstawowy	Kapitał niezarejestro-wany	Niepodzielony wynik z lat ubiegłych	Zysk/ (strata) netto	Pozostałe kapitały			Kapitał własny ogółem
						Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny	Pozostałe kapitały rezerwowe	
		tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Na dzień 01.01.2019		**2 751 630**	**100 000**	**(1 560 066)**	**-**	**1 744 039**	**(237 683)**	**279 084**	**3 077 004**
Całkowite dochody/(straty) za okres		-	-	-	(640 845)	-	109 894	-	**(530 951)**
Podział wyniku finansowego za poprzedni rok		-	-	1 553 247	-	(1 553 247)	-	-	**-**
Podwyższenie kapitału zakładowego (zarejestrowany w KRS 10 stycznia 2019)	II.37	100 000	(100 000)	-	-	-	-	-	**-**
Na dzień 31.12.2019		**2 851 630**	**-**	**(6 819)**	**(640 845)**	**190 792**	**(127 789)**	**279 084**	**2 546 053**

01.01.2018- 31.12.2018 (przekształcone)	Nota	Kapitał podstawowy	Kapitał niezarejestro-wany	Niepodzielony wynik z lat ubiegłych	Zysk/ (strata) netto	Pozostałe kapitały			Kapitał własny ogółem
						Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny	Pozostałe kapitały rezerwowe	
		tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Na dzień 01.01.2018		**2 461 630**	**-**	**(710 843)**	**-**	**2 434 487**	**(95 323)**	**279 084**	**4 369 035**
Wpływ wdrożenia MSSF 9		-	-	(1 014 682)	-	-	40 282	-	**(974 400)**
Inne zmiany				(69 693)					**(69 693)**
Na dzień 01.01.2018 po korektach		**2 461 630**	**-**	**(1 795 218)**	**-**	**2 434 487**	**(55 041)**	**279 084**	**3 324 942**
Całkowite dochody/(straty) za okres		-	-	-	(451 499)	-	(182 642)	-	**(634 141)**
Sprzedaż instrumentów kapitałowych wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody		-	-	(1 427)	-	-	-	-	**(1 427)**
Podział wyniku finansowego za poprzedni rok		-	-	688 078	-	(688 078)	-	-	**-**
Podwyższenie kapitału zakładowego	II.37	290 000	100 000*	-	-	(2 370)	-	-	**387 630**
Na dzień 31.12.2018		**2 751 630**	**100 000**	**(1 108 567)**	**(451 499)**	**1 744 039**	**(237 683)**	**279 084**	**3 077 004**

* W dniu 10 stycznia 2019 roku Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego zarejestrował podwyższenie kapitału zakładowego Banku o łączną kwotę 100 000 001,01 zł w drodze emisji 36 630 037 akcji zwykłych na okaziciela serii E o wartości nominalnej 2,73 zł każda akcja.

5. Sprawozdanie z przepływów pieniężnych

	Nota	01.01.2019-31.12.2019 tys. zł	01.01.2018-31.12.2018 (przekształcone) tys. zł
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
Zysk netto		(640 845)	(451 499)
Korekty razem:		6 324 023	(4 250 702)
Amortyzacja	II.13	163 475	84 921
Udział w zyskach/ (stratach) jednostek stowarzyszonych		(151)	13 186
(Zysk)/ strata z działalności inwestycyjnej		82 702	168 073
Odsetki z działalności inwestycyjnej i finansowej i dywidendy		123 883	92 538
Zmiana stanu należności od banków i instytucji finansowych	II.43	(90 999)	(598 771)
Zmiana stanu aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy		26 865	(143 022)
Zmiana stanu pochodnych instrumentów finansowych (aktywo)	II.43	133 581	346 453
Zmiana stanu pożyczek i kredytów udzielonych klientom	II.43	3 271 419	1 293 492
Zmiana stanu instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody	II.43	(6 763 607)	4 961 269
Zmiana stanu instrumentów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu	II.43	539 226	1 355 581
Zmiana stanu aktywów przeznaczonych do sprzedaży		16 207	(1 703)
Zmiana stanu innych aktywów	II.43	224 314	(162 313)
Zmiana stanu zobowiązań wobec banków i instytucji finansowych	II.43	413 539	(148 461)
Zmiana stanu pochodnych instrumentów finansowych (zobowiązanie)	II.43	(40 924)	234 155
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów		9 015 822	(11 579 347)
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	II.43	825	(1 056)
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań		(927 155)	(196 303)
Zmiana stanu rezerw	II.43	207 807	(10 653)
Podatek dochodowy		(74 354)	56 918
Zapłacony podatek dochodowy		(2 454)	(6 233)
Pozostałe korekty		4 002	(9 426)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		**5 683 178**	**(4 702 201)**
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Umorzenie certyfikatów inwestycyjnych	II.25	172 797	-
Zbycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		82 456	60 732
Zbycie inwestycyjnych papierów wartościowych		-	4 038
Dywidendy otrzymane	II.9	30 774	43 013
Otrzymane odsetki od inwestycyjnych papierów wartościowych		3 525	8 701
Nabycie udziałów w jednostce zależnej		(997)	(6 996)
Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		(107 656)	(112 504)
Nabycie inwestycyjnych papierów wartościowych		-	(7 698)
Środki pieniężne wykorzystane w działalności inwestycyjnej		**180 899**	**(10 714)**
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
Wpływy z tytułu emisji akcji		-	390 000
Wykup wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych	II.34	(312 374)	(774 538)
Wpływy z tytułu zaciągniętych kredytów		-	4 790 000
Spłata kredytów	II.32	(5 099 070)	(997 776)
Zapłacone odsetki od kredytów, leasingu i wyemitowanych papierów wartościowych		(158 182)	(144 252)
Płatności leasingowe		(64 250)	(9 346)
Środki pieniężne netto wykorzystane w działalności finansowej		**(5 633 876)**	**3 254 088**
Zwiększenie/ (zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		230 201	(1 458 827)
w tym z tytułu różnic kursowych od środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		*(286)*	*20 852*
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek okresu		1 932 467	3 391 294
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec okresu	**II.43**	**2 162 668**	**1 932 467**

II. NOTY DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

1. Podstawowe informacje o Banku

Getin Noble Bank S.A. („Bank", „Spółka", „Emitent", „GNB") z siedzibą w Warszawie przy ul. Przyokopowej 33 został zarejestrowany na podstawie postanowienia Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy w Warszawie, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego w dniu 25 kwietnia 2008 roku pod numerem KRS 0000304735. Spółce nadano numer statystyczny REGON 141334039. Podstawą prawną działalności Banku jest Statut sporządzony w formie aktu notarialnego z dnia 5 marca 2008 roku (z późniejszymi zmianami).

Kapitał podstawowy Banku wynosi 2 851 630 418,91 zł i dzieli się na 883 381 106 akcji serii A, 18 315 019 akcji serii B, 69 597 068 akcji serii C, 36 630 037 akcji serii D oraz 36 630 037 akcji serii E o wartości nominalnej 2,73 zł każda. Akcje Banku są akcjami zwykłymi na okaziciela, każdej akcji przysługuje prawo 1 głosu podczas Walnego Zgromadzenia Banku. Akcje są dopuszczone do obrotu giełdowego na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie i są notowane pod nazwą skróconą GETINOBLE, oznaczone kodem PLGETBK00012.

Struktura własności znacznych pakietów akcji Banku na dzień przekazania niniejszego sprawozdania finansowego zgodnie z informacjami posiadanymi przez Bank przedstawiała się następująco:

	Liczba posiadanych akcji	Liczba posiadanych głosów na WZA	% udział w kapitale podstawowym	% głosów na WZA
LC Corp B.V.	499 731 696	499 731 696	47,85%	47,85%
dr Leszek Czarnecki (bezpośrednio)	88 208 870	88 208 870	8,44%	8,44%
Getin Holding S.A.	66 771 592	66 771 592	6,39%	6,39%
Pozostali akcjonariusze	389 841 109	389 841 109	37,32%	37,32%
Razem	**1 044 553 267**	**1 044 553 267**	**100,00%**	**100,00%**

Podmiotem dominującym Banku i Grupy Kapitałowej jest dr Leszek Czarnecki, który bezpośrednio oraz za pośrednictwem podmiotów zależnych posiada w sumie 62,78% akcji Getin Noble Banku S.A. Dane dotyczące akcji posiadanych przez dr. Leszka Czarneckiego i jego podmioty zależne przedstawiono w poniższej tabeli:

	Liczba posiadanych akcji	Liczba posiadanych głosów na WZA	% udział w kapitale podstawowym	% głosów na WZA
LC Corp B.V.	499 731 696	499 731 696	47,85%	47,85%
dr Leszek Czarnecki (bezpośrednio)	88 208 870	88 208 870	8,44%	8,44%
Getin Holding S.A.	66 771 592	66 771 592	6,39%	6,39%
Pozostałe	1 016 091	1 016 091	0,10%	0,10%
Razem	**655 728 249**	**655 728 249**	**62,78%**	**62,78%**

Podstawowym przedmiotem działalności Spółki jest wykonywanie usług bankowych oraz prowadzenie działalności gospodarczej określonej w Statucie Banku. Bank prowadzi działalność na terenie całego kraju, świadczy usługi głównie dla osób fizycznych, zarówno w polskich złotych, jak i walutach obcych.

Getin Noble Bank S.A. jest bankiem uniwersalnym, który dysponuje ofertą produktową w zakresie finansowania oraz oszczędzania i inwestowania, a także zapewnia szeroki wachlarz usług dodatkowych, dostępnych przy wykorzystaniu różnych kanałów kontaktu z klientem, m.in. w tradycyjnych placówkach bankowych oraz platformie internetowej.

Bankowość detaliczną Bank prowadzi pod marką Getin Bank, który specjalizuje się w obsłudze depozytowej klientów oraz sprzedaży kredytów detalicznych. Getin Bank oferuje również produkty inwestycyjne oraz jest aktywnym podmiotem w segmencie usług finansowych skierowanych do klienta firmowego oraz jednostek samorządowych. Pion bankowości prywatnej (private banking) dedykowany dla zamożnych klientów prowadzony jest pod marką Noble Bank.

Ofertę własną Banku uzupełniają produkty spółek powiązanych, jak Noble Funds Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A., dom maklerski Noble Securities S.A., czy spółka Noble Concierge sp. z o.o. W ramach współpracy z wymienionymi podmiotami Getin Noble Bank S.A. umożliwia swoim klientom dostęp między innymi do usług maklerskich, concierge, jednostek uczestnictwa i certyfikatów funduszy inwestycyjnych.

2. Skład Zarządu i Rady Nadzorczej Banku

Na dzień podpisania niniejszego sprawozdania finansowego skład organów zarządczych i nadzorujących Getin Noble Bank S.A. był następujący:

Zarząd Getin Noble Banku S.A.	
Prezes Zarządu	Artur Klimczak
Członkowie Zarządu	Karol Karolkiewicz
	Maciej Kleczkiewicz
	Tomasz Misiak
	Marcin Romanowski
	Maja Stankowska
	Wojciech Tomasik

Rada Nadzorcza Getin Noble Banku S.A.	
Przewodniczący Rady Nadzorczej	dr Leszek Czarnecki
Członkowie Rady Nadzorczej	Barbara Bakalarska
	Mariusz Grendowicz
	Tadeusz Hołyński
	Jacek Lisik

W dniu 9 stycznia 2019 roku Pan Remigiusz Baliński złożył rezygnację z pełnienia funkcji Członka Rady Nadzorczej Banku ze skutkiem na dzień 9 stycznia 2019 roku.
W dniu 23 stycznia 2020 roku Pan Krzysztof Bielecki złożył rezygnację z pełnienia funkcji Członka Rady Nadzorczej Banku ze skutkiem na dzień 23 stycznia 2020 roku.

W okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku oraz do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie wystąpiły inne zmiany w składzie Zarządu i Rady Nadzorczej Banku.

3. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd Banku w dniu 31 marca 2020 roku.

4. Istotne zasady (polityki) rachunkowości

4.1. Oświadczenie o zgodności

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) zatwierdzonymi przez UE, a w zakresie nieuregulowanym powyższymi standardami zgodnie z wymogami Ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości z późniejszymi zmianami i wydanymi na jej podstawie przepisami wykonawczymi, jak również wymogami odnoszącymi się do emitentów papierów wartościowych dopuszczonych lub będących przedmiotem ubiegania się o dopuszczenie do obrotu na rynku oficjalnych notowań giełdowych.

Bank stosuje wyłączenie postanowień tzw. „carve out" w zakresie MSR 39 wprowadzonym przez Rozporządzenie Komisji Europejskiej, jak opisano w niniejszym sprawozdaniu.

4.2. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego

W niniejszym sprawozdaniu finansowym zastosowano koncepcję wartości godziwej dla instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy, w tym instrumentów pochodnych, instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych są wyceniane metodą praw własności. Pozostałe składniki aktywów i zobowiązań finansowych wykazywane są według zamortyzowanego kosztu pomniejszonego o odpisy z tytułu utraty wartości lub w cenie nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości.

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Bank w dającej się przewidzieć przyszłości, tj. przez okres co najmniej 12 miesięcy od końca okresu sprawozdawczego.

Dokonując tej oceny uwzględnione zostały znaczące niepewności mogące mieć wpływ na zdolność Banku do kontynuacji działalności. Na podstawie analizy wszelkich aspektów działania Banku oraz jego bieżącej i prognozowanej sytuacji finansowej Zarząd Banku uznał, że zastosowanie założenia kontynuacji działalności do sporządzenia niniejszych sprawozdań finansowych jest zasadne. Pomimo tego identyfikuje kilka obszarów znaczących niepewności oraz potencjalnego ryzyka, które pomimo podjętych przez Bank działań, mogą mieć wpływ na dalsze działanie Banku, a w konsekwencji budzić poważne wątpliwości co do zdolności Banku do kontynuacji działalności.

Podstawą wyrażenia opinii o zasadności kontynuacji działania są analizy i działania przeprowadzone na użytek Planu Naprawy, który został opracowany w IV kwartale 2019 roku i zatwierdzony przez Komisję Nadzoru Finansowego w dniu 9 stycznia 2020 roku, zaktualizowane o zdarzenia mające miejsce po dniu sporządzenia i zatwierdzenia Planu Naprawy.
Zarząd Banku poniżej przedstawia zidentyfikowane obszary znaczących niepewności oraz czynniki potencjalnego ryzyka mogące niekorzystnie wpływać na przyszłą sytuację finansową Banku, w tym na zdolność do kontynuacji działalności. Dotyczą one w szczególności niespełniania wskaźników kapitałowych, rentowności i płynności. Wyeliminowanie zidentyfikowanych zagrożeń i doprowadzenie do odbudowy wskaźników kapitałowych i rentowności wymaga osiągnięcia określonych w zatwierdzonym Planie Naprawy celów biznesowych. Zarząd Banku zwraca uwagę na ryzyko związane z restrukturyzacją Banku i Grupy oraz na rosnącą niepewność dotyczącą skutków obecnie trwającej pandemii koronawirusa COVID-19. W wyniku pandemii ujawniły się już negatywne czynniki o charakterze makroekonomicznym mające wpływ na zjawiska gospodarcze na całym świecie, jak i specyficznie w Polsce. Dynamika tych zjawisk wpływająca na otoczenie gospodarcze i społeczne nie pozwala jeszcze precyzyjnie zidentyfikować i oszacować ich konsekwencji dla przyszłej sytuacji Banku. Po stronie Rządu RP, Komisji Nadzoru Finansowego, Narodowego Banku Polskiego oraz pozostałych instytucji nadzorujących rynek finansowy i polską gospodarkę przygotowywany jest pakiet rozwiązań osłonowych dla gospodarki polskiej. Jednym z założeń, którymi kierują się te instytucje jest oczekiwanie stawiane wobec banków co do wprowadzenia instrumentów wspierających utrzymanie zdolności kredytowej oraz płynności podmiotów gospodarczych oraz osób fizycznych będących klientami banków. Może to mieć istotny wpływ na struktury bilansów oraz rachunków wyników poszczególnych instytucji finansowych. Tym niemniej, Zarząd Banku ocenia, że proponowane mechanizmy osłonowe będą miały wpływ na zminimalizowanie negatywnych konsekwencji pandemii dla gospodarki oraz jej negatywnego wpływu na Bank oraz grupę kapitałową.

1) <u>Sytuacja finansowa</u>

Getin Noble Bank S.A. jest w trakcie realizacji uruchomionego w dniu 10 stycznia 2020 roku Planu Naprawy Grupy Getin Noble Banku S.A. zatwierdzonego przez Komisję Nadzoru Finansowego w dniu 9 stycznia 2020 roku. Zastąpił on realizowany wcześniej przez Bank „Plan trwałej poprawy rentowności Getin Noble Bank S.A. na lata 2017 – 2021. Aktualizacja Programu Postępowania Naprawczego na lata 2016 – 2019" („Plan Postępowania Naprawczego"). Działania naprawcze podejmowane przez Bank w ramach uruchomionego Planu Naprawy mają na celu odbudowę efektywności finansowej Banku poprzez rozwój organiczny, a w konsekwencji powrót na ścieżkę trwałej dochodowości oraz osiągnięcie wymaganych poziomów współczynników kapitałowych w okresie 5 lat. Przyjęty plan działania oparty na akumulacji zysków nie wyklucza podjęcia w

sprzyjających okolicznościach rynkowych działań w celu pozyskania zewnętrznego kapitału.

Zgodnie z informacją przedstawioną w sprawozdaniach finansowych za lata 2016, 2017 oraz 2018 przyczyną uruchomienia Planu Postępowania Naprawczego był ujemny wynik finansowy i utrata rentowności prowadzonej działalności, czego konsekwencją było, poczynając od stycznia 2018 roku, niespełnianie minimalnego wymaganego poziomu połączonego bufora kapitałowego.

Wynik finansowy Grupy za 2019 rok wyniósł –592 mln złotych i był poniżej poziomu zakładanego w Planie Postępowania Naprawczego. O takim stanie rzeczy przesądził szereg negatywnych zdarzeń o charakterze niezależnym od Banku, które wystąpiły zarówno w 2018 roku, jak i w 2019 roku.

Kluczowe dla niepowodzenia realizacji założeń Planu Postępowania Naprawczego było wystąpienie poniższych zdarzeń mających skrajnie negatywny wpływ na Bank, przesądzając o braku realizacji wyniku finansowego zakładanego w Planie Postępowania Naprawczego:

- kryzys płynności z końca 2018 roku wywołany w konsekwencji zmasowanych, nierzetelnych informacji medialnych na temat Banku rozpowszechnianych w listopadzie 2018 roku,
- nieoczekiwane zidentyfikowanie w trakcie procesu poszukiwania inwestora strategicznego dla obydwu banków, tj. Getin Noble Banku S.A. i Idea Banku S.A. pogorszenia sytuacji finansowej Idea Bank S.A., którego skutkiem było złamanie przez Idea Bank S.A. obowiązujących norm kapitałowych,
- wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej odnoszący się do skutków ewentualnej abuzywności postanowień umowy kredytu indeksowanego do CHF (kredyt Raiffeisen Bank Polska S.A.), który był bezpośrednią przyczyną ukształtowania się nowej praktyki rynkowej polegającej na wprowadzeniu do szacowania ryzyka prawnego metody podejścia portfelowego uwzględniającej oszacowanie rezultatów przyszłych sporów z klientami, którzy zaciągnęli kredyty indeksowane do CHF,
- wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej dotyczący prawa konsumenta do obniżki całkowitego kosztu kredytu w przypadku jego spłaty przed terminem określonym w umowie,
- ujawnienie nieprawidłowości w funkcjonowaniu spółki GetBack S.A., które miało konsekwencje dla całego rynku obrotu wierzytelnościami niepracującymi, rynku kapitałowego, a w konsekwencji wpłynęło na wygaszenie popytu klientów na produkty o charakterze inwestycyjnym.

2) Sytuacja kapitałowa

Współczynniki kapitałowe Banku i Grupy na dzień 31 grudnia 2019 roku kształtowały się następująco:

Współczynnik	Wymóg połączonego bufora *	Poziom jednostkowy Banku		Poziom skonsolidowany Grupy	
		Osiągnięty poziom	Różnica	Osiągnięty poziom	Różnica
TCR	14,82%	9,85%	-4,97%	9,98%	-4,84%
TIER 1	12,49%	8,09%	-4,40%	8,23%	-4,27%
CET 1	10,74%	8,09%	-2,65%	8,23%	-2,52%

** limit na dzień 31.12.2019r., od dnia 19.03.2020 roku Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 18.03.2020 roku uchylony został bufor ryzyka systemowego w wysokości 3%.*

Spadek współczynników adekwatności kapitałowej Banku poniżej wymogów połączonego bufora ma swoje historyczne źródło z jednej strony w czynnikach prawno-regulacyjnych, które weszły w życie w 2017 roku, w tym szczególnie Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 25 maja 2017 roku dotyczącego wyższych (150%) wag ryzyka dla ekspozycji zabezpieczonych hipotekami na nieruchomościach, a z drugiej w pogarszającym się wyniku finansowym Banku.

W ramach realizowanego od 2018 r. Planu Ochrony Kapitału Bank koncentrował się na optymalizacji bieżących wyników oraz

na budowie bazy kapitałowej w oparciu o fundusze najwyższej jakości (Tier1). W konsekwencji, dokonano podwyższenia kapitału zakładowego Banku o 390 mln zł oraz zrealizowano połączenie z BPI Bankiem Polskich Inwestycji S.A., co zapewniło zwiększenie funduszy własnych Banku o 38 mln zł.

Ze względu na negatywny wpływ na wyniki finansowe Banku wspomnianych powyżej, niezależnych od Banku zdarzeń, jakie miały miejsce w latach 2018 i 2019, skutkujących brakiem możliwości uzyskania przez Bank dodatnich wyników finansowych, inne działania przewidziane w Planie Ochrony Kapitału, takie jak emisje dłużnych papierów wartościowych AT1, emisje zobowiązań podporządkowanych, czy sprzedaż pakietu akcji DM Noble Securities S.A. stały się w praktyce niemożliwe do realizacji w zakładanej formule i czasie.

Niepowodzeniem zakończył się proces połączenia z Idea Bankiem SA (planowana transakcja została szczegółowo opisana w nocie II.5.2 skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Getin Noble Banku S.A. za rok zakończony 31 grudnia 2018) w wyniku pogorszenia się sytuacji finansowej Idea Banku SA.

Proces pozyskania inwestora finansowego zakończył się bez oczekiwanego przez Bank skutku w postaci dokapitalizowania Banku. Na podstawie informacji otrzymanej od doradcy inwestycyjnego reprezentującego Bank oraz oświadczenia głównego akcjonariusza ustalono, iż w ramach prowadzonych rozmów z oferentami nie udało się uzgodnić warunków finansowych transakcji mającej na celu dokapitalizowanie Banku.

W dniu 16 marca 2020 roku wskutek nagłej decyzji Banku Centralnego Stanów Zjednoczonych (Systemu Rezerwy Federalnej – FED) o obniżce stóp procentowych oraz reakcji rynków finansowych na rozwój pandemii w Europie nastąpiła gwałtowna przecena instrumentów finansowych oraz silna deprecjacja polskiego złotego, w szczególności w relacji do franka szwajcarskiego. W następstwie tych zdarzeń Bank odnotował naruszenie wymogu kapitałowego, o którym mowa w art. 142 ust. 1 pkt. 1) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe („Ustawa") tj. poziomu łącznego współczynnika kapitałowego, o którym mowa w art. 92 rozporządzenia nr 575/2013 Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) z dnia 26 czerwca 2013r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych („Rozporządzenie CRR") powiększonego o dodatkowy wymóg w zakresie funduszy własnych ponad wartość wynikającą z wymogów obliczonych zgodnie ze szczegółowymi zasadami określonymi w Rozporządzeniu CRR, o którym mowa w art. 138 ust. 1 pkt 2a) Ustawy.

Według szacunków Banku poziom wymogu kapitałowego, o którym mowa powyżej obliczony na dzień 16 marca 2020 r. wynosił: ok. 8,9% tj. o ok. 0,4 p.p. poniżej wymaganego przepisami prawa poziomu w wysokości 9,32%. Do zaistniałej sytuacji w całości przyczyniły się czynniki o charakterze zewnętrznym, niezależne od prowadzonej działalności operacyjnej Banku, których źródłem są działania związane z minimalizacją skutków rozprzestrzeniania się pandemii koronawirusa COVID-19.

Występująca obecnie skala zmienności jest na tyle istotna, iż może decydować w najbliższym czasie o wysokiej zmienności poziomu współczynnika kapitałowego Banku w stosunku do wyznaczonej przepisami prawa normy. Należy odnotować, iż zarówno przeszacowanie wyceny portfela obligacji skarbowych, jak również wzrost wymogu kapitałowego wynikający z deprecjacji złotego mogą mieć charakter odwracalny.

O zaistniałym zdarzeniu wystąpienia naruszenia wymogu kapitałowego Bank zawiadomił w trybie art. 142 ust. 1 Ustawy Komisję Nadzoru Finansowego oraz Bankowy Fundusz Gwarancyjny niezwłocznie po powzięciu informacji, tj. w dniu 17 marca br. W tym miejscu wskazać należy, że przepisy Ustawy przyznają Komisji Nadzoru Finansowego szereg uprawnień nadzorczych związanych z powyższą sytuacją, opisanych m.in. w art. 138 ust. 3, art. 142 ust. 3, czy art. 144 Ustawy. W opinii Zarządu działania organów nadzorczych powinny być dostosowane do charakteru i skali przekroczenia normy. Zarząd Banku nie zidentyfikował i nie spodziewa się zastosowania środków nadzorczych, które mogłyby mieć negatywny wpływ na założenie dotyczące kontynuacji działania na potrzeby sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego.

Poza powyższym, istotny negatywny wpływ w kontekście wymogu kapitałowego, o którym mowa w art. 142 ust. 1 pkt. 1) Ustawy miała również decyzja Zarządu Banku z dnia 24 marca 2020 r. w przedmiocie utworzenia:

1. rezerwy portfelowej na ryzyko prawne związane z umowami kredytów hipotecznych i mieszkaniowych indeksowanych kursem CHF w wysokości 158,2 mln złotych, która obniżyła wynik Banku w IV kwartale 2019 r. w ujęciu skonsolidowanym i jednostkowym;
2. dodatkowej rezerwy na koszty związane z wyrokiem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 11 września 2019 r., w sprawie C-383/18 dotyczącej prawa konsumenta do obniżenia kosztu kredytu w przypadku spłaty kredytu przed terminem określonym w umowie w wysokości 101,6 mln zł, która pomniejszyła wynik finansowy w IV kwartale 2019 r. w ujęciu skonsolidowanym i jednostkowym,
3. dodatkowego odpisu na inwestycje Banku w jednostki stowarzyszone w wysokości 49,2 mln zł, który pomniejszył wynik finansowy w IV kwartale 2019 r. w ujęciu skonsolidowanym i jednostkowym.

Bank podejmuje wszelkie niezbędne działania w celu poprawy wskaźników kapitałowych, w szczególności te zawarte w realizowanym od stycznia 2020 r. Planie Naprawy. Należy jednocześnie wskazać, iż czynniki wpływające na przekroczenie minimalnego poziomu normy kapitałowej mają swoje źródło w wykraczającym poza polską gospodarkę zjawisku kryzysowym związanym z pandemią koronawirusa COVID-19. Wychodząc naprzeciw konsekwencjom wspomnianego zjawiska Komisja Nadzoru Finansowego opracowała i opublikowała w dniu 18 marca 2020 roku pakiet działań wzmacniających odporność sektora bankowego i możliwości finansowania gospodarki (tzw. Pakiet Impulsów Nadzorczych na rzecz Bezpieczeństwa i Rozwoju"), w którym w kontekście egzogenicznego charakteru negatywnych zjawisk obecnie obserwowanych wskazała m.in. na pragmatyczne podejście do środków sankcyjnych związanych z przejściowym brakiem wypełniania norm nadzorczych.

Na dzień 27 marca 2020 roku szacowane współczynniki kapitałowe wynoszą odpowiednio :

Współczynnik	Wymóg połączonego bufora */	Norma kapitałowa CRR (Filar1 + Filar2)** /	Poziom jednostkowy Banku	Poziom skonsolidowany Grupy
TCR	11,82%	9,32%	8,6%	8,8%
TIER 1	9,49%	6,99%	7,0%	7,2%
CET 1	7,74%	5,24%	7,0%	7,2%

**/ na podstawie art. 55 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym*
***/na podstawie art. 92 rozporządzenia nr 575/2013 Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) z dnia 26 czerwca 2013r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych („Rozporządzenie CRR") powiększonego o dodatkowy wymóg w zakresie funduszy własnych ponad wartość wynikającą z wymogów obliczonych zgodnie ze szczegółowymi zasadami określonymi w Rozporządzeniu CRR, o którym mowa w art. 138 ust. 1 pkt 2a) Ustawy Prawo Bankowe*

3) Płynność finansowa Banku

W listopadzie 2018 roku, jak zostało to szczegółowo opisane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za 2018 rok, w konsekwencji zmasowanych, nierzetelnych informacji medialnych wywołujących atmosferę niepewności wśród klientów, wystąpił w Banku poważny kryzys płynnościowy.

Przełożyło się to na konieczność podjęcia ze strony Banku szeregu działań mających na celu odbudowę pozycji płynnościowej. W konsekwencji powyższych zdarzeń wskaźniki płynności Banku spadły okresowo poniżej wskazanych w regulacjach nadzorczych poziomów minimalnych, osiągając najniższy poziom w dniu 3 grudnia 2018 roku (wskaźnik LCR wyniósł wówczas 21,3%). Najniższy poziom miary nadzorczej M4 miał miejsce na przełomie grudnia 2018 roku i stycznia 2019 roku (0,94).

Bank uruchomił wówczas działania awaryjne mające na celu utrzymanie płynności, w ramach których pozyskał dwa kredyty refinansowe z Narodowego Banku Polskiego na łączną kwotę 4,79 mld zł. W grudniu 2018 roku Bank podjął również szereg

działań proceduralno-procesowych mających na celu poprawę sytuacji płynnościowej Banku, w tym odbudowanie wskaźników nadzorczych. Działania te zostały ujęte w postaci sformalizowanej jako Plan Odbudowy Płynności. Podstawowym założeniem ww. planu było pozyskanie finansowania z rynku detalicznego dzięki atrakcyjnej ofercie instrumentów lokacyjnych, to jest lokat terminowych oraz kont oszczędnościowych. Cel ten został osiągnięty. Równocześnie Zarząd Banku podjął decyzję o ograniczeniu działalności kredytowej w wybranych segmentach.

W wyniku realizacji Planu Odbudowy Płynności wskaźnik LCR osiągnął w dniu 24 stycznia 2019 roku wymagany poziom 100%. W lutym 2019 roku Bank dokonał całkowitej spłaty kredytów refinansowych z Narodowego Banku Polskiego. Wskaźniki płynnościowe zostały odbudowane do poziomów gwarantujących właściwe bufory bezpieczeństwa.

W poniższej tabeli przedstawiono kształtowanie się miar nadzorczych Getin Noble Banku S.A. na dzień odpowiednio 31 grudnia 2018 roku oraz 31 grudnia 2019 roku:

W poniższej tabeli przedstawiono kształtowanie się miar nadzorczych Getin Noble Banku S.A. w okresie od 31 grudnia 2018 roku do 31 grudnia 2019 roku:

Nadzorcze miary płynności		Wartość minimalna	Wartość na dzień	
			31.12.2019	31.12.2018
LCR	Miara płynności krótkoterminowej	100%	161,7%	52,3%
M4	Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi	1,00	1,19	0,94

Po ustabilizowaniu sytuacji płynnościowej działania Banku były skoncentrowane na dążeniu do obniżenia kosztu finansowania. Od momentu wyjścia z kryzysu finansowego wskaźniki płynności były utrzymywane powyżej minimalnych wymaganych poziomów.

4/ Portfel kredytów walutowych

Bank, posiada nadal istotny portfel kredytów indeksowanych do walut obcych. Dominującą walutą kredytów indeksowanych jest frank szwajcarski. Portfel ten jest narażony na ryzyka finansowe oraz prawne. Ryzyka te zostały wycenione odpowiednio według standardu MSSF 9 i MSR 37, co zostało odzwierciedlone w utworzonych odpisach i rezerwach na dzień 31.12.2019 roku. Informacja o aktualnej wysokości portfela tzw. kredytów frankowych znajduje się w nocie II.21, natomiast informacja o liczbie i wartości przedmiotu sporu postępowań sądowych dotyczących umów kredytowych indeksowanych do walut obcych znajduje się w nocie II.40 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

W dniu 3 października 2019 roku Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej wydał orzeczenie w związku z pytaniami prejudycjalnymi skierowanymi przez polski sąd rozpoznający sprawę dotyczącą kredytu indeksowanego do CHF mającymi na celu ustalenie, między innymi, jakie są konsekwencje abuzywności poszczególnych postanowień zawartych w umowie ww. kredytu, w szczególności, czy dopuszczalne jest wypełnienie luk w umowie spowodowanych usunięciem z niej postanowień niedozwolonych na podstawie przepisów krajowych o charakterze ogólnym przewidujących, że skutki czynności prawnej obejmują również skutki wynikające z zasad słuszności lub ustalonych zwyczajów.

Zgodnie z orzeczeniem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej nie jest dopuszczalne wypełnienie luk w umowie powstałych na skutek usunięcia z niej postanowień niedozwolonych przepisem krajowym o charakterze ogólnym odwołującym się do zasad słuszności lub ustalonych zwyczajów. Zdaniem Trybunału dopuszczalne jest natomiast uzupełnienie tych luk przepisem dyspozytywnym, gdy strony umowy wyrażą na to zgodę, przy czym możliwość ta jest ograniczona do przypadków, w których usunięcie takiego nieuczciwego postanowienia zobowiązywałoby sąd do unieważnienia umowy w całości narażając tym samym konsumenta na szczególnie szkodliwe skutki. TSUE pozostawił

natomiast do rozstrzygnięcia przez sądy krajowe dopuszczalność dalszego wykonywania umowy kredytu w PLN oprocentowanego według stawki LIBOR wyrażając jednocześnie pogląd, że taka konstrukcja może budzić wątpliwości.

W ocenie Banku powyższe orzeczenie będzie wpływać na przyszłe decyzje polskich sądów w sprawach związanych z umowami kredytów indeksowanych czy denominowanych do CHF, których klauzule zostały uznane przez te sądy za abuzywne, jednak obecnie trudno w pełni przewidzieć, w jaki sposób ukształtuje się orzecznictwo polskich sądów w zakresie kredytów udzielonych przez Bank, zwłaszcza w sytuacji gdy żadna z klauzul zawartych we wzorcach umownych stosowanych przez Bank nie została wpisana do rejestru klauzul abuzywnych prowadzonego przez Prezesa UOKiK. Bieżący stan orzecznictwa sądowego w sprawach kredytów indeksowanych lub denominowanych do waluty obcej pod kątem kształtowania się i ewentualnych zmian linii orzeczniczych jest monitorowany przez Bank na bieżąco.

W związku ze wspomnianym wyrokiem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej Bank ocenia, iż przepływy pieniężne z portfela kredytów hipotecznych indeksowanych do walut obcych, mogą nie być w pełni odzyskane oraz może powstać po stronie Banku zobowiązanie do wypływu środków pieniężnych, w wyniku czego stosując MSR 37 oszacował i rozpoznał rezerwę w oparciu o podejście o charakterze portfelowym na ryzyko prawne związane z kredytami hipotecznymi powiązanymi z walutą obcą w kwocie 158 mln złotych. Łącznie z rezerwami na spory sądowe związane z tego typu kredytami istniejące na dzień 31 grudnia 2019 roku, utworzone przez Bank rezerwy na dzień 31 grudnia 2019 roku wynoszą 176 mln złotych.

Finansowanie walutowe portfela kredytów indeksowanych do franka szwajcarskiego odbywa się głównie poprzez transakcje pochodne CIRS oraz FX swap. Struktura terminowa tych transakcji nie jest w pełni dostosowana do okresów zapadalności kredytów CHF, co w warunkach znaczących zaburzeń na rynkach finansowych powoduje występowanie ryzyka związanego ze zdolnością do odnowienia kontraktów, a przede wszystkim wzrostem kosztów ich odnawiania.

5/ Wpływ rozprzestrzeniania się koronawirusa COVID-19

Wybuch pandemii i obawy przed dalszym rozprzestrzenianiem się koronawirusa COVID-19 skutkowały występowaniem od stycznia 2020 roku zwiększonej niepewności na rynkach finansowych, co szczególnie w marcu 2020 roku znalazło odzwierciedlenie w istotnych wahaniach kursów walut, jak i silnej przecenie cen akcji i innych instrumentów rynku finansowego. Zaburzenia rynkowe wywołane rozprzestrzenianiem się koronawirusa COVID-19 kreują czynniki destabilizujące wpływające na cały sektor bankowy bezpośrednio, jak również pośrednio, m.in. w konsekwencji podejmowanych przez władze państwowe działań pomocowych i stabilizujących.

Pandemia stanowi olbrzymie zagrożenie dla światowej, w tym polskiej gospodarki. Trudno w tej chwili jednoznacznie określić jakie będą jej skutki. Należy jednak podkreślić, że znajdą one swoje odzwierciedlenie zarówno w pogarszających się wskaźnikach makroekonomicznych, krótko i średnioterminowych zmianach kursów, ale także w problemach poszczególnych branż naszej gospodarki w różny sposób eksponowanych na źródła kryzysu. Oczywistym jest, iż należy oczekiwać ograniczenia tempa wzrostu rozwoju gospodarczego, a w skrajnym efekcie recesji. Potencjalnie spadająca dynamika wzrostu (w skrajnym wypadku spadek) PKB będzie wiązała się z problemami poszczególnych gałęzi gospodarki, a w konsekwencji z rosnącą stopą bezrobocia. Innym, bardzo ważnym skutkiem jest osłabienie PLN względem kluczowych walut, co może być efektem krótkoterminowych reakcji na obniżkę stóp procentowych, ale o ile utrzyma się w dłuższym okresie, będzie problemem dla części firm uzależnionych od importu, ale także dla banków z istotnym udziałem walut obcych w strukturze bilansu. Ograniczenia administracyjne, potencjalne zmiany w zachowaniu konsumentów, pracodawców i pracowników będą odmiennie oddziaływały na poszczególne branże oraz podmioty prowadzące działalność gospodarczą. Będzie to miało swoje bezpośrednie przełożenie na sytuację finansową klientów, którzy zaciągnęli kredyty w bankach. Aktualnie nie można oszacować faktycznych skutków pandemii, a w związku z tym nie można też przedstawić jednoznacznych jej wpływu na Bank. Tym bardziej, że instytucje państwowe wprowadzają pakiety działań antykryzysowych. Ostateczne skutki kryzysu będą

rezultatem czasu jego trwania oraz natężenia czynników negatywnych, a także w dużej mierze skuteczności podjętych działań antykryzysowych. Z pewnością jednak zjawiska te stanowią czynnik niepewności co do możliwości osiągnięcia przez Bank i Grupę Kapitałową zamierzonych celów biznesowych.

4.3. Podmiot uprawniony do badania sprawozdania finansowego

Podmiotem uprawnionym do przeprowadzenia badania sprawozdania finansowego Banku jest Ernst & Young Audyt Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k. z siedzibą w Warszawie.

4.4. Identyfikacja skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Bank sporządził również skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Getin Noble Bank S.A. za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku obejmujące Getin Noble Bank S.A. oraz jego jednostki zależne i stowarzyszone – zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi przez UE, które zostało podpisane przez Zarząd Banku w dniu 31 marca 2020 roku.

4.5. Waluta funkcjonalna i waluta sprawozdawcza

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w polskich złotych (zł), a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są w tysiącach złotych (tys. zł). Polski złoty jest walutą funkcjonalną Banku oraz walutą sprawozdawczą sprawozdania finansowego.

4.6. Zmiany w stosowanych standardach i interpretacjach

Zmiany do istniejących standardów zastosowane po raz pierwszy w sprawozdaniu finansowym Banku za 2019 rok

Zasady (polityki) rachunkowości zastosowane do sporządzenia sprawozdania finansowego są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzaniu sprawozdania finansowego Banku za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku, za wyjątkiem zastosowania następujących nowych standardów, zmian do istniejących standardów oraz nowej interpretacji obowiązujących dla okresów rocznych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2019 roku:

- MSSF 16 *Leasing* – zatwierdzony w UE w dniu 31 października 2017 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSSF 9 *Instrumenty finansowe* – Kontrakty z cechami przedpłat z ujemną rekompensatą – zatwierdzone w UE w dniu 22 marca 2018 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie),
- KIMSF 23 *Niepewność związana z ujmowaniem podatku dochodowego*, zatwierdzona w UE w dniu 23 października 2018 roku (obowiązuje w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSR 28 *Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach* – Udziały długoterminowe w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach – zatwierdzone w UE w dniu 8 lutego 2019 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSR 19 *Świadczenia pracownicze* – Zmiany Programu, Ograniczenia lub Rozliczenia - zatwierdzone w UE w dniu 13 marca 2019 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie),
- *Zmiany wynikające z przeglądu MSSF 2015-2017* – zatwierdzone w UE w dniu 14 marca 2019 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie.

MSSF 16 *Leasing*

Komisja Europejska Rozporządzeniem nr 2017/1986 z dnia 31 października 2017 roku zatwierdziła Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej nr 16 *Leasing* (MSSF 16) w wersji opublikowanej przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości w dniu 13 stycznia 2016 roku, który zastąpił istniejący standard MSR 17 *Leasing*. MSSF 16 obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku.

Nowy standard wprowadził zmienione zasady ujmowania leasingu. Główną zmianą dla leasingobiorcy jest wyeliminowanie klasyfikacji leasingu na leasing operacyjny i leasing finansowy, a zamiast tego wprowadzenie jednego modelu księgowego leasingu. Zastosowanie nowego standardu miało wpływ na ujmowanie, prezentację, wycenę oraz ujawnienia aktywów będących przedmiotem leasingu operacyjnego oraz odpowiadających im zobowiązań w sprawozdaniu finansowym Banku jako leasingobiorcy.

Bank jest stroną umów najmu długoterminowego samochodów oraz najmu powierzchni biurowych i lokali, a także prawa wieczystego użytkowania gruntów.

Bank ujmuje składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania wraz z odpowiednim zobowiązaniem leasingowym ustalonym w wysokości zdyskontowanych przyszłych płatności w okresie trwania leasingu – odpowiednio jako składnik „Rzeczowych aktywów trwałych" oraz „Pozostałych zobowiązań". W rachunku zysków i strat Bank ujmuje koszty amortyzacji składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania przedmiotu leasingu (w pozycji „Koszty działania") oraz koszty odsetek z tytułu zobowiązania leasingowego (w pozycji „Koszty z tytułu odsetek") (zgodnie z MSR 17 opłaty leasingowe związane z wykorzystaniem aktywów będących przedmiotem leasingu ujęte były w „Kosztach działania" jako koszty najmu i dzierżawy). Wycena zobowiązania z tytułu leasingu jest okresowo rozliczana z płatnościami leasingowymi. Aktywa z tytułu prawa do użytkowania są amortyzowane liniowo, natomiast zobowiązania z tytułu umów leasingowych rozliczane efektywną stopą procentową.

Zobowiązania z tytułu leasingu wynikające z umów najmu nieruchomości denominowanych w walucie obcej są wyceniane na każdy dzień bilansowy, a zysk lub strata z tytułu rewaluacji ujmowane są w rachunku zysków i strat w pozycji „Wynik z pozycji wymiany".

Bank skorzystał z podejścia uproszczonego przewidzianego w standardzie dla leasingów krótkoterminowych (w tym dla umów, których pozostały okres leasingu na dzień 1 stycznia 2019 roku jest krótszy niż 12 miesięcy) oraz leasingów aktywów o niskiej wartości. W przypadku tych umów Bank ujmuje opłaty leasingowe jako koszty metodą liniową w trakcie okresu leasingu.
Bank wykorzystał wiedzę zdobytą po fakcie przy określaniu okresu leasingu, jeżeli umowa przewiduje opcję przedłużenia leasingu lub opcję wypowiedzenia leasingu.

Zastosowanie MSSF 16 wymagało od Banku analizy danych oraz dokonania szacunków i wyliczeń, które mają wpływ na wycenę zobowiązań leasingowych oraz wycenę aktywa z tytułu prawa do użytkowania. Obejmują one m. in. dokonanie oceny czy umowa zawiera leasing zgodnie z MSSF 16 oraz ustalenie okresu jej obowiązywania. Wartość bieżąca opłat leasingowych ustalana jest przy zastosowaniu krańcowej stopy procentowej leasingobiorcy, z uwzględnieniem walut w jakich denominowane są umowy leasingowe oraz okresów zapadalności umów.

Stopy procentowe zastosowane na dzień 1 stycznia 2019 roku:
PLN: 3,33% - 4,38% w zależności od pozostałego okresu leasingu
EUR: 1,50% - 2,24% w zależności od pozostałego okresu leasingu

Przy ustaleniu okresu leasingu Bank uwzględnił opcję przedłużenia, jeżeli jest zawarta w umowie i w ocenie Banku skorzystanie z tej opcji jest prawdopodobne. W przypadku umów zawartych na czas nieokreślony Bank dokonuje szacunku zakładanego z wystarczającą pewnością okresu użytkowania składnika aktywów, który stanowi przedmiot

leasingu. Ustalając okres leasingu Bank ocenia istotność szeroko rozumianych kosztów, tzn. poza kwestiami stricte umownymi bądź finansowymi, uwzględnia wszelkie inne istotne czynniki ekonomiczne zniechęcające do wypowiedzenia umowy (np. istotne inwestycje w przedmiocie leasingu, dostępność rozwiązań alternatywnych, koszty relokacji). Dla umów najmu oddziałów zawartych na czas nieokreślony Bank przyjął okres 3 lat biorąc pod uwagę istotność inwestycji w obcym środku trwałym, koszty relokacji, a także strategię obecności w danej lokalizacji, zapewniającej elastyczność i efektywność biznesową oraz uwzględniając zmieniające się oczekiwania i preferencje klientów.

Bank dokonał wdrożenia MSSF 16 przy zastosowaniu podejścia retrospektywnego zmodyfikowanego ze skumulowanym wpływem na dzień 1 stycznia 2019 roku, bez przekształcania danych porównawczych. Na dzień pierwszego zastosowania Bank rozpoznał zobowiązanie z tytułu leasingu w kwocie 164 707 tys. zł wycenione w wartości bieżącej pozostałych opłat leasingowych, zdyskontowanych poprzez zastosowanie krańcowych stóp procentowych Banku oraz ujął składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania wyceniony w kwocie równej zobowiązaniu z tytułu leasingu.

Wpływ pierwszego zastosowania MSSF 16 na dzień 1 stycznia 2019 został zaprezentowany poniżej:

	31.12.2018 (przekształcone) tys. zł	Wpływ wdrożenia MSSF 16 tys. zł	01.01.2019 tys. zł
Rzeczowe aktywa trwałe	172 789	164 707	337 496
Pozostałe zobowiązania	2 513 686	164 707	2 678 393

Wzrost aktywów wynikający z rozpoznania aktywów z tytułu prawa do użytkowania dotyczącego umów leasingu spowodował wzrost wymogów kapitałowych na 1 stycznia 2019 roku co wpłynęło na zmniejszenie na 1 stycznia 2019 roku współczynnika kapitału Tier I oraz łącznego współczynnika kapitałowego o ok. 4 p.b.

Uzgodnienie różnic pomiędzy kwotami przyszłych opłat, do których Bank jest zobowiązany z tytułu leasingu operacyjnego, ujawnionymi zgodnie z MSR 17 na dzień 31 grudnia 2018 roku, zdyskontowanymi przy zastosowaniu krańcowej stopy procentowej w dniu pierwszego zastosowania, oraz zobowiązaniami z tytułu leasingu ujętymi w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w dniu pierwszego zastosowania:

	31.12.2018/ 01.01.2019 tys. zł
Przyszłe minimalne opłaty z tytułu umów nieodwoływanego leasingu operacyjnego wg MSR 17	**148 932**
Ujęcie prawa wieczystego użytkowania	3 872
Ujęcie umów zawartych na czas nieokreślony	21 729
Umowy krótkoterminowe	(1 418)
Efekt dyskontowania	(8 408)
Zobowiązania z tytułu leasingu wg MSSF 16	**164 707**
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego wg MSR17 na dzień 31.12.2018 r.	15 345
Zobowiązania z tytułu leasingu wg MSSF 16 łącznie	180 052

Standardy i interpretacje, które zostały już opublikowane i zatwierdzone przez UE, ale jeszcze nie weszły w życie

- Zmiany do *Odniesień do Założeń Koncepcyjnych zawartych w Międzynarodowych Standardach Sprawozdawczości Finansowej*; obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2020 roku lub po tej dacie,
- Zmiany do MSR 1 *Prezentacja sprawozdań finansowy*ch i MSR 8 *Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów* – Definicja istotności; obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2020 roku lub po tej dacie,
- Zmiany do MSSF 9 *Instrumenty finansowe*, MSR 39 *Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena* i MSSF 7 *Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji* – reforma wskaźników stóp procentowych; obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2020 roku lub po tej dacie.

Zmiany do MSSF 9 *Instrumenty finansowe*, MSR 39 *Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena* i MSSF 7 *Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji*

Zmiana standardów MSSF 9, MSR 39 oraz MSSF7 opublikowana dnia 16 stycznia 2020 roku Rozporządzeniem Komisji (UE) dotyczy wpływu reformy wskaźników referencyjnych stóp procentowych na zasady stosowania rachunkowości zabezpieczeń do momentu zastąpienia istniejących wskaźników referencyjnych alternatywnym oprocentowaniem.

Zmiana ta pozwala na tymczasowe odstępstwa od stosowania szczególnych wymogów rachunkowości zabezpieczeń poprzez przyjęcie założenia, że wskaźnik referencyjny stopy procentowej, na którym opierają się zabezpieczane przepływy lub zabezpieczone ryzyko oraz wskaźnik referencyjny stopy procentowej, na którym opierają się przepływy pieniężne wynikające z instrumentu zabezpieczającego, nie ulegają zmianie w wyniku reformy wskaźnika referencyjnego stopy procentowej.

Bank skorzystał z możliwości wcześniejszego zastosowania wyżej wymienionych zmian i nie uwzględnił niepewności w zakresie kształtowania się wskaźników referencyjnych po okresie ich zastąpienia w wyniku reformy w ramach prowadzonej w Banku rachunkowości zabezpieczeń.

Reforma wskaźników referencyjnych stopy LIBOR może mieć wpływ na prowadzoną w Banku rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych dla waluty CHF. Wszystkie instrumenty zabezpieczające wchodzące w skład rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych to transakcje CIRS CHF/PLN, których przepływy odsetkowe na nodze CHF oparte są o LIBOR CHF 3M. Kwoty nominalne oraz wartości godziwe instrumentów zabezpieczających CIRS w ramach rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych przedstawione są w nocie III.6.

Nowe standardy oraz zmiany do istniejących standardów wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR), ale jeszcze niezatwierdzone do stosowania w UE

MSSF w kształcie zatwierdzonym przez UE nie różnią się obecnie w znaczący sposób od regulacji wydanych przez RMSR, z wyjątkiem poniższych nowych standardów oraz zmian do standardów, które według stanu na dzień 31 marca 2020 roku nie zostały jeszcze zatwierdzone do stosowania w UE (poniższe daty wejścia w życie odnoszą się do standardów w wersji pełnej):

- MSSF 14 *Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe* – obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie; Komisja Europejska nie zatwierdziła niniejszego standardu do stosowania na terenie UE,
- MSSF 17 *Umowy ubezpieczeniowe* – obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2021 roku lub po tej dacie,

- Zmiany do MSSF 10 *Skonsolidowane sprawozdania finansowe* oraz MSR 28 *Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach* – Sprzedaż lub wniesienie aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem oraz późniejsze zmiany; prace prowadzące do zatwierdzenia niniejszych zmian zostały przez UE odłożone bezterminowo,
- Zmiany do MSSF 3 *Połączenia jednostek gospodarczych* – obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2020 roku lub po tej dacie.

Daty wejścia w życie są datami wynikającymi z treści standardów ogłoszonych przez Radę ds. Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej. Daty stosowania standardów w UE mogą różnić się od dat stosowania wynikających z treści standardów i są ogłaszane w momencie zatwierdzenia do stosowania przez UE.

Według szacunków Banku, wyżej wymienione nowe standardy, zmiany do istniejących standardów nie miałyby istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe, jeżeli zostałyby zastosowane przez Bank na dzień bilansowy.

Przekształcenie danych porównawczych

Dane porównawcze za okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku prezentowane w niniejszym sprawozdaniu finansowym zostały przekształcone tak, by uwzględnić poniżej wymienione zmiany wprowadzone od dnia opublikowania jednostkowego sprawozdania finansowego za okres zakończony 31 grudnia 2018 roku. W ocenie Banku wprowadzone zmiany w lepszy sposób odzwierciedlają charakter transakcji z punktu widzenia operacyjnej działalności Banku, a tym samym dostarczą inwestorom bardziej przydatnej i wiarygodnej informacji.

Zmiana prezentacji prowizji i opłat, pozostałych kosztów operacyjnych i kosztów działania

W 2019 roku Bank dokonał zmiany sposobu prezentacji kosztów ponoszonych na rzecz Biura Informacji Kredytowej („BIK"), Krajowej Izby Rozliczeniowej („KIR") oraz kosztów wynagrodzeń pracowników za sprzedaż depozytów terminowych z „Kosztów z tytułu prowizji i opłat" do „Kosztów działania" w rachunku zysków i strat.
Ponadto dokonano przeniesienia kosztów promocji i nagród dla klientów pomiędzy pozycjami „Pozostałe koszty operacyjne" i „Koszty z tytułu prowizji i opłat".

W ocenie Banku zmiana sposobu prezentacji wspomnianych powyżej kosztów w lepszy sposób odzwierciedla charakter tych kosztów z punktu widzenia operacyjnej działalności Banku, a tym samym dostarcza inwestorom bardziej przydatnej i wiarygodnej informacji.

W związku z dokonaną zmianą przekształcono dane porównawcze za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2018 roku. Niniejsza zmiana nie miała wpływu na wartość wyniku finansowego netto w żadnym z prezentowanych w niniejszym sprawozdaniu finansowym okresów sprawozdawczych.

Zmiana sposobu ujmowania przychodów z tytułu udziału w zyskach

Bank dokonał zmiany sposobu ujmowania przychodów z tytułu udziału w zyskach ze sprzedaży umów ubezpieczenia o charakterze ochronnym, determinowanych utrzymaniem określonego wskaźnika szkodowości z portfela Banku. Dotychczas Bank traktował wynagrodzenie dotyczące udziału w zyskach jako osobne zobowiązanie z tytułu świadczenia usług i ujmował przychody jednorazowo jako przychód prowizyjny, z uwzględnieniem rezerwy na potencjalne zwroty wynagrodzenia. Po analizie ekonomicznego charakteru wynagrodzenia z tego tytułu, Bank dokonał korekty sposobu ujmowania przychodów z tytułu udziału w zyskach, w taki sposób jakby wynagrodzenie to stanowiło element całkowitego wynagrodzenia za sprzedaż ubezpieczeń o charakterze ochronnym i rozliczane jest zgodnie z formułą stosowaną przez Bank do rozliczania produktów ubezpieczeniowych powiązanych z instrumentem finansowym. Na dzień 1 stycznia 2019 roku Bank w kapitale własnym ujął

korektę z tego tytułu w kwocie -6,8 mln zł oraz dokonał odpowiedniego przekształcenia danych porównawczych zaprezentowanych w tabelach poniżej:

Rachunek zysków i strat za okres 01.01.2018-31.12.2018	Getin Noble Bank S.A. dane opublikowane	Zmiana sposobu ujmowania przychodów z tytułu udziału w zyskach	Zmiany prezentacyjne	Przekształcone dane porównawcze
	tys. zł		tys. zł	tys. zł
DZIAŁALNOŚĆ KONTYNUOWANA				
Przychody z tytułu odsetek, w tym:	2 309 103	1 402	-	2 310 505
od aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu	1 860 863	1 402	-	1 862 265
od aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody	105 722	-	-	105 722
od aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy	277 020	-	-	277 020
od zobowiązań finansowych	65 498	-	-	65 498
Koszty z tytułu odsetek	(1 138 928)	-	-	(1 138 928)
Wynik z tytułu odsetek	**1 170 175**	**1 402**	**-**	**1 171 577**
Przychody z tytułu prowizji i opłat	206 143	(9 821)	-	196 322
Koszty z tytułu prowizji i opłat	(115 486)	-	8 806	(106 680)
Wynik z tytułu prowizji i opłat	**90 657**	**(9 821)**	**8 806**	**89 642**
Przychody z tytułu dywidend	43 013	-	-	43 013
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy oraz wynik z pozycji wymiany	10 725	-	-	10 725
Wynik na pozostałych instrumentach finansowych	51 082	-	-	51 082
Pozostałe przychody operacyjne	63 379	-	-	63 379
Pozostałe koszty operacyjne	(116 483)	-	-	(116 483)
Wynik z tytułu pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych	**(53 104)**	**-**	**-**	**(53 104)**
Koszty działania	(899 672)	-	(8 806)	(908 478)
Wynik z tytułu modyfikacji nieistotnej	(3 407)	-	-	(3 407)
Wynik z odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości aktywów finansowych i rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	(622 410)	-	-	(622 410)
Wynik z odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości inwestycji w jednostki zależne i stowarzyszone	(154 967)	-	-	(154 967)
Wynik z działalności operacyjnej	**(367 908)**	**(8 419)**	**-**	**(376 327)**
Udział w zyskach/ (stratach) jednostek stowarzyszonych	(13 186)	-	-	(13 186)
Zysk/ (strata) brutto	**(381 094)**	**(8 419)**	**-**	**(389 513)**
Podatek dochodowy	(63 586)	1 600	-	(61 986)
Zysk/ (strata) netto	**(444 680)**	**(6 819)**	**-**	**(451 499)**

Sprawozdanie z sytuacji finansowej 31.12.2018	Getin Noble Bank S.A. dane opublikowane	Zmiana sposobu ujmowania przychodów z tytułu udziału w zyskach	Przekształcone dane porównawcze
	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Aktywa			
Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w tym:	41 356 339	(8 951)	41 347 388
wyceniane według zamortyzowanego kosztu	40 311 340	(8 951)	40 302 389
Aktywa z tytułu podatku dochodowego, w tym:	559 818	1 600	561 418
aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	553 324	1 600	554 924
SUMA AKTYWÓW	**50 679 845**	**(7 351)**	**50 672 494**
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁ WŁASNY			
Zobowiązania			
Pozostałe zobowiązania	2 514 218	(532)	2 513 686
Suma zobowiązań	**47 596 022**	**(532)**	**47 595 490**
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej			
Zysk/ (strata) netto	(444 680)	(6 819)	(451 499)
Kapitał własny ogółem	**3 083 823**	**(6 819)**	**3 077 004**
SUMA ZOBOWIĄZAŃ I KAPITAŁU WŁASNEGO	**50 679 845**	**(7 351)**	**50 672 494**

Wpływ powyższej korekty na sprawozdanie z przepływów pieniężnych jest nieistotny.

Korekta nie ma wpływu na dane finansowe na dzień 1 stycznia 2018 roku.

4.7. Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej

Transakcje wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane przy zastosowaniu kursu obowiązującego w dniu zawarcia transakcji.

Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania pieniężne wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane przy zastosowaniu obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego średniego kursu ustalonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski. Powstałe z przeliczenia różnice kursowe ujmowane są w odpowiednich pozycjach rachunku zysków i strat. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej są wykazywane po kursie historycznym z dnia transakcji. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej są przeliczane po kursie z dnia dokonania wyceny do wartości godziwej.

4.8. Inwestycje w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach

Inwestycje w jednostkach zależnych i wspólnych przedsięwzięciach, niezakwalifikowane jako przeznaczone do sprzedaży (bądź nie wchodzące w skład grupy do zbycia zaklasyfikowanej jako przeznaczona do sprzedaży zgodnie z MSSF 5), ujmuje się w cenie nabycia i pomniejsza o odpisy na ewentualną utratę wartości. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych ujmowane są zgodnie z metodą praw własności opisaną w MSR 28.

4.9. Aktywa i zobowiązania finansowe

Początkowe ujęcie

Nabycie i sprzedaż aktywów finansowych rozpoznawane są na dzień dokonania transakcji (a nie w momencie wpływu lub wypływu środków pieniężnych) oraz wykazuje się je w księgach rachunkowych i sprawozdaniu finansowym okresu, którego dotyczą.

W momencie początkowego ujęcia składnik aktywów finansowych lub zobowiązanie finansowe wycenia się według wartości godziwej, powiększonej, w przypadku składnika aktywów lub zobowiązania finansowego niekwalifikowanych jako wyceniane

według wartości godziwej przez wynik finansowy, o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia lub emisji składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego.

Klasyfikacja i wycena (aktywa finansowe)

Klasyfikacja aktywów finansowych odbywa się w momencie początkowego ujęcia składnika aktywów w bilansie i zależy od:

- modelu biznesowego w zakresie zarządzania aktywami finansowymi, który określany jest na poziomie odzwierciedlającym sposób, w jaki zarządza się łącznie grupami aktywów finansowych, aby zrealizować określony cel biznesowy oraz
- charakterystyki umownych przepływów pieniężnych, tj. od tego, czy umowne przepływy pieniężne stanowią wyłącznie spłatę kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty (tzw. kryterium SPPI – ang. *solely payments of principal and interest*).

W zależności od modelu biznesowego, a także charakterystyki umownych przepływów pieniężnych, aktywa finansowe mogą zostać zaklasyfikowane jako:

- wyceniane w zamortyzowanym koszcie,
- wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody,
- wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy.

Model biznesowy nie zależy od zamiarów kierownictwa odnośnie pojedynczego instrumentu. Bank może mieć więcej niż jeden model biznesowy w zakresie zarządzania instrumentami finansowymi. Bank ocenia swój model biznesowy biorąc pod uwagę wszystkie informacje, które są dostępne na dzień oceny. Takie informacje obejmują między innymi:

- przyjęte polityki i cele zarządzania portfelem oraz ich realizacja w praktyce,
- sposób, w jaki wyniki modelu biznesowego i aktywów finansowych utrzymywanych w ramach tego modelu biznesowego są oceniane i przekazywane kluczowemu personelowi kierowniczemu Banku,
- rodzaje ryzyka, które mają wpływ na wyniki modelu biznesowego (i aktywów finansowych utrzymywanych w ramach tego modelu biznesowego), a w szczególności sposób, w jaki zarządza się tym ryzykiem,
- sposób, w jaki wynagradzane są osoby zarządzające aktywami finansowymi,
- częstotliwość, wartość sprzedaży aktywów z portfela we wcześniejszych okresach, powody tej sprzedaży oraz oczekiwania odnośnie przyszłych operacji sprzedaży.

Dłużne aktywa finansowe mogą zostać zakupione w ramach następujących modeli biznesowych:

- model biznesowy zakładający utrzymanie aktywów w celu uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy (model „utrzymywanie"),
- model biznesowy, którego cel jest realizowany zarówno poprzez uzyskiwanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i poprzez sprzedaż aktywów finansowych (model „utrzymywanie i sprzedaż"),
- inne modele biznesowe.

Aktywa finansowe, które są klasyfikowane do modelu biznesowego zakładającego utrzymywanie aktywów w celu uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy, są zarządzane z zamiarem realizowania przepływów pieniężnych poprzez otrzymywanie płatności wynikających z umowy w całym okresie życia instrumentu. Jednakże Bank nie musi utrzymywać wszystkich instrumentów w ramach tego modelu biznesowego do terminu wymagalności. Ten model biznesowy zakłada utrzymywanie aktywów finansowych nawet w przypadku, gdy następuje sprzedaż składników aktywów finansowych lub sprzedaż taka jest przewidywana w przyszłości (np. w przypadku, gdy następuje wzrost ryzyka kredytowego związanego z tymi aktywami). Działania w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym, które mają na celu ograniczenie potencjalnych strat wynikających z pogorszenia jakości kredytowej, są integralną częścią tego modelu biznesowego. Bank może też dokonywać sprzedaży aktywów finansowych w celu zarządzania ryzykiem koncentracji.

W modelu biznesowym, którego cel jest realizowany zarówno poprzez uzyskiwanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i poprzez sprzedaż składników aktywów finansowych, kluczowy personel kierowniczy Banku podjął decyzję o tym, że zarówno uzyskiwanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i sprzedaż aktywów finansowych są niezbędne do realizowania celu tego modelu biznesowego. Model ten zakłada większą częstotliwość i wartość sprzedaży w porównaniu z modelem „utrzymywanie". Wynika to z faktu, że sprzedaż aktywów finansowych jest niezbędna do realizacji celu modelu biznesowego, a nie jest tylko jego działaniem sporadycznym. Nie istnieje jednak żaden określony próg częstotliwości lub wartość sprzedaży, który musi zostać osiągnięty w tym modelu biznesowym. Bank utrzymuje instrumenty finansowe w tym modelu biznesowym między innymi w celu zarządzania bieżącymi potrzebami w zakresie płynności, utrzymaniem określonego profilu przychodów z tytułu odsetek lub dostosowanie okresu życia aktywów finansowych do terminu wymagalności zobowiązań, które są finansowane z tych aktywów.

Jeśli składnik aktywów finansowych nie jest klasyfikowany do modelu biznesowego „utrzymywanie" lub „utrzymywanie i sprzedaż", wówczas klasyfikuje go do modelu biznesowego „sprzedaż", który zakłada realizowanie przepływów pieniężnych poprzez sprzedaż aktywów. Bank podejmuje decyzje w oparciu o wartości godziwe aktywów i zarządza nimi w celu realizowania tych wartości godziwych. W takim przypadku cel Banku będzie realizowany poprzez aktywne kupno i sprzedaż aktywów finansowych, a uzyskiwanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy jest jedynie działaniem ubocznym realizacji celu tego modelu biznesowego.

W przypadku aktywów finansowych utrzymywanych w ramach modelu „utrzymywanie" lub modelu „utrzymywanie i sprzedaż" Bank ustala, czy wynikające z umowy przepływy pieniężne ze składnika aktywów finansowych są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty, czyli są zgodne z podstawową umową pożyczkową, przeprowadzając jakościowy test SPPI. W podstawowej umowie pożyczkowej odsetki obejmują:

- zapłatę za wartość pieniądza w czasie,
- zapłatę za ryzyko kredytowe,
- zapłatę za inne podstawowe rodzaje ryzyka związane z udzielaniem kredytów lub pożyczek (np. ryzyko płynności),
- zapłatę za koszty (np. koszty administracyjne) związane z utrzymywaniem składnika aktywów finansowych przez określony czas,
- marżę zysku.

Jeśli na podstawie jakościowego testu SPPI nie można ustalić czy wynikające z umowy przepływy pieniężne ze składnika aktywów finansowych są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty, Bank przeprowadza ilościowy test SPPI (tzw. benchmark test). Polega on na ocenie jak różniłyby się wynikające z umowy (niezdyskontowane) przepływy pieniężne z ocenianego składnika aktywów finansowych od poziomu referencyjnego (niezdyskontowanych) przepływów pieniężnych.

Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie

Aktywa finansowe wycenia się w zamortyzowanym koszcie, jeśli spełnione są oba poniższe warunki oraz Bank nie wyznaczył ich jako wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy:

- składnik aktywów finansowych jest utrzymywany zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest utrzymywanie aktywów finansowych dla uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy,
- warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty.

Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody

Aktywa finansowe są wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody, jeśli spełnione są oba poniższe warunki oraz Bank nie wyznaczył ich jako wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy:

- składnik aktywów finansowych jest utrzymywany zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest zarówno otrzymywanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i sprzedaż składników aktywów finansowych,
- warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty,
- Bank może w momencie początkowego ujęcia dokonać nieodwołalnego wyboru odnośnie do określonych inwestycji w instrumenty kapitałowe, które w przeciwnym razie byłyby wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy, aby ujmować późniejsze zmiany wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy

Składnik aktywów finansowych wycenia się do wartości godziwej przez wynik finansowy, chyba że jest wyceniany w zamortyzowanym koszcie lub do wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

Aktywa finansowe są także wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy, jeśli są utrzymywane w ramach innych modeli biznesowych niż:

- utrzymywanie aktywów w celu uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy lub
- utrzymywanie aktywów zarówno w celu uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i sprzedaży aktywów finansowych.

Kategoria ta obejmuje dwie podkategorie:

- aktywa finansowe przeznaczone do obrotu, zawierające instrumenty pochodne i papiery wartościowe nabyte w celu odsprzedaży w bliskim terminie oraz
- aktywa finansowe wyznaczone w momencie ich początkowego ujęcia jako aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy.

Zakupione lub utworzone składniki aktywów finansowych, które w momencie początkowego ujęcia są dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (POCI)

POCI dotyczą instrumentów finansowych zakwalifikowanych do kategorii aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu lub aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody. Aby składnik aktywów finansowych mógł zostać zakwalifikowany jako POCI muszą być spełnione dwa warunki, tj.: nastąpiło pojawienie się nowego aktywa finansowego (np. w wyniku modyfikacji istotnej lub zakupu) oraz wystąpienie utraty wartości nowego aktywa (kwalifikacja do Koszyka 3 na dzień początkowego ujęcia). POCI są wyceniane metodą efektywnej stopy procentowej z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej skorygowanej o ryzyko kredytowe. W tym przypadku Bank dopuszcza stosowanie efektywnej stopy procentowej, w przypadku nieistotnej wartości instrumentów finansowych zidentyfikowanych jako POCI.

Klasyfikacja i wycena (zobowiązania finansowe)

Zobowiązania finansowe to każde zobowiązanie będące:

a) wynikającym z umowy obowiązkiem:
   - wydania środków pieniężnych lub innego składnika aktywów finansowych innej jednostce,
   - wymiany aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych z inną jednostką na potencjalnie niekorzystnych warunkach,

b) kontraktem, który będzie rozliczony lub może być rozliczony we własnych instrumentach kapitałowych jednostki i jest:
   - instrumentem niepochodnym, z którego wynika lub może wynikać obowiązek dostarczenia przez jednostkę zmiennej liczby własnych instrumentów kapitałowych,
   - instrumentem pochodnym, który będzie rozliczony lub może być rozliczony w inny sposób, niż przez wymianę ustalonej kwoty środków pieniężnych lub innego składnika aktywów finansowych na ustaloną liczbę własnych

instrumentów kapitałowych jednostki. Z tego powodu własne instrumenty kapitałowe jednostki nie obejmują instrumentów, które same są umowami o przyszłe otrzymanie lub wydanie własnych instrumentów kapitałowych przez jednostkę.

Po początkowym ujęciu, Bank wycenia wszystkie zobowiązania finansowe według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej, z wyjątkiem:

a) zobowiązań finansowych wycenianych według wartości godziwej przez wynik finansowy,
b) zobowiązań finansowych powstałych w wyniku przeniesienia składnika aktywów finansowych, których nie kwalifikuje się do wyłączenia z bilansu lub powstałych w wyniku zastosowania podejścia wynikającego z utrzymania zaangażowania,
c) wystawionych gwarancji finansowych – po początkowym ujęciu wystawca takiej umowy wycenia ją według wartości wyższej z:
   - kwoty odpisu na oczekiwane straty kredytowe,
   - początkowo ujętej kwoty, w odpowiednich przypadkach pomniejszonej o skumulowaną kwotę dochodów ujmowanych zgodnie z zasadami MSSF 15;
d) zobowiązań do udzielenia pożyczki oprocentowanej poniżej rynkowej stopy procentowej – po początkowym ujęciu wystawca takiego zobowiązania w późniejszych okresach wycenia ją według wyższej z następujących wartości:
   - kwoty odpisu na oczekiwane straty kredytowe,
   - początkowo ujętej kwoty, w odpowiednich przypadkach pomniejszonej o skumulowaną kwotę dochodów ujmowanych zgodnie z zasadami MSSF 15;
e) warunkowej zapłaty ujętej przez jednostkę przejmującą w ramach połączenia jednostek, do którego zastosowanie ma MSSF 3 – taka zapłata warunkowa jest wyceniana w późniejszych okresach do wartości godziwej, a zmiany są ujmowane w wyniku finansowym.

Modyfikacje składników aktywów finansowych

Modyfikacja instrumentu finansowego to wynikająca z renegocjacji (w tym ugód podpisywanych z klientami w ramach restrukturyzacji), skutkująca podpisaniem aneksu do umowy kredytowej z klientem, zmiana przepływów pieniężnych związanych ze składnikiem aktywów finansowych, która nie prowadzi do zaprzestania ujmowania danego składnika aktywów (modyfikacja nieistotna). Nie stanowi modyfikacji nieistotnej zmiana przepływów kontraktowych wynikająca z realizacji warunków umownych. W przypadku modyfikacji nieistotnej wartość bilansowa brutto składnika aktywów finansowych zostaje przeliczona do wartości bieżącej renegocjowanych lub zmodyfikowanych umownych przepływów pieniężnych, zdyskontowanych oryginalną lub ostatnią efektywną stopą procentową aktywa lub efektywną stopą procentową skorygowaną o straty kredytowe w przypadku aktywów zakwalifikowanych jako POCI. Zidentyfikowany w ramach przeliczenia wartości bilansowej brutto zysk/ strata z tytułu modyfikacji ujmuje się w wyniku finansowym. Korekta wartości bilansowej brutto aktywa finansowego z tytułu modyfikacji podlega rozliczeniu w wynik odsetkowy metodą efektywnej stopy procentowej. Koszty lub prowizje związane z modyfikacją (np. prowizja pobierana z tytułu podpisywanego aneksu) korygują wartość bilansową zmodyfikowanego składnika aktywów finansowych i są amortyzowane przez pozostały okres życia tego aktywa.

Modyfikacja istotna to wynikająca z renegocjacji (w tym ugód podpisywanych z klientami w ramach restrukturyzacji), skutkująca podpisaniem aneksu do umowy kredytowej z klientem, zmiana przepływów pieniężnych związanych ze składnikiem aktywów finansowych, która prowadzi do zaprzestania ujmowania danego składnika aktywów finansowych. Wynik na modyfikacji istotnej jest ujmowany w pozycji „Wynik tytułu zaprzestania ujmowania aktywów finansowych niewycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy" Zmodyfikowany instrument finansowy traktowany jest jako nowe aktywo, następuje jego początkowe ujęcie w bilansie w wartości godziwej. W przypadku, gdy istnieją przesłanki pozwalające stwierdzić, że wartość bilansowa składnika aktywów w momencie istotnej modyfikacji nie stanowi

odzwierciedlenia jego wartości godziwej, konieczne jest dokonanie korekty ekspozycji do wartości godziwej.

Bank przyjął kryteria ilościowe i jakościowe identyfikacji modyfikacji istotnej. Do kryteriów jakościowych identyfikacji modyfikacji istotnej należą:

- przewalutowanie (z wyjątkiem tego wynikającego z obowiązujących przepisów prawa i umowy kredytowej),
- zmiana dłużnika (głównego kredytobiorcy, z wyjątkiem wynikającej ze śmierci dłużnika),
- zmiana produktu (np. z kredytu na obligację),
- wprowadzenie do umowy cechy umownej naruszającej kryteria Testu SPPI lub usunięcie takiej cechy.

Identyfikacja co najmniej jednego z wymienionych powyżej kryteriów jakościowych prowadzi do rozpoznania istotnej modyfikacji aktywa finansowego. W przypadku braku identyfikacji przesłanek jakościowych wymagana jest weryfikacja kryterium ilościowego.

Do kryteriów ilościowych identyfikacji modyfikacji istotnej należy zwiększenie kwoty zaangażowania ekspozycji o co najmniej 10%. Przez kwotę zaangażowania ekspozycji rozumiana jest wartość umowna instrumentu finansowego na dzień poprzedzający zdarzenie, które analizowane jest pod kątem istotnej modyfikacji.

Usunięcie z bilansu aktywów i zobowiązań finansowych

Składnik aktywów finansowych zostaje usunięty z bilansu, gdy Bank traci kontrolę nad prawami umownymi składającymi się na dany instrument finansowy; zazwyczaj ma to miejsce w przypadku sprzedaży instrumentu lub gdy wszystkie przepływy środków pieniężnych, korzyści i ryzyka przypisane danemu instrumentowi przechodzą na niezależną stronę trzecią.

W szczególności Bank dokonuje spisania należności kredytowych z bilansu w ciężar utworzonych odpisów z tytułu utraty wartości, gdy te należności są nieściągalne, to znaczy:

- koszty dalszej windykacji należności przekraczać będą wpływy z windykacji,
- nieskuteczność egzekucji należności Banku stwierdzona została odpowiednim dokumentem właściwego organu postępowania egzekucyjnego bądź Bank uzyskał postanowienie o zakończeniu postępowania upadłościowego lub oddaleniu wniosku o ogłoszenie upadłości w związku z brakiem majątku dłużnika,
- nie jest możliwe ustalenie majątku dłużnika nadającego się do egzekucji i nie jest znane miejsce pobytu dłużnika,
- roszczenia uległy przedawnieniu bądź umorzeniu.

Bank dokonuje odpisu (w całości lub części) wartości bilansowej brutto instrumentów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie, jeśli nie ma uzasadnionych perspektyw na odzyskanie danego składnika aktywów finansowych w całości lub części. Odpisanie stanowi zdarzenie prowadzące do zaprzestania ujmowania. Bank dokonuje okresowej analizy odzyskiwalności składnika aktywów finansowych, w szczególności odsetek karnych i ustawowych, w podziale na rodzaje portfeli na bazie analizy danych historycznych w tym zakresie, w okresie ostatnich 5 lat. W przypadku, gdy analiza odzyskiwalności składnika aktywów finansowych, w szczególności odsetek karnych i ustawowych wskazuje, że historycznie odzyskiwalność nie przekraczała 5% wartości bilansowej brutto składnika aktywów finansowych, Bank dokonuje odpisu odsetek karnych i ustawowych w pełnej wysokości. Składnik aktywów finansowych, który został odpisany może być w dalszym ciągu przedmiotem procesu windykacyjnego prowadzonego przez Bank mającego na celu odzyskanie należnych kwot.

Bank przestaje ujmować zobowiązanie finansowe (lub część zobowiązania finansowego) wtedy i tylko wtedy, gdy zobowiązanie wygasło – to znaczy, kiedy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony, wygasł lub gdy nastąpiła istotna modyfikacja warunków umowy.

4.10. Pochodne instrumenty finansowe

Instrument pochodny jest to instrument finansowy spełniający wszystkie trzy poniższe warunki:

a) jego wartość zmienia się ze zmianą określonej stopy procentowej, ceny instrumentu finansowego, ceny towaru, kursu walutowego, indeksu ceny lub stóp, ratingu kredytowego lub indeksu kredytowego czy też innej zmiennej, przy założeniu, że w przypadku zmiennej niefinansowej, zmienna ta nie jest specyficzna dla strony kontraktu (czasami zwana instrumentem bazowym),
b) nie wymaga żadnej początkowej inwestycji netto lub wymaga początkowej inwestycji netto mniejszej niż dla innych rodzajów kontraktów, dla których oczekuje się podobnych reakcji na zmiany czynników rynkowych oraz
c) jego rozliczenie nastąpi w przyszłości.

Pochodne instrumenty finansowe niebędące przedmiotem rachunkowości zabezpieczeń ujmowane są w dniu zawarcia transakcji i na koniec okresu sprawozdawczego do wartości godziwej. Zmiany wartości godziwej Bank zalicza odpowiednio do wyniku na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy lub do wyniku z pozycji wymiany (transakcje FX swap, FX forward oraz transakcje CIRS) w korespondencji odpowiednio z należnościami/ zobowiązaniami z tytułu pochodnych instrumentów finansowych.

Efekt ostatecznego rozliczenia transakcji pochodnych wykazuje się w pozycji wyniku na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy lub w przypadku pochodnych walutowych instrumentów finansowych (transakcje FX swap, FX forward oraz transakcje CIRS) w pozycji wynik z pozycji wymiany.

Kwoty bazowe transakcji pochodnych wykazywane są w pozycjach pozabilansowych w dniu zawarcia transakcji i przez cały okres ich trwania. Pozycje pozabilansowe wyrażone w walutach obcych podlegają przeszacowaniu na koniec dnia według średniego kursu NBP (fixing z dnia wyceny).

Wartość godziwą pochodnych instrumentów finansowych znajdujących się na rynku stanowi cena rynkowa. W pozostałych przypadkach jest to wartość godziwa określona na podstawie modelu wyceny, do którego dane pozyskano z aktywnego rynku (w szczególności w przypadku instrumentów typu IRS i CIRS metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych).

4.11. Wbudowane instrumenty pochodne

Wbudowany instrument pochodny jest komponentem kontraktu hybrydowego, który zawiera również niebędącą instrumentem pochodnym umowę zasadniczą, powodującym, że niektóre z przepływów pieniężnych wynikających z instrumentu łącznego zmieniają się w sposób podobny do przepływów, które wynikałyby z samodzielnie występującego instrumentu pochodnego.

Jeśli kontrakt hybrydowy zawiera umowę zasadniczą będącą składnikiem aktywów finansowych, Bank stosuje wymogi określone w punkcie 4.10 do całego kontraktu hybrydowego.

Jeśli kontrakt hybrydowy zawiera umowę zasadniczą, która nie jest składnikiem aktywów finansowych, wówczas wbudowany instrument pochodny oddziela się od umowy zasadniczej i ujmuje jako instrument pochodny wtedy i tylko wtedy, gdy:

a) cechy ekonomiczne wbudowanego instrumentu pochodnego oraz ryzyko z nim związane nie są ściśle powiązane z cechami ekonomicznymi i ryzykiem właściwymi dla umowy zasadniczej;
b) samodzielny instrument o takich samych warunkach umownych jak wbudowany instrument pochodny spełniałby definicję instrumentu pochodnego; oraz
c) kontrakt hybrydowy nie jest wyceniany w wartości godziwej, a zmiany wartości godziwej nie są ujmowane w wyniku finansowym (tj. instrument pochodny, który jest wbudowany w zobowiązanie finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, nie jest oddzielany).

4.12. Rachunkowość zabezpieczeń

Bank przyjął politykę rachunkowości w zakresie rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych

zabezpieczających ryzyko stopy procentowej zgodną z MSR 39 wprowadzonym przez Rozporządzenie Komisji Europejskiej. 'Carve out' w MSR 39 wprowadzonym przez Rozporządzenie Komisji Europejskiej umożliwia Bankowi wyznaczenie grupy instrumentów pochodnych jako instrumentu zabezpieczającego oraz znosi niektóre ograniczenia wynikające z MSR 39 w zakresie zabezpieczenia depozytów (z możliwością wypłaty na żądanie), a, także w zakresie przyjęcia strategii zabezpieczającej mniej niż 100% przepływów. Zgodnie z MSR 39 wprowadzonym przez Rozporządzenie Komisji Europejskiej rachunkowość zabezpieczeń może mieć zastosowanie do depozytów, a nieefektywność zabezpieczenia ma miejsce tylko wtedy, gdy ponownie oszacowana wartość przepływów pieniężnych w danym przedziale czasowym jest niższa niż zabezpieczana wartość dotycząca danego przedziału czasowego. W rachunkowości zabezpieczeń, zabezpieczenia klasyfikowane są jako:

- zabezpieczenie wartości godziwej, zabezpieczające przed ryzykiem zmian wartości godziwej ujętego składnika aktywów lub zobowiązania lub
- zabezpieczenie przepływów środków pieniężnych, zabezpieczające przed zmianami przepływów środków pieniężnych, które przypisać można konkretnemu rodzajowi ryzyka związanego z ujętym składnikiem aktywów, zobowiązaniem lub prognozowaną transakcją lub
- zabezpieczenie inwestycji netto w jednostce zagranicznej.

Zabezpieczenie ryzyka walutowego uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania jest rozliczane jako zabezpieczenie przepływów pieniężnych.

W momencie ustanowienia zabezpieczenia Bank formalnie wyznacza i dokumentuje powiązanie zabezpieczające, jak również cel zarządzania ryzykiem oraz strategię ustanowienia zabezpieczenia. Dokumentacja zawiera identyfikację instrumentu zabezpieczającego, zabezpieczanej pozycji lub transakcji, charakter zabezpieczanego ryzyka, a także sposób oceny efektywności instrumentu zabezpieczającego w kompensowaniu zagrożenia zmianami wartości godziwej zabezpieczanej pozycji lub przepływów pieniężnych związanych z zabezpieczanym ryzykiem. Oczekuje się, że zabezpieczenie będzie wysoce skuteczne w kompensowaniu zmian wartości godziwej lub przepływów pieniężnych wynikających z zabezpieczanego ryzyka. Efektywność zabezpieczenia jest oceniania z częstotliwością miesięczną w celu sprawdzenia, czy jest wysoce efektywne we wszystkich okresach sprawozdawczych, na które zostało ustanowione.

Zabezpieczenie wartości godziwej

Zabezpieczenie wartości godziwej to zabezpieczenie przed zmianami wartości godziwej ujętego składnika aktywów lub zobowiązania lub nieujętego uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania, albo wyodrębnionej części takiego składnika aktywów, zobowiązania lub uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania, które przypisać można konkretnemu rodzajowi ryzyka i które mogłoby wpływać na wynik finansowy.

Bank stosuje zabezpieczenia portfelowe wartości godziwej depozytów złotowych opartych na stałej stopie procentowej przed ryzykiem zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka zmiany referencyjnej stopy procentowej WIBOR. Instrumentem zabezpieczającym w tego rodzaju zabezpieczeniach portfelowych jest całość lub część portfela instrumentów pochodnych typu IRS. Bank wyznacza powiązania zabezpieczające na podstawie analizy wrażliwości wartości godziwej zabezpieczanego portfela depozytów oraz portfela instrumentów zabezpieczających na ryzyko zmiany referencyjnej stopy procentowej WIBOR. Analiza ta oparta jest o miary „BPV" oraz „duration". Efektywność powiązania zabezpieczającego jest mierzona z częstotliwością miesięczną.

W zabezpieczeniach portfelowych wartości godziwej koszty z tytułu odsetek od zabezpieczanej części portfela depozytów korygowane są o naliczone przychody lub koszty z tytułu odsetek od zabezpieczającej transakcji IRS, dotyczące danego okresu sprawozdawczego. Równocześnie zmiana wartości godziwej instrumentów pochodnych wyznaczonych jako instrument zabezpieczający w danym okresie wykazywana jest w rachunku zysków i strat w pozycji „Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy oraz wynik z pozycji wymiany" – w tej samej pozycji

co zmiana wartości godziwej pozycji zabezpieczanej wynikającej z zabezpieczanego rodzaju ryzyka. Zmiana wartości godziwej części portfela depozytów złotowych wyznaczonych w danym okresie jako pozycja zabezpieczana koryguje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej „Zobowiązania wobec klientów". Korekta wartości bilansowej zabezpieczanego portfela depozytów jest amortyzowana liniowo od miesiąca następującego po miesiącu dokonania korekty przez okres pozostały do upływu terminu wymagalności zabezpieczanych przepływów pieniężnych. Kwota amortyzacji koryguje „Koszty z tytułu odsetek" w rachunku zysków i strat.

Główne zidentyfikowane przez Bank źródła nieefektywności dotyczące relacji zabezpieczających wartość godziwą:

- wpływ ryzyka kredytowego kontrahenta oraz własnego ryzyka kredytowego Banku na wartość godziwą instrumentów zabezpieczających, tj. swapów na stopę procentową (IRS), które nie jest odzwierciedlone w wartości godziwej pozycji zabezpieczanej;
- różnice w oprocentowaniu instrumentów zabezpieczanych i zabezpieczających;
- różnice w terminach zapadalności instrumentów zabezpieczanych i zabezpieczających.

Zabezpieczenie przepływów środków pieniężnych

W ramach rachunkowości zabezpieczeń zmienności przepływów pieniężnych dla portfela kredytów hipotecznych w CHF oraz portfela depozytów terminowych w PLN, Bank ustanowił dwa osobne powiązania zabezpieczające. Rzeczywiste transakcje CIRS float-to-float CHF/PLN zostały podzielone na dwie sztuczne transakcje:

- sztuczną transakcję CIRS float-to-fixed CHF/PLN zabezpieczającą ryzyko walutowe oraz ryzyko stopy procentowej portfela kredytów hipotecznych indeksowanych do CHF – powiązanie zabezpieczające typu A

- sztuczną transakcję IRS fixed-to-float PLN zabezpieczającą ryzyko stopy procentowej portfela depozytów terminowych w PLN – powiązanie zabezpieczające typu B.

W momencie ustanowienia powiązania zabezpieczającego oraz w trakcie trwania powiązania zabezpieczającego, wartość godziwa transakcji sztucznych równa jest wartości godziwej transakcji rzeczywistych.

W celu odzwierciedlenia przepływów na transakcjach zabezpieczanych tworzone są hipotetyczne transakcje zabezpieczane. W ramach powiązania zabezpieczającego typu A – tworzone są transakcje float-to-fixed CHF/PLN, nominał w CHF odpowiada nominałowi rzeczywistej transakcji zabezpieczającej w CHF, natomiast nominał PLN zależny jest od kursu walutowego z dnia ustanowienia powiązania zabezpieczającego. Noga zmienna hipotetycznej transakcji odzwierciedla przepływy pieniężne z portfela kredytów hipotecznych indeksowanych do CHF.

W ramach powiązania zabezpieczającego typu B zabezpieczającego ryzyko stopy procentowej portfela depozytów terminowych w PLN, stworzona została hipotetyczna transakcja IRS fixed-to-float PLN o nominale ustalonym w walucie PLN i równym nominałowi nogi PLN rzeczywistej transakcji CIRS float-to-float CHF/PLN z dnia ustanowienia powiązania zabezpieczającego.

W trakcie okresu zabezpieczenia Bank dokonuje pomiarów efektywności powiązania zabezpieczającego. Zmiana wartości godziwej instrumentów zabezpieczających wykazywana jest w kapitale z aktualizacji wyceny w wielkości w jakiej zabezpieczenie jest efektywne. Nieefektywna część zabezpieczenia ujmowana jest w rachunku zysków i strat w pozycji „Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy oraz wynik z pozycji wymiany". Część efektywna zgromadzona w kapitale z aktualizacji wyceny podlega stopniowej reklasyfikacji (amortyzacji) według opracowanego przez Bank harmonogramu do rachunku zysków i strat w okresie do wygaśnięcia pierwotnego portfela (amortyzacja liniowa, względem czasu).

Bank zaprzestaje stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń, jeżeli instrument zabezpieczający wygasa, zostaje sprzedany, rozwiązany lub wykonany, jeżeli zabezpieczenie przestaje spełniać kryteria rachunkowości zabezpieczeń lub gdy

Bank unieważni powiązanie zabezpieczające.

Główne zidentyfikowane przez Bank źródła nieefektywności dotyczące relacji zabezpieczających przepływy pieniężne:

- różnice w nominale nogi PLN sztucznych i hipotetycznych transakcji CIRS, wynikające z upływu czasu i zmian kursowych pomiędzy zawarciem transakcji zabezpieczającej, a włączeniem jej do powiązania zabezpieczającego;

- różnice w oprocentowaniu instrumentów zabezpieczanych i zabezpieczających;

- różnice w terminach przeszacowań instrumentów zabezpieczających, tj. walutowych swapów na stopę procentową (CIRS) oraz pozycji zabezpieczanych.

4.13. Utrata wartości aktywów finansowych

Na każdy koniec okresu sprawozdawczego Bank ocenia czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości składnika aktywów finansowych. Jeżeli takie przesłanki istnieją, Bank ustala kwoty odpisów z tytułu utraty wartości.
W MSSF 9 wykorzystywany jest model utraty wartości oparty o koncepcję „oczekiwanych strat kredytowych" (ang. *expected credit loss*, ECL), tzn. Bank kalkuluje odpisy z tytułu utraty wartości w oparciu o ECL, kładąc nacisk na podejście tzw. forward-looking, a więc zorientowane na szacowanie przyszłych strat w oparciu o prognozy i spodziewane przyszłe warunki ekonomiczne w kontekście oceny ryzyka kredytowego ekspozycji.

Model utraty wartości oparty o koncepcję ECL ma zastosowanie do składników aktywów finansowych zakwalifikowanych do kategorii aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie lub do wartości godziwej przez inne całkowite dochody, z wyjątkiem instrumentów kapitałowych.

Zgodnie z MSSF 9 Bank szacuje oczekiwaną stratę kredytową dzieląc ekspozycje na koszyki:

1. Koszyk 1: 12-miesięczna oczekiwana strata kredytowa – oczekiwana strata związana z prognozowanymi oczekiwanymi przypadkami wystąpienia utraty wartości w ciągu 12 miesięcy od daty bilansowej, dla takich ekspozycji, dla których od momentu początkowego ujęcia do daty bilansowej nie zidentyfikowano znacznego wzrostu ryzyka kredytowego i nie stwierdzono utraty wartości,
2. Koszyk 2: oczekiwana strata kredytowa w całym okresie życia – oczekiwana strata związana z przypadkami wystąpienia utraty wartości w całym okresie oczekiwanego życia składnika aktywów finansowych, dla takich ekspozycji, dla których od momentu początkowego ujęcia do daty bilansowej zidentyfikowano znaczny wzrost ryzyka kredytowego, ale nie rozpoznano utraty wartości,
3. Koszyk 3: oczekiwana strata kredytowa w całym okresie życia – oczekiwana strata w całym okresie oczekiwanego życia składnika aktywów finansowych, dla takich ekspozycji, dla których do daty bilansowej stwierdzono utratę wartości.

Na każdą datę raportową Bank określa dla każdej wycenianej ekspozycji, czy ryzyko kredytowe związane z daną ekspozycją znacząco wzrosło od momentu początkowego ujęcia jak również czy zostały zaraportowane przesłanki utraty wartości.
Bank wdrożył definicję niewykonania zobowiązania (dalej:„default") zgodnie z rekomendacjami EBA i zapisami standardu MSSF 9.
Bank stosuje przesłankę dotyczącą braku lub opóźnienia w spłacie powyżej 90 DPD, przy czym zastosowano definicję przeterminowania w spłacie zgodną z rekomendacjami EBA.
W zakresie pozostałych przesłanek świadczących o klasyfikacji ekspozycji do Koszyka 3 Bank stosuje przesłanki takie jak:

- znaczące trudności finansowe dłużnika objawiające się zaklasyfikowaniem do najgorszej klasy (dla klientów korporacyjnych),
- pożyczka/ kredyt stała się wymagalna w całości w wyniku wypowiedzenia umowy (ekspozycja została przekazana do windykacji),
- wyłudzenie pożyczki/ kredytu,

- pożyczka/ kredyt jest kwestionowana przez dłużnika na drodze postępowania sądowego,
- zgon klienta,
- restrukturyzacja pożyczki/ kredytu – wielokrotna lub powodująca utratę przepływów na umowie lub dla ekspozycji ze znaczącymi przeterminowaniami w spłacie,
- został złożony wniosek o ogłoszenie upadłości dłużnika lub wniosek o wszczęcie postępowania naprawczego,
- indywidualne przesłanki świadczące o defaulcie dla ekspozycji indywidualnie znaczących,
- zarażenie utratą wartości przez inne ekspozycje klienta w przypadku klientów korporacyjnych oraz z uwzględnieniem progu istotności 20% dla klientów detalicznych.

Bank stosuje okresy kwarantanny w celu uprawdopodobnienia się ustania przesłanek klasyfikujących ekspozycję do defaultu. W okresie pierwszych 3 miesięcy kwarantanny ekspozycja jest nadal zaliczana do defaultu, a przez kolejne 3 miesiące kwarantanny klasyfikowana jest w Koszyku 2.

Na potrzeby oszacowania czy istotnie wzrosło ryzyko kredytowe ekspozycji w stosunku do momentu początkowego ujęcia Bank zdefiniował katalog przesłanek klasyfikujących do Koszyka 2, m. in.:

- brak lub opóźnienie w płatnościach powyżej 30 DPD (zgodnie z obowiązującym w Banku algorytmem szacowania przeterminowania),
- ujęcie klienta korporacyjnego na tzw. Watch-liście w ramach Systemu Wczesnego Ostrzegania,
- problemy kontrahenta detalicznego wynikające z utraty pracy lub obniżenia dochodów, niespłacanie zadłużenia w innych instytucjach lub znaczące pogorszenie DTI,
- skorzystanie przez klienta ze wsparcia BGK (dla kredytów mieszkaniowych),
- restrukturyzacja ekspozycji nieskutkująca klasyfikacją do Koszyka 3,
- SICR – istotny wzrost prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania w całym okresie życia ekspozycji – szacowane w zależności od rodzaju ekspozycji poprzez porównanie krzywych prawdopodobieństwa defaultu w okresie życia ekspozycji według obecnej sytuacji ekspozycji oraz na moment początkowego ujęcia ekspozycji lub poprzez porównanie ocen jakościowych ekspozycji (dla klientów korporacyjnych, dla których nie są stosowane krzywe prawdopodobieństwa defaultu).

Bank zdefiniował portfele tzw. Low Credit Risk (niskie ryzyko kredytowe), do których zostały zaklasyfikowane m. in. ekspozycje wobec klientów JST/ SP, wspólnot mieszkaniowych, banków czy skupione wierzytelności leasingowe, dla których zawarto umowy tzw. wykupu zwrotnego w przypadku defaultu klienta. Bank na potrzeby klasyfikacji ekspozycji do odpowiedniego Koszyka dla portfeli LCR stosuje wszystkie opisane powyżej kryteria klasyfikacji za wyłączeniem kryterium SICR oraz dla portfela skupionych wierzytelności leasingowych z wyłączeniem kryterium 30 DPD jako kryterium klasyfikacji do Koszyka 2.

Bank prowadzi wycenę indywidualną dla ekspozycji indywidualnie znaczących zaklasyfikowanych do Koszyka 3 oraz dla wybranych grup ekspozycji niezależnie od klasyfikacji do koszyków i wartości tych ekspozycji – określanych dalej jako ekspozycje z obowiązkową wyceną indywidualną (np. ekspozycje typu NOSTRO, listy hipoteczne zastawne czy inne transakcje zawierane na rynku międzybankowym lub ekspozycje developerskie). Dla ekspozycji indywidualnie znaczących oraz dla ekspozycji z obowiązkową wyceną indywidualną w Bank dokonuje co najmniej raz na kwartał przeglądu przesłanek świadczących o utracie wartości, a następnie dokonuje oszacowania poziomu odpisów dla ekspozycji indywidualnie znaczących zaklasyfikowanych do Koszyka 3 oraz dla ekspozycji z obowiązkową wyceną indywidualną jako różnicy pomiędzy wartością bilansową tego kredytu a wartością bieżącą szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych w oparciu o efektywną stopę procentową kredytu. Bank na potrzeby szacowania poziomu przepływu stosuje podejście oparte o scenariusze, w tym w przypadku kredytów, dla których zostało ustanowione zabezpieczenie, bieżąca wartość szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych uwzględnia przepływy pieniężne, które mogą zostać uzyskane z egzekucji przedmiotu

zabezpieczenia, pomniejszone o koszty egzekucji oraz sprzedaży przedmiotu zabezpieczenia, jeżeli egzekucja jest prawdopodobna.

Pozostałe ekspozycje niewyceniane indywidualnie są włączane do portfeli o podobnej charakterystyce poziomu ryzyka kredytowego ze względu m.in. na rodzaj produktu, klienta oraz sposób wyceny na moment uruchomienia i wyceniane w cyklach miesięcznych w sposób grupowy – w pierwszej kolejności ekspozycje są klasyfikowane do odpowiedniego Koszyka, a następnie szacowany jest poziom strat kredytowych w okresie 12 M (Koszyk 1) lub lifetime (dla pozostałych Koszyków).

Bank zbudował modele parametrów portfelowych wykorzystywanych na potrzeby szacowania oczekiwanych strat kredytowych w sposób grupowy z uwzględnieniem stosowanej definicji default, podejścia forward-looking oraz prognoz makroekonomicznych. W ramach modelu PD szacowane są krzywe prawdopodobieństwa defaultu w zależności od horyzontu szacowanej straty (12 M vs lifetime) z uwzględnieniem oczekiwań Banku w zakresie kształtowania się przyszłej sytuacji makroekonomicznej oraz z uwzględnieniem danych behawioralnych ekspozycji. W zakresie szacowania parametrów LGD Bank stosuje podejście do szacowania wskaźnika uzdrowień (CR) oraz poziomu stóp odzysków (RR) z uwzględnieniem przyszłej sytuacji makroekonomicznej w zakresie kształtowania się cen nieruchomości, dodatkowo element forward-looking został wdrożony na bazie szacunków charakterystyk ekspozycji mających wpływ na obserwowany poziom odzysków i uzdrowień z ekspozycji w okresie jej życia.

Na potrzeby modelowania oczekiwanej wartości ekspozycji na moment wejścia w default dla ekspozycji rewolwingowych bez zdefiniowanych harmonogramów, wdrożono modele wartości bilansowej i pozabilansowej w oparciu o historyczne wzorce behawioralne spłat i pociągnięć do momentu wejścia ekspozycji w default.

Na każdą datę raportową Bank określa dla każdej wycenianej ekspozycji, czy ryzyko kredytowe związane z daną ekspozycją znacząco wzrosło od momentu początkowego ujęcia jak również czy zostały zaraportowane przesłanki utraty wartości. Jeśli w poprzednim okresie sprawozdawczym jednostka wyceniła odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej oczekiwanym stratom kredytowym w całym okresie życia, ale na bieżący dzień sprawozdawczy ustala, iż dla danej ekspozycji nie istnieją przesłanki świadczące o znaczącym wzroście ryzyka kredytowego w stosunku do momentu początkowego ujęcia i nie zostały zaraportowane przesłanki utraty wartości, to Bank wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej 12-miesięcznym oczekiwanym stratom kredytowym na bieżący dzień sprawozdawczy. Bank stosuje dla szerokiego katalogu przesłanek klasyfikujących ekspozycje zarówno do Koszyka 2-go jak i do Koszyka 3-go tzw. okres karencji, tj. określoną liczbę miesięcy kalendarzowych od ostatniej daty zaobserwowania przesłanki przy spełnieniu odpowiednich warunków dotyczących terminowości spłaty zobowiązań, dopiero po spełnieniu tak zdefiniowanych okresów karencji dla danej przesłanki możliwe jest przeklasyfikowanie ekspozycji z danego Koszyka.

Z zastrzeżeniem MSSF 9 paragrafów 5.5.13–5.5.16, na każdy dzień sprawozdawczy Bank wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe z tytułu instrumentu finansowego w kwocie równej oczekiwanym stratom kredytowym w całym okresie życia, jeżeli ryzyko kredytowe związane z danym instrumentem finansowym znacznie wzrosło od momentu początkowego ujęcia.

Nowy sposób kalkulacji utraty wartości aktywów finansowych ma również wpływ na sposób rozpoznania przychodu odsetkowego. W szczególności, przychód odsetkowy od składników aktywów znajdujących się w Koszykach 1 i 2 jest wyznaczany poprzez przyłożenie efektywnej stopy procentowej do ekspozycji brutto, natomiast w Koszyku 3 poprzez przyłożenie efektywnej stopy procentowej do zamortyzowanego kosztu składnika aktywów, uwzględniającego odpisy z tytułu utraty wartości.

4.14. Transakcje kupna/ sprzedaży papierów wartościowych z przyrzeczeniem odsprzedaży/ odkupu

Transakcje repo i reverse-repo oraz transakcje sell-buy back i buy-sell back są operacjami sprzedaży lub kupna papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu lub odsprzedaży w umownym terminie i po określonej cenie.

Transakcje sprzedaży papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu (repo oraz sell-buy back) w momencie zawarcia ujmuje się w „Zobowiązaniach wobec banków i instytucji finansowych". Zakupione papiery wartościowe z przyrzeczeniem odsprzedaży (reverse-repo oraz buy-sell back) ujmuje się w „Należnościach od banków i instytucji finansowych".

Transakcje repo i reverse repo są wyceniane według zamortyzowanego kosztu, natomiast papiery wartościowe będące przedmiotem transakcji z przyrzeczeniem odkupu nie są usuwane z bilansu i podlegają wycenie według zasad określonych dla poszczególnych portfeli papierów wartościowych. Różnica między ceną sprzedaży i odkupu jest traktowana odpowiednio jako koszty/przychody odsetkowe i rozliczana jest w czasie trwania umowy z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej.

4.15. Udzielone zobowiązania warunkowe

W ramach działalności operacyjnej Bank zawiera transakcje, które w momencie ich zawarcia nie są ujmowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako aktywa lub zobowiązania, lecz powodują powstanie zobowiązań warunkowych. Zobowiązanie warunkowe jest:

- możliwym obowiązkiem, który powstaje na skutek zdarzeń przeszłych, których istnienie zostanie potwierdzone dopiero w momencie wystąpienia lub niewystąpienia jednego lub większej ilości niepewnych przyszłych zdarzeń, które nie w pełni podlegają kontroli Banku,
- obecnym obowiązkiem, który powstaje na skutek zdarzeń przeszłych, ale nie jest ujmowany w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, ponieważ nie jest prawdopodobne, aby konieczne było wydatkowanie środków pieniężnych lub innych aktywów w celu wypełnienia obowiązku lub kwoty zobowiązania nie można oszacować w sposób wiarygodny.

Na udzielone zobowiązania pozabilansowe obarczone ryzykiem braku wywiązania się zleceniodawcy z warunków umowy tworzone są rezerwy zgodnie z MSSF 9.

4.16. Kompensowanie aktywów i zobowiązań finansowych

Składniki aktywów finansowych i zobowiązań finansowych kompensuje się i wykazuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w kwocie netto, jeżeli Bank posiada ważny tytuł prawny do dokonania kompensaty ujętych kwot oraz zamierza przeprowadzić rozliczenie w kwocie netto lub jednocześnie zrealizować dany składnik aktywów i uregulować zobowiązanie.

4.17. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe wykazywane są według ceny nabycia/ kosztu wytworzenia po pomniejszeniu o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartość początkowa środków trwałych obejmuje ich cenę nabycia/ koszt wytworzenia oraz koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do używania. W wartości bilansowej rzeczowych aktywów trwałych ujmowane są także wydatki związane z ulepszeniem/ podwyższeniem wartości środka trwałego. Koszty poniesione po dacie oddania środka trwałego do używania, takie jak koszty konserwacji i napraw, obciążają wynik finansowy w momencie ich poniesienia.

Środki trwałe w momencie ich nabycia zostają podzielone na części składowe będące pozycjami o istotnej wartości, do których można przyporządkować odrębny okres ekonomicznej użyteczności.

Amortyzacja jest naliczana metodą liniową przez szacowany okres użytkowania danego składnika aktywów. Wartość końcową, okres użytkowania oraz metodę amortyzacji składników aktywów weryfikuje się i w razie konieczności koryguje na koniec każdego roku obrotowego.

Typ środków trwałych	Szacowany okres użytkowania
Inwestycje w obiektach obcych	czas trwania umowy najmu – do 10 lat
Budynki	od 40 do 66,6 lat
Maszyny i urządzenia techniczne	od 4 do 14 lat
Zespoły komputerowe	od 2 do 10 lat
Środki transportu	od 2,5 do 5 lat
Sprzęt biurowy, meble	od 2 do 10 lat

Dana pozycja rzeczowych aktywów trwałych może zostać usunięta ze sprawozdania z sytuacji finansowej po dokonaniu jej zbycia lub w przypadku, gdy nie są spodziewane żadne ekonomiczne korzyści wynikające z dalszego użytkowania takiego składnika aktywów. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia danego składnika aktywów ze sprawozdania z sytuacji finansowej (obliczone jako różnica pomiędzy ewentualnymi wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danej pozycji) są ujmowane w wyniku finansowym w okresie, w którym dokonano takiego usunięcia.

Inwestycje rozpoczęte dotyczą środków trwałych będących w toku budowy lub montażu i są wykazywane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia. Środki trwałe w budowie nie podlegają amortyzacji do czasu zakończenia budowy i przekazania środka trwałego do używania.

4.18. Aktywa przejęte za długi

Aktywa przejęte za długi wycenia się w koszcie lub wartości netto możliwej do uzyskania, zależnie od tego, która z kwot jest niższa. Wartość netto możliwa do uzyskania jest to szacunkowa cena sprzedaży pomniejszona o koszty niezbędne do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

4.19. Wartości niematerialne

Składnik wartości niematerialnych to możliwy do zidentyfikowania niepieniężny składnik aktywów, nieposiadający postaci fizycznej, nad którym Bank sprawuje kontrolę i który wygeneruje przyszłe korzyści ekonomiczne dla Banku. Wartości niematerialne mogą zostać nabyte w oddzielnej transakcji, wytworzone we własnym zakresie lub przejęte w drodze połączenia jednostek gospodarczych.

Składnik wartości niematerialnych wycenia się przy początkowym ujęciu w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Cena nabycia wartości niematerialnych nabytych w transakcji połączenia jednostek jest równa ich wartości godziwej na dzień połączenia. Po początkowym ujęciu wartości niematerialne o ograniczonym okresie użytkowania są wykazywane w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. W wartościach niematerialnych kapitalizowane są następujące nakłady na prace rozwojowe:

- wydatki na usługi wykorzystane przy wytwarzaniu wartości niematerialnej,
- wydatki na świadczenia pracownicze bezpośrednio związane z wytworzeniem danego składnika.

Nakłady poniesione na wartości niematerialne wytworzone we własnym zakresie, z wyjątkiem nakładów na prace rozwojowe, są ujmowane w kosztach okresu, w którym zostały poniesione.

Bank ustala, czy okres użytkowania wartości niematerialnych jest ograniczony czy nieokreślony. Wartości niematerialne o ograniczonym okresie użytkowania są amortyzowane przez okres użytkowania oraz poddawane testom na utratę wartości każdorazowo, gdy istnieją przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Szacowany okres użytkowania oprogramowania komputerowego wynosi 2-10 lat. Okres i metoda amortyzacji wartości niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania są weryfikowane przynajmniej na koniec każdego roku obrotowego. Zmiany w oczekiwanym okresie użytkowania lub oczekiwanym sposobie konsumowania korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów są ujmowane poprzez zmianę odpowiednio okresu lub metody amortyzacji i traktowane jak zmiany wartości szacunkowych.

Wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania oraz te, które nie są użytkowane są corocznie poddawane testowi na utratę wartości, w odniesieniu do poszczególnych aktywów lub na poziomie ośrodka wypracowującego środki pieniężne.

Zyski lub straty wynikające z usunięcia wartości niematerialnych ze sprawozdania z sytuacji finansowej są wyceniane według różnicy pomiędzy wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danego składnika aktywów i są ujmowane w wyniku finansowym w momencie jego wyksięgowania.

Relacje z klientami

Zgodnie z wymogami MSSF 3 możliwe do zidentyfikowania wartości niematerialne jednostki przejmowanej podlegają ujęciu odrębnie od wartości firmy bez względu na to, czy przed transakcją nabycia kontroli były one ujmowane w bilansie tej jednostki, czy też nie. W wyniku transakcji nabycia przez Bank zorganizowanych części przedsiębiorstwa zidentyfikowano wartości niematerialne spełniające kryteria odrębnego ujęcia w bilansie Banku – relacje z klientami depozytowymi (tzw. „Core Deposit Intangible"). Z punktu widzenia Banku odzwierciedlają one korzyść w postaci tańszego źródła finansowania działalności odpowiadającą różnicy pomiędzy kosztem uzyskania finansowania ze źródeł zewnętrznych a kosztem oprocentowania przejętych rachunków bieżących oraz strumienia przychodów pozaodsetkowych, pomniejszonych o odpowiednie koszty. Wycena do wartości godziwej polega na określeniu wartości bieżącej przyszłych korzyści, stanowiących różnicę pomiędzy kosztem finansowania Banku ze źródeł zewnętrznych (np. rynku międzybankowego) a kosztem oprocentowania rachunków bieżących oszacowanych dla przewidywanego okresu utrzymania klienta depozytowego na podstawie historycznych zachowań klientów i wskaźnika ich odejść z Banku.

Relacje z klientami depozytowymi podlegają amortyzacji liniowej przez okres w jakim zgodnie z założeniami spodziewana jest realizacja większości korzyści ze składników wartości niematerialnych.

Wartość firmy

Wartość firmy jest wartością powstałą w wyniku nabycia jednostek zależnych. Wartość firmy jest początkowo ujmowana według nadwyżki kosztów połączenia jednostek gospodarczych nad udziałem jednostki przejmującej do wartości godziwej netto, możliwych do zidentyfikowania przejmowanych aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych. Wartość firmy jest wykazywana w wysokości ceny nabycia pomniejszonej o łączne dotychczasowe odpisy aktualizacyjne wynikające z tytułu utraty wartości. Wartość firmy nie jest amortyzowana, a jedynie corocznie testowana pod kątem utraty wartości. Utrata wartości ustalana jest poprzez oszacowanie wartości odzyskiwalnej ośrodka wypracowującego środki pieniężne, którego dotyczy dana wartość firmy. W przypadku, gdy wartość odzyskiwalna ośrodka wypracowującego środki pieniężne jest niższa niż jego wartość bilansowa powiększona o wartość firmy, tworzony jest odpis z tytułu utraty wartości firmy.

4.20. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana

Do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży klasyfikowane są aktywa trwałe w przypadku, gdy ich wartość bilansowa zostanie odzyskana przede wszystkim w drodze transakcji sprzedaży, a nie poprzez ich dalsze wykorzystanie. Ten warunek może być spełniony tylko, kiedy wystąpienie transakcji sprzedaży jest wysoce prawdopodobne, a składnik aktywów jest dostępny do natychmiastowej sprzedaży w swoim obecnym stanie. Klasyfikacja składnika aktywów jako przeznaczonego do sprzedaży zakłada zamiar kierownictwa Banku do dokonania transakcji sprzedaży w ciągu roku od momentu dokonania klasyfikacji.

Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży ujmuje się w kwocie niższej z dwóch wartości: wartości bilansowej na dzień klasyfikacji lub wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia tych aktywów. Dla aktywów zaliczonych do tej kategorii nie nalicza się amortyzacji.

W przypadku, gdy kryteria klasyfikacji do grupy aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży nie są spełnione, Bank

zaprzestaje ich ujmowania jako przeznaczone do sprzedaży i dokonuje reklasyfikacji do właściwej kategorii aktywów.

W takim przypadku ten składnik aktywów jest wyceniany w kwocie niższej z dwóch wartości:

- jego wartości bilansowej z dnia poprzedzającego klasyfikację tego składnika jako przeznaczonego do sprzedaży, skorygowanej o amortyzację lub aktualizację wyceny, która zostałaby ujęta, gdyby nie został zaklasyfikowany jako przeznaczony do sprzedaży,
- jego wartości odzyskiwanej z dnia podjęcia decyzji o braku jego sprzedaży.

Działalność zaniechana to element przedsięwzięcia Banku, który został zbyty lub jest zakwalifikowany jako przeznaczony do sprzedaży, jak również stanowi odrębną, ważną dziedzinę działalności jednostki lub jej geograficzny obszar działalności, albo jest jednostką zależną nabytą wyłącznie z zamiarem odsprzedaży. Klasyfikacja do działalności zaniechanej następuje w momencie zbycia lub w momencie, gdy działalność spełnia kryteria działalności przeznaczonej do sprzedaży, jeśli ten moment nastąpił wcześniej.

4.21. Połączenie jednostek niepozostających pod wspólną kontrolą

Połączenie jednostek niepozostających pod wspólną kontrolą, to połączenie odrębnych jednostek w jedną jednostkę sprawozdawczą. Wynikiem połączenia jednostek gospodarczych jest objęcie kontroli przez jednostkę dominującą nad jednostkami przejmowanymi. Połączenia jednostek gospodarczych niepozostających pod wspólną kontrolą rozlicza się metodą nabycia. Metoda nabycia postrzega połączenie jednostek gospodarczych z perspektywy tej jednostki, którą identyfikuje się jako jednostkę przejmującą. Jednostka przejmująca ujmuje przejęte aktywa, zobowiązania i wzięte na siebie zobowiązania warunkowe, w tym te z nich, które nie były wcześniej ujęte przez jednostkę przejmowaną.

Zastosowanie metody nabycia polega na wykonaniu następujących czynności:

- identyfikacji jednostki przejmującej,
- ustaleniu kosztu połączenia jednostek gospodarczych,
- przypisaniu na dzień przejścia kosztu połączenia jednostek gospodarczych przejmowanym aktywom oraz branym na siebie zobowiązaniom i zobowiązaniom warunkowym.

Jednostka przejmująca ustala koszt połączenia jednostek gospodarczych w kwocie równej wartości godziwej, na dzień wymiany, aktywów wydanych, zobowiązań zaciągniętych lub wziętych na siebie oraz instrumentów kapitałowych wyemitowanych przez jednostkę przejmującą w zamian za kontrolę nad jednostką przejmowaną.

4.22. Połączenie jednostek pod wspólną kontrolą

Połączenie jednostek gospodarczych bądź przedsięwzięć znajdujących się pod wspólną kontrolą to połączenie jednostek, w ramach którego wszystkie łączące się jednostki gospodarcze lub przedsięwzięcia przed i po połączeniu są kontrolowane, pośrednio lub bezpośrednio, przez ten sam podmiot lub grupę podmiotów oraz wspólna kontrola nie ma charakteru przejściowego.

MSSF 3 Połączenia przedsięwzięć nie ma zastosowania do połączeń jednostek gospodarczych lub przedsięwzięć znajdujących się pod wspólną kontrolą. W takiej sytuacji zgodnie z MSR 8 Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów, w przypadku braku standardu bądź interpretacji mających bezpośrednie zastosowanie do danej transakcji, kierownictwo jednostki może, kierując się profesjonalnym osądem, opracować zasady (polityki) rachunkowości, uwzględniając m.in. najbardziej aktualne regulacje i wytyczne stosowania opracowane przez inne podmioty tworzące standardy oparte na podobnych do MSSF założeniach koncepcyjnych. Opracowana przez kierownictwo jednostki polityka rachunkowości nie może być sprzeczna z żadnym ze standardów i interpretacji w ramach MSSF ani też z założeniami koncepcyjnymi do tych standardów.

Na powyższej podstawie Getin Noble Bank S.A. przyjął metodę łączenia udziałów, jako politykę rachunkowości do rozliczania

połączeń jednostek gospodarczych znajdujących się pod wspólną kontrolą. Metoda łączenia udziałów polega na sumowaniu poszczególnych pozycji odpowiednich aktywów, zobowiązań i kapitałów własnych oraz przychodów i kosztów łączących się jednostek na dzień połączenia, po uprzednim doprowadzeniu ich wartości do jednolitych metod wyceny i dokonaniu następujących wyłączeń:

- wzajemnych należności i zobowiązań oraz innych rozrachunków o podobnym charakterze łączących się jednostek,
- przychodów i kosztów operacji gospodarczych dokonywanych w danym roku obrotowym przed połączeniem między łączącymi się jednostkami,
- zysków lub strat z operacji gospodarczych dokonanych przed połączeniem między łączącymi się jednostkami, zawartych w wartościach podlegających łączeniu aktywów i oraz zobowiązań i kapitałów własnych,
- kapitału podstawowego jednostki, której majątek został przejęty oraz kapitałów przypadających na akcjonariuszy niekontrolujących; po dokonaniu tego wyłączenia, różnicę pomiędzy pozostałymi kapitałami, a ceną nabycia jednostki ujmuje się w pozostałych kapitałach jednostki powstałej w wyniku połączenia.

Połączenie jednostek gospodarczych metodą łączenia udziałów nie prowadzi do rozpoznania i ujęcia jakiejkolwiek wartości firmy lub ujemnej wartości firmy, ani też do rozpoznania i ujęcia jakichkolwiek dodatkowych aktywów i zobowiązań, poza tymi, które wynikają z opisanych powyżej wartości księgowych.

4.23. Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych

Wartość bilansowa poszczególnych składników aktywów podlega okresowej weryfikacji pod kątem utraty wartości. Jeśli Bank identyfikuje przesłanki wskazujące na wystąpienie utraty wartości, to następnie ustala się, czy bieżąca wartość księgowa danego składnika aktywów jest wyższa od wartości, jaką można uzyskać w drodze jego dalszego użytkowania lub sprzedaży, czyli szacowana jest wartość odzyskiwalna danego składnika aktywów. W przypadku, gdy wartość odzyskiwalna jest niższa od bieżącej wartości bilansowej danego składnika aktywów rozpoznawana jest utrata wartości, której odpis jest ujmowany w wyniku finansowym.

Wartość odzyskiwalna składnika aktywów jest ustalana jako większa z dwóch wielkości: ceny możliwej do uzyskania ze sprzedaży pomniejszonej o koszty sprzedaży oraz wartości użytkowej danego składnika. Wartość użytkowa jest ustalana jako szacowane przyszłe przepływy pieniężne generowane przez dany składnik aktywów zdyskontowane stopą rynkową powiększoną o marżę na ryzyko specyficzne dla danej klasy aktywów.

Odpis z tytułu utraty wartości może być odwrócony, jeżeli nastąpiła zmiana w szacunkach służących do określenia wartości możliwej do odzyskania, tylko do wysokości wartości bilansowej aktywa, która, po uwzględnieniu skumulowanej amortyzacji, zostałaby wyznaczona, gdyby nie nastąpił odpis z tytułu utraty wartości. Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości w odniesieniu do wartości firmy nie podlega odwracaniu.

4.24. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Jako środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych Bank wykazuje: kasę i środki na rachunkach bieżących w banku centralnym oraz rachunki bieżące i depozyty jednodniowe w innych bankach.

4.25. Koszty rozliczane w czasie oraz przychody przyszłych okresów

Koszty rozliczane w czasie (aktywa) dotyczą tych wydatków, których rozliczenie w ciężar rachunku zysków i strat nastąpi stosownie do upływu czasu w przyszłych okresach sprawozdawczych. Koszty rozliczane w czasie (aktywa) są ujmowane w pozycji „Inne aktywa". Składnikami kosztów rozliczanych w czasie (zobowiązania) są rozliczenia międzyokresowe na koszty wynikające ze świadczeń wykonanych na rzecz Banku, które zostaną rozliczone w następnych okresach. Salda te wykazuje się w pozycji „Pozostałe zobowiązania".

Przychody przyszłych okresów stanowią między innymi otrzymane kwoty przyszłych świadczeń oraz niektóre rodzaje dochodów pobranych z góry, których rozliczenie do rachunku zysków i strat nastąpi w przyszłych okresach sprawozdawczych. Przychody rozliczane w czasie prezentuje się w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji „Pozostałe zobowiązania".

4.26. Świadczenia pracownicze

Świadczenia pracownicze obejmują koszty wynagrodzeń, premii oraz składek na ubezpieczenia społeczne. Bank ujmuje przewidywaną wartość krótkoterminowych świadczeń pracowniczych jako koszty w okresie, w którym pracownicy świadczyli związaną z nimi pracę.

Zgodnie z zapisami zawartymi w Polityce Wynagradzania, Regulaminie Wynagradzania Pracowników oraz Regulaminie Premiowania, pracownikom Banku może zostać przyznana premia. Pracownik może być objęty systemem premiowym, jeżeli został on przewidziany dla danej jednostki organizacyjnej Banku lub dla danego stanowiska. Zakres podmiotowy każdej regulacji premiowej jest określany każdorazowo w samej regulacji. Zasady premiowania osób zajmujących kierownicze stanowiska są określone w Polityce zmiennych składników wynagradzania lub w Zasadach premiowania danej jednostki.

Zgodnie z regulacjami wynikającymi z Kodeksu Pracy, jak i zawartymi w Regulaminach Wynagradzania Pracowników, pracownicy Banku posiadają uprawnienia do odpraw emerytalnych. Odprawy z tego tytułu są wypłacane jednorazowo w sytuacji przejścia pracownika na emeryturę, a ich wysokość uzależniona jest od stażu pracy danego pracownika i jego indywidualnego poziomu wynagrodzenia. Rezerwy na odprawy emerytalne szacowane są na podstawie wyceny aktuarialnej. Rezerwa będąca efektem wyceny aktuarialnej jest ujmowana i aktualizowana w okresach rocznych. Rezerwy z tytułu długoterminowych świadczeń pracowniczych ujmuje się w pozycji „Rezerwy" w sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

Zgodnie z regulacjami ustawy o pracowniczych planach kapitałowych uchwalonej 4 października 2018 roku, która weszła w życie 1 stycznia 2019 roku, pracownicy Banku posiadają prawo do przystąpienia do Pracowniczych Planów Kapitałowych (PPK). Bank zawarł w imieniu pracowników umowę o prowadzenie i zarządzanie PPK z wybraną, przy udziale reprezentacji pracowników, instytucją finansową. Osoby zatrudniane są zapisywane do programu przez Bank zgodnie z przepisami Ustawy, przy czym mogą w dowolnym momencie zrezygnować z dokonywania wpłat do PPK na podstawie pisemnej deklaracji złożonej podmiotowi zatrudniającemu. Każda osoba nie objęta zapisem automatycznym z powodu wieku lub taka, która wcześniej zrezygnowała, może bez ograniczeń terminowych przystąpić do programu. Wpłaty dokonywane do PPK są finansowane przez podmiot zatrudniający i uczestnika PPK z własnych środków. Pracodawca zapewnia obsługę i odprowadzanie wszystkich składek. Koszty z tytułu PPK ujmowane są w pozycji „Koszty działania - koszty świadczeń pracowniczych" oraz „Pozostałe zobowiązania".

4.27. Rezerwy

Rezerwę tworzy się wówczas, gdy na Banku ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne oraz można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego zobowiązania. Bank tworzy następujące rezerwy ujmowane w zobowiązaniach w pozycji „Rezerwy":

a) odprawy emerytalne
   Bank tworzy rezerwy na odprawy emerytalne. Poziom rezerw ustalany jest na podstawie wyceny przeprowadzanej przez niezależnego aktuariusza i aktualizowany na koniec każdego roku obrotowego. Rezerwa tworzona jest w ciężar kosztów za wyjątkiem zysków lub strat aktuarialnych, które odnoszone są w kapitał z aktualizacji wyceny.

b) zobowiązania pozabilansowe
   Bank ujmuje odpis na oczekiwane straty kredytowe dotyczące zobowiązań warunkowych. Jeśli na dzień bilansowy w odniesieniu do zobowiązań warunkowych istnieją obiektywne dowody utraty wartości, Bank tworzy odpis równy różnicy pomiędzy statystycznie oszacowaną częścią zaangażowania pozabilansowego (ekwiwalent bilansowy bieżących

pozycji pozabilansowych) i wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych.

c) sprawy sądowe
Bank prowadzi ewidencję spraw sądowych i rozpoznaje rezerwy na podstawie oceny prawdopodobieństwa przegrania sprawy sądowej w wysokości oczekiwanych wypływów korzyści ekonomicznych.

d) inne
Bank tworzy rezerwy na zobowiązania pewne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa, których kwotę można w sposób wiarygodny oszacować. Bank tworzy rezerwy na koszty restrukturyzacji tylko wtedy, gdy zostaną spełnione ogólne kryteria dotyczące ujmowania rezerw wynikające z MSR 37, w szczególności gdy Bank posiada szczegółowy, formalny plan restrukturyzacji określający co najmniej działalność lub część działalności, której dotyczy, podstawowe lokalizacje, miejsce zatrudnienia, funkcje i przybliżoną liczbę pracowników objętych odszkodowaniem, kwotę nakładów do poniesienia oraz termin przeprowadzenia. Warunkiem niezbędnym do utworzenia rezerwy jest również rozpoczęcie restrukturyzacji albo jej publiczne ogłoszenie. Utworzone rezerwy obejmują tylko bezpośrednie i nieodzowne nakłady powstające w wyniku restrukturyzacji niezwiązane z bieżącą działalnością i nie obejmują przyszłych kosztów operacyjnych.

4.28. Leasing finansowy i operacyjny

Umowa jest ujmowana przez Bank jako kontrakt leasingowy, jeżeli na jej mocy przekazuje się prawo do kontroli użytkowania zidentyfikowanego składnika aktywów. Umowa spełniająca trzy poniżej wymienione warunki jest kwalifikowana jako leasing:
- umowa przekazuje leasingobiorcy prawo do użytkowania zidentyfikowanego składnika aktywów,
- leasingobiorca uzyskuje korzyści ekonomiczne z użytkowania tego aktywa,
- leasingobiorca uzyskuje prawo do kierowania sposobem, w jaki aktywo jest użytkowane przez okres trwania umowy.

Bank jako leasingobiorca od 1 stycznia 2019 roku

Dla umów, w przypadku których Bank występuje jako leasingobiorca, Bank stosuje jednolity model księgowy leasingu.

Bank ujmuje składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania wraz z odpowiednim zobowiązaniem leasingowym ustalonym w wysokości zdyskontowanych przyszłych płatności w okresie trwania leasingu – odpowiednio jako składnik „Rzeczowych aktywów trwałych" oraz „Pozostałych zobowiązań". W rachunku zysków i strat Bank ujmuje koszty amortyzacji składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania przedmiotu leasingu (w pozycji „Koszty działania") oraz koszty odsetek z tytułu zobowiązania leasingowego (w pozycji „Koszty z tytułu odsetek"). Wycena zobowiązania z tytułu leasingu jest okresowo rozliczana z płatnościami leasingowymi. Aktywa z tytułu prawa do użytkowania są amortyzowane liniowo, natomiast zobowiązania z tytułu umów leasingowych rozliczane efektywną stopą procentową.

Zobowiązania z tytułu leasingu wynikające z umów najmu nieruchomości denominowanych w walucie obcej są wyceniane na każdy dzień bilansowy, a zysk lub strata z tytułu rewaluacji ujmowane są w rachunku zysków i strat.

Bank skorzystał z podejścia uproszczonego przewidzianego w standardzie dla leasingów krótkoterminowych (w tym dla umów, których pozostały okres leasingu na dzień 1 stycznia 2019 roku jest krótszy niż 12 miesięcy) oraz leasingów aktywów o niskiej wartości. W przypadku tych umów Bank ujmuje opłaty leasingowe jako koszty metodą liniową w trakcie okresu leasingu.

Bank stosuje pojedynczą stopę dyskontową do portfela leasingów o w miarę podobnych cechach (takich jak leasingi o podobnym pozostałym okresie leasingu dla podobnej klasy bazowego składnika aktywów w podobnym środowisku gospodarczym).

Przy ustaleniu okresu leasingu Bank uwzględnia opcję przedłużenia, jeżeli jest zawarta w umowie i w ocenie Banku skorzystanie z tej opcji jest prawdopodobne. W przypadku umów zawartych na czas nieokreślony Bank dokonuje szacunku zakładanego z wystarczającą pewnością okresu użytkowania składnika aktywów, który stanowi przedmiot leasingu, biorąc

pod uwagę istotność inwestycji w obcym środku trwałym, koszty relokacji, a także strategię obecności w danej lokalizacji, zapewniającej elastyczność i efektywność biznesową oraz uwzględniając zmieniające się oczekiwania i preferencje klientów.

Bank jako leasingodawca

Bank prezentuje aktywa oddane w leasing operacyjny w ramach odpowiedniej grupy środków trwałych – zgodnie z charakterem tych aktywów. Aktywa trwałe będące przedmiotami umów leasingu operacyjnego amortyzowane są metodą liniową przez okres trwania umowy leasingu z uwzględnieniem wartości rezydualnej. Wartość rezydualna ustalana jest w kwocie, którą według przewidywań Bank mógłby uzyskać obecnie, uwzględniając wiek i stan aktywa jaki będzie na koniec umowy leasingu, po pomniejszeniu o szacowane koszty zbycia.

Przychody z tytułu leasingu operacyjnego ujmuje się jako przychód metodą liniową przez okres trwania umowy, chyba że zastosowanie innej systematycznej metody lepiej odzwierciedla sposób rozłożenia w czasie korzyści czerpanych z oddanego w leasing składnika aktywów.

Bank jako leasingobiorca – do 31 grudnia 2018 roku

Umowy leasingu finansowego, które przenoszą na Bank zasadniczo całe ryzyko i wszystkie pożytki wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, są ujmowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień rozpoczęcia leasingu według niższej z następujących dwóch wartości: wartości godziwej środka trwałego stanowiącego przedmiot leasingu lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych. Opłaty leasingowe są rozdzielane pomiędzy inne koszty operacyjne i zmniejszenie salda zobowiązania z tytułu leasingu w sposób umożliwiający uzyskanie stałej stopy odsetek od pozostałego do spłaty zobowiązania. Inne koszty operacyjne są ujmowane bezpośrednio w ciężar wyniku finansowego. Środki trwałe użytkowane na mocy umów leasingu finansowego są amortyzowane przez krótszy z dwóch okresów: szacowany okres użytkowania środka trwałego lub okres leasingu.

Umowy leasingowe, zgodnie z którymi leasingodawca zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie pożytki wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego. Opłaty leasingowe z tytułu leasingu operacyjnego ujmowane są jako koszty operacyjne w wyniku finansowym metodą liniową przez okres trwania leasingu.

4.29. Pozostałe należności

Pozostałe należności ujmowane są w kwocie wymaganej zapłaty pomniejszonej o odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wartość należności jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie. Jeśli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie należności w związku z upływem czasu jest ujmowane w rachunku zysków i strat.

4.30. Pozostałe zobowiązania

Pozostałe zobowiązania ujmowane są w kwocie wymaganej zapłaty. W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wartość zobowiązań jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie. Jeśli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie zobowiązań w związku z upływem czasu jest ujmowane w rachunku zysków i strat.

4.31. Kapitał własny

Kapitał własny stanowią kapitały i fundusze tworzone zgodnie z obowiązującym prawem, właściwymi ustawami oraz statutem, na który składają się: kapitał podstawowy, skupione akcje własne, zyski zatrzymane oraz pozostałe kapitały.

Kapitał podstawowy

Kapitał podstawowy wykazywany jest według wartości nominalnej, zgodnie ze statutem oraz wpisem do rejestru sądowego.

Zyski/ (straty) zatrzymane (niepodzielony wynik)

Zyski zatrzymane tworzone są z wyniku finansowego roku bieżącego oraz wyników finansowych z lat ubiegłych, które nie zostały przeznaczone na pozostałe kapitały lub rozdystrybuowane do akcjonariuszy.

Pozostałe kapitały

a) Kapitał zapasowy

   Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej (nadwyżka ceny emisyjnej nad ceną nominalną) pomniejszony o bezpośrednie poniesione koszty z nią związane oraz tworzony z odpisów z zysku. Kapitał zapasowy obejmuje również kapitał wynikający z rozliczenia połączenia jednostek.

b) Kapitał z aktualizacji wyceny

   Kapitał z aktualizacji wyceny dłużnych i kapitałowych instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody, kapitał z aktualizacji wyceny zabezpieczeń przepływów pieniężnych, zyski/ straty aktuarialne, udział w innych całkowitych dochodach/(stratach) jednostek stowarzyszonych oraz wartości podatku odroczonego dla pozycji stanowiących różnice przejściowe odniesione na kapitał z aktualizacji wyceny.

c) Kapitał rezerwowy

   Kapitał rezerwowy tworzony z odpisów z zysku oraz z innych źródeł na pokrycie szczególnych strat lub wydatków. W tej pozycji prezentowany jest również Fundusz ogólnego ryzyka.

Wszystkie opisane pozycje kapitałów, w przypadku nabycia/ połączenia jednostek, dotyczą zdarzeń od dnia objęcia kontroli nad jednostką do dnia utraty nad nią kontroli.

4.32. Przychody

Bank ujmuje przychody z umów z klientami w taki sposób, aby wskazać transfer towarów lub usług na rzecz klientów w takiej kwocie, która odzwierciedla wysokość wynagrodzenia (tj. płatność), którego Bank spodziewa się w zamian za te towary lub usługi.

Głównym kryterium ujęcia przychodów jest moment wypełnienia zobowiązania do wykonania świadczenia, co następuje z chwilą przeniesienia kontroli. Decyduje on o ujęciu przychodu.

Wszelkie towary lub usługi sprzedawane w pakietach, które da się wyodrębnić w świetle zawartej z klientem umowy, Bank ujmuje oddzielnie. Ponadto wszelkie upusty i rabaty dotyczące ceny transakcyjnej co do zasady alokowane są do poszczególnych elementów pakietu. W przypadku, gdy wysokość przychodu jest zmienna, kwoty zmienne są zaliczane do przychodów, o ile istnieje duże prawdopodobieństwo, że w przyszłości nie nastąpi odwrócenie ujęcia przychodu w wyniku przeszacowania wartości. W przypadku ujmowania przychodów z umów z klientami, zgodnie z MSSF 15, Bank stosuje modelu pięciu kroków:

1. Identyfikacja umowy z klientem,
2. Identyfikacja zobowiązań do wykonania świadczenia wynikającego z umowy,
3. Ustalenie ceny transakcyjnej,
4. Przypisanie ceny transakcyjnej do zobowiązań do wykonania świadczenia,
5. Ujęcie przychodu w momencie realizacji zobowiązania do wykonania świadczenia.

Wynik z tytułu odsetek

W przychodach i kosztach z tytułu odsetek ujmuje się wszystkie przychody i koszty odsetkowe dotyczące instrumentów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej, instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody oraz instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy. W przychodach odsetkowych są prezentowane również rozliczane w czasie integralne koszty bezpośrednio związane z udzielonymi kredytami i pożyczkami, w tym integralne i bezpośrednie koszty wewnętrzne.

Metodą zamortyzowanego kosztu Bank wycenia się następujące aktywa i zobowiązania finansowe:

- aktywa finansowe zaklasyfikowane do kategorii wycenianych według zamortyzowanego kosztu,
- zobowiązania finansowe, niezaklasyfikowane w momencie ich początkowego ujęcia jako zobowiązania wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy i niebędące instrumentami pochodnymi.

Efektywna stopa procentowa jest stopą, która dyskontuje oczekiwany strumień przyszłych płatności pieniężnych do bieżącej wartości bilansowej netto przez okres do zapadalności lub do momentu następnej rynkowej wyceny określonego składnika aktywów i zobowiązań finansowych, zaś jej ustalenie obejmuje wszelkie należne bądź kasowe opłaty i przepływy płacone lub otrzymywane przez Bank w ramach umowy danego instrumentu, z wyłączeniem przyszłych możliwych strat kredytowych.

Sposób rozliczania kuponów odsetkowych, prowizji/ opłat i niektórych kosztów zewnętrznych związanych z instrumentami finansowymi (metodą efektywnej stopy procentowej lub liniowo) zależy od charakteru danego instrumentu. W przypadku instrumentów finansowych z ustalonymi harmonogramami przepływów pieniężnych zastosowanie ma wycena metodą efektywnej stopy procentowej.

Natomiast sposób ujęcia rozliczanych w czasie poszczególnych typów prowizji/ opłat w wyniku finansowym jako przychody odsetkowe lub prowizyjne i w ogóle konieczność ich rozliczenia w czasie, a nie możliwość ujęcia jednorazowo w wyniku finansowym, zależy od charakteru ekonomicznego prowizji/ opłaty.

W skład opłat/ prowizji rozliczanych w czasie wchodzą np. opłaty za pozytywne rozpatrzenie wniosku kredytowego, prowizje za udzielenie kredytu, prowizje za uruchomienie kredytu itp. Elementem prowizji jest również wynagrodzenie z tytułu ubezpieczeń, gdy występuje bezpośrednie powiązanie produktu kredytowego z produktem ubezpieczeniowym. Wnoszenie tego typu opłat stanowi integralną część zwrotu generowanego przez określony instrument finansowy. Do tej kategorii zaliczają się również opłaty i koszty związane ze zmianą warunków umownych, co powoduje modyfikację pierwotnie wyliczonej efektywnej stopy procentowej, w sytuacji gdy modyfikacja nie skutkuje zaprzestaniem ujmowania składnika aktywów finansowych.

Ponadto, jeżeli istnieje prawdopodobieństwo zawarcia określonych umów pożyczkowych, opłaty z tytułu zobowiązania Banku do ich zawarcia są uznawane jako wynagrodzenie za stałe zaangażowanie w nabycie instrumentu finansowego, są odraczane i ujmowane jako korekta efektywnego zwrotu w momencie zawarcia określonej umowy (metodą efektywnej stopy procentowej lub metodą liniową w zależności od charakteru produktu). W przypadku aktywów, w stosunku do których zidentyfikowano utratę wartości, przychody odsetkowe naliczane są do wyniku finansowego na bazie ekspozycji netto, określonej jako różnica między wartością brutto ekspozycji a odpisem z tytułu utraty wartości i przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej użytej do wyliczenia odpisu z tytułu utraty wartości.

Wynik z tytułu odsetek zawiera również wynik na odsetkach naliczonych oraz zapłaconych związanych z instrumentami pochodnymi typu IRS i CIRS oraz punkty SWAP.

Wynik z tytułu prowizji i opłat

Opłaty i prowizje rozliczane metodą efektywnej stopy procentowej Bank ujmuje w wyniku z tytułu odsetek. Opłaty i prowizje, które są rozkładane w czasie metodą liniową lub rozpoznawane jednorazowo, są ujmowane w wyniku z tytułu prowizji i opłat.

Przychody z tytułu prowizji i opłat obejmują przychody z opłat i prowizji wynikających z usług transakcyjnych za wykonanie ważnej czynności. Do takich przychodów zaliczane są jednorazowo ujmowane wszelkie opłaty za czynności, gdzie Bank występuje jako agent lub wykonuje usługi typu dystrybucja jednostek funduszy inwestycyjnych, produktów inwestycyjnych i strukturyzowanych, przychody i koszty z tytułu prowizji i opłat bankowych niestanowiące integralnej części efektywnej stopy procentowej należności kredytowych.

Bank oferując klientom produkty ubezpieczeniowe ujmuje wynagrodzenie otrzymywane za usługi ubezpieczeniowe na podstawie profesjonalnego osądu czy sprzedaż ubezpieczenia jest ograniczona wyłącznie do świadczenia usługi oferowania produktów ubezpieczeniowych czy też usługa sprzedaży ubezpieczenia jest powiązana ze sprzedażą instrumentu finansowego. Zasady oceny treści ekonomicznej oferowanych instrumentów finansowych oraz produktów ubezpieczeniowych, w których sprzedaży Bank uczestniczy przedstawiono w nocie 5.1 niniejszego sprawozdania.

W wyniku oceny bezpośredniego powiązania produktu ubezpieczeniowego z instrumentem finansowym Bank może stwierdzić:

- występowanie bezpośredniego powiązania skutkującego ujęciem wynagrodzenia z tytułu oferowania produktów ubezpieczeniowych zgodnie z metodą zamortyzowanego kosztu i rozliczane jest metodą efektywnej stopy procentowej oraz ujmowane w przychodzie odsetkowym,
- brak bezpośredniego powiązania skutkującego ujęciem wynagrodzenia z tytułu oferowania produktów ubezpieczeniowych w przychodach z tytułu prowizji zgodnie z wymogami MSSF 15 *Przychody z umów z klientami*,
- występowanie produktu złożonego z instrumentu finansowego oraz produktu ubezpieczeniowego skutkującego podziałem wynagrodzenia z tytułu oferowania produktu ubezpieczeniowego na podstawie wydzielenia wartości godziwej oferowanego instrumentu finansowego oraz wartości godziwej produktu ubezpieczeniowego sprzedawanego łącznie z tym z tym instrumentem.

W przypadku zidentyfikowania produktu złożonego, wynagrodzenie z tytułu sprzedaży produktu ubezpieczeniowego dzielone jest pomiędzy część stanowiącą element zamortyzowanego kosztu instrumentu finansowego oraz część stanowiącą wynagrodzenie za wykonywanie czynności pośrednictwa. Podział wynagrodzenia dokonywany jest w proporcji wartości godziwej instrumentu finansowego oraz wartości godziwej usługi pośrednictwa w stosunku do sumy obu tych wartości. Wycena wartości godziwej usługi pośrednictwa oraz instrumentu finansowego przeprowadzana jest w oparciu o dane rynkowe. W przypadku świadczenia czynności lub usług posprzedażowych wynikających z oferowanego produktu ubezpieczeniowego odpowiednia część wynagrodzenia alokowanego do usługi pośrednictwa rozliczana jest w okresie obowiązywania umowy ubezpieczenia zgodnie z metodą zaawansowania usługi, przy uwzględnieniu zasady współmierności przychodów i kosztów. Wynagrodzenie to ujmowane jest w przychodach z tytułu prowizji.

Bank dokonuje szacunku części wynagrodzenia, które będzie zwracane (np. z tytułu wypowiedzenia przez klienta umowy ubezpieczenia, przedpłat lub innych tytułów) w okresach po sprzedaży produktu ubezpieczeniowego. Oszacowana część wynagrodzenia odraczana jest w czasie do wysokości przewidywanych zwrotów. W części odnoszącej się do przychodów rozliczanych według kosztu zamortyzowanego przewidywane zwroty uwzględniane są w wynagrodzeniu ujmowanym w zamortyzowanym koszcie instrumentu finansowego. W sytuacji, gdy zostanie dokonany podział wynagrodzenia dla produktu złożonego, przewidywane zwroty dotyczące części rozliczanej metodą efektywnej stopy procentowej oraz ujętej jako wynagrodzenie za czynność pośrednictwa ubezpieczeniowego przypisane są do tych elementów w sposób analogiczny jak zostało podzielone wynagrodzenie.

Bank dokonuje szacunku ponoszonych kosztów związanych ze sprzedażą produktów ubezpieczeniowych zgodnie ze stosowaną metodą rozliczania przychodów i kosztów w zależności od formy sprzedaży produktów ubezpieczeniowych.

Bank dokonuje podziału kosztów związanych ze sprzedażą produktu ubezpieczeniowego na bezpośrednio związane oraz pozostałe niepowiązane bezpośrednio koszty, w tym koszty stałe (ujmowane w momencie poniesienia).

Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy oraz wynik z pozycji wymiany

Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy i wynik z pozycji wymiany obejmuje zyski i straty z wyceny do wartości godziwej aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu, aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy oraz instrumentów pochodnych, a także zyski i straty z transakcji kupna/ sprzedaży walut oraz przeliczonych aktywów i zobowiązań wyrażonych w walutach obcych po obowiązującym na dzień bilansowy średnim kursie ustalonym dla danej waluty przez NBP.

Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów finansowych niewycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy

Na wynik na pozostałych instrumentach finansowych składają się zrealizowane zyski i straty powstałe na skutek zbycia aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu oraz dłużnych instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

4.33. Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Do pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych zaliczane są koszty i przychody niezwiązane bezpośrednio z podstawową działalnością Banku. Są to w szczególności: wynik z tytułu sprzedaży i likwidacji środków trwałych, koszty i przychody z tytułu rezerw i odpisów z tytułu utraty wartości aktywów niefinansowych, przychody i koszty z wynajmu, przychody z tytułu sprzedaży pozostałych usług, otrzymane i zapłacone odszkodowania kary i grzywny, a także koszty związane z prowadzoną działalnością windykacyjną oraz koszty opłat sądowych.

4.34. Dywidendy

Przychody z tytułu dywidendy są ujmowane w wyniku finansowym w momencie ustalenia praw akcjonariuszy lub udziałowców do jej otrzymania, jeżeli dywidenda ta jest wypłacana z zysków wypracowanych po dacie nabycia.

4.35. Podatek dochodowy

Podatek bieżący

Zobowiązania i należności z tytułu bieżącego podatku za okres bieżący i okresy poprzednie wycenia się w wysokości kwot przewidywanej zapłaty na rzecz organów podatkowych (podlegających zwrotowi od organów podatkowych) z zastosowaniem stawek podatkowych i przepisów podatkowych, które prawnie lub faktycznie już obowiązywały na dzień bilansowy.

Podatek odroczony

Na potrzeby sprawozdawczości finansowej, podatek odroczony jest obliczany metodą zobowiązań bilansowych w stosunku do wszystkich różnic przejściowych występujących na koniec okresu sprawozdawczego między wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniu finansowym.

Rezerwa na podatek odroczony ujmowana jest w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych:

- z wyjątkiem sytuacji, gdy rezerwa na podatek odroczony powstaje w wyniku początkowego ujęcia wartości firmy lub początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji niestanowiącej połączenia jednostek i w chwili jej zawierania niemającej wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku dodatnich różnic przejściowych wynikających z inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych i udziałów we wspólnych przedsięwzięciach – z wyjątkiem sytuacji, gdy terminy odwracania się różnic przejściowych podlegają kontroli inwestora lub gdy prawdopodobne jest, iż w dającej się przewidzieć przyszłości różnice przejściowe nie

ulegną odwróceniu.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujmowane są w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych, jak również niewykorzystanych ulg podatkowych i niewykorzystanych strat podatkowych przeniesionych na następne lata, w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli wykorzystać ww. różnice, aktywa i straty:

- z wyjątkiem sytuacji, gdy aktywa z tytułu odroczonego podatku dotyczące ujemnych różnic przejściowych powstają w wyniku początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji niestanowiącej połączenia jednostek i w chwili jej zawierania nie mają wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku ujemnych różnic przejściowych z tytułu inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych oraz udziałów we wspólnych przedsięwzięciach, składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku jest ujmowany w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jedynie w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, iż w dającej się przewidzieć przyszłości ww. różnice przejściowe ulegną odwróceniu i osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku jest weryfikowana na koniec każdego okresu sprawozdawczego i ulega stosownemu obniżeniu o tyle, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Nieujęty składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlega ponownej ocenie na koniec każdego okresu sprawozdawczego i jest ujmowany do wysokości odzwierciedlającej prawdopodobieństwo osiągnięcia w przyszłości dochodów do opodatkowania, które pozwolą na odzyskanie tego składnika aktywów.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy na podatek odroczony wyceniane są z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując za podstawę stawki podatkowe i przepisy podatkowe obowiązujące na dzień bilansowy lub takie, których obowiązywanie w przyszłości jest pewne na dzień bilansowy.

Podatek dochodowy dotyczący pozycji ujmowanych poza zyskiem lub stratą jest ujmowany w innych całkowitych dochodach dotyczący pozycji ujętych w innych całkowitych dochodach lub bezpośrednio w kapitale własnym dotyczący pozycji ujętych bezpośrednio w kapitale własnym.

Bank kompensuje ze sobą aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego z rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego wtedy i tylko wtedy, gdy posiada możliwy do wyegzekwowania tytuł prawny do przeprowadzenia kompensat należności ze zobowiązaniami z tytułu bieżącego podatku i odroczony podatek dochodowy ma związek z tym samym podatnikiem i tym samym organem podatkowym.

Interpretacja KIMSF 23 została opublikowana przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 7 czerwca 2017 roku i obowiązuje za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie. Interpretacja wyjaśnia, jak należy ujawniać i wyceniać aktywa i zobowiązania z tytułu odroczonego i bieżącego podatku dochodowego, jeżeli występuje niepewność co do sposobu ujęcia podatkowego. W takich okolicznościach jednostka ujmuje i wycenia swoje bieżące należności i zobowiązania podatkowe lub aktywa oraz rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego, zgodnie z wymogami MSR 12, w oparciu o dochód podlegający opodatkowaniu (stratę podatkową), podstawy opodatkowania, nierozliczone straty podatkowe, niewykorzystane ulgi podatkowe i stawki podatkowe. Zgodnie z interpretacją, skutki niepewności należy zmierzyć metodą, która najlepiej przewiduje rozwiązanie niepewności - albo metodą najbardziej prawdopodobnej kwoty, albo metodą przewidywanej wartości. Bank uwzględnia skutki niepewnego traktowania podatkowego w przypadku gdy byłoby prawdopodobne że organy podatkowe nie zaakceptują zastosowanego przez Bank podejścia.

4.36. Zysk netto na akcję

Zysk netto na akcję dla każdego okresu jest obliczony poprzez podzielenie zysku netto za dany okres przez średnią ważoną liczbę akcji w danym okresie sprawozdawczym. Ujawnienia wymagane przez MSR 33 przedstawiane są wyłącznie na podstawie skonsolidowanych danych finansowych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

5. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

5.1. Profesjonalny osąd

W procesie stosowania zasad (polityki) rachunkowości wobec zagadnień podanych poniżej, największe znaczenie, oprócz szacunków księgowych, miał profesjonalny osąd kierownictwa.

Wynagrodzenia z tytułu ubezpieczeń

Bank stosuje poniższe zasady ujmowania w przychodach prowizyjnych prowizji uzyskanych z tytułu oferowania klientom produktów ubezpieczeniowych.

Bank oferując klientom produkty ubezpieczeniowe ujmuje wynagrodzenie otrzymywane za usługi ubezpieczeniowe na podstawie profesjonalnego osądu czy sprzedaż ubezpieczenia jest ograniczona wyłącznie do świadczenia usługi oferowania produktów ubezpieczeniowych czy też usługa sprzedaży ubezpieczenia jest powiązana ze sprzedażą instrumentu finansowego. Ocena bazuje na treści ekonomicznej oferowanych instrumentów finansowych oraz produktów ubezpieczeniowych, w których sprzedaży Bank uczestniczy. Celem osądu jest rozróżnienie na bazie treści ekonomicznej przychodów stanowiących:

- integralną część wynagrodzenia z tytułu oferowanego dodatkowo instrumentu finansowego,
- wynagrodzenie za usługę agencyjną lub pośrednictwa,
- wynagrodzenie za świadczenie dodatkowych czynności po dokonaniu sprzedaży.

Bank dodatkowo przeprowadza analizę treści ekonomicznej produktu ubezpieczeniowego, w tym spełnienia kryteriów niezależności umów ubezpieczenia od oferowanych instrumentów finansowych poprzez ustalenie:

- stopnia sprzedaży produktów łączonych tj. procentowego udziału instrumentów finansowych z ochroną ubezpieczeniową do liczby umów dotyczących instrumentów finansowych w portfelu Banku, w podziale na instrumenty finansowe oraz produkty ubezpieczeniowe lub grupy ubezpieczeń zgodnie z ofertą produktową Banku,
- średniego rzeczywistego rocznego oprocentowania poszczególnych instrumentów finansowych w portfelu Banku w podziale na zawierające ochronę ubezpieczeniową i bez ochrony ubezpieczeniowej, w podziale na instrumenty finansowe oraz produkty ubezpieczeniowe i grupy ubezpieczeń zgodnie z ofertą produktową Banku,
- możliwości przystąpienia do ochrony ubezpieczeniowej bez posiadania instrumentu finansowego,
- przy braku wymogu Banku zawarcia przez klienta umowy ubezpieczenia do nabywanego przez niego instrumentu finansowego, liczby zbliżonych w zakresie warunków i zasad umów ubezpieczenia zawartych w innych zakładach ubezpieczeń niż zakład ubezpieczeń, którego produkty są oferowane przez Bank łącznie z instrumentem finansowym (procentowy udział w całym portfelu kredytowym – w podziale na instrumenty finansowe zgodnie z ofertą produktową Banku),
- poziomu rezygnacji i wysokości zwracanego wynagrodzenia, w podziale na instrumenty finansowe oraz produkty ubezpieczeniowe lub grupy ubezpieczeń, zgodnie z ofertą produktową Banku,
- liczby umów ubezpieczenia kontynuowanych po wcześniejszej spłacie kredytu lub pożyczki, wraz z informacją o produktach kredytowych, z którymi były powiązane,
- zakresu czynności wykonywanych przez Bank na rzecz zakładu ubezpieczeń w trakcie trwania umowy ubezpieczenia,

- efektów analizy raportów zarządczych dotyczących wyników poszczególnych linii biznesowych, instrumentów finansowych zgodnie z ofertą produktową Banku, usług bankowych.

W przypadku zidentyfikowania produktu złożonego, wynagrodzenie z tytułu sprzedaży produktu ubezpieczeniowego dzielone jest pomiędzy część stanowiącą element zamortyzowanego kosztu instrumentu finansowego oraz część stanowiącą wynagrodzenie za wykonywanie czynności pośrednictwa. Podział wynagrodzenia dokonywany jest w proporcji wartości godziwej instrumentu finansowego oraz wartości godziwej usługi pośrednictwa w stosunku do sumy obu tych wartości. Bank uwzględnia obecnie jako przychód rozpoznawany jednorazowo do 30% przychodów z działalności bancassurance związanych z kredytami. Pozostała część przychodów rozpoznawana jest w czasie wg zamortyzowanego kosztu. Wycena wartości godziwej usługi pośrednictwa oraz instrumentu finansowego przeprowadzana jest w oparciu o dane rynkowe. W przypadku świadczenia czynności lub usług posprzedażowych wynikających z oferowanego produktu ubezpieczeniowego odpowiednia część wynagrodzenia alokowanego do usługi pośrednictwa rozliczana jest w okresie obowiązywania umowy ubezpieczenia zgodnie z metodą zaawansowania usługi, przy uwzględnieniu zasady współmierności przychodów i kosztów. Bank dokonuje szacunku części wynagrodzenia, które będzie zwracane (np. z tytułu wypowiedzenia przez klienta umowy ubezpieczenia, przedpłat lub innych tytułów) w okresach po sprzedaży produktu ubezpieczeniowego. Oszacowana część wynagrodzenia odraczana jest w czasie do wysokości przewidywanych zwrotów.

Identyfikacja umów leasingowych o niskiej wartości

Umowy leasingowe o wartości przedmiotu leasingu nie przekraczającej 20 tys. zł, Bank ocenia jako umowy leasingowe o niskiej wartości.

Przewidywane rozstrzygnięcia w zakresie spraw spornych

Bank dokonuje oceny szans na wygranie danej sprawy, a w konsekwencji ocenia potrzebę ustanowienia rezerwy na wypadek przegranej, w odniesieniu do wszystkich spraw sądowych. Wartość szacowanej rezerwy ustalana jest indywidualnie w oparciu o okoliczności danej sprawy.

5.2. Niepewność szacunków

Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga dokonania przez Bank pewnych szacunków oraz przyjęcia pewnych założeń, które mają wpływ na kwoty prezentowane w sprawozdaniu finansowym. Szacunki i założenia, które podlegają ciągłej ocenie przez kierownictwo Banku, oparte są o doświadczenia historyczne i inne czynniki, w tym oczekiwania co do przyszłych zdarzeń, które w danej sytuacji wydają się uzasadnione. Mimo że szacunki te opierają się na najlepszej wiedzy dotyczącej warunków bieżących i działań, które Bank podejmuje, rzeczywiste rezultaty mogą się od tych szacunków różnić. Szacunki dokonywane na koniec każdego okresu sprawozdawczego odzwierciedlają warunki, które istniały na te daty (np. kurs walutowy, stopy procentowe, ceny rynkowe).

Główne obszary, dla których Bank dokonał szacunków obejmują obszary wskazane poniżej. Ujawnienia ilościowe dotyczące tych szacunków zostały przedstawione w odpowiednich notach dotyczących tych aktywów oraz zobowiązań.

Utrata wartości instrumentów finansowych

Na każdy dzień sprawozdawczy Bank dokonuje oceny, czy ryzyko kredytowe związane z danym instrumentem finansowym znacznie wzrosło od dnia jego początkowego ujęcia. Dokonując takiej oceny, Bank posługuje się zmianą ryzyka niewykonania zobowiązania w oczekiwanym okresie życia instrumentu finansowego, a nie zmianą kwoty oczekiwanych strat kredytowych. W celu dokonania takiej oceny Bank porównuje ryzyko niewykonania zobowiązania dla danego instrumentu finansowego na dzień sprawozdawczy z ryzykiem niewykonania zobowiązania dla tego instrumentu finansowego na dzień początkowego ujęcia, biorąc pod uwagę racjonalne i możliwe do udokumentowania informacje, które są dostępne bez nadmiernych kosztów

lub starań i które wskazują na znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia. Katalog przesłanek wskazujących na znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia oraz inne szacunki zostały opisane w nocie 4.13.

Instrumenty pochodne oraz aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy

Wartość godziwą instrumentów pochodnych, aktywów finansowych i zobowiązań finansowych nienotowanych na aktywnych rynkach ustala się stosując powszechnie uznane techniki wyceny. Wszystkie modele są zatwierdzane przed ich zastosowaniem, a także kalibrowane w celu zapewnienia, że otrzymane wyniki odzwierciedlają faktyczne dane i porównywalne ceny rynkowe. W miarę możliwości w modelach wykorzystywane są wyłącznie dane możliwe do zaobserwowania, pochodzące z aktywnego rynku, jednakże w pewnych okolicznościach stosowane jest oszacowanie niepewności przez Bank (takich jak ryzyko kontrahenta, zmienności i korelacje rynkowe). Zmiana założeń dotyczących tych czynników może wpłynąć na wyceny niektórych instrumentów finansowych.

Cena sprzedaży netto aktywów przejętych za długi

Bank dokonuje szacunków ceny sprzedaży netto aktywów przejętych za długi. Szacunek odzwierciedla warunki rynkowe na dzień wyceny i jest dokonywany na podstawie aktualnych wycen nieruchomości.

Jednostki stowarzyszone

Jednostki stowarzyszone to jednostki na które inwestor wywiera znaczący wpływ. W jednostkach, w których Bank posiada bezpośrednio lub pośrednio (przez jednostki zależne) 20 % lub więcej praw głosu w jednostce (lecz nie więcej niż 50%), przyjmuje się że Bank wywiera znaczący wpływ i ujmuje te jednostki jako stowarzyszone.

Utrata wartości innych aktywów trwałych, w tym inwestycji w jednostki zależne i stowarzyszone

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Bank ocenia istnienie przesłanek, które wskazują czy nastąpiła utrata wartości składników aktywów trwałych. W przypadku zidentyfikowania takiej przesłanki Bank dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej. Oszacowanie wartości użytkowej składnika aktywów trwałych wiąże się, między innymi z przyjęciem założeń w zakresie szacunków co do kwot, terminów przyszłych przepływów pieniężnych, które Bank może uzyskać z tytułu danego składnika aktywów trwałych, innych czynników. Szacując wartość godziwą pomniejszoną o koszty sprzedaży Bank opiera się na dostępnych danych rynkowych na ten temat lub wycenach sporządzonych przez niezależnych rzeczoznawców, które co do zasady również opierają się na szacunkach.

Wycena rezerw z tytułu odpraw emerytalnych

Rezerwa z tytułu odpraw emerytalnych została oszacowana za pomocą metod aktuarialnych przez niezależnego aktuariusza, przyjęte w tym celu założenia są aktualizowane na koniec każdego roku obrotowego.

Wycena rezerw na sprawy sporne

Szanse na wygranie danej sprawy, a w konsekwencji także ocena potrzeby ustanowienia rezerwy na wypadek przegranej, w odniesieniu do wszystkich spraw sądowych (w tym dotyczących kredytów indeksowanych do walut obcych) ustalane są indywidualnie w oparciu o okoliczności danej sprawy. W przypadku pozwów klientów, które wpłynęły do Banku i rozpatrywane są przed sądami I oraz II instancji, dokonano indywidualnej oceny prawdopodobieństwa wygrania danej sprawy przez Bank w oparciu o oszacowania pełnomocnika procesowego prowadzącego daną sprawę. Zawiązanie rezerwy w tych sprawach następuje w sytuacji, jeśli szansa na wygraną Banku została określona jako niższa niż 50%. Dodatkowo, niezależnie od wyników oceny indywidualnej, Bank uwzględnił również dodatkowy narzut ostrożnościowy na sprawy, w przypadku których pełnomocnicy procesowi określili ryzyko przegrania na mniej niż 50%, który to pozwala uwzględnić pewien zakres konserwatyzmu i w założeniu ma pokrywać potencjalne ryzyko zmiany linii orzeczniczej.

Szczegółowy opis spraw spornych został przedstawiony w nocie II.36.

Wycena rezerw na koszty ryzyka prawnego kredytów walutowych

Do oszacowania rezerw na koszty ryzyka prawnego związanego z kredytami indeksowanymi do CHF zastosowano metodę portfelową, w której uwzględniono: (i) przyszłe pozwy, których wpływ oszacowano w oparciu o najbardziej aktualną tendencję napływających pozwów, (ii) prawdopodobieństwo prawomocnego przegrania sprawy, (iii) wystąpienie możliwego scenariusza wyroku tj. wyroku stwierdzającego nieważność umowy kredytu lub stwierdzającego tzw. uzłotowienie kredytu, skutkujące ustaleniem salda kredytu w PLN z pozostawieniem oprocentowania kredytu w oparciu o stawkę LIBOR oraz (iv) stratę poniesioną przez Bank w przypadku przegrania sprawy w sądzie. Szczegółowy opis rezerw na koszty ryzyka prawnego od kredytów walutowych został przedstawiony w nocie II.36.

Rezerwa na oczekiwaną kwotę zwrotów części pobranych prowizji przy wcześniejszej spłacie kredytów konsumenckich

Rezerwa na oczekiwaną kwotę zwrotów części pobranych prowizji przy wcześniejszej spłacie kredytów konsumenckich została oszacowana na bazie posiadanych danych historycznych związanych z dokonanymi wcześniejszymi spłatami kredytów konsumenckich oraz na obserwowanej liczbie reklamacji dotyczących zwrotów prowizji w związku z przedterminową spłatą kredytu. Powyższy szacunek obarczony jest jednak niepewnością wynikającą z trudnej do oszacowania zmienności obserwowanego trendu dotyczącego zgłaszanych reklamacji i w związku z tym kwota utworzonej rezerwy może ulec zmianie w przyszłości.

Składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego

Bank rozpoznaje składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie. Pogorszenie uzyskiwanych wyników podatkowych w przyszłości mogłoby spowodować, że założenie to stałoby się nieuzasadnione. Szczegółowo zostało to opisane w nocie II.17.

Leasing – Bank jako leasingobiorca

Osądy dotyczące leasingu, gdzie Bank jest leasingobiorcą, w obszarach takich jak stwierdzenie, czy umowa zawiera leasing, umowy na czas nieokreślony, wykorzystanie opcji przedłużenia lub skrócenia okresu leasingu zostały przedstawione w niniejszym sprawozdaniu finansowym w nocie 4.6 oraz II.29.

Okresy użytkowania rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych

Szacując długość okresu użytkowania poszczególnych rodzajów rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych uwzględniane są m.in.:

- dotychczasowe przeciętne okresy użytkowania odzwierciedlające tempo zużycia fizycznego, intensywności wykorzystania itp.,
- utrata przydatności z przyczyn technologicznych,
- okres sprawowania kontroli nad składnikiem aktywów oraz prawne i inne ograniczenia okresu użytkowania,
- zależność okresu użytkowania składników aktywów od okresu użytkowania pozostałych aktywów,
- inne okoliczności mające wpływ na okres użytkowania tego rodzaju aktywów.

W przypadku, gdy okres korzystania ze składnika aktywów wynika z tytułów umownych, okres użytkowania odpowiada okresowi wynikającemu z tych tytułów umownych, bądź też w sytuacji, kiedy szacowany okres użytkowania jest krótszy, przyjmuje się szacowany okres użytkowania. Bank corocznie dokonuje weryfikacji przyjętych okresów użyteczności na podstawie bieżących szacunków.

Szacunki dotyczące zwrotów prowizji z tytułu przedterminowej spłaty kredytów konsumenckich

Bank ujął rezerwę portfelową na potencjalne roszczenia klientów z tytułu zwrotu części prowizji dla kredytów konsumenckich spłaconych przed terminem wynikającym z umowy kredytowej przed datą wyroku TSUE z dnia 11 września 2019 r. Oszacowanie rezerwy uwzględnia wielkość kwoty prowizji mogącej podlegać zwrotowi, typ produktu, obserwowaną liczbę roszczeń oraz formułę spłaty.

Dla przedterminowych spłat kredytów dokonanych po 11 września 2019 roku z uwagi na podjętą decyzją o zwrotach prowizji wszystkim klientom, Bank rozpoznaje odpowiednio zobowiązanie na te zwroty.

Ponadto Bank dokonał przeszacowania wyceny należności kredytowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu w zakresie rozliczanych w czasie kosztów pośrednictwa dla spodziewanych przedpłat w posiadanym na dzień 31 grudnia 2019 r. portfelu kredytów, dla którego istnieje zobowiązanie do zwrotu prowizji w przypadku wcześniejszej spłaty przez klienta oraz z tytułu różnicy pomiędzy efektywnym rozliczeniem prowizji pobranych za udzielenie kredytu według efektywnej stopy procentowej a hipotetycznym liniowym rozliczeniem tych prowizji według stanu na oczekiwany dzień przedpłaty kredytów.

Szacunki dotyczące rezerw portfelowych na ryzyko związane z kredytami hipotecznymi w walutach obcych

Z uwagi na orzeczenie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 3 października 2019 Bank zidentyfikował podwyższone ryzyko związane z wyrokami sądowymi dotyczącymi kredytów indeksowanych w CHF. W związku z tym rozważając ryzyko, iż założone na bazie harmonogramów przepływy pieniężne z portfela kredytów hipotecznych w CHF, mogą nie być w pełni odzyskiwalne i/lub powstanie zobowiązanie skutkujące przyszłym wypływem środków pieniężnych Bank oszacował rezerwę na ryzyko prawne związane z tymi kredytami w oparciu o przepisy MSR 37 „Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe".

Poziom rezerwy portfelowej jest uzależniony od szeregu założeń opierających się w dużym stopniu na ocenie eksperckiej Banku. Istotnymi w metodologii elementami wpływającymi na oszacowany poziom rezerwy są między innymi przyjęty horyzont czasowy, prognozowana liczba kredytobiorców którzy złożą pozew, prawdopodobieństwo przegrania sporu sądowego, profil kredytów i cechy kredytobiorców, możliwe scenariusze rozstrzygnięć spraw sądowych.

Założenia przyjęte cechuje istotna niepewność i w związku z tym utworzone rezerwy mogą ulegać w przyszłości istotnym zmianom.

Test na utratę wartości Banku

W związku z tym, że na dzień 31 grudnia 2019 roku wartość bilansowa aktywów netto Banku była wyższa od wartości ich rynkowej kapitalizacji, Bank przeprowadził test na utratę wartości w odniesieniu do wartości aktywów netto Banku.

Na podstawie pięcioletnich prognoz wyników finansowych oszacowano wartość odzyskiwalną aktywów netto Banku. W wyniku jej porównania do wartości bilansowej aktywów netto nie stwierdzono utraty ich wartości.

W przeprowadzonym teście przyjęto stopę dyskontową wyznaczoną na podstawie kosztu kapitału podmiotów porównywalnych z uwzględnieniem dodatkowego narzutu na ryzyko niespełnienia prognoz finansowych – stopa wyznaczona została na poziomie 10,13%. Zmiana przyjętego w teście prognozowanego wyniku w 2024 roku (i w okresie rezydualnym) o 1% spowodowałaby zmianę wartości odzyskiwalnej o 46 mln zł. Przy spadku prognozowanego wyniku finansowego w 2024 roku (i w okresie rezydualnym) o 38% wystąpiłby spadek wartości odzyskiwalnej poniżej bilansowej wartości aktywów netto.

Mimo, że zastosowane szacunki opierają się na najlepszej wiedzy, rzeczywiste rezultaty mogą różnić się od przyjętych szacunków. Zgodność rzeczywistych wyników i dokonanych szacunków jest weryfikowana w okresach sprawozdawczych.

6. Korekty błędów poprzednich okresów

W okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku Bank nie dokonał korekt błędów poprzednich okresów.

7. Wynik z tytułu odsetek

	01.01.2019-31.12.2019 tys. zł	01.01.2018-31.12.2018 (przekształcone) tys. zł
Przychody z tytułu:		
Aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu	**1 670 761**	**1 862 265**
*kredytów i pożyczek **	1 633 628	1 800 718
należności od banków i instytucji finansowych	11 443	4 321
pozostałych instrumentów finansowych	22 471	53 375
rezerwy obowiązkowej	3 219	3 851
Aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody	**134 417**	**105 722**
Aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy	**249 037**	**277 020**
kredytów i pożyczek	46 436	58 611
pozostałych instrumentów finansowych	18 369	20 195
pochodnych instrumentów finansowych	184 232	198 214
Zobowiązań	**64 517**	**65 498**
w tym:		
przychody związane z aktywami finansowymi, dla których rozpoznano utratę wartości	*146 226*	*159 427*
Razem przychody z tytułu odsetek	**2 118 732**	**2 310 505**
Koszty z tytułu:		
zobowiązań wobec klientów	1 035 099	969 129
zobowiązań wobec banków i instytucji finansowych	31 780	18 151
pochodnych instrumentów finansowych	14 207	18 394
wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych	105 057	123 449
zobowiązań leasingowych	4 702	-
aktywów	7 073	9 805
w tym:		
koszty obliczone z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej, odnoszące się do zobowiązań finansowych niewycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy	*1 183 545*	*1 120 299*
Razem koszty z tytułu odsetek	**1 197 918**	**1 138 928**
Wynik z tytułu odsetek	**920 814**	**1 171 577**

W pozycji przychody z tytułu zobowiązań finansowych ujęto przychody odsetkowe z tytułu zobowiązań finansowych (instrumentów pochodnych) podlegających ujemnej efektywnej stopie procentowej. W pozycji koszty z tytułu aktywów finansowych ujęto koszty odsetkowe z tytułu aktywów finansowych (należności od banków i instytucji finansowych oraz instrumentów pochodnych) podlegających ujemnej efektywnej stopie procentowej.

* W wyniku odsetkowym za 2019 rok pomniejszono przychody o kwotę 71,6 mln złotych z tytułu zwrotów prowizji z tytułu przedterminowej spłaty kredytów konsumenckich – szczegółowy opis przedstawiono w nocie II.36.

8. Wynik z tytułu prowizji i opłat

	01.01.2019-31.12.2019 tys. zł	01.01.2018-31.12.2018 (przekształcone) tys. zł
Przychody z tytułu:		
kredytów i pożyczek	15 830	18 234
obsługi rachunków bankowych	26 352	27 340
kart płatniczych i kredytowych	30 227	32 765
produktów inwestycyjnych	60 812	57 912
ubezpieczeń	30 275	58 693
pozostałe przychody z tytułu prowizji i opłat	1 062	1 378
Razem przychody z tytułu prowizji i opłat	**164 558**	**196 322**
Koszty z tytułu:		
kredytów i pożyczek	2 719	3 143
kart płatniczych i kredytowych	53 711	47 076
produktów inwestycyjnych i bankowych	41 139	30 171
ubezpieczeń	5 324	7 248
koszty promocji i nagród dla klientów	11 853	10 930
pozostałe koszty z tytułu prowizji i opłat	5 379	8 112
Razem koszty z tytułu prowizji i opłat	**120 125**	**106 680**
Wynik z tytułu prowizji i opłat	**44 433**	**89 642**

9. Przychody z tytułu dywidend

	01.01.2019-31.12.2019 tys. zł	01.01.2018-31.12.2018 tys. zł
Dywidendy otrzymane:		
z akcji i udziałów w jednostkach zależnych	23 868	39 110
z papierów wartościowych zaklasyfikowanych jako aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody	2	3
z papierów wartościowych zaklasyfikowanych jako aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	6 904	3 900
Razem przychody z tytułu dywidend	**30 774**	**43 013**

10. Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy oraz wynik z pozycji wymiany

	01.01.2019-31.12.2019 tys. zł	01.01.2018-31.12.2018 tys. zł
Wynik na instrumentach finansowych, w tym:	(63 948)	(23 604)
na instrumentach, które przy początkowym ujęciu zostały wyznaczone jako wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	(24 794)	(15 924)
na instrumentach pochodnych	(33 744)	(1 108)
na instrumentach obowiązkowo wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy	(5 410)	(6 572)
Różnice kursowe dotyczące kredytów walutowych i indeksowanych	16 587	16 771
Pozostałe różnice kursowe	11 986	17 558
Razem wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy oraz wynik z pozycji wymiany	**(35 375)**	**10 725**

11. Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów finansowych niewycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy

	01.01.2019-31.12.2019 tys. zł	01.01.2018-31.12.2018 tys. zł
Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania instrumentów finansowych, w tym:		
wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	184	41 519
wycenianych według zamortyzowanego kosztu	24 696	9 563
Wynik z modyfikacji skutkującej zaprzestaniem ujmowania	936	-
Razem wynik z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów finansowych niewycenionych do wartości godziwej przez wynik finansowy	**25 816**	**51 082**

Wzrost wartości wyniku w 2019 roku z tytułu zaprzestania ujmowania instrumentów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie wynika ze sprzedaży obligacji skarbowych zakwalifikowanych jako wyceniane w zamortyzowanym koszcie w związku ze zmianą podejścia do kwalifikacji tego typu dłużnych papierów wartościowych. Nowo nabywane obligacje skarbowe kwalifikowane są do modelu biznesowego utrzymywanie i sprzedaż.

W 2018 roku Bank zrealizował zysk na instrumentach wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody w związku z realizowanymi zmianami w strukturze portfela papierów wartościowych oraz dodatkowo w czwartym kwartale 2018 roku upłynnił papiery wartościowe w celu zabezpieczenia pozycji płynnościowej i w wyniku tego zrealizował zysk na instrumentach wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody oraz na instrumentach wycenianych według zamortyzowanego kosztu.

12. Wynik z tytułu pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych

	01.01.2019-31.12.2019 tys. zł	01.01.2018-31.12.2018 (przekształcone) tys. zł
Pozostałe przychody operacyjne:		
przychody z czynszów	2 233	4 540
przychody ze sprzedaży pozostałych usług	4 155	2 212
odzyskane koszty sądowe i windykacji	13 960	11 941
rozwiązanie rezerw i odpisów z tytułu utraty wartości pozostałych aktywów	21 351	7 285
przychody z odzyskanych należności nieściągalnych	1 050	778
zysk ze sprzedaży niefinansowych aktywów trwałych	7 116	4 427
otrzymane kary, odszkodowania, grzywny	1 033	1 339
przychody od organizacji kartowych dot. działań promocyjnych	937	5 318
rozwiązanie niewykorzystanej części rezerwy na koszty	1 780	2 214
zwrot zapłaconego podatku od niektórych instytucji finansowych	-	19 122
pozostałe przychody	4 168	4 203
Razem pozostałe przychody operacyjne	**57 783**	**63 379**
Pozostałe koszty operacyjne:		
koszty czynszów	1 117	2 469
windykacja i monitoring należności, w tym koszty sądowe	48 823	57 400
utworzenie rezerw i odpisów z tytułu utraty wartości pozostałych aktywów	32 039	27 901
rezerwa na zwroty kosztów kredytów	54 568	-
straty ze sprzedaży i likwidacji niefinansowych aktywów trwałych	318	240
koszty związane z produktami inwestycyjnymi	145	588
utworzenie odpisów z tytułu utraty wartości aktywów przejętych za długi	16 078	14 837
zapłacone kary, odszkodowania, grzywny	558	2 417
przekazane darowizny	421	11
pozostałe koszty	10 069	10 620
Razem pozostałe koszty operacyjne	**164 136**	**116 483**
Wynik z tytułu pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych	**(106 353)**	**(53 104)**

W 2018 roku Bank rozpoznał przychód z tytułu zwrotu nadpłaty podatku od niektórych instytucji finansowych w wysokości 19 mln zł.

W kosztach operacyjnych Bank ujął rezerwę w kwocie 54,6 mln złotych na potencjalne zwroty części pobranych prowizji z tytułu wcześniejszej spłaty kredytów konsumenckich – szczegółowy opis przedstawiono w nocie II.36.

13. Koszty działania

	01.01.2019-31.12.2019 tys. zł	01.01.2018-31.12.2018 (przekształcone) tys. zł
Świadczenia pracownicze, w tym:	408 062	406 257
wynagrodzenia	344 986	345 442
narzuty na wynagrodzenia i inne świadczenia na rzecz pracowników	63 076	60 815
Zużycie materiałów i energii	17 064	18 360
Usługi obce, w tym:	180 187	256 995
marketing i reklama	32 875	43 492
usługi IT	40 814	38 394
wynajem i dzierżawa	24 683	96 181
usługi ochrony i cash processingu	6 712	7 197
usługi telekomunikacyjne i pocztowe	28 565	27 839
usługi prawne i doradcze	14 759	14 820
inne usługi obce	31 779	29 072
Podatki i opłaty	17 407	14 498
Amortyzacja	163 475	84 921
Pozostałe koszty	5 236	5 235
Razem koszty działania bez opłat na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego	**791 431**	**786 266**
Opłaty na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, w tym:	118 416	122 212
składka na fundusz gwarancyjny banków	50 021	82 262
składka na fundusz przymusowej restrukturyzacji	68 395	39 950
Razem koszty działania	**909 847**	**908 478**

Efektem wdrożenia MSSF 16 było przesunięcie w pozycjach kosztów, rozpoznano wyższe koszty amortyzacji aktywów z tytułu praw do użytkowania w wysokości 62,7 mln zł, a jednocześnie obniżyły się koszty wynajmu i dzierżawy.
W kosztach świadczeń pracowniczych ujęto rezerwę na restrukturyzację zatrudnienia w kwocie 6,9 mln zł.

14. Wynik z tytułu modyfikacji nieistotnych

Aktywa finansowe, które podlegały modyfikacji w okresie	01.01.2019-31.12.2019 tys. zł	01.01.2018-31.12.2018 tys. zł
Wartość wyceny według zamortyzowanego kosztu przed modyfikacją	511 645	344 983
Zysk/ (strata) rozpoznana na modyfikacji	(5 510)	(3 407)

Aktywa finansowe, które podlegały modyfikacji od momentu początkowego ujęcia	31.12.2019 tys. zł	31.12.2018 tys. zł
Wartość bilansowa brutto zmodyfikowanych aktywów finansowych (zmodyfikowanych gdy oczekiwana strata kredytowa była kalkulowana w okresie dożywotnim) i które w analizowanym okresie przeszły do koszyka 1	2 289	2 973

15. Wynik z odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości aktywów finansowych i rezerwy na zobowiązania pozabilansowe

	01.01.2019-31.12.2019 tys. zł	01.01.2018-31.12.2018 tys. zł
Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w tym:	(537 704)	(629 542)
korporacyjne	49 828	(47 308)
samochodowe	(17 645)	(17 474)
hipoteczne	(100 120)	(279 887)
detaliczne	(469 767)	(284 873)
Należności od banków	(360)	(1 020)
Pozostałe instrumenty finansowe	11 404	18 878
Zobowiązania pozabilansowe	11 888	14 352
Inne aktywa finansowe	74 412	(25 078)
Razem wynik z odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości aktywów finansowych i rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	**(440 360)**	**(622 410)**

W 2019 roku Bank dokonał aktualizacji założeń w zakresie modeli szacujących prawdopodobieństwo niewypłacalności oraz modeli określających wielkość straty na moment defaultu. Najważniejsze zmiany dotyczyły modyfikacji modelu EAD, aktualizacji założeń metodologicznych przyjmowanych do modelowania krzywej PD Lifetime, wprowadzeniu do kalkulacji ECL trzech scenariuszy makroekonomicznych, wprowadzeniu elementu scenariuszy makroekonomicznych w oparciu o prognozy AMRON dla wyceny zabezpieczeń hipotecznych na poziomie kalkulacji parametru LTV dla potrzeb tworzenia grup homogenicznych w metodach kolektywnych.

Wpływ wprowadzenia opisanych powyżej modyfikacji w szczególności miał wpływ na poziom parametrów EAD, makro i PD i odpisów zawiązywanych w ramach Koszyka 1 i Koszyka 2 w metodykach dedykowanych wycenie detalicznych kredytów niezabezpieczonych oraz w metodykach dedykowanych do portfeli ekspozycji hipotecznych.

Zmniejszenie w 2019 roku kwoty odpisów w pozycji „inne aktywa finansowe" wynika przede wszystkim z:

- dokonanej spłaty należności z tytułu odroczonych płatności za sprzedane pakiety wierzytelności, dla których w 2017 roku zidentyfikowano przesłankę utraty wartości i ujęto odpis aktualizacyjny;
- oraz dokonanej zmiany sposobu finansowania dwóch podmiotów powiązanych (Open Finance S.A. oraz Getin Holding S.A.), opisanej szerzej w punkcie II.45. Jednocześnie odnotowano z tego tytułu wzrost odpisów aktualizacyjnych z tytułu kredytów i pożyczek udzielonych klientom dla tych dwóch spółek.

Zmiana stanu odpisów aktualizujących 01.01.2019- 31.12.2019	Kredyty i pożyczki udzielone klientom	Należności od banków	Pozostałe instrumenty finansowe	Zobowiązania pozabilansowe	Inne aktywa finansowe	Razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Wartość odpisów aktualizujących/ rezerw na początek okresu	**4 828 794**	**1 713**	**25 681**	**18 106**	**129 772**	**5 004 066**
Zmiana stanu rezerw netto ujęta w rachunku zysków i strat	537 704	360	(11 404)	(11 888)	(74 412)	440 360
Wykorzystanie – spisane	(103 015)	-	(50)	-	(32 980)	(136 045)
Wykorzystanie – sprzedaż portfela	(360 539)	-	-	-	-	(360 539)
Inne zwiększenia/ (zmniejszenia) netto*	(42 839)	(47)	-	-	-	(42 886)
Wartość odpisów aktualizujących/rezerw na koniec okresu	**4 860 105**	**2 026**	**14 227**	**6 218**	**22 380**	**4 904 956**

Zmiana stanu odpisów aktualizujących 01.01.2018- 31.12.2018 (przekształcone)	Kredyty i pożyczki udzielone klientom	Należności od banków	Pozostałe instrumenty finansowe	Zobowiązania pozabilansowe	Inne aktywa finansowe	Razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Wartość odpisów aktualizujących/ rezerw na początek okresu	**3 196 315**	**162**	**9 235**	**2 807**	**73 745**	**3 282 264**
Wpływ wdrożenia MSSF 9	1 154 759	526	35 324	29 651	30 949	1 251 209
Wartość odpisów aktualizujących/ rezerw na początek okresu po korektach	**4 351 074**	**688**	**44 559**	**32 458**	**104 694**	**4 533 473**
Zmiana stanu rezerw netto ujęta w rachunku zysków i strat	629 542	1 020	(18 878)	(14 352)	25 078	622 410
Wykorzystanie – spisane	(23 285)	-	-	-	-	(23 285)
Wykorzystanie – sprzedaż portfela	(106 565)	-	-	-	-	(106 565)
Inne zwiększenia/(zmniejszenia) netto*	(21 972)	5	-	-	-	(21 967)
Wartość odpisów aktualizujących/rezerw na koniec okresu	**4 828 794**	**1 713**	**25 681**	**18 106**	**129 772**	**5 004 066**

Pozycja „inne zwiększenia/ zmniejszenia netto" obejmuje korektę przychodu odsetkowego naliczonego od kredytów z utratą wartości. Pozycja ta odzwierciedla również zmiany z tytułu wyceny odpisów aktualizujących naliczonych w walucie.

Zmiana stanu odpisów aktualizujących kredyty i pożyczki udzielone klientom 01.01.2019- 31.12.2019	Koszyk 1 tys. zł	Koszyk 2 tys. zł	Koszyk 3 tys. zł	POCI tys. zł	Razem tys. zł
Wartość odpisów aktualizujących na początek okresu	**202 127**	**683 025**	**3 943 642**	**-**	**4 828 794**
Zmiany w okresie, w tym:	5 068	(401 856)	427 851	248	**31 311**
transfer do Koszyka 1	63 826	(55 130)	(8 696)	-	**-**
transfer do Koszyka 2	(73 686)	361 211	(287 525)	-	**-**
transfer do Koszyka 3	(7 218)	(301 995)	309 213	-	**-**
zmiany oszacowania odpisu z tytułu strat	21 771	(414 235)	929 921	248	**537 705**
wyłączenie z bilansu (umorzenia, sprzedaż)	-	-	(463 555)	-	**(463 555)**
pozostałe *	375	8 293	(51 507)	-	**(42 839)**
Wartość odpisów aktualizujących na koniec okresu	**207 195**	**281 169**	**4 371 493**	**248**	**4 860 105**

*W pozycji pozostałe uwzględniono korektę przychodu odsetkowego naliczonego od kredytów z utratą wartości oraz zmiany z tytułu wyceny odpisów aktualizujących naliczonych w walucie.

Zmiana stanu odpisów aktualizujących kredyty i pożyczki udzielone klientom 01.01.2018- 31.12.2018	Koszyk 1 tys. zł	Koszyk 2 tys. zł	Koszyk 3 tys. zł	Razem tys. zł
Wartość odpisów aktualizujących na początek okresu	**66 816**	**145 243**	**2 984 256**	**3 196 315**
Wpływ wdrożenia MSSF 9	111 511	648 783	394 465	1 154 759
Wartość odpisów aktualizujących na początek okresu po korektach	**178 327**	**794 026**	**3 378 721**	**4 351 074**
Zmiany w okresie, w tym:	23 800	(111 001)	564 921	**477 720**
transfer do Koszyka 1	284 785	(264 023)	(20 762)	**-**
transfer do Koszyka 2	(42 461)	140 791	(98 330)	**-**
transfer do Koszyka 3	(6 305)	(169 552)	175 857	**-**
zmiany oszacowania odpisu z tytułu strat oczekiwanych	(212 219)	181 783	659 978	**629 542**
wyłączenie z bilansu (umorzenia, sprzedaż)	-	-	(129 850)	**(129 850)**
pozostałe	-	-	(21 972)	**(21 972)**
Wartość odpisów aktualizujących na koniec okresu	**202 127**	**683 025**	**3 943 642**	**4 828 794**

16. Wynik z odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości inwestycji w jednostkach zależnych i stowarzyszonych

	01.01.2019-31.12.2019 tys. zł	01.01.2018-31.12.2018 tys. zł
Wartość odpisów aktualizujących na początek okresu	**748 009**	**593 042**
Zmiana stanu odpisów netto ujęta w rachunku zysków i strat	73 779	154 967
Sprzedaż – umorzenie certyfikatów	(226 294)	-
Wartość odpisów aktualizujących na koniec okresu	**595 494**	**748 009**

Ujęcie odpisów aktualizujących dla poszczególnych jednostek zostało szczegółowo opisane w nocie II.25.

17. Podatek dochodowy

Bieżący podatek dochodowy od osób prawnych obliczany jest zgodnie z polskimi przepisami podatkowymi. Podstawę obliczeń stanowi wynik bilansowy brutto skorygowany o koszty niestanowiące kosztów uzyskania przychodów, dochody niepodlegające opodatkowaniu oraz inne przychody i koszty zmieniające podstawę opodatkowania określone w ustawie z dnia 15 lutego 1992 roku o podatku dochodowym od osób prawnych wraz z późniejszymi zmianami.

Na potrzeby sprawozdawczości finansowej, podatek odroczony jest obliczany metodą zobowiązań bilansowych w stosunku do różnic przejściowych występujących na dzień bilansowy między wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniu finansowym.

	01.01.2019-31.12.2019 tys. zł	01.01.2018-31.12.2018 (przekształcone) tys. zł
Rachunek zysków i strat		
Bieżący podatek dochodowy	450	342
Korekty dotyczące bieżącego podatku dochodowego z lat ubiegłych	450	342
Odroczony podatek dochodowy	(67 001)	61 644
Związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	55 760	(42 383)
Rozliczenie straty podatkowej	-	104 027
Strata podatkowa roku bieżącego	(122 761)	-
Obciążenie/ (korzyść) podatkowa w rachunku zysków i strat	**(66 551)**	**61 986**
Sprawozdanie z całkowitych dochodów		
Odroczony podatek dochodowy	(8 064)	(8 756)
Związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych, w tym:	(8 064)	(8 756)
związany z instrumentami finansowymi wycenianymi do wartości godziwej przez inne całkowite dochody	(15 093)	(13 489)
związany z efektem rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych	6 948	4 703
związany z zyskami/ (stratami) aktuarialnymi	81	30
Obciążenie/ (korzyść) podatkowa w sprawozdaniu z całkowitych dochodów	**(8 064)**	**(8 756)**
Razem podstawowe składniki obciążenia/(korzyści) podatkowej	**(74 615)**	**53 230**

Uzgodnienie obciążenia wyniku finansowego przed opodatkowaniem	01.01.2019-31.12.2019 tys. zł	01.01.2018-31.12.2018 (przekształcone) tys. zł
(Strata)/ zysk brutto przed podatkiem	**(707 396)**	**(389 513)**
Podatek dochodowy według obowiązującej stawki (19%)	(134 405)	(74 007)
Wpływ trwałych różnic pomiędzy zyskiem/(stratą) brutto przed podatkiem a dochodem do opodatkowania podatkiem dochodowym, w tym:	**67 854**	**135 993**
Udział w zysku po opodatkowaniu jednostek wycenianych MPW	(29)	(1 811)
Wpływ przychodów niepodlegających opodatkowaniu (dywidendy)	(5 847)	(8 172)
Koszty niestanowiące kosztów uzyskania przychodu (w tym opłata na rzecz BFG)	32 909	22 069
Wpływ odpisu z tyt. utraty wartości inwestycji w jednostce stowarzyszonej	14 020	18 770
Podatek od instytucji finansowych	-	(3 669)
Sprzedaż wierzytelności	19	39
Koszty rezerw kredytowych niestanowiących kosztów uzyskania przychodów	(2 723)	10 249
Rezerwa na ryzyko prawne kredytów walutowych	30 050	-
Wpływ pozostałych różnic trwałych	(545)	613
Wpływ nieujętego aktywa na podatek odroczony na stratach podatkowych	-	97 905
Obciążenie/ (korzyść) podatkowa w rachunku zysków i strat	**(66 551)**	**61 986**

2019	Stan na 01.01.2019	Zmiany w okresie		Stan na 31.12.2019
		Odniesione na wynik finansowy	Odniesione na inne całkowite dochody	
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Odsetki do otrzymania od instrumentów finansowych i pochodnych	24 420	(3 325)	-	**21 095**
Odsetki do otrzymania od kredytów i należności od banków	38 951	(9 179)	-	**29 772**
Prowizje zapłacone rozliczane metodą efektywnej stopy procentowej	44 427	(20 315)	-	**24 112**
Różnica pomiędzy amortyzacją podatkową a bilansową	16 960	(10 393)	-	**6 567**
Wycena instrumentów finansowych do wartości godziwej	1 998	-	9 017	**11 015**
Rezerwa na amortyzację przejętych wartości niematerialnych	4 766	(42)	-	**4 724**
Pozostałe	1 320	1 522	81	**2 923**
Rezerwa na odroczony podatek dochodowy	**132 842**	**(41 732)**	**9 098**	**100 208**
Odsetki od zobowiązań wobec klientów, dłużnych papierów wartościowych i instrumentów pochodnych	39 055	9 004	-	**48 059**
Odpisy z tytułu utraty wartości inwestycji kapitałowych	46 267	(43 284)	-	**2 983**
Oczekiwane straty kredytowe z tytułu utraty wartości aktywów finansowych i zobowiązań pozabilansowych	544 512	(77 772)	-	**466 740**
Strata podatkowa	-	122 761	-	**122 761**
Prowizje otrzymane do rozliczane w czasie	10 217	6 830	-	**17 047**
Rezerwy na koszty działania	12 950	6 722	-	**19 672**
Wycena instrumentów finansowych do wartości godziwej	13 166	-	24 110	**37 276**
Wycena instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne	10 502	-	(6 948)	**3 554**
Aktualizacja wartości nieruchomości	9 925	2 180	-	**12 105**
Pozostałe	1 172	(1 172)	-	**-**
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	**687 766**	**25 269**	**17 162**	**730 197**
Aktywa netto	**554 924**	**67 001**	**8 064**	**629 989**

2018 (przekształcone)	Stan na 01.01.2018	Zmiana polityki rachunkowości – w tym wpływ MSSF 9 oraz zmiana ujęcia	Zmiany w okresie			Stan na 31.12.2018
			Odniesione na wynik finansowy	Odniesione na inne całkowite dochody	Odniesione na niepodzielony wynik	
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Odsetki do otrzymania od instrumentów finansowych i pochodnych	39 232	(1)	(14 811)	-	-	**24 420**
Odsetki do otrzymania od kredytów i należności od banków	31 223	5 140	2 588	-	-	**38 951**
Prowizje zapłacone rozliczane metodą efektywnej stopy procentowej	79 612	(11 829)	(23 356)	-	-	**44 427**
Różnica pomiędzy amortyzacją podatkową a bilansową	20 954	-	(3 994)	-	-	**16 960**
Wycena instrumentów finansowych do wartości godziwej	4 088	(316)	-	(1 774)	-	**1 998**
Rezerwa na amortyzację przejętych wartości niematerialnych	5 076	-	(310)	-	-	**4 766**
Pozostałe	1 283	-	35	2	-	**1 320**
Rezerwa na odroczony podatek dochodowy	**181 468**	**(7 006)**	**(39 848)**	**(1 772)**	**-**	**132 842**
Odsetki od zobowiązań wobec klientów, dłużnych papierów wartościowych i instrumentów pochodnych	77 636	(1 372)	(37 209)	-	-	**39 055**
Odpisy z tytułu utraty wartości inwestycji kapitałowych	57 323	(26 332)	15 276	-	-	**46 267**
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości aktywów finansowych i zobowiązań pozabilansowych	336 299	186 131	22 082	-	-	**544 512**
Strata podatkowa	104 027	-	(104 027)	-	-	**-**
Prowizje otrzymane do rozliczane w czasie	7 319	-	2 898	-	-	**10 217**
Rezerwy na koszty działania	11 405	-	1 545	-	-	**12 950**
Wycena instrumentów finansowych do wartości godziwej	11 215	(9 764)	-	11 715	-	**13 166**
Wycena instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne	15 205	-	-	(4 703)	-	**10 502**
Aktualizacja wartości nieruchomości	8 171	-	1 754	-	-	**9 925**
Pozostałe	4 675	-	(3 811)	(28)	**336**	**1 172**
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	**633 275**	**148 663**	**(101 492)**	**6 984**	**336**	**687 766**
Aktywa netto	**451 807**	**155 669**	**(61 644)**	**8 756**	**336**	**554 924**

Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujęte są w wysokości przewidywanej do realizacji przez wykorzystanie przyszłych dochodów do opodatkowania.

Realizacja aktywa z tytułu podatku odroczonego będzie uzależniona między innymi od spełniania się założeń przyjętych w zakresie momentu i skali uprawdopodobnienia się (zgodnie z ustawą o podatku dochodowym od osób prawnych) odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek udzielonych klientom.

W oparciu o dotychczasowe obserwacje historyczne, Bank dla celów prognoz podatkowych przyjął, iż średnioroczny poziom odpisów uprawdopodobnionych wyniesie w kolejnych latach ok. 430 mln złotych, co oznacza, iż w kolejnych latach z istniejących na dzień 31 grudnia 2019 roku nieuprawdopodobnionych odpisów na aktywa kredytowe na które jest tworzone aktywo na podatek odroczony uprawdopodobni się odpowiednio:

- do 1 roku: ok.17%,
- od 1 roku do 3 lat: ok.33%,
- od 3 do 5 lat: ok. 33%,
- powyżej 5 lat: ok.17%.

Przy spełnieniu warunków określonych w art. 16 ust. 2a ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz założeniu stałego poziomu uprawdopodobnień, nieuprawdopodobnione odpisy za rok 2019, powinny zostać uprawdopodobnione

w horyzoncie ok. 6 lat.

Nierozliczona strata Banku na dzień 31 grudnia 2019 roku, na którą Bank rozpoznał aktywo z tytułu straty wynosiła 646 113 tys. zł co tworzy aktywo w wysokości 122 761 tys. zł. Aktywo z tytułu straty jak i pozostałe aktywa z tytułu podatku odroczonego zostały ujęte w wysokości przewidywanej do realizacji przez wykorzystanie przyszłych dochodów do opodatkowania oszacowanych na podstawie aktualnych projekcji wyników finansowych. Regulacje dotyczące podatku od towarów i usług, podatku dochodowego od osób prawnych oraz obciążeń związanych z ubezpieczeniami społecznymi podlegają częstym zmianom. Te częste zmiany powodują brak wypracowanej praktyki rynkowej, niespójne interpretacje oraz ustanowione precedensy, które mogą mieć zastosowanie. Obowiązujące przepisy zawierają również niejasności, które powodują różnice w opiniach, co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych, zarówno pomiędzy organami państwowymi jak i organami państwowymi i przedsiębiorstwami.

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności (na przykład kwestie celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów, które uprawnione są do nakładania wysokich kar i grzywien, a wszelkie dodatkowe zobowiązania podatkowe, wynikające z kontroli, muszą zostać zapłacone wraz z odsetkami. Te warunki powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest większe niż w krajach o bardziej dojrzałym systemie podatkowym.

W konsekwencji, kwoty prezentowane i ujawniane w sprawozdaniach finansowych mogą się zmienić w przyszłości w wyniku pokontrolnych decyzji organów kontroli podatkowej.

W grudniu 2019 roku Naczelnik Mazowieckiego Urzędu Skarbowego rozpoczął w Getin Noble Bank S.A. kontrolę podatkową w zakresie podatku dochodowego od osób prawnych za 2017 rok. Na chwilę obecną Bank przedłożył wymagane dokumenty źródłowe i kontrola jest w toku.

Z dniem 15 lipca 2016 roku do Ordynacji Podatkowej zostały wprowadzone zmiany w celu uwzględnienia postanowień Ogólnej Klauzuli Zapobiegającej Nadużyciom (GAAR). GAAR ma zapobiegać powstawaniu i wykorzystywaniu sztucznych struktur prawnych tworzonych w celu uniknięcia zapłaty podatku w Polsce. GAAR definiuje unikanie opodatkowania jako czynność dokonaną przede wszystkim w celu osiągnięcia korzyści podatkowej. Zgodnie z GAAR taka czynność nie skutkuje osiągnięciem korzyści podatkowej, jeżeli sposób działania był sztuczny i nie miał uzasadnienia ekonomicznego i gospodarczego. Wszelkie występowanie (i) nieuzasadnionego dzielenia operacji, (ii) angażowania podmiotów pośredniczących mimo braku uzasadnienia ekonomicznego lub gospodarczego, (iii) elementów wzajemnie się znoszących lub kompensujących oraz (iv) inne działania o podobnym działaniu do wcześniej wspomnianych, mogą być potraktowane jako przesłanka istnienia sztucznych czynności podlegających przepisom GAAR. Nowe regulacje będą wymagać znacznie większego osądu przy ocenie skutków podatkowych poszczególnych transakcji.

Klauzulę GAAR należy stosować w odniesieniu do transakcji dokonanych po jej wejściu w życie oraz do transakcji, które zostały przeprowadzone przed wejściem w życie klauzuli GAAR, ale dla których po dacie wejścia klauzuli w życie korzyści były lub są nadal osiągane. Wdrożenie powyższych przepisów umożliwi polskim organom kontroli podatkowej kwestionowanie realizowanych przez podatników prawnych ustaleń i porozumień, takich jak restrukturyzacja i reorganizacja Banku.

W 2019 roku Bank nie prowadził sporów z urzędami bądź z sądami oraz nie występował do Ministerstwa Finansów z wnioskiem o interpretację, w związku z czym, nie rozpoznał przypadków niepewnego traktowania podatkowego.

18. Kasa, środki w Banku Centralnym

	31.12.2019 tys. zł	31.12.2018 tys. zł
Gotówka	199 208	284 878
Rachunek bieżący w Banku Centralnym	1 638 637	1 227 621
Razem kasa, środki w Banku Centralnym	**1 837 845**	**1 512 499**

Bank może wykorzystywać w ciągu dnia środki na rachunkach w Banku Centralnym do bieżących rozliczeń pieniężnych, musi

jednak zapewnić utrzymanie średniego miesięcznego salda na tych rachunkach w odpowiedniej wysokości wynikającej z deklaracji rezerwy obowiązkowej.

W dniu 30 stycznia 2018 roku Zarząd Narodowego Banku Polskiego wyraził zgodę na zwolnienie Getin Noble Banku S.A. z obowiązku utrzymywania 55% wymaganej rezerwy obowiązkowej, począwszy od 31 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku, w dniu 27 września 2018 roku wyraził zgodę na wydłużenie tego terminu do 31 grudnia 2019 roku.
Dnia 3 października 2019 roku Bank otrzymał informację o podjęciu uchwały w dniu 26 września 2019 roku przez Zarząd Narodowego Banku Polskiego w sprawie zwolnienia Banku z obowiązku utrzymywania 55% wymaganej rezerwy obowiązkowej. Powyższe zwolnienie obowiązywać będzie od dnia 1 stycznia 2020 roku do dnia 31 grudnia 2020 roku.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku i na dzień 31 grudnia 2018 roku środki na rachunku rezerwy obowiązkowej były oprocentowane w wysokości 0,5%.

19. Należności od banków i instytucji finansowych

	31.12.2019 tys. zł	31.12.2018 tys. zł
Należności bieżące	1 162 150	1 161 011
Lokaty i inne należności	97 454	102 426
Razem należności od banków i instytucji finansowych	**1 259 604**	**1 263 437**
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości	(2 026)	(1 713)
Razem należności od banków i instytucji finansowych netto	**1 257 578**	**1 261 724**

	31.12.2019 tys. zł	31.12.2018 tys. zł
Bieżące należności i depozyty O/N	1 257 107	1 261 016
Należności terminowe o okresie spłaty:	2 497	2 421
do 1 miesiąca	46	88
od 1 miesiąca do 3 miesięcy	92	176
od 3 miesięcy do 1 roku	383	791
od 1 roku do 5 lat	1 976	1 366
Razem należności od banków i instytucji finansowych	**1 259 604**	**1 263 437**
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości	(2 026)	(1 713)
Razem należności od banków i instytucji finansowych netto	**1 257 578**	**1 261 724**

W pozycji należności bieżące zaprezentowano rachunki bieżące innych banków oraz należności z tytułu zabezpieczeń pieniężnych.

	31.12.2019 tys. zł	31.12.2018 tys. zł
Wartość należności oprocentowanych stopą zmienną	1 162 479	1 161 310
Wartość należności oprocentowanych stopą stałą	95 099	100 414
Razem należności od banków i instytucji finansowych netto	**1 257 578**	**1 261 724**

20. Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy

	31.12.2019 tys. zł	31.12.2018 tys. zł
Udziały i akcje w innych jednostkach - nienotowane	113 043	141 067
Obligacje komercyjne	150 798	152 933
Pozostałe instrumenty	10 807	7 513
Razem aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	**274 648**	**301 513**

Udziały i akcje w innych, nienotowanych jednostkach obejmują pakiet 858 334 akcji zwykłych imiennych Towarzystwa Ubezpieczeń Europa S.A. (TU Europa), o łącznej wartości nominalnej 3 433 tys. zł, stanowiących łącznie 9,08% kapitału zakładowego spółki.

Wartość godziwa akcji TU Europa na dzień 31 grudnia 2019 roku została oszacowana na podstawie wyceny spółki sporządzonej przez niezależny podmiot specjalizujący się w tego typu usługach. Do wyceny wykorzystano kombinację trzech metod – każdej z nich nadano równą wagę:

- metody wskaźnikowej opartej o wskaźniki Cena/ Zysk przy zastosowaniu porównania retrospektywnego i prospektywnego,
- metody wskaźnikowej opartej o wskaźnik Cena/ Wartość księgowa, gdzie wskaźnik ten został ustalony dla grupy porównawczej na dzień 31 grudnia 2019 roku,
- metody wskaźnikowej opartej o wskaźnik Cena/ Składka przypisana brutto, gdzie wskaźnik ten został ustalony dla grupy porównawczej na dzień 31 grudnia 2019 roku.

Metody wskaźnikowe Cena/ Zysk i Cena/ Składka przypisana brutto zostały zwiększone o kwotę nadwyżki kapitału ponad podmiotami porównywalnymi, a w przypadku wyceny metodą Cena/ Wartość księgowa wskaźnikiem tym przemnożono wartość aktywów netto skorygowaną w dół o wartość nadwyżkowego kapitału dodając go następnie z implikowanym mnożnikiem 1.

Tak obliczona wartość pakietu akcji wyniosła 113 043 tys. zł.

W metodzie wskaźnikowej opartej o wskaźnik cena/zysk wykorzystane zostały prognozy finansowe TU Europa S.A. na rok 2020. W przypadku obniżenia prognozowanej wartości zysku netto na rok 2020 o 1% wartość godziwa pakietu akcji spada o 60 tys. zł; w przypadku wzrostu o 1% - wartość godziwa pakietu akcji zwiększa się o 52 tys. zł.

Obniżenie wyznaczonych wskaźników Cena/ Zysk o 1% przekłada się na spadek wartości godziwej pakietu akcji o 146 tys. zł, podwyższenie wyznaczonych wskaźników o 1% przekłada się na wzrost wartości godziwej pakietu akcji o 137 tys. zł.

Obniżenie wyznaczonego wskaźnika Cena/ Wartość księgowa o 1% przekłada się na spadek wartości godziwej pakietu akcji o 240 tys. zł, podwyższenie wskaźnika o 1% przekłada się na wzrost wartości godziwej pakietu akcji o 232 tys. zł.

Obniżenie wyznaczonego wskaźnika Cena/ Składka przypisana brutto o 1% przekłada się na spadek wartości godziwej pakietu akcji o 240 tys. zł, podwyższenie wskaźnika o 1% przekłada się na wzrost wartości godziwej pakietu akcji o 240 tys.

21. Pochodne instrumenty finansowe

Poniższa tabela prezentuje wartości nominalne instrumentów pochodnych i wartość godziwą pochodnych instrumentów finansowych według terminów wymagalności:

31.12.2019	do 1 m-ca tys. zł	od 1 do 3 m-cy tys. zł	od 3 m-cy do 1 roku tys. zł	od 1 roku do 5 lat tys. zł	powyżej 5 lat tys. zł	Razem tys. zł	Wartość godziwa aktywa tys. zł	 zobowiązania tys. zł
Transakcje walutowe								
Swap walutowy	**2 227 915**	**985 827**	**-**	**-**	**-**	**3 213 742**	**11 718**	**4 931**
Zakup	1 112 648	496 099	-	-	-	1 608 747		
Sprzedaż	1 115 267	489 728	-	-	-	1 604 995		
CIRS	**-**	**-**	**10 460 336**	**8 587 172**	**-**	**19 047 508**	**73 610**	**405 777**
Zakup	-	-	5 049 115	4 296 095	-	9 345 210		
Sprzedaż	-	-	5 411 221	4 291 077	-	9 702 298		
Forward	**3 962**	**173 421**	**20 743**	**-**	**-**	**198 126**	**35**	**1 034**
Zakup	1 965	86 370	10 220	-	-	98 555		
Sprzedaż	1 997	87 051	10 523	-	-	99 571		
Transakcje stopy procentowej								
Swap na stopę procentową (IRS)	**-**	**-**	**13 034**	**242 194**	**43 672**	**298 900**	**13 896**	**1 022**
Zakup	-	-	6 517	121 097	21 836	149 450		
Sprzedaż	-	-	6 517	121 097	21 836	149 450		
Opcje	**109 360**	**164 966**	**468 972**	**-**	**-**	**743 298**	**501**	**783**
Zakup	54 680	82 483	234 486	-	-	371 649		
Sprzedaż	54 680	82 483	234 486	-	-	371 649		
Pozostałe transakcje								
Inne – opcje na akcje	**-**	**-**	**-**	**-**	**165 658**	**165 658**	**17 441**	
Zakup	-	-	-	-	165 658	165 658		
Razem pochodne instrumenty finansowe	**2 341 237**	**1 324 214**	**10 963 085**	**8 829 366**	**209 330**	**23 667 232**	**117 201**	**413 547**

31.12.2018	do 1 m-ca tys. zł	od 1 do 3 m-cy tys. zł	od 3 m-cy do 1 roku tys. zł	od 1 roku do 5 lat tys. zł	powyżej 5 lat tys. zł	Razem tys. zł	Wartość godziwa aktywa tys. zł	 zobowiązania tys. zł
Transakcje walutowe								
Swap walutowy	**2 721 199**	**-**	**985 476**	**-**	**-**	**3 706 675**	**2 783**	**7 131**
Zakup	1 360 056	-	493 646	-	-	1 853 702		
Sprzedaż	1 361 143	-	491 830	-	-	1 852 973		
CIRS	**385 580**	**133 848**	**7 736 600**	**14 402 160**	**-**	**22 658 188**	**197 849**	**459 379**
Zakup	194 750	65 600	3 806 170	7 123 535	-	11 190 055		
Sprzedaż	190 830	68 248	3 930 430	7 278 625	-	11 468 133		
Forward	**11 152**	**9 767**	**222 809**	**-**	**-**	**243 728**	**1 480**	**931**
Zakup	5 595	4 891	111 361	-	-	121 847		
Sprzedaż	5 557	4 876	111 448	-	-	121 881		
Transakcje stopy procentowej								
Swap na stopę procentową (IRS)	**-**	**-**	**281 264**	**252 350**	**99 118**	**632 732**	**14 332**	**948**
Zakup	-	-	140 632	126 175	49 559	316 366		
Sprzedaż	-	-	140 632	126 175	49 559	316 366		
Opcje	**79 842**	**95 820**	**323 706**	**752 552**	**-**	**1 251 920**	**2 172**	**2 581**
Zakup	39 921	47 910	161 775	376 276	-	625 882		
Sprzedaż	39 921	47 910	161 931	376 276	-	626 038		
Pozostałe transakcje								
Inne – opcje na akcje	**-**	**-**	**-**	**-**	**165 658**	**165 658**	**19 043**	**-**
Zakup	-	-	-	-	165 658	165 658		
Razem pochodne instrumenty finansowe	**3 197 773**	**239 435**	**9 549 855**	**15 407 062**	**264 776**	**28 658 901**	**237 659**	**470 970**

22. Kredyty i pożyczki udzielone klientom

22.1 Kredyty i pożyczki wyceniane według zamortyzowanego kosztu

	31.12.2019 tys. zł	31.12.2018 (przekształcone) tys. zł
Kredyty i pożyczki	36 847 376	38 704 993
Skupione wierzytelności	5 086 280	6 426 190
Razem kredyty i pożyczki udzielone klientom	**41 933 656**	**45 131 183**
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości	(4 860 105)	(4 828 794)
Razem kredyty i pożyczki udzielone klientom netto	**37 073 551**	**40 302 389**

31.12.2019	Wartość brutto				Odpisy aktualizujące				Razem wartość netto
	Koszyk 1 tys. zł	Koszyk 2 tys. zł	Koszyk 3 tys. zł	POCI tys. zł	Koszyk 1 tys. zł	Koszyk 2 tys. zł	Koszyk 3 tys. zł	POCI tys. zł	tys. zł
kredyty korporacyjne	7 810 685	532 017	992 332	24 997	(33 597)	(14 050)	(452 915)	(248)	**8 859 221**
kredyty samochodowe	1 108 749	108 757	261 494	-	(8 199)	(7 427)	(205 405)	-	**1 257 969**
kredyty hipoteczne	19 449 159	1 376 134	4 556 891	-	(50 067)	(173 897)	(2 698 499)	-	**22 459 721**
kredyty detaliczne	3 783 264	386 322	1 542 855	-	(115 332)	(85 795)	(1 014 674)	-	**4 496 640**
Razem	**32 151 857**	**2 403 230**	**7 353 572**	**24 997**	**(207 195)**	**(281 169)**	**(4 371 493)**	**(248)**	**37 073 551**

31.12.2018 (przekształcone)	Wartość brutto			Odpisy aktualizujące			Razem wartość netto
	Koszyk 1 tys. zł	Koszyk 2 tys. zł	Koszyk 3 tys. zł	Koszyk 1 tys. zł	Koszyk 2 tys. Zł	Koszyk 3 tys. zł	tys. zł
kredyty korporacyjne	9 095 234	888 432	867 900	(45 082)	(49 745)	(476 016)	**10 280 723**
kredyty samochodowe	1 235 561	143 751	264 068	(10 200)	(11 147)	(186 836)	**1 435 197**
kredyty hipoteczne	21 236 033	1 676 833	4 334 763	(44 775)	(532 504)	(2 321 012)	**24 349 338**
kredyty detaliczne	3 525 320	306 818	1 556 470	(102 070)	(89 629)	(959 778)	**4 237 131**
Razem	**35 092 148**	**3 015 834**	**7 023 201**	**(202 127)**	**(683 025)**	**(3 943 642)**	**40 302 389**

Zmiana poziomu pokrycia odpisami ekspozycji klasyfikowanych do Koszyka 2 na przestrzeni 2019 roku wynika z wdrożonych przez Bank zmian metodologicznych w formułach kalkulacyjnych stosowanych do oszacowania oczekiwanej straty kredytowej w ujęciu lifetime. W szczególności zmiany dotyczyły sposobu i czasokresu wbudowania wyniku oceny behawioralnej – dotychczas współczynnik behawioralny uwzględniany był w sposób stały w okresie życia ekspozycji, po zmianach współczynnik jest wbudowywany okresowo i wygaszany w trakcie trwania kontraktu.

31.12.2019	Kredyty z utratą wartości (Koszyk 3) wg modelu wyceny					
	Wg modelu wyceny indywidualnej			Wg modelu wyceny grupowej		
	Wartość brutto tys. zł	Odpis tys. zł	Wartość netto tys. zł	Wartość brutto tys. zł	Odpis tys. zł	Wartość netto tys. zł
kredyty korporacyjne	646 613	(240 632)	405 981	370 716	(212 531)	158 185
kredyty samochodowe	-	-	-	261 494	(205 405)	56 089
kredyty hipoteczne	1 552 785	(863 305)	689 480	3 004 106	(1 835 194)	1 168 912
kredyty detaliczne	16 315	(12 389)	3 926	1 526 540	(1 002 285)	524 255
Razem	**2 215 713**	**(1 116 326)**	**1 099 387**	**5 162 856**	**(3 255 415)**	**1 907 441**

31.12.2018	Kredyty z utratą wartości (Koszyk 3) wg modelu wyceny					
	Wg modelu wyceny indywidualnej			Wg modelu wyceny grupowej		
	Wartość brutto	Odpis	Wartość netto	Wartość brutto	Odpis	Wartość netto
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
kredyty korporacyjne	512 511	(271 391)	241 120	355 389	(204 625)	150 764
kredyty samochodowe	-	-	-	264 068	(186 836)	77 232
kredyty hipoteczne	1 420 685	(769 793)	650 892	2 914 078	(1 551 219)	1 362 859
kredyty detaliczne	21 413	(10 190)	11 223	1 535 057	(949 588)	585 469
Razem	**1 954 609**	**(1 051 374)**	**903 235**	**5 068 592**	**(2 892 268)**	**2 176 324**

	31.12.2019	31.12.2018 (przekształcone)
	tys. zł	tys. zł
Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w tym:		
jednostkom budżetowym	905 125	1 073 606
podmiotom finansowym innym niż banki	619 880	503 611
podmiotom niefinansowym innym niż osoby fizyczne	7 893 496	9 464 395
osobom fizycznym	27 655 050	29 260 777
Razem kredyty i pożyczki udzielone klientom netto	**37 073 551**	**40 302 389**

	31.12.2019	31.12.2018
Wartość kredytów i pożyczek o stałej stopie procentowej (w mln zł)	1 458	2 163
% całego portfela kredytów i pożyczek	3,93%	5,37%

W 2019 roku Getin Noble Bank S.A. dokonał sprzedaży wierzytelności, na które składały się kredyty z utratą wartości. Nominalna wartość kapitału portfela objętego umowami cesji wyniosła łącznie 456 mln zł, zrealizowany wynik finansowy z tego tytułu wyniósł +3 mln złotych.

W 2018 roku Bank dokonał sprzedaży wierzytelności, na które składały się kredyty z utratą wartości i należności spisane z ksiąg. Nominalna wartość kapitału portfela objętego umowami sprzedaży wyniosła łącznie 117 mln zł.

Kredyty we frankach szwajcarskich

Poniżej przedstawiono strukturę oraz jakość kredytów hipotecznych denominowanych i indeksowanych we frankach szwajcarskich:

31.12.2019	Wartość brutto			Odpisy aktualizujące			Razem wartość netto
	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
kredyty hipoteczne	7 978 365	675 446	678 830	(33 566)	(120 145)	(274 610)	**8 904 320**

31.12.2018	Wartość brutto			Odpisy aktualizujące			Razem wartość netto
	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
kredyty hipoteczne	8 456 884	837 513	685 031	(26 754)	(278 400)	(288 065)	**9 386 209**

2019	Koszyk 1 tys. zł	Koszyk 2 tys. zł	Koszyk 3 tys. zł	POCI tys. zł	Razem tys. zł
Wartość bilansowa brutto na 1 stycznia 2019	**35 092 148**	**3 015 834**	**7 023 201**	**-**	**45 131 183**
Przesunięcia	(1 012 582)	(146 949)	1 159 531	-	-
do Koszyka 1	1 308 555	(1 195 856)	(112 699)	-	-
do Koszyka 2	(1 901 759)	2 151 031	(249 272)	-	-
do Koszyka 3	(419 378)	(1 102 124)	1 521 502	-	-
Nabycia	4 589 777	26 551	185 290	24 823	**4 826 441**
Spłaty	(7 766 833)	(559 396)	(556 046)	-	**(8 882 275)**
Spisania/umorzenia	-	-	(539 698)	-	**(539 698)**
Inne	1 249 347	67 190	81 294	174	**1 398 005**
Wartość bilansowa brutto na 31 grudnia 2019	**32 151 857**	**2 403 230**	**7 353 572**	**24 997**	**41 933 656**

2018 (przekształcone)	Koszyk 1 tys. zł	Koszyk 1 tys. zł	Koszyk 3 tys. zł	Razem tys. zł
Wartość bilansowa brutto na 1 stycznia 2018	**35 131 285**	**4 148 154**	**6 668 437**	**45 947 876**
Przesunięcia	(261 284)	(669 406)	930 690	-
do Koszyka 1	2 490 510	(2 358 959)	(131 551)	-
do Koszyka 2	(2 383 796)	2 840 980	(457 184)	-
do Koszyka 3	(367 998)	(1 151 427)	1 519 425	-
Nabycia	5 761 127	124 323	5 468	5 890 918
Spłaty	(7 402 647)	(800 157)	(582 701)	(8 785 505)
Spisania/umorzenia	-	-	(546 226)	(546 226)
Inne	1 863 667	212 920	547 533	2 624 120
Wartość bilansowa brutto na 31 grudnia 2018	**35 092 148**	**3 015 834**	**7 023 201**	**45 131 183**

Zgodnie z obowiązującymi metodykami i realizowanym procesem wykupu Bank klasyfikuje portfel skupionych wierzytelności leasingowych jako portfel Low Credit Risk. Poniższa nota przestawia szacunkowy efekt usunięcia klasyfikacji Low Credit Risk dla portfela skupionych przez bank wierzytelności leasingowych. Potencjalny wpływ wynikowy wycofania klasyfikacji LCR dla tego portfela został przez Bank uwzględniony w poziomie zawiązanych odpisów na dzień 31 grudnia 2019 r.

	Struktura wartości bilansowej brutto portfela skupionych wierzytelności leasingowych wg obecnej klasyfikacji 31.12.2019 tys. zł	Struktura portfela skupionych wierzytelności leasingowych przy wycofaniu klasyfikacji jako LCR 31.12.2019 tys. zł
Koszyk 1	4 837 988	3 970 183
Koszyk 2	118 879	865 939
Koszyk 3	70 987	191 732
Razem	**5 027 854**	**5 027 854**

22.2 Kredyty i pożyczki obowiązkowo wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy

	31.12.2019 tys. zł	31.12.2018 tys. zł
Kredyty korporacyjne	932 703	967 785
Kredyty związane z funkcjonowaniem kart kredytowych	69 715	77 214
Razem kredyty i pożyczki obowiązkowo wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	**1 002 418**	1 044 999

W wartości godziwej Bank ujmuje portfel kredytów korporacyjnych, tzw. stokowych oraz kredytów związanych z transakcją sekurytyzacji, których kontraktowe przepływy pieniężne nie stanowią jedynie spłat kapitału i odsetek od niespłaconego kapitału został zaklasyfikowany jako wyceniany do wartości godziwej przez wynik finansowy. Portfel kredytów związanych z funkcjonowaniem kart kredytowych zawierający w definicji oprocentowania dźwignię finansową/ mnożnik również został zaklasyfikowany jako wyceniany do wartości godziwej przez wynik finansowy. Aktualnie zawierane umowy o kredyt w rachunku karty kredytowej nie zawierają już mnożnika i jako spełniające test SPPI są wyceniane wg zamortyzowanego kosztu.

Wartość kredytów udzielonych w związku z transakcją sekurytyzacji wynosiła na dzień 31 grudnia 2019 roku 862 mln zł oraz 907 mln zł na koniec 2018 roku.

22.3 Kredyty i pożyczki udzielone klientom według terminów zapadalności

	31.12.2019 tys. zł	31.12.2018 (przekształcone) tys. zł
Kredyty i pożyczki udzielone klientom o okresie spłaty:		
do 1 miesiąca	6 978 720	6 696 288
od 1 do 3 miesięcy	1 667 574	1 197 662
od 3 miesięcy do 1 roku	3 596 269	4 079 598
od 1 roku do 5 lat	11 914 144	12 117 788
powyżej 5 lat	18 779 367	22 084 846
Razem kredyty i pożyczki udzielone klientom	**42 936 074**	**46 176 182**
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości	(4 860 105)	(4 828 794)
Razem kredyty i pożyczki udzielone klientom	**38 075 969**	**41 347 388**

23. Pozostałe instrumenty finansowe

Pozostałe instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody

Instrumenty finansowe są wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody, jeśli spełnione są oba poniższe warunki oraz Bank nie wyznaczył ich jako wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy:

- składnik aktywów finansowych jest utrzymywany zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest zarówno otrzymywanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i sprzedaż składników aktywów finansowych,
- warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty,
- Bank może w momencie początkowego ujęcia dokonać nieodwołalnego wyboru odnośnie do określonych inwestycji w instrumenty kapitałowe, które w przeciwnym razie byłyby wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy, aby ujmować późniejsze zmiany wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

	31.12.2019 tys. zł	31.12.2018 tys. zł
Pozostałe instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody		
bony NBP	3 299 505	899 820
obligacje skarbowe	5 863 131	1 437 168
instrumenty kapitałowe	74 199	56 360
Razem pozostałe instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody brutto	**9 236 835**	**2 393 348**
Oczekiwane straty kredytowe	(4 074)	(4 124)
Razem pozostałe instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody netto	**9 232 761**	**2 389 224**

	01.01.2019-31.12.2019 tys. zł	01.01.2018-31.12.2018 tys. zł
Pozostałe instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody na początek okresu	**2 389 224**	**7 546 269**
Różnice kursowe	-	45 997
Zwiększenia	190 526 786	87 119 240
Zmniejszenia (sprzedaż i wykup)	(183 773 993)	(92 117 029)
Zmiana wartości godziwej	90 744	(215 277)
Pozostałe zmiany	-	10 024
Pozostałe instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody na koniec okresu	**9 232 761**	**2 389 224**

	31.12.2019 tys. zł	31.12.2018 tys. zł
Pozostałe Instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody o terminie zapadalności:	9 162 636	2 336 988
do 1 miesiąca	3 304 915	905 157
od 1 do 3 miesięcy	-	-
od 3 miesięcy do 1 roku	24 048	1 628
od 1 roku do 5 lat	1 600 320	242 851
powyżej 5 lat	4 233 353	1 187 352
Instrumenty kapitałowe o nieokreślonym terminie zapadalności	74 199	56 360
Razem pozostałe instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody brutto	**9 236 835**	**2 393 348**
Oczekiwane straty kredytowe	(4 074)	(4 124)
Razem pozostałe instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody netto	**9 232 761**	**2 389 224**

Pozostałe instrumenty finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu

	01.01.2019-31.12.2019 tys. zł	01.01.2018-31.12.2018 tys. zł
Pozostałe instrumenty finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu		
obligacje skarbowe	-	402 634
obligacje jednostek samorządowych	145 934	171 188
listy zastawne i obligacje emitowane przez banki	118 327	157 362
obligacje korporacyjne	79 691	163 398
Razem pozostałe instrumenty finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu brutto	**343 952**	**894 582**
Oczekiwane straty kredytowe	(10 153)	(21 557)
Razem pozostałe instrumenty finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	**333 799**	**873 025**

	01.01.2019-31.12.2019 tys. zł	01.01.2018-31.12.2018 tys. zł
Pozostałe instrumenty finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu na początek okresu	**873 025**	**2 072 116**
Zwiększenia	3 400	12 442
Zmniejszenia	(545 507)	(1 209 679)
Oczekiwane straty kredytowe	11 404	18 878
Naliczone odsetki i korekty z tytułu rozliczenia według zamortyzowanego kosztu	(8 523)	(20 732)
Pozostałe instrumenty finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu na koniec okresu	**333 799**	**873 025**

	31.12.2019 tys. zł	31.12.2018 tys. zł
Pozostałe instrumenty finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu o terminie zapadalności:		
do 1 miesiąca	7 370	7 725
od 1 do 3 miesięcy	4 240	47 566
od 3 miesięcy do 1 roku	18 735	88 535
od 1 roku do 5 lat	247 406	256 602
powyżej 5 lat	66 201	494 154
Razem pozostałe instrumenty finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu brutto	**343 952**	**894 582**
Oczekiwane straty kredytowe	(10 153)	(21 557)
Razem pozostałe instrumenty finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu netto	**333 799**	**873 025**

24. Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań

	Wartość bilansowa aktywów stanowiących zabezpieczenie	
	31.12.2019 tys. zł	31.12.2018 tys. zł
Kredyty stanowiące zabezpieczenie kredytu refinansowego NBP	-	12 370 413
Obligacje skarbowe stanowiące zabezpieczenie funduszu ochrony środków gwarantowanych BFG	221 970	257 538
Obligacje skarbowe stanowiące zabezpieczenie zobowiązania do zapłaty składek do BFG	120 224	80 688
Obligacje skarbowe stanowiące zabezpieczenie otrzymanych kredytów	300 605	641 702
Obligacje skarbowe stanowiące zabezpieczenie zobowiązań z tytułu transakcji repo	460 785	-
Obligacje skarbowe stanowiące zabezpieczenie spłaty wierzytelności	152 353	143 843
Kredyty stanowiące zabezpieczenie zobowiązania w transakcji sekurytyzacji	1 229 496	2 060 048
Razem aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań	**2 485 433**	**15 554 232**

Getin Noble Bank S.A. będzie utrzymywał portfel aktywów stanowiących zabezpieczenie kredytów do momentu spłaty tych zobowiązań. W lutym 2019 roku Bank dokonał całkowitej spłaty kredytów refinansowych NBP udzielonych w celu przywrócenia płynności płatniczej i zabezpieczenie dotyczące tych kredytów zostało zwolnione.

Zgodnie z art. 369 ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym („BFG"), systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji Getin Noble Bank S.A. tworzy fundusz środków gwarantowanych w wysokości określonej uchwałą Rady BFG. Podstawą jest suma środków pieniężnych zgromadzonych w Banku na wszystkich rachunkach stanowiących podstawę obliczenia kwoty rezerwy obowiązkowej.

Cześć składek na rzecz BFG na fundusz gwarantowania depozytów oraz fundusz przymusowej restrukturyzacji w kwocie nieprzekraczającej 30% należnej składki może być wnoszona przez Bank w formie zobowiązań do zapłaty. Środki stanowiące zabezpieczenie zobowiązań do zapłaty lokowane są w obligacje skarbowe na poziomie nie niższym niż 110% wartości zobowiązania do zapłaty. Wartość aktywów, które stanowią zabezpieczenie zobowiązań do zapłaty składek wnoszonych na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego ulega zwiększeniu w terminach płatności składek wskazanych przez BFG.

25. Inwestycje w jednostkach zależnych i stowarzyszonych

Getin Noble Bank S.A. posiada udziały w następujących podmiotach podporządkowanych:

31.12.2019	Procentowa wielkość udziałów/ praw do głosów posiadanych przez Bank	Wartość brutto	Odpis aktualizujący z tyt. utraty wartości	Wartość bilansowa
		tys. zł	tys. zł	tys. zł
Noble Concierge sp. z o. o.	100%	469	-	469
Noble Securities S.A.	100%	41 742	-	41 742
Sax Development sp. z o. o.	100%	105 005	-	105 005
Property Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych	100%	374 996	(129 115)	245 881
Debtor Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty	100%	26 561	(15 695)	10 866
ProEkspert sp. z o. o.	100%	13	-	13
Open Finance Wierzytelności Detalicznych Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty	87,47%	167 561	(87 639)	79 922
Razem inwestycje w jednostkach zależnych		**716 347**	**(232 449)**	**483 898**
Open Finance S.A.	42,91%	317 396	(304 868)	12 528
Noble Funds Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A.	36,39%	162 890	(58 177)	104 713
Razem inwestycje w jednostkach stowarzyszonych		**480 286**	**(363 045)**	**117 241**
Razem inwestycje w jednostkach podporządkowanych		**1 196 633**	**(595 494)**	**601 139**

31.12.2018	Procentowa wielkość udziałów/ praw do głosów posiadanych przez Bank	Wartość brutto	Odpis aktualizujący z tyt. utraty wartości	Wartość bilansowa
		tys. zł	tys. zł	tys. zł
Noble Concierge sp. z o. o.	100%	469	-	469
Noble Securities S.A.	100%	41 742	-	41 742
Sax Development sp. z o. o.	100%	105 005	-	105 005
Property Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych	100%	374 996	(109 676)	265 320
Debtor Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty	100%	425 652	(242 002)	183 650
ProEkspert sp. z o. o.	100%	13	-	13
Open Finance Wierzytelności Detalicznych Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty	86,57%	166 565	(82 504)	84 061
Razem inwestycje w jednostkach zależnych		**1 114 442**	**(434 182)**	**680 260**
Open Finance S.A.	42,91%	326 698	(293 884)	32 814
Noble Funds Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A.	36,39%	161 123	(19 943)	141 180
Razem inwestycje w jednostkach stowarzyszonych		**487 821**	**(313 827)**	**173 994**
Razem inwestycje w jednostkach podporządkowanych		**1 602 263**	**(748 009)**	**854 254**

Na dzień 31 grudnia 2019 roku i 31 grudnia 2018 roku udział w ogólnej liczbie głosów posiadany przez Bank w podmiotach podporządkowanych jest równy udziałowi w kapitałach tych jednostek.

W skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych Grupy Kapitałowej Getin Noble Bank S.A. wszystkie jednostki zależne są objęte konsolidacją metodą pełną, a jednostki stowarzyszone są wyceniane metodą praw własności.

	01.01.2019-31.12.2019 tys. zł	01.01.2018-31.12.2018 tys. zł
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych na początek okresu	**173 994**	**224 046**
Udział w innych całkowitych dochodach/ (stratach)*	(7 535)	(20 982)
Otrzymane wypłaty z zysku	-	(6 585)
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	(49 218)	(22 485)
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych na koniec okresu	**117 241**	**173 994**

* Udział w innych całkowitych dochodach/ stratach jednostek stowarzyszonych ujęty w skonsolidowanym rachunku zysków i strat uwzględnia dodatkowo udział Banku w niezrealizowanych zyskach z tytułu transakcji pomiędzy Bankiem a spółkami Grupy Open Finance S.A., który nie wpływa na wartość inwestycji w jednostce stowarzyszonej. Udział w zysku Noble Funds TFI S.A. ujęty w skonsolidowanym rachunku zysków i strat został skorygowany o amortyzację aktywów podlegających umorzeniu zidentyfikowanych na datę rozliczenia nabycia inwestycji.

Poniżej przedstawiono podsumowanie danych finansowych jednostki stowarzyszonej Open Finance S.A – ostatnie opublikowane dane.

Grupa Kapitałowa Open Finance S.A.	30.09.2019 (niebadane) tys. zł	31.12.2018 tys. zł
Aktywa trwałe	405 020	405 211
Aktywa obrotowe	46 644	42 190
Zobowiązania krótkoterminowe	121 735	207 190
Zobowiązania długoterminowe	116 767	11 974

Grupa Kapitałowa Open Finance S.A.	01.01.2019-30.09.2019 (niebadane) tys. zł	01.01.2018-30.09.2018 tys. zł
Przychody ze sprzedaży	259 618	287 465
Zysk/ (strata) netto *	(15 050)	7 875
Całkowite dochody razem*	(15 074)	5 598

* Przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej

Wartość inwestycji Getin Noble Banku S.A. w spółce Open Finance S.A., dla której istnieją opublikowane notowania rynkowe według kursu giełdowego na dzień 31 grudnia 2019 roku wynosiła 5 mln zł.

Poniżej przedstawiono podsumowanie danych finansowych jednostki stowarzyszonej Noble Funds TFI - dane niezaudytowane

Noble Funds TFI S.A.	31.12.2019 tys. zł	31.12.2018 tys. zł
Aktywa trwałe	8 910	10 703
Aktywa obrotowe	77 367	74 789
Zobowiązania krótkoterminowe	2 223	5 836
Zobowiązania długoterminowe	-	-

Noble Funds TFI S.A.	01.01.2019-31.12.2019 tys. zł	01.01.2018-31.12.2018 tys. zł
Przychody ze sprzedaży	89 006	129 828
Zysk/ (strata) netto	13 102	25 230
Całkowite dochody razem	13 102	25 230

Nabycie certyfikatów inwestycyjnych Open Finance Wierzytelności Detalicznych NSFIZ

W 2019 roku Bank nabył 17 382 sztuk certyfikatów inwestycyjnych Funduszu i zwiększył swój udział do 87,47% na dzień 31 grudnia 2019 roku.

Wykup/ umorzenie certyfikatów inwestycyjnych Debtor NSFIZ

W dniu 5 czerwca 2019 roku Bank otrzymał informację z Noble Funds TFI o dokonaniu wykupu 399 096 sztuk certyfikatów inwestycyjnych funduszu inwestycyjnego zamkniętego – Debtor NSFIZ. Łączna wartość wykupionych certyfikatów wyniosła 172,8 mln zł. Ilość sztuk certyfikatów pozostała po umorzeniu wynosi 26 565 sztuk.

Umorzenie nastąpiło w związku z zawartą w grudniu 2018 roku transakcją zbycia przez Debtor istotnej części portfela wierzytelności otrzymując w zamian wynagrodzenie. Zawarta Umowa sprzedaży pakietów wierzytelności przewiduje, iż w przypadku wystąpienia sytuacji przewidzianych w Umowie i na zasadach opisanych w umowie, w okresie 36 miesięcy od dnia zawarcia Umowy Nabywcy będzie przysługiwać prawo do odstąpienia od Umowy w części dotyczącej danej Wierzytelności, poprzez złożenie Zbywcy oświadczenia o odstąpieniu.

W przypadku skorzystania przez Nabywcę z prawa odstąpienia od Umowy w stosunku do danej Wierzytelności Nabywcy będzie przysługiwało roszczenie w stosunku do Zbywcy o zwrot zapłaconej kwoty, powiększonej o wszelkie uzasadnione i udokumentowane koszty poniesione przez Nabywcę z tytułu obsługi takiej Wierzytelności i pomniejszonej o wszelkie spłaty oraz świadczenia otrzymane przez Nabywcę z tytułu takiej Wierzytelności.

Ponadto, zgodnie z zawartą umową, od dnia jej zawarcia przez okres trzech lat Zbywcy będzie przysługiwało prawo do odkupu pojedynczych wierzytelności, o ile będą one nadal przysługiwać Nabywcy. W przypadku skorzystania przez Zbywcę z prawa odkupu w stosunku do danej Wierzytelności, Nabywcy będzie przysługiwało roszczenie o zwrot zapłaconej kwoty powiększonej o poniesione i udokumentowane koszty i pomniejszonej o spłaty oraz świadczenia otrzymane przez Nabywcę w związku z taką Wierzytelnością.

Bank, jako właściciel 100% certyfikatów inwestycyjnych Debtor NSFIZ zobowiązał się wobec nabywającego do:

a/pozostania przez okres 3 lat od dnia zawarcia umowy jedynym posiadaczem certyfikatów oraz nie podejmowania działań mających na celu rozwiązanie lub likwidację Funduszu,

b/ zapewnienia wywiązania się przez Fundusz ze wszystkich zobowiązań pozafinansowych wynikających z umowy,

c/zapewnienia, aby Fundusz dysponował środkami pieniężnymi umożliwiającymi zapłatę ewentualnych kwot należnych Nabywcy lub też ich bezpośrednią zapłatę.

Rozwiązanie umowy zbycia akcji Noble Securities

W dniu 28 maja 2019 roku Getin Noble Bank S.A. zawarł z Mercurius Dom Maklerski Sp. z o.o. porozumienie w przedmiocie rozwiązania warunkowej umowy zlecenia zbycia akcji imiennych Domu Maklerskiego Noble Securities S.A. na rzecz Pana dr. Leszka Czarneckiego („Umowa"). Zgodnie z porozumieniem Umowa uległa rozwiązaniu z dniem 29 maja 2019 roku.

Przesłankami do rozwiązania Umowy stały się m.in. analizy przeprowadzone przez Bank, w następstwie zaistnienia czynników zewnętrznych oraz zmian jakie zaszły na rynku finansowym, w wyniku których ustalono, że dalsze dążenie do sfinalizowania i rozliczenia transakcji zbycia pakietu akcji Spółki jest nieuzasadnione z punku widzenia ekonomicznego, a także nie przyniesie spodziewanego dodatniego wyniku finansowego z tytułu rozpoznania utraty kontroli nad Spółką, jaki założono w Planie Ochrony Kapitału.

Badanie utraty wartości inwestycji w jednostkach zależnych i stowarzyszonych

W celu weryfikacji, czy wystąpiła utrata wartości inwestycji w jednostkę zależną lub stowarzyszoną zgodnie z MSR 36 porównywana jest wartość bilansowa inwestycji z jej wartością odzyskiwalną, czyli wyższą spośród wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży i wartości użytkowej.

Utrata wartości inwestycji w Property FIZAN

Wartość odzyskiwalna inwestycji w Property FIZAN została ustalona jako wartość godziwa certyfikatów inwestycyjnych funduszu odpowiadająca wartości aktywów netto funduszu na certyfikat inwestycyjny (WANCI) z ostatniego dnia wyceny przed dniem bilansowym. Na dzień 31 grudnia 2019 roku stwierdzono nadwyżkę wartości bilansowej nad wartością godziwą i dotworzono odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości w wysokości 19,4 mln zł. Na dzień 31 grudnia 2018 roku utworzono odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości w wysokości 17,0 mln zł.

Utrata wartości inwestycji w Debtor NSFIZ

Wartość odzyskiwalna inwestycji w Debtor FIZAN została ustalona jako wartość godziwa certyfikatów inwestycyjnych funduszu odpowiadająca wartości aktywów netto funduszu na certyfikat inwestycyjny (WANCI) z ostatniego dnia wyceny przed dniem bilansowym. Na dzień 31 grudnia 2019 roku nie stwierdzono utraty wartości. Na dzień 31 grudnia 2018 roku stwierdzono nadwyżkę wartości bilansowej nad wartością godziwą i dotworzono odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości w wysokości 78,9 mln zł.

Utrata wartości inwestycji w Open Finance Wierzytelności Detalicznych NSFIZ

Wartość odzyskiwalna inwestycji w OFWD NSFIZ została ustalona jako wartość godziwa certyfikatów inwestycyjnych funduszu odpowiadająca wartości aktywów netto funduszu na certyfikat inwestycyjny (WANCI) z ostatniego dnia wyceny przed dniem bilansowym. Na dzień 31 grudnia 2019 roku stwierdzono nadwyżkę wartości bilansowej nad wartością godziwą i dotworzono odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości w wysokości 5 mln zł. Na dzień 31 grudnia 2018 roku dotworzono odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości w wysokości 36,6 mln zł.

Utrata wartości inwestycji w Noble Funds Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A.

Wartość odzyskiwalna inwestycji w NF TFI została ustalona jako jej wartość godziwa oszacowana przy zastosowaniu dwóch metod:

- metody wskaźnikowej opartej o wskaźniki Cena/ Zysk w szeregu dokonanych porównań retrospektywnych oraz prospektywnych,
- wyceny metodą dochodową w oparciu o planowane wyniki Noble Funds TFI na podstawie budżetów zatwierdzonych przez kierownictwo spółki z uwzględnieniem buforów ostrożnościowych.

Prognozy przepływów pieniężnych opracowano dla trzyletniego okresu planistycznego, a następnie przyjęto wartość rezydualną w postaci przepływu realnie stałego na podstawie wyników w trzecim okresie prognozy. Stopę dyskontową przyjęto na bazie kosztu kapitału własnego Noble Funds TFI wyliczonego z wykorzystaniem współczynnika beta dla spółek porównywalnych. Stopa dyskontowa została podwyższona w celu uwzględnienia ryzyka niespełnienia się prognoz finansowych spółki – stopa została wyznaczona na poziomie 10,42%. Wartości wskaźników w metodzie porównawczej zostały wyznaczone w przedziale 9-18. Z uwagi na trwające od lipca 2018 roku postępowanie administracyjne wobec Noble Funds Towarzystwa Funduszy Inwestycyjnych SA w przedmiocie nałożenia sankcji administracyjnej na Towarzystwo na podstawie art. 228 ust. 1c ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi (dalej: Ustawa), w związku z podejrzeniem naruszenia art. 48 ust. 2a pkt 2 oraz art. 45a ust. 4a Ustawy oszacowana przy zastosowaniu dwóch metod wartość, została obniżona o dyskonto na ryzyko prawne w wysokości 5%. Do dnia publikacji niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego powyższe postępowanie nie zostało zakończone.

Wartość odzyskiwalna wyznaczona w opisany sposób została następnie porównana z wartością bilansową inwestycji. W drugiej połowie 2019 roku stwierdzono utratę wartości inwestycji w spółkę stowarzyszoną Noble Funds TFI i ujęto odpis aktualizujący w wysokości 38,2 mln zł. Zdiagnozowana utrata wartości wynika zarówno z uaktualnionych wyników finansowych NF TFI, uwzględniających panującą obecnie sytuację na rynku produktów inwestycyjnych, m.in. ograniczeń w lokowaniu aktywów ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych w certyfikaty niepublicznych funduszy zamkniętych, jak i

uwzględnienia w wycenie dodatkowego dyskonta na ryzyko prawne.

Obniżenie stopy dyskontowej o 1 punkt procentowy zwiększyłoby wyznaczoną wartość odzyskiwalną o 9,7 mln zł; podwyższenie stopy dyskontowej o 1 punkt procentowy obniżyłoby wyznaczoną wartość odzyskiwalną o 7,5 mln zł.

Obniżenie dyskonta na ryzyko prawne o 1 punkt procentowy zwiększyłoby wyznaczoną wartość odzyskiwalną o 1,1 mln zł; podwyższenie dyskonta na ryzyko prawne o 1 punkt procentowy obniżyłoby wyznaczoną wartość odzyskiwalną o 1,1 mln zł.
Epidemia Covid-19, która rozpoczęła się w marcu 2020 roku w Polsce wpłynie na rynki finansowe oraz kapitałowe, co może wpłynąć na przewidywany potencjał sprzedaży produktów inwestycyjnych oraz umorzeń produktów inwestycyjnych, a w konsekwencji aktywów w zarządzaniu Noble Funds TFI, a w konsekwencji na wartość jednostki stowarzyszonej w przyszłości.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku stopa dyskontowa została wyznaczona na poziomie 9,80%. Wartości wskaźników w metodzie porównawczej zostały wyznaczone w przedziale 8-15.

Wartość odzyskiwalna wyznaczona w opisany sposób została następnie porównana z wartością bilansową inwestycji. W 2018 roku stwierdzono utratę wartości inwestycji w spółkę stowarzyszoną Noble Funds TFI i ujęto odpis aktualizujący w wysokości 19,9 mln zł.

Obniżenie stopy dyskontowej o 1 punkt procentowy zwiększyłoby wyznaczoną wartość odzyskiwalną o 15,2 mln zł; podwyższenie stopy dyskontowej o 1 punkt procentowy obniżyłoby wyznaczoną wartość odzyskiwalną o 11,5 mln zł.

Utrata wartości inwestycji w Open Finance S.A.

Bank ustala wartość bilansową inwestycji w Open Finance S.A. jako wartość procentowego udziału Banku w skonsolidowanych aktywach netto ujętych w skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych Grupy Kapitałowej Open Finance S.A. skorygowanych o wartość firmy oraz znak towarowy Home Broker S.A. w związku z ujednoliceniem zasad rachunkowości jednostki stowarzyszonej i Getin Noble Banku S.A. (szczegółowo korekta ta został opisana w sprawozdaniu finansowym Getin Noble Banku S.A. za 2011 rok).

Wartość odzyskiwalna inwestycji została ustalona na poziomie jej wartości użytkowej oszacowanej metodą dywidendową w oparciu o planowane wyniki Grupy Kapitałowej Open Finance na podstawie budżetów zatwierdzonych przez kierownictwo spółki z uwzględnieniem buforów ostrożnościowych.

Prognozy przepływów pieniężnych opracowano dla trzyletniego okresu planistycznego, a następnie przyjęto wartość rezydualną w postaci przepływu realnie stałego na podstawie wyników w trzecim okresie prognozy. W pierwszych 3 latach prognozy założono brak wypłaty dywidendy, a w okresie rezydualnym dywidendę wyznaczono na poziomie 25% prognozowanego zysku netto.

Stopę dyskontową przyjęto na bazie kosztu kapitału własnego przyjętego dla Grupy Kapitałowej Open Finance wyliczonego z wykorzystaniem współczynnika beta dla spółek porównywalnych. Stopa dyskontowa została podwyższona w celu uwzględnienia ryzyka niespełnienia się prognoz finansowych spółki – stopa została wyznaczona na poziomie 13,35%. Na dzień 31 grudnia 2019 roku stwierdzono nadwyżkę wartości bilansowej nad wartością odzyskiwalną inwestycji i ujęto odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości w wysokości 11 mln zł.

Obniżenie stopy dyskontowej o 1 punkt procentowy zwiększyłoby wyznaczoną wartość odzyskiwalną o 1,7 mln zł; podwyższenie stopy dyskontowej o 1 punkt procentowy obniżyłoby wyznaczoną wartość odzyskiwalną o 1,4 mln zł.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku prognozy przepływów pieniężnych opracowano dla trzyletniego okresu planistycznego, a następnie przyjęto wartość rezydualną w postaci przepływu realnie stałego na podstawie wyników w trzecim okresie prognozy. W pierwszych 3 latach prognozy założono brak wypłaty dywidendy, a w okresie rezydualnym dywidendę wyznaczono na poziomie 50% prognozowanego zysku netto.

Stopę dyskontową przyjęto na bazie kosztu kapitału własnego przyjętego dla Grupy Kapitałowej Open Finance wyliczonego z wykorzystaniem współczynnika beta dla spółek porównywalnych. Stopa dyskontowa została podwyższona w celu uwzględnienia ryzyka niespełnienia się prognoz finansowych spółki – stopa została wyznaczona na poziomie 12,35%. Na dzień 31 grudnia 2018 roku stwierdzono nadwyżkę wartości bilansowej nad wartością odzyskiwalną inwestycji i ujęto odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości w wysokości 2,5 mln zł.

Obniżenie stopy dyskontowej o 1 punkt procentowy zwiększyłoby wyznaczoną wartość odzyskiwalną o 4,5 mln zł; podwyższenie stopy dyskontowej o 1 punkt procentowy obniżyłoby wyznaczoną wartość odzyskiwalną o 3,7 mln zł.

26. Wartości niematerialne

	31.12.2019 tys. zł	31.12.2018 tys. zł
Oprogramowanie i licencje	228 481	216 452
Inne wartości niematerialne	14 191	20 978
Nakłady na wartości niematerialne	48 506	27 346
Razem wartości niematerialne	**291 178**	**264 776**

Getin Noble Bank S.A. ujmuje na dzień 31 grudnia 2019 roku wartości niematerialne w postaci relacji z klientami depozytowymi (ang. Core Deposit Intangible) w kwocie 14 191 tys. zł, które zostały zidentyfikowane i wycenione w transakcji nabycia w 2013 roku zorganizowanej części przedsiębiorstwa DnB Nord Polska S.A. oraz DZ Bank Polska S.A. w wartości początkowej 58 807 tys. zł. Relacje z klientami odzwierciedlają korzyści w postaci uzyskania tańszego źródła finansowania działalności Banku i są wycenione według bieżącej wartości przyszłych korzyści w postaci różnicy pomiędzy kosztem finansowania działalności Banku ze źródeł zewnętrznych a kosztem oprocentowania przejętych rachunków bieżących z uwzględnieniem oszacowanych zachowań klientów.

Relacje z klientami depozytowymi podlegają amortyzacji liniowej przez okres 104 miesięcy, tj. okres w jakim zgodnie z założeniami spodziewana jest realizacja większości korzyści ze składników wartości niematerialnych. Pozostały okres amortyzacji od końca 2019 roku to odpowiednio 25 miesięcy dla relacji zidentyfikowanych w transakcji nabycia zorganizowanej części przedsiębiorstwa DnB Nord Polska S.A. i 28 miesięcy dla relacji zidentyfikowanych w transakcji nabycia zorganizowanej części przedsiębiorstwa DZ Bank Polska S.A.

2019	Licencje	Inne wartości niematerialne	Nakłady na wartości niematerialne	Razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Wartość brutto na dzień 01.01.2019	**403 165**	**58 807**	**27 346**	**489 318**
Zwiększenia, w tym:	60 082	-	61 453	**121 535**
nabycie	19 847	-	61 453	**81 300**
przeniesienie z inwestycji	40 235	-	-	**40 235**
Zmniejszenia, w tym:	(29 033)	-	(40 293)	**(69 326)**
likwidacja i sprzedaż	(29 033)	-	(58)	**(29 091)**
przeniesienie z inwestycji	-	-	(40 235)	**(40 235)**
Wartość brutto na dzień 31.12.2019	**434 214**	**58 807**	**48 506**	**541 527**
Umorzenie na dzień 01.01.2019	**174 513**	**37 829**	**-**	**212 342**
Zwiększenia, w tym:	48 053	6 787	-	**54 840**
odpis amortyzacyjny za okres	48 053	6 787	-	**54 840**
Zmniejszenia, w tym:	(20 674)	-	-	**(20 674)**
likwidacja i sprzedaż	(20 674)	-	-	**(20 674)**
Umorzenie na dzień 31.12.2019	**201 892**	**44 616**	**-**	**246 508**
Odpisy aktualizujące na dzień 01.01.2019	**12 200**	**-**	**-**	**12 200**
Zmniejszenia	(8 359)	-	-	**(8 359)**
Odpisy aktualizujące na dzień 31.12.2019	**3 841**	**-**	**-**	**3 841**
Wartość netto na dzień 01.01.2019	**216 452**	**20 978**	**27 346**	**264 776**
Wartość netto na dzień 31.12.2019	**228 481**	**14 191**	**48 506**	**291 178**

2018	Licencje	Inne wartości niematerialne	Nakłady na wartości niematerialne	Razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Wartość brutto na dzień 01.01.2018	**349 563**	**59 084**	**30 390**	**439 037**
Zwiększenia, w tym:	70 803	-	58 696	**129 499**
nabycie	9 128	-	58 696	**67 824**
przeniesienie z inwestycji	61 675	-	-	**61 675**
Zmniejszenia, w tym:	(17 201)	(277)	(61 740)	**(79 218)**
likwidacja i sprzedaż	(17 201)	(277)	(65)	**(17 543)**
przeniesienie z inwestycji	-	-	(61 675)	**(61 675)**
Wartość brutto na dzień 31.12.2018	**403 165**	**58 807**	**27 346**	**489 318**
Umorzenie na dzień 01.01.2018	**158 891**	**31 299**	**-**	**190 190**
Zwiększenia, w tym:	31 356	6 786	-	**38 142**
odpis amortyzacyjny za okres	31 356	6 786	-	**38 142**
Zmniejszenia, w tym:	(15 734)	(256)	-	**(15 990)**
likwidacja i sprzedaż	(15 734)	(256)	-	**(15 990)**
Umorzenie na dzień 31.12.2018	**174 513**	**37 829**	**-**	**212 342**
Odpisy aktualizujące na dzień 01.01.2018	**13 604**	**-**	**-**	**13 604**
Zmniejszenia	(1 404)	-	-	**(1 404)**
Odpisy aktualizujące na dzień 31.12.2018	**12 200**	**-**	**-**	**12 200**
Wartość netto na dzień 01.01.2018	**177 068**	**27 785**	**30 390**	**235 243**
Wartość netto na dzień 31.12.2018	**216 452**	**20 978**	**27 346**	**264 776**

27. Rzeczowe aktywa trwałe

	31.12.2019 tys. zł	31.12.2018 tys. zł
Grunty i budynki	50 361	46 311
Maszyny i urządzenia	88 680	103 082
Środki transportu	9 618	12 525
Pozostałe środki trwałe, w tym wyposażenie	5 997	6 940
Aktywa z tytułu prawa do użytkowania gruntów	1 235	-
Aktywa z tytułu prawa do użytkowania środki transportu	5 969	-
Aktywa z tytułu prawa do użytkowania - najem powierzchni	132 485	-
Środki trwałe w budowie	436	3 931
Razem rzeczowe aktywa trwałe	**294 781**	**172 789**

W 2019 i 2018 roku nie występowały ograniczenia prawa dotyczące tytułu prawnego Banku do rzeczowych aktywów trwałych tytułem zabezpieczenia zobowiązań.

Kwota otrzymanych odszkodowań uzyskanych od stron trzecich z tytułu utraty wartości lub utracenia pozycji rzeczowych aktywów trwałych ujętych w rachunku wyników w roku 2019 wyniosła 38,4 tys. zł (189 tys. zł w roku 2018).

W ciągu 12 miesięcy 2019 roku w Banku nie wystąpiły istotne transakcje nabycia i sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych. Na dzień 31 grudnia 2019 roku nie występowały istotne zobowiązania z tytułu dokonania zakupu rzeczowych aktywów trwałych.

2019	Grunty i budynki	Maszyny i urządzenia		Środki transportu		Pozostałe środki trwałe	Aktywa z tytułu prawa do użytkowania			Środki trwałe w budowie	Razem
		ogółem	w tym leasing	ogółem	w tym leasing		Najem powierzchni	Grunty	Środki transportu		
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Wartość brutto na dzień 01.01.2019	**158 825**	**247 509**	**12 528**	**14 455**	**12 367**	**33 736**	**-**	**-**	**-**	**3 931**	**458 456**
Zmiana polityki rachunkowości	-	-	-	-	-	-	158 270	1 253	5 184	-	164 707
Wartość brutto na dzień 01.01.2019 po korektach	**158 825**	**247 509**	**12 528**	**14 455**	**12 367**	**33 736**	**158 270**	**1 253**	**5 184**	**3 931**	**623 163**
Zwiększenia, w tym:	28 664	22 041	-	503	-	2 635	40 022	-	2 595	6 636	**103 096**
nabycie	397	15 684	-	-	-	1 768	-	-	-	6 636	**24 485**
przeniesienie ze środków trwałych w budowie	8 747	491	-	-	-	867	-	-	-	-	**10 105**
przeniesienie z aktywów przeznaczonych do sprzedaży	19 520	28	-	-	-	-	-	-	-	-	**19 548**
inne zwiększenia*	-	5 838	-	503	-	-	40 022	-	2 595	-	**48 958**
Zmniejszenia, w tym:	(32 147)	(24 575)	(10 086)	(1 974)	(394)	(6 767)	(4 578)	-	(531)	(10 131)	**(80 703)**
likwidacja i sprzedaż	(28 403)	(14 489)	-	(1 580)	-	(6 767)	-	-	-	-	**(51 239)**
przeniesienie do aktywów przejętych za długi	(3 744)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	**(3 744)**
przeniesienie ze środków trwałych w budowie	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(10 105)	**(10 105)**
inne zmniejszenia	-	(10 086)	(10 086)	(394)	(394)	-	(4 578)	-	(531)	(26)	**(15 615)**
Wartość brutto na dzień 31.12.2019	**155 342**	**244 975**	**2 442**	**12 984**	**11 973**	**29 604**	**193 714**	**1 253**	**7 248**	**436**	**645 556**
Umorzenie na dzień 01.01.2019	**112 405**	**144 178**	**3 621**	**1 930**	**1 340**	**26 788**	**-**	**-**	**-**	**-**	**285 301**
Zwiększenia, w tym:	10 754	30 182	1 939	2 200	1 750	2 801	61 309	18	1 371	-	**108 635**
odpis amortyzacyjny za okres	10 754	30 182	1 939	2 200	1 750	2 801	61 309	18	1 371	-	**108 635**
Zmniejszenia, w tym:	(28 162)	(18 172)	(4 259)	(764)	(90)	(5 990)	(80)	-	(92)	-	**(53 260)**
likwidacja i sprzedaż	(27 954)	(13 913)	-	(674)	-	(5 990)	-	-	-	-	**(48 531)**
przeniesienie do aktywów przejętych za długi	(208)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	**(208)**
inne zmniejszenia	-	(4 259)	(4 259)	(90)	(90)	-	(80)	-	(92)	-	**(4 521)**
Umorzenie na dzień 31.12.2019	**94 997**	**156 188**	**1 301**	**3 366**	**3 000**	**23 599**	**61 229**	**18**	**1 279**	**-**	**340 676**
Odpisy aktualizujące na dzień 01.01.2019	**109**	**249**	**-**	**-**	**-**	**8**	**-**	**-**	**-**	**-**	**366**
Zmniejszenia	(17)	(170)	-	-	-	-	-	-	-	-	**(187)**
Przeniesienie z aktywów trwałych do zbycia	9 892	28	-	-	-	-	-	-	-	-	**9 920**
Odpisy aktualizujące na dzień 31.12.2019	**9 984**	**107**	**-**	**-**	**-**	**8**	**-**	**-**	**-**	**-**	**10 099**
Wartość netto na dzień 01.01.2019	**46 311**	**103 082**	**8 907**	**12 525**	**11 027**	**6 940**	**-**	**-**	**-**	**3 931**	**172 789**
Wartość netto na dzień 31.12.2019	**50 361**	**88 680**	**1 141**	**9 618**	**8 973**	**5 997**	**132 485**	**1 235**	**5 969**	**436**	**294 781**

* zwiększenie z tytułu prawa do użytkowania wynikają w głównej mierze z zawarcia nowych umów i modyfikacji istniejących

2018	Grunty i budynki tys. zł	Maszyny i urządzenia tys. zł	Środki transportu tys. zł	Pozostałe środki trwałe tys. zł	Środki trwałe w budowie tys. zł	Razem tys. zł
Wartość brutto na dzień 01.01.2018	**185 207**	**270 113**	**9 007**	**32 006**	**1 864**	**498 197**
Zwiększenia, w tym:	5 352	24 073	7 859	1 947	10 132	**49 363**
nabycie	1 205	18 353	7 859	754	10 132	**38 303**
przeniesienie ze środków trwałych w budowie	4 147	2 725	-	1 193	-	**8 065**
inne zwiększenia	-	2 995	-	-	-	**2 995**
Zmniejszenia, w tym:	(31 734)	(46 677)	(2 411)	(217)	(8 065)	**(89 104)**
likwidacja i sprzedaż	-	(33 580)	(2 220)	(174)	-	**(35 974)**
przeniesienie do aktywów przejętych za długi	(510)	-	-	-	-	**(510)**
przeniesienie do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	(31 224)	(71)	-	-	-	**(31 295)**
przeniesienie ze środków trwałych w budowie	-	-	-	-	(8 065)	**(8 065)**
inne zmniejszenia	-	(13 026)	(191)	(43)	-	**(13 260)**
Wartość brutto na dzień 31.12.2018	**158 825**	**247 509**	**14 455**	**33 736**	**3 931**	**458 456**
Umorzenie na dzień 01.01.2018	**113 670**	**156 144**	**801**	**23 152**	**-**	**293 767**
Zwiększenia, w tym:	10 454	30 604	1 862	3 859	-	**46 779**
odpis amortyzacyjny za okres	10 454	30 604	1 862	3 859	-	**46 779**
Zmniejszenia, w tym:	(11 719)	(42 570)	(733)	(223)	-	**(55 245)**
likwidacja i sprzedaż	-	(32 449)	(668)	(181)	-	**(33 298)**
przeniesienie do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	(11 704)	(43)	-	-	-	**(11 747)**
inne zmniejszenia	(15)	(10 078)	(65)	(42)	-	**(10 200)**
Umorzenie na dzień 31.12.2018	**112 405**	**144 178**	**1 930**	**26 788**	**-**	**285 301**
Odpisy aktualizujące na dzień 01.01.2018	**9 874**	**1 318**	**-**	**9**	**-**	**11 201**
Zmniejszenia	-	(1 069)	-	(1)	-	**(1 070)**
Klasyfikacja jako składnik aktywów przeznaczony do sprzedaży	(9 765)	-	-	-	-	**(9 765)**
Odpisy aktualizujące na dzień 31.12.2018	**109**	**249**	**-**	**8**	**-**	**366**
Wartość netto na dzień 01.01.2018	**61 663**	**112 651**	**8 206**	**8 845**	**1 864**	**193 229**
Wartość netto na dzień 31.12.2018	**46 311**	**103 082**	**12 525**	**6 940**	**3 931**	**172 789**

28. Aktywa przejęte za długi

Aktywa przejęte za długi to grunty niezabudowane, zabudowane oraz lokale stanowiące odrębną własność, które Bank nabył lub przejął w zamian za częściową lub całkowitą redukcję wierzytelności z tytułu udzielonego kredytu/ pożyczki i które traktuje jako źródło przychodów z czynszów lub utrzymuje w posiadaniu ze względu na przyrost ich wartości. Nie występują ograniczenia realizacji korzyści lub przekazania przychodu i zysku z tego tytułu.

	01.01.2019-31.12.2019 tys. zł	01.01.2018-31.12.2018 tys. zł
Wartość na początek okresu	**342 430**	**369 455**
Zwiększenia, w tym:	12 434	31 845
nabycie nieruchomości	7 532	29 303
przeniesienie z nieruchomości własnych	3 536	495
przeniesienie z aktywów do zbycia	1 352	2 047
inne zwiększenia	14	-
Zmniejszenia, w tym:	59 875	44 034
zbycie nieruchomości	48 557	23 382
przeniesienie do aktywów przeznaczonych do sprzedaży	10 202	18 838
inne zmniejszenia	1 116	1 814
Zyski/ (straty) netto z korekt wyceny wartości godziwej	(16 078)	(14 836)
Wartość aktywów przejętych za długi na koniec okresu	**278 911**	**342 430**

29. Leasing

29.1 Leasing do 31 grudnia 2018 roku

Zobowiązania z tytułu umów leasingu finansowego

Bank użytkuje samochody, sprzęt komputerowy, urządzenia techniczne oraz pozostałe wyposażenie w ramach leasingu finansowego. Zgodnie z zawartymi umowami przedmiot leasingu przez cały okres trwania umowy pozostaje w używaniu Banku. W zamian za uzyskane prawa do używania przedmiotu leasingu Bank zobowiązany jest do wniesienia opłat leasingowych w wysokościach i terminach określonych w umowach leasingu. Po zakończeniu umowy leasingu Bankowi przysługuje prawo do nabycia przedmiotu leasingu pod warunkiem wcześniejszego wywiązania się ze wszystkich zobowiązań wobec leasingodawcy. W przypadku, gdy Bank nie skorzysta z opcji zakupu przedmiotu leasingu, zobowiązany jest do jego zwrotu leasingodawcy. Niektóre umowy leasingu przewidują możliwość przedłużenia okresu leasingu. Nie występują żadne inne restrykcje. Nie występują warunkowe opłaty leasingowe

	Minimalne opłaty leasingowe 31.12.2018 tys. zł	Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych 31.12.2018 tys. zł
Zobowiązania leasingowe:	**16 888**	**15 345**
do 1 roku	5 642	4 987
od 1 roku do 5 lat	11 246	10 358
Przyszłe obciążenia finansowe	(1 543)	-
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych	**15 345**	**-**

Na dzień 31 grudnia 2018 roku wartość bilansowa netto środków trwałych użytkowanych na podstawie umów leasingu finansowego wynosiła 19 934 tys. zł.

Umowy leasingu operacyjnego – Bank jako leasingodawca

Bank uzyskuje przychody z tytułu najmu budynków oraz lokali użytkowych i mieszkalnych w posiadanych nieruchomościach inwestycyjnych. Umowy te są traktowane jako umowy leasingu operacyjnego. Umowy te nie przewidują ponoszenia przez leasingobiorcę opłat warunkowych, z postanowień umów leasingowych nie wynikają też ograniczenia. Umowy zawierane są głównie na czas określony 2-5 lat, z możliwością przedłużenia umowy.

	31.12.2018 tys. zł
Opłaty o pozostałym od dnia bilansowego terminie spłaty:	
do 1 roku	2 301
powyżej 1 roku do 5 lat	1 297
powyżej 5 lat	13
Razem przyszłe minimalne opłaty z tytułu umów nieodwoływanego leasingu operacyjnego	**3 611**

Przyszłe minimalne opłaty leasingowe ustalono tylko dla umów zawartych na czas określony.

Umowy leasingu operacyjnego – Bank jako leasingobiorca

Umowy leasingu operacyjnego, w których Bank występuje jako leasingobiorca, dotyczą najmu samochodów oraz nieruchomości użytkowanych przez Bank w ramach zwykłej działalności operacyjnej. Zgodnie z zawartymi umowami przez cały okres trwania umowy przedmiot leasingu pozostaje w używaniu Banku. W zamian za uzyskane prawa do używania przedmiotu leasingu Bank zobowiązany jest do wniesienia opłat leasingowych w wysokościach i terminach określonych w umowach leasingu. Niektóre umowy zawierają możliwość przedłużenia umowy.

Opłaty leasingowe z tytułu leasingu operacyjnego ujmowane są jako koszty w rachunku zysków i strat metodą liniową przez okres trwania leasingu. Wartość minimalnych opłat leasingowych z tytułu leasingu operacyjnego ujętych jako koszt 2018 roku wyniosła 94 624 tys. zł.

W 2018 roku nie wystąpiły istotne warunkowe opłaty leasingowe ani nieodwołalne umowy subleasingowe.

	31.12.2018 tys. zł
Opłaty o pozostałym od dnia bilansowego terminie spłaty:	
do 1 roku	55 079
powyżej 1 roku do 5 lat	93 451
powyżej 5 lat	402
Razem przyszłe minimalne opłaty z tytułu umów nieodwoływanego leasingu operacyjnego	**148 932**

Przyszłe minimalne opłaty leasingowe ustalono tylko dla umów zawartych na czas określony.

29.2 Leasing od 1 stycznia 2019 roku zgodnie z MSSF 16

Bank ujmuje składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania wraz z odpowiednim zobowiązaniem leasingowym ustalonym w wysokości zdyskontowanych przyszłych płatności w okresie trwania leasingu – odpowiednio jako składnik „Rzeczowych aktywów trwałych" oraz „Pozostałych zobowiązań". W rachunku zysków i strat Bank ujmuje koszty amortyzacji składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania przedmiotu leasingu (w pozycji „Koszty działania") oraz koszty odsetek z tytułu zobowiązania leasingowego (w pozycji „Koszty z tytułu odsetek") (zgodnie z MSR 17 opłaty leasingowe związane z wykorzystaniem aktywów będących przedmiotem leasingu ujęte były w „Kosztach działania" jako koszty najmu i dzierżawy). Wycena zobowiązania z tytułu leasingu jest okresowo rozliczana z płatnościami leasingowymi. Aktywa z tytułu prawa do użytkowania są amortyzowane liniowo, natomiast zobowiązania z tytułu umów leasingowych rozliczane efektywną stopą procentową.

Zobowiązania z tytułu leasingu wynikające z umów najmu nieruchomości denominowanych w walucie obcej są wyceniane na każdy dzień bilansowy, a zysk lub strata z tytułu rewaluacji ujmowane są w rachunku zysków i strat.

Bank skorzystał z podejścia uproszczonego przewidzianego w standardzie dla leasingów krótkoterminowych (w tym dla umów, których pozostały okres leasingu na dzień 1 stycznia 2019 roku jest krótszy niż 12 miesięcy) oraz leasingów aktywów o niskiej wartości. W przypadku tych umów Bank ujmuje opłaty leasingowe jako koszty metodą liniową w trakcie okresu leasingu.

	31.12.2019 tys. zł
Rzeczowe aktywa trwałe	149 803
Pozostałe zobowiązania	152 071

	01.01.2019 – 31.12.2019 tys. zł
Amortyzacja aktywów z tytułu prawa do użytkowania	(66 387)
Koszt odsetek od zobowiązań z tytułu leasingu	(4 702)
Koszt związany ze zmiennymi opłatami leasingowymi nieujętymi w wycenie zobowiązań z tytułu leasingu	-
Koszt związany z leasingami krótkoterminowymi * w tym:	(2 843)
o niskiej wartości	-
Koszt związany z leasingami aktywów o niskiej wartości (bez leasingów krótkoterminowych) *	-
Przychody z tytułu różnic kursowych	795
Całkowita kwota ujęta w rachunku zysków i strat	**(73 137)**

* Bank skorzystał z podejścia uproszczonego przewidzianego w standardzie dla leasingów krótkoterminowych (w tym dla umów, których pozostały okres leasingu na dzień 1 stycznia 2019 roku jest krótszy niż 12 miesięcy) oraz leasingów aktywów o niskiej wartości. W przypadku tych umów Bank ujmuje opłaty leasingowe jako koszty metodą liniową w trakcie okresu leasingu.

Umowy leasingu operacyjnego – Bank jako leasingodawca

Bank uzyskuje przychody z tytułu najmu budynków oraz lokali użytkowych i mieszkalnych w posiadanych nieruchomościach inwestycyjnych. Umowy te są traktowane jako umowy leasingu operacyjnego. Umowy te nie przewidują ponoszenia przez leasingobiorcę opłat warunkowych, z postanowień umów leasingowych nie wynikają też ograniczenia. Umowy zawierane są głównie na czas określony 2-5 lat, z możliwością przedłużenia umowy.

Aktywa przejęte za długi oddane do używania na podstawie umów leasingu operacyjnego - koszty i przychody	01.01.2019-31.12.2019 tys. zł
Przychody z czynszów/ refaktur dotyczących aktywów przejętych za długi	1 042
Bezpośrednie koszty podlegające refakturowaniu na najemcę	170
Bezpośrednie koszty nie podlegające refakturowaniu na najemcę	812

Aktywa przejęte za długi oddane do używania na podstawie umów leasingu operacyjnego	31.12.2019 tys. zł
Aktywa przejęte za długi oddane do używania na podstawie umów leasingu operacyjnego	33 086
Wartość godziwa w przypadku wyboru modelu ceny nabycia	26 978

Przychody i koszty z tytułu wynajmu i podnajmu	01.01.2019-31.12.2019 tys. zł
Przychody z czynszów/ refaktur dotyczących wynajmowanych i podnajmowanych powierzchni	1 494
Bezpośrednie koszty podlegające refakturowaniu na najemcę	1 062

30. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży

Do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży na dzień 31 grudnia 2019 roku i 31 grudnia 2018 roku zaklasyfikowano nieruchomości, w stosunku do których Bank przyjmuje, że wartość bilansowa będzie odzyskana na drodze transakcji sprzedaży, a nie poprzez dalsze użytkowanie. Nieruchomości są klasyfikowane jako aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży jeżeli sprzedaż nieruchomości w jej bieżącym stanie jest wysoce prawdopodobna, Bank aktywnie poszukuje nabywców, a termin zbycia wynosi jeden rok od daty przekwalifikowania.

	01.01.2019-31.12.2019 tys. zł	01.01.2018-31.12.2018 tys. zł
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży na początek okresu	**17 371**	**15 668**
Zwiększenia, w tym:	10 202	28 621
przeniesienie z rzeczowych aktywów trwałych	-	9 783
przeniesienie z aktywów przejętych za długi	10 202	18 838
Zmniejszenia, w tym:	(26 409)	(26 918)
przeniesienie do rzeczowych aktywów trwałych	(9 628)	-
przeniesienie do aktywów przejętych za długi	(1 405)	(2 047)
korekta z tyt. wyceny do wartości godziwej	(156)	(2 603)
zbycie/likwidacja	(15 220)	(22 268)
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży na koniec okresu	**1 164**	**17 371**

31. Inne aktywa

	31.12.2019 tys. zł	31.12.2018 tys. zł
Należności od dłużników różnych, w tym:	346 243	681 836
należności z tytułu podatków, dotacji i ubezpieczeń społecznych	2 102	24 571
rozliczenia kart płatniczych	33 455	25 927
pozostałe należności	310 686	631 338
Koszty do rozliczenia w czasie	12 118	15 419
Regresy i kaucje	13 213	4 834
Pozostałe aktywa	371	222
Razem inne aktywa	**371 945**	**702 311**
Odpisy aktualizujące	(59 835)	(165 887)
Razem inne aktywa netto	**312 110**	**536 424**

	01.01.2019-31.12.2019 tys. zł	01.01.2018-31.12.2018 tys. zł
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości innych aktywów na początek okresu	**165 887**	**99 762**
Wpływ wdrożenia MSSF 9	-	30 949
Zwiększenia ujęte w rachunku zysków i strat	14 869	42 537
Zmniejszenia ujęte w rachunku zysków i strat	(88 962)	(12 420)
Inne zwiększenia	1 021	5 059
Wykorzystanie - spisane	(32 980)	-
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości innych aktywów na koniec okresu	**59 835**	**165 887**

Zmniejszenie w 2019 roku wartości pozostałych należności od dłużników różnych oraz odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości wynika przede wszystkim z:

- dokonanej spłaty oraz częściowego spisania należności z tytułu odroczonych płatności za sprzedane pakiety wierzytelności, dla których w 2017 roku zidentyfikowano przesłankę utraty wartości i ujęto odpis aktualizacyjny;
- oraz dokonanej zmiany sposobu finansowania podmiotów powiązanych.

32. Zobowiązania wobec banków i instytucji finansowych

	31.12.2019 tys. zł	31.12.2018 tys. zł
Rachunki bieżące	117 092	101 999
Depozyty innych banków i instytucji finansowych	49 078	24 530
Otrzymane kredyty i pożyczki	244 293	553 787
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	-	4 809 074
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu (repo)	392 628	-
Pozostałe zobowiązania wobec innych banków	3 307	2 539
Razem zobowiązania wobec banków i instytucji finansowych	**806 398**	**5 491 929**

W listopadzie 2018 roku Narodowy Bank Polski w związku z sytuacją płynnościową Banku uruchomił dwa kredyty refinansowe na łączną kwotę 4,8 mld zł na okres 3 m-cy. W lutym 2019 roku Bank dokonał całkowitej spłaty kredytów.

	31.12.2019 tys. zł	31.12.2018 tys. zł
Zobowiązania oprocentowane stopą zmienną	413 770	5 489 408
Zobowiązania oprocentowane stopą stałą	392 628	2 521
Razem zobowiązania wobec banków i instytucji finansowych	**806 398**	**5 491 929**

	31.12.2019 tys. zł	31.12.2018 tys. zł
Zobowiązania bieżące	169 477	126 547
Zobowiązania terminowe o okresie spłaty:	636 921	5 365 382
do 1 miesiąca	-	109 933
od 1 miesiąca do 3 miesięcy	163	4 809 380
od 3 miesięcy do 1 roku	392 628	190 480
od 1 roku do 5 lat	180 907	180 871
powyżej 5 lat	63 223	74 718
Razem zobowiązania wobec banków i instytucji finansowych	**806 398**	**5 491 929**

33. Zobowiązania wobec klientów

	31.12.2019 tys. zł	31.12.2018 tys. zł
Zobowiązania wobec klientów firmowych	**4 443 540**	**4 251 050**
środki na rachunkach bieżących i depozyty O/N	2 597 442	1 853 305
depozyty terminowe	1 846 098	2 397 745
Zobowiązania wobec jednostek budżetowych	**1 787 030**	**1 656 028**
środki na rachunkach bieżących i depozyty O/N	1 609 659	1 395 781
depozyty terminowe	177 371	260 247
Zobowiązania wobec osób fizycznych	**39 970 526**	**31 278 196**
środki na rachunkach bieżących i depozyty O/N	16 938 069	7 520 795
depozyty terminowe	23 032 457	23 757 401
Razem zobowiązania wobec klientów	**46 201 096**	**37 185 274**

	31.12.2019 tys. zł	31.12.2018 tys. zł
Zobowiązania oprocentowane stopą zmienną	14 366 905	10 912 597
Zobowiązania oprocentowane stopą stałą	31 834 191	26 272 677
Razem zobowiązania wobec klientów	**46 201 096**	**37 185 274**

	31.12.2019 tys. zł	31.12.2018 tys. zł
Rachunki bieżące i depozyty O/N	21 145 170	10 769 882
Zobowiązania terminowe o okresie spłaty:	25 055 926	26 415 392
do 1 miesiąca	5 613 627	5 415 121
od 1 miesiąca do 3 miesięcy	9 297 911	9 054 926
od 3 miesięcy do 6 miesięcy	5 442 732	7 656 162
powyżej 6 miesięcy do 1 roku	2 828 841	2 545 572
od 1 roku do 5 lat	1 643 374	1 536 368
powyżej 5 lat	229 441	207 243
Razem zobowiązania wobec klientów	**46 201 096**	**37 185 274**

34. Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych

	31.12.2019 tys. zł	31.12.2018 tys. zł
Zobowiązania z tytułu emisji, w tym:	1 560 994	1 868 240
obligacji podporządkowanych	1 552 768	1 858 465
pozostałych obligacji	8 226	9 775
Odsetki, w tym:	21 943	26 246
od obligacji podporządkowanych	21 687	25 936
od pozostałych obligacji	256	310
Razem zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	**1 582 937**	**1 894 486**

	31.12.2019 tys. zł	31.12.2018 tys. zł
Zobowiązania o okresie spłaty:		
do 1 miesiąca	7 087	7 062
od 1 miesiąca do 3 miesięcy	161 252	12 288
od 3 miesięcy do 1 roku	456 157	316 750
od 1 roku do 5 lat	958 441	1 229 124
powyżej 5 lat	-	329 262
Razem zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	**1 582 937**	**1 894 486**

Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji obligacji	01.01.2019- 31.12.2019 tys. zł	01.01.2018- 31.12.2018 tys. zł
Stan netto na początek okresu	**1 894 486**	**2 670 080**
naliczenie odsetek/ rozliczenie prowizji	106 640	124 166
wykup obligacji	(312 374)	(774 538)
wypłata odsetek	(105 815)	(125 222)
Stan netto na koniec okresu	**1 582 937**	**1 894 486**

	31.12.2019 tys. zł	31.12.2018 tys. zł
Zobowiązania oprocentowane stopą zmienną	1 574 455	1 884 401
Zobowiązania oprocentowane stopą stałą	8 482	10 085
Razem zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	**1 582 937**	**1 894 486**

W 2019 roku miały miejsce następujące wykupy obligacji przez Getin Noble Bank S.A.:

Rodzaje wykupionych papierów	Data emisji	Data wykupu	Liczba papierów	Wartość nominalna tys. zł
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2019-01-17	143	143
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2019-01-18	178	178
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2019-01-24	10	10
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2019-02-08	71	71
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2019-04-12	185	185
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2019-07-05	146	146
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2019-07-12	365	365
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2019-08-09	285	285
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2019-08-21	161	161
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2019-08-26	51	51
Obligacje Getin Noble Bank serii PP2-I	2012-08-27	2019-08-27	172 025	172 025
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2019-09-13	73	73
Obligacje Getin Noble Bank serii PP2-II	2012-09-26	2019-09-26	17 994	17 994
Obligacje Getin Noble Bank serii PP2-III	2012-10-19	2019-10-21	40 000	40 000
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2019-10-30	71	71
Obligacje Getin Noble Bank serii PP2-IV	2012-11-16	2019-11-18	40 000	40 000
Obligacje Getin Noble Bank serii PP2-V	2012-12-21	2019-12-23	40 616	40 616
Razem			**312 374**	**312 374**

W 2019 roku Bank nie emitował obligacji.

W 2018 roku miały miejsce następujące wykupy obligacji przez Getin Noble Bank S.A.:

Rodzaje wykupionych papierów	Data emisji	Data wykupu	Liczba papierów	Wartość nominalna tys. zł
Obligacje Getin Noble Bank serii PP-I	2012-02-23	2018-02-23	200 000	200 000
Obligacje Getin Noble Bank serii PP-II	2012-02-23	2018-02-23	41 641	41 641
Obligacje Getin Noble Bank serii PP-III	2012-03-23	2018-03-23	160 000	160 000
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2018-01-04	40	40
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2018-01-15	117	117
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2018-01-26	214	214
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2018-02-22	50	50
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2018-03-05	181	181
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2018-03-12	95	95
Obligacje Getin Noble Bank PP-V	2012-04-27	2018-04-27	40 000	40 000
Obligacje Getin Noble Bank PP-IV	2012-05-23	2018-05-23	37 283	37 283
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2018-05-30	192	192
Obligacje Getin Noble Bank serii F	2012-06-14	2018-06-14	40 000	40 000
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2018-06-21	711	711
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2018-06-26	86	86
Obligacje Getin Noble Bank serii A	2011-06-29	2018-06-29	2 500	250 000
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2018-07-12	71	71
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2018-07-16	50	50
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2018-08-03	1 372	1 372
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2018-08-27	23	23
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2018-09-12	32	32
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2018-09-21	285	285
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2018-09-26	214	214
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2018-10-19	102	102
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2018-10-29	178	178
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2018-12-18	40	40
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2018-12-20	422	422
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2018-12-21	46	46
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2018-12-24	287	287
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2018-12-27	618	618
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2018-12-28	188	188
Razem			**527 038**	**774 538**

W 2018 roku Bank nie emitował obligacji.

W raportowanym okresie sprawozdawczym nie wystąpiły przypadki nieterminowego wywiązywania się przez Bank z tytułu spłaty kapitału, wypłaty odsetek i wykupu własnych dłużnych papierów wartościowych.

35. Pozostałe zobowiązania

	31.12.2019 tys. zł	31.12.2018 (przekształcone) tys. zł
Rozrachunki międzybankowe	21 192	43 225
Wierzyciele różni, w tym:	159 787	233 156
zobowiązania wobec budżetu	24 798	25 751
z tytułu kart płatniczych	2 660	1 331
pozostałe	132 329	206 074
Zobowiązania z tytułu kwot prowizji podlegającej zwrotowi	11 869	-
Zobowiązania z tytułu leasingu	152 071	15 345
Zobowiązania wobec BFG	101 266	71 849
Rozliczenia międzyokresowe bierne	35 290	38 485
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze – rezerwa urlopowa	6 744	9 846
Przychody przyszłych okresów	21 553	24 850
Zobowiązania z tytułu sekurytyzacji*	1 225 982	2 056 997
Pozostałe zobowiązania	14 917	19 933
Razem pozostałe zobowiązania	**1 750 671**	**2 513 686**

* Zobowiązania z tytułu sekurytyzacji wynikają z zawarcia przez Bank w latach poprzednich umów dotyczących transakcji sekurytyzacji portfeli wierzytelności ze spółkami GNB Leasing Plan DAC i GNB Auto Plan 2017 sp. z o.o.

36. Rezerwy

	31.12.2019 tys. zł	31.12.2018 tys. zł
Rezerwa na:		
świadczenia pracownicze	1 247	1 567
sprawy sporne	28 429	19 472
koszty ryzyka prawnego od kredytów walutowych	158 160	-
zwroty kosztów kredytów	49 022	-
udzielone zobowiązania i gwarancje	6 218	18 106
restrukturyzację	3 532	-
Razem rezerwy	**246 608**	**39 145**

Rezerwa na odprawy emerytalne i rentowe

Rezerwa na odprawy emerytalne i rentowe tworzona jest indywidualnie dla każdego pracownika na podstawie wyceny aktuarialnej sporządzanej przez niezależną firmę doradztwa aktuarialnego. Podstawą do wyznaczania wartości rezerw jest przewidywana kwota odprawy emerytalnej lub rentowej, jaką Bank zobowiązuje się wypłacić na podstawie regulaminu wynagradzania pracowników. Naliczone rezerwy są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, z uwzględnieniem rotacji zatrudnienia i dotyczą okresu do dnia kończącego okres sprawozdawczy. Poniżej zaprezentowano zmiany w stanie zobowiązań z tytułu przyszłych świadczeń pracowniczych:

Rezerwa na świadczenia pracownicze	01.01.2019-31.12.2019 tys. zł	01.01.2018-31.12.2018 tys. zł
Rezerwy na początek okresu	**1 567**	**1 623**
Utworzenie/ aktualizacja	(185)	48
Wykorzystanie	(135)	(104)
Rezerwy na koniec okresu	**1 247**	**1 567**

	01.01.2019-31.12.2019 tys. zł	01.01.2018-31.12.2018 tys. zł
Wartość bieżąca zobowiązania na początek okresu	**1 567**	**1 623**
Koszty ujęte w rachunku zysków i strat, w tym:	240	205
koszty bieżącego zatrudnienia	193	159
koszty odsetek	47	46
Zyski ujęte w innych całkowitych dochodach, w tym:	(425)	(157)
(zyski)/ straty aktuarialne powstałe na skutek korekt założeń ex post	(194)	50
(zyski) aktuarialne powstałe na skutek zmian założeń demograficznych	(158)	(773)
(zyski)/ straty aktuarialne powstałe na skutek zmian założeń finansowych	(73)	566
Wypłacone świadczenia	(135)	(104)
Wartość bieżąca zobowiązania na koniec okresu	**1 247**	**1 567**
Wartość bilansowa zobowiązań krótkoterminowych	**170**	**274**
Wartość bilansowa zobowiązań długoterminowych	**1 077**	**1 293**

Do dyskontowania przyszłych wypłat świadczeń przyjęto stopę dyskontową w wysokości 2%, tj. na poziomie rentowności najbezpieczniejszych długoterminowych papierów wartościowych notowanych na polskim rynku kapitałowym według stanu na dzień wyceny. Wpływ zwiększenia/ zmniejszenia stopy dyskonta na zmianę wartości rezerwy na odprawy emerytalne i rentowe przedstawia poniższa tabela:

	31.12.2019		31.12.2018	
	+0,25 p.p.	-0,25 p.p.	+0,25 p.p.	-0,25 p.p.
Rezerwa na odprawy emerytalne i rentowe	1 219	1 276	1 529	1 606

Sprawy sądowe

W ciągu 2019 roku ani w 2018 roku Getin Noble Bank S.A. nie był stroną w żadnym postępowaniu dotyczącym zobowiązań lub wierzytelności, którego wartość stanowiłaby co najmniej 10% kapitałów własnych Banku.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku łączna wartość przedmiotu sporu w 2 309 postępowaniach sądowych dotyczących umów kredytowych indeksowanych do walut obcych, w których Bank występował w charakterze pozwanego wyniosła 674 mln zł. Łączna wartość przedmiotu sporu we wszystkich 2 788 postępowaniach sądowych w tym dniu wyniosła 746,9 mln zł.

Wartość utworzonych rezerw na zgłoszone sprawy sporne wyniosła 27 mln zł, w tym na postępowania dotyczące umów kredytów indeksowanych 18 mln zł. W przypadku pozwów klientów, które wpłynęły do Banku według stanu na dzień 31 grudnia 2019 roku i rozpatrywane są przed sądami I oraz II instancji, dokonano indywidualnej oceny prawdopodobieństwa wygrania danej sprawy przez Bank w oparciu o oszacowania pełnomocnika procesowego prowadzącego daną sprawę, a w konsekwencji także oceniono potrzebę ustanowienia rezerwy na wypadek przegranej.

Do dnia 31 grudnia 2019 roku w 93 prawomocnie zakończonych sprawach sądowych dotyczących kredytów indeksowanych sądy uznały rację Banku, a w 17 rację klienta.

W ciągu 2019 roku w dalszym ciągu toczyły się przeciwko Getin Noble Bankowi S.A. trzy postępowania grupowe: pozew o odszkodowanie z tytułu zwrotu utraconych przez klientów środków, złożony w 2011 roku i dwa pozwy z 2014 roku w sprawie kredytów indeksowanych do walut obcych.

Pierwsza ze spraw została zakończona w dniu 30 października 2019 roku. W dniu tym Sąd Najwyższy wydał postanowienie o odmowie przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej Banku, co zakończyło postępowanie sądowe w tej sprawie. Przy czym kwoty zasądzone od Banku w tej sprawie zostały w całości wypłacone na rzecz strony powodowej po uprawomocnieniu się wyroku Sądu II instancji, co miało miejsce IV kwartale 2018 roku.

W zakresie dwóch pozwów dotyczących kredytów indeksowanych do waluty CHF na dzień 31 grudnia 2019 roku nie

zapadło jeszcze prawomocne postanowienie o dopuszczeniu sprawy do rozpoznania w postępowaniu grupowym. Na podstawie przeprowadzonej oceny ryzyka związanego z poszczególnymi sprawami Bank nie tworzył rezerw na te sprawy. W dniu 26 sierpnia 2019 r. Postanowieniem Nr RLU 30/2019 Prezes Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów („UOKiK") wszczął postepowanie w sprawie uznania postanowień wzorca umowy za niedozwolone w związku z podejrzeniem stosowania przez Bank niedozwolonych postanowień wzorców umów. W uzasadnieniu UOKiK powołuje się na art. 3531 par. 1 k.c., formułując zarzut braku indywidualnego uzgodnienia z Konsumentem, sprzeczność klauzul modyfikacyjnych z dobrymi obyczajami oraz rażące naruszenie interesów Konsumenta zarzucając Bankowi brak precyzyjności klauzul w związku z czym są one niezrozumiałe i niejednoznaczne dla konsumenta. Bank nie zgadza się z tezami UOKIK- klauzule modyfikacyjne stosowane przez Bank nie mają charakteru abuzywnego.
W dniu 25 września 2019 r. Postanowieniem Nr RBG 74/2019 Prezes UOKiK wszczął postępowanie w sprawie zmiany warunków umów pożyczek hipotecznych i umów o kredyt hipoteczny. UOKiK kwestionuje legalność klauzul modyfikacyjnych i w ocenie organu działanie to stanowiło nieuczciwą praktykę rynkową. W dniu 7 listopada 2019 r. Bank wystosował odpowiedź do UOKiK, odnosząc się do wszystkich zarzutów. Na początku 2020 UOKIK zażądał dodatkowych wyjaśnień, na które Bank odpowiedział.

W dniu 31 grudnia 2019 r. UOKIK uznał klauzule dotyczące zasad ustalania kursów walut stosowanych w aneksach do kredytów hipotecznych, za niedozwolone. UOKIK zobowiązał Bank do poinformowania o decyzji, klientów, będących stroną umów zawierających postanowienie uznane za niedozwolone, oraz nałożył na Bank karę finansową w wysokości 13 417 225 zł. Bank nie zgadza się z decyzją Urzędu i w dniu 7 lutego 2020 r. złożył odwołanie od przedmiotowej decyzji do Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Na kwotę tę nie utworzono rezerwy.

W dniu 17 marca 2020 roku Bank otrzymał zawiadomienie o wszczęciu postępowania administracyjnego w sprawie stosowania przez Getin Noble Bank praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów polegających na:

1. wprowadzaniu konsumentów w błąd w toku oferowania obligacji korporacyjnych GetBack poprzez rozpowszechnianie nieprawdziwych informacji, co do bezpieczeństwa inwestycji i gwarancji zysku z tych obligacji, co mogło spowodować podjęcie przez konsumentów decyzji odnośnie do nabycia oferowanych obligacji, której inaczej by nie podjęli,
2. proponowaniu konsumentom, którzy związani byli z Getin Noble Bank umową o lokatę bankową, nabycia obligacji korporacyjnych GetBack w sytuacji, w której warunki tych obligacji w zakresie ryzyka inwestycyjnego, nie odpowiadały potrzebom tych konsumentów, ustalonym w oparciu o:

a) charakterystykę produktów dostępnych w ofercie Getin Noble Bank S.A., z których dotychczas ci konsumenci korzystali, lub/i
b) oświadczenia składane przez tych konsumentów w toku oferowania im obligacji korporacyjnych GetBack Spółka Akcyjna w restrukturyzacji z siedzibą w Warszawie.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku przeciwko Bankowi toczyły się również postępowania sądowe dotyczących zwrotu prowizji i opłat w przypadku przedterminowej spłaty przez klienta całości lub części jego zobowiązania kredytowego, na które w ramach rezerw na sprawy sądowe utworzono rezerwę w kwocie 0,9 mln zł.

Rezerwa na sprawy sporne	01.01.2019-31.12.2019	01.01.2018-31.12.2018
	tys. zł	tys. zł
Rezerwy na początek okresu	**19 472**	**15 844**
Utworzenie/ aktualizacja	30 185	19 674
Wykorzystanie	(3 816)	(12 352)
Rozwiązanie	(17 412)	(3 694)
Rezerwy na koniec okresu	**28 429**	**19 472**

Rezerwa na koszty ryzyka prawnego od kredytów walutowych

W dniu 3 października 2019 roku Trybunał Sprawiedliwości UE (TSUE) wydał orzeczenie w związku z pytaniami prejudycjalnymi skierowanymi przez polski sąd rozpoznający sprawę dotyczącą kredytu indeksowanego do CHF mającymi na celu ustalenie między innymi jakie są konsekwencje abuzywności poszczególnych postanowień zawartych w umowie ww. kredytu, w szczególności, czy dopuszczalne jest wypełnienie luk w umowie spowodowanych usunięciem z niej postanowień niedozwolonych na podstawie przepisów krajowych o charakterze ogólnym przewidujących, że skutki czynności prawnej obejmują również skutki wynikające z zasad słuszności lub ustalonych zwyczajów.

Zgodnie z orzeczeniem TSUE, nie jest dopuszczalne wypełnienie luk w umowie powstałych na skutek usunięcia z niej postanowień niedozwolonych przepisem krajowym o charakterze ogólnym odwołującym się do zasad słuszności lub ustalonych zwyczajów. Zdaniem Trybunału dopuszczalne jest natomiast uzupełnienie tych luk przepisem dyspozytywnym, gdy strony umowy wyrażą na to zgodę, przy czym możliwość ta jest ograniczona do przypadków, w których usunięcie takiego nieuczciwego postanowienia zobowiązywałoby sąd do unieważnienia umowy w całości narażając tym samym konsumenta na szczególnie szkodliwe skutki. TSUE pozostawił natomiast do rozstrzygnięcia przez sądy krajowe dopuszczalność dalszego wykonywania umowy kredytu w PLN oprocentowanego według stawki LIBOR wyrażając jednocześnie pogląd, że taka konstrukcja może budzić wątpliwości.

W ocenie Banku powyższe orzeczenie będzie wpływać na przyszłe decyzje polskich sądów w sprawach związanych z umowami kredytów w CHF, których klauzule zostały uznane przez te sądy za abuzywne, przy czym obecnie trudno przewidzieć, w jaki sposób ukształtuje się orzecznictwo polskich sądów po wyroku TSUE w zakresie kredytów udzielonych przez Bank (wartość kredytów w CHF zaprezentowano w nocie II.22).

Bank zidentyfikował podwyższone ryzyko związane z wyrokami sądowymi dotyczącymi kredytów indeksowanych w CHF. W związku z tym rozważając ryzyko, iż założone na bazie harmonogramów przepływy pieniężne z portfela kredytów hipotecznych w CHF, mogą nie być w pełni odzyskiwalne i/lub powstanie zobowiązanie skutkujące przyszłym wypływem środków pieniężnych Bank oszacował rezerwę na te kredyty w oparciu o przepisy MSR 37 „Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe". W wyniku dokonanej oceny utworzono rezerwy na ryzyko prawne związane z kredytami w CHF w kwocie 158,2 mln zł. Poziom rezerwy portfelowej jest uzależniony od szeregu założeń opierających się w dużym stopniu na ocenie eksperckiej Banku. Istotnymi w metodologii elementami wpływającymi na oszacowany poziom rezerwy są między innymi przyjęty horyzont czasowy (bank stosuje 3 letnie okno predykcji), prognozowana liczba kredytobiorców którzy złożą pozew, prawdopodobieństwo przegrania sporu sądowego, profil kredytów i cechy kredytobiorców, możliwe scenariusze rozstrzygnięć spraw sądowych.

W ramach zastosowanej metody portfelowej do oceny ryzyka prawnego związanego z kredytami indeksowanymi do CHF uwzględniono: (i) przyszłe pozwy, których wpływ oszacowano w oparciu o najbardziej aktualną tendencję napływających pozwów, (ii) prawdopodobieństwo prawomocnego przegrania sprawy, (iii) wystąpienie możliwego scenariusza wyroku tj. wyroku stwierdzającego nieważność umowy kredytu lub stwierdzającego tzw. uzłotowienie kredytu, skutkujące ustaleniem salda kredytu w PLN z pozostawieniem oprocentowania kredytu w oparciu o stawkę LIBOR oraz (iv) stratę poniesioną przez Bank w przypadku przegrania sprawy w sądzie. Rezerwy na przyszłe sprawy sądowe zostały obliczone na podstawie modelu, który określa prognozowaną populację kredytobiorców wraz z potencjalną wartością portfela kredytów hipotecznych indeksowanych do CHF kwestionowanego przez dłużników, po dokonaniu wyłączeń tych ekspozycji, w przypadku których stwierdzenie abuzywności tzw. klauzul indeksacyjnych można uznać za istotnie ograniczone.

Kalkulując oczekiwaną stratę z tytułu ryzyka prawnego dotyczącego kredytów CHF Bank zastosował uproszczenia i założenia eksperckie wynikające z krótkiego horyzontu dostępnych danych historycznych i relatywnie niewielkiej liczby spraw zakończonych prawomocnymi wyrokami. Bank będzie na bieżąco monitorował liczbę pozwów oraz orzecznictwo sądów polskich aby stopniowo zmniejszać komponent ekspercki na rzecz podejścia w pełni statystycznego.

Założenia przyjęte cechuje istotna niepewność i w związku z tym utworzone rezerwy mogą ulegać w przyszłości istotnym zmianom.

Biorąc powyższe pod uwagę Bank w ramach przyjętej metody portfelowej przeprowadził analizę wrażliwości modelu na szacunek wolumenu przyszłych pozwów oraz szacunek założeń dot. przegranych spraw. Wyniki przeprowadzonej analizy przedstawiono w poniższej tabeli:

Parametr	Scenariusz	Wpływ na poziom zawiązanych rezerw na ryzyko prawne tys. zł
Wolumen sprawy przyszłe	-10%	(12 716)
	10%	12 716
Założenia dot. przegranych spraw	-5 pp	(31 790)
	5 pp	31 790

Rezerwa na koszty ryzyka prawnego od kredytów walutowych	01.01.2019-31.12.2019 tys. zł
Utworzenie/ aktualizacja	158 160
Rezerwy na koniec okresu	**158 160**

Rezerwa na oczekiwaną kwotę zwrotów części pobranych prowizji przy wcześniejszej spłacie kredytów konsumenckich

W dniu 11 września 2019 roku TSUE, odpowiadając na pytanie prejudycjalne polskiego sądu w zakresie interpretacji art. 16 ust. 1 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/48/WE z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie umów o kredyt konsumencki wydał orzeczenie w sprawie C 383/18 wskazujące prawo konsumenta do obniżki całkowitego kosztu kredytu w przypadku wcześniejszej spłaty kredytu obejmuje wszystkie koszty, które zostały nałożone na konsumenta. Dotyczy to kredytów konsumenckich udzielonych od dnia 18 grudnia 2011 roku na kwotę nie wyższą niż 255 tys. złotych oraz kredytów hipotecznych udzielonych od dnia 22 lipca 2017 roku bez ograniczenia kwoty kredytu, które są spłacone przed terminem wynikającym z umowy**.**

Bank oceniając ryzyko prawne wynikającego z pozwów sądowych tworzy rezerwy na sprawy sporne zgodnie z wymogami MSR 37 Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe. Wg stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. Bank był pozwany w sprawach dotyczących zwrotu części prowizji za udzielenie kredytu konsumenckiego, na które utworzono rezerwy w łącznej kwocie 0,9 mln zł.

Dodatkowo Bank uwzględniając historię i skalę reklamacji dokonał szacunku kwoty prowizji podlegających zwrotowi uwzględniając w szacunkach wielkość kwoty prowizji mogącej podlegać zwrotowi, typ produktu, oraz formułę spłaty**.**

W roku 2019 Bank obciążył wynik finansowy z tytułu zwrotów prowizji kwotą 126,2 mln zł, na którą składają się:

a) koszty utworzonych rezerw na spłaty dotyczące okresu sprzed 11 września 2019 roku,
b) korekta wyniku odsetkowego dotycząca rozpoznanych zobowiązań z tytułu zwrotów dotyczących spłat po dacie 11 września 2019 roku ,
c) korekta wyniku odsetkowego związana z przeszacowaniem wartości portfela kredytów wycenianych wg zamortyzowanego kosztu.

Ad. a) Kwota utworzonych rezerw na szacowane wypłaty dotyczące okresu do dnia 11 września 2019 r. wyniosła 54,6 mln zł. Kwota ta została oszacowana przy uwzględnieniu wielkości kwoty prowizji mogącej podlegać zwrotowi, typu produktu, obserwowanej liczby roszczeń oraz formuły spłaty. Istotnymi założeniami przyjętymi do oszacowania przez Bank rezerwy z tytułu zwrotu kosztów kredytu był zakładany poziom roszczeń. Zmiana założeń w tym zakresie o +/-10% skutkowałoby odpowiednio zwiększeniem/zmniejszeniem kosztów zwrotów o +/-5,46 mln złotych. Utworzony

poziom rezerwy będzie podlegać w przyszłości weryfikacji i będzie uzależniony od ilości umów i kwot do zwrotu.

Ad. b) Dla spłat kredytów zrealizowanych po wydaniu orzeczenia TSUE Bank rozpoznał korektę wyniku odsetkowego w kwocie 14,5 mln zł dotyczącą zobowiązań z tytułu wyliczonej kwoty prowizji podlegającej zwrotowi wobec wszystkich klientów, którzy dokonali przedpłat do dnia 31 grudnia 2019 r.

Ad. c) Bank w związku ze zmianą oczekiwanych przepływów pieniężnych dotyczących istniejących kredytów dokonał przeszacowania kwot kosztów pośrednictwa ujmowanych w ramach wyceny należności kredytowych według zamortyzowanego kosztu, w wyniku czego skorygowano wartość ekspozycji bilansowej z tytułu należności kredytowych o kwotę 35,2 mln zł w korespondencji z pomniejszeniem przychodu odsetkowego.

Bank uwzględnił też w wartości należności kredytowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu korektę z tytułu różnicy pomiędzy efektywnym rozliczeniem prowizji dochodowych za udzielenie kredytu według efektywnej stopy procentowej a hipotetycznym liniowym rozliczeniem tych prowizji według stanu na oczekiwany dzień przedpłaty kredytów. Korekta z tego tytułu wyniosła 21,9 mln zł i obciążyła przychody odsetkowe Banku.

Łączna kwota rozpoznanych przez Bank w 2019 roku kosztów związanych z wyrokiem TSUE dotyczącym zwrotów prowizji z tytułu przedterminowej spłaty kredytów konsumenckich wyniosła 126,2 mln zł, z czego 54,6 mln zł ujęto w kosztach operacyjnych a 71,6 mln zł pomniejszyło przychody odsetkowe.

Rezerwa na zwroty kosztów kredytów	01.01.2019-31.12.2019 tys. zł
Utworzenie/ aktualizacja	54 568
Wykorzystanie	(5 546)
Rezerwy na koniec okresu	**49 022**

Rezerwa na zobowiązania pozabilansowe

Na udzielone zobowiązania pozabilansowe obarczone ryzykiem braku wywiązania się zleceniodawcy z warunków umowy tworzone są odpisy zgodnie z MSSF 9.

Rezerwa na udzielone zobowiązania i gwarancje	01.01.2019-31.12.2019 tys. zł	01.01.2018-31.12.2018 tys. zł
Rezerwy na początek okresu	**18 106**	**2 807**
Wpływ wdrożenia MSSF 9	-	29 651
Utworzenie/ aktualizacja	11 714	26 488
Rozwiązanie	(23 602)	(40 840)
Rezerwy na koniec okresu	**6 218**	**18 106**

Zmiana stanu rezerw na udzielone zobowiązania i gwarancje	Koszyk 1 tys. zł	Koszyk 2 tys. zł	Koszyk 3 tys. zł	Razem
Wartość na 1 stycznia 2019	**10 498**	**6 759**	**849**	**18 106**
Zmiana w okresie, w tym:	(5 328)	(6 293)	(267)	**(11 888)**
transfer do Koszyka 1	835	(828)	(7)	-
transfer do Koszyka 2	(53)	124	(71)	-
transfer do Koszyka 3	(1)	(287)	288	-
zwiększenia spowodowane udzieleniem oraz przejęciem	1 220	259	11	**1 490**
zmniejszenia spowodowane usunięciem z bilansu	(5 631)	(3 162)	(319)	**(9 112)**
pozostałe	(1 698)	(2 399)	(169)	**(4 266)**
Wartość rezerwa na udzielone zobowiązania i gwarancje na 31 grudnia 2019	**5 170**	**466**	**582**	**6 218**

31.12.2019	Koszyk 1 tys. zł	Koszyk 2 tys. zł	Koszyk 3 tys. zł	POCI tys. zł	Razem tys. zł
Rezerwy na udzielone zobowiązania i gwarancje finansowe	5 170	466	582	-	**6 218**

31.12.2018	Koszyk 1 tys. zł	Koszyk 2 tys. zł	Koszyk 3 tys. zł	POCI tys. zł	Razem tys. zł
Rezerwy na udzielone zobowiązania i gwarancje finansowe	10 498	6 759	849	-	**18 106**

Rezerwa na restrukturyzację

W związku z optymalizacją kosztów celem zwiększania efektywności biznesowej Zarząd Getin Noble Banku podjął we wrześniu 2019 roku decyzję o dalszej centralizacji działań Banku. Efektem planowanej zmiany struktur organizacyjnych były zwolnienia nie więcej niż 320 osób. W III kwartale 2019 roku utworzono rezerwę na koszty restrukturyzacji w wysokości 6,9 mln zł.

Rezerwa na restrukturyzację	01.01.2019-31.12.2019 tys. zł	01.01.2018-31.12.2018 tys. zł
Utworzenie/ aktualizacja	6 889	1 571
Wykorzystanie	(3 357)	(1 552)
Rozwiązanie	-	(19)
Rezerwy na koniec okresu	**3 532**	**-**

37. Kapitał podstawowy

Kapitał podstawowy Banku wynosi 2 851 630 418,91 zł i dzieli się na 883 381 106 akcji serii A, 18 315 019 akcji serii B, 69 597 068 akcji serii C, 36 630 037 akcji serii D oraz 36 630 037 akcji serii E o wartości nominalnej 2,73 zł każda. Akcje Banku są notowane na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. Akcje Banku są akcjami zwykłymi na okaziciela, każdej akcji przysługuje prawo 1 głosu podczas Walnego Zgromadzenia Banku. Wszystkie akcje Banku są dopuszczone do obrotu giełdowego na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie i są notowane pod nazwą skróconą GETINOBLE, oznaczone kodem PLGETBK00012.

38. Pozostałe kapitały

	31.12.2019 tys. zł	31.12.2018 tys. zł
Kapitał zapasowy	190 792	1 744 039
Kapitał z aktualizacji wyceny, w tym:	(127 789)	(237 683)
wycena zabezpieczenia przepływów pieniężnych	(15 149)	(44 771)
zyski/ (straty) aktuarialne	353	9
wycena instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite	(111 960)	(191 890)
udział w innych całkowitych dochodach/(stratach) jednostek stowarzyszonych	(1 033)	(1 031)
Pozostałe kapitały rezerwowe	279 084	279 084
Razem pozostałe kapitały	**342 087**	**1 785 440**

	01.01.2019-31.12.2019 tys. zł	01.01.2018-31.12.2018 tys. zł
Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody na początek okresu	**(191 890)**	**(30 385)**
Zwiększenie/ (zmniejszenie) wynikające z przeszacowania	72 740	(133 727)
Skumulowany (zysk)/ strata przeniesiony do rachunku zysków i strat z tyt. sprzedaży/ wykupu	7 190	(27 778)
Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody na koniec okresu	**(111 960)**	**(191 890)**

39. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty

W okresie sprawozdawczym Bank nie wypłacił ani nie zaproponował do wypłaty dywidendy.

Stanowisko KNF w sprawie polityki dywidendowej banków

W dniu 24 grudnia 2019 roku Bank otrzymał stanowisko Komisji Nadzoru Finansowego w sprawie polityki dywidendowej banków w 2020 roku. W celu zapewnienia dalszego stabilnego rozwoju sektora KNF zaleca, aby dywidendę mogły wypłacić jedynie banki, które nie realizują programu naprawczego, posiadają pozytywną ocenę BION, posiadają odpowiedni poziom dźwigni finansowej i spełniają odpowiednie wymogi kapitałowe uwzględniające wymóg połączonego bufora oraz kryterium istotnego zaangażowania w walutowe kredyty mieszkaniowe dla gospodarstw domowych.

40. Zobowiązania warunkowe do udzielenia kredytów i gwarancji

Bank posiada zobowiązania do udzielenia kredytów. Na zobowiązania te składają się zatwierdzone a nieuruchomione w pełni kredyty, niewykorzystane limity na kartach kredytowych oraz limity zadłużenia w rachunku bieżącym. Bank wystawia gwarancje i akredytywy, które stanowią zabezpieczenie wywiązania się klientów Banku ze swoich zobowiązań wobec podmiotów trzecich. Z tytułu udzielonych zobowiązań warunkowych Bank pobiera prowizje, które są rozliczane zgodnie z charakterystyką danego instrumentu.

	31.12.2019 tys. zł	31.12.2018 tys. zł
Udzielone zobowiązania finansowe	**1 857 692**	**1 869 750**
na rzecz podmiotów finansowych	70 321	81 715
na rzecz podmiotów niefinansowych	1 735 723	1 712 661
na rzecz budżetu	51 648	75 374
Udzielone zobowiązania gwarancyjne	**92 523**	**140 013**
na rzecz podmiotów finansowych	2 605	2 890
na rzecz podmiotów niefinansowych	80 864	131 769
na rzecz budżetu	9 054	5 354
Razem zobowiązania warunkowe udzielone	**1 950 215**	**2 009 763**

31.12.2019	Koszyk 1 tys. zł	Koszyk 2 tys. zł	Koszyk 3 tys. zł	Razem tys. zł
Udzielone zobowiązania i gwarancje finansowe	**1 743 311**	**191 001**	**15 903**	**1 950 215**

	31.12.2019 tys. zł	31.12.2018 tys. zł
Finansowe	-	-
Gwarancyjne	70 238	112 797
Razem zobowiązania warunkowe otrzymane	**70 238**	**112 797**

41. Wartość godziwa aktywów i zobowiązań finansowych

Wartość godziwa to cena, którą otrzymano by za sprzedaż składnika aktywów lub zapłacono by za przeniesienie zobowiązania w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach między uczestnikami rynku na dzień wyceny. Dla wielu instrumentów finansowych wartości rynkowe są niedostępne, stąd wartości godziwe zostały oszacowane przy zastosowaniu szeregu technik wyceny. Do wyceny wartości godziwej aktywów i zobowiązań finansowych zastosowano model oparty na szacowaniach wartości bieżącej przyszłych przepływów pieniężnych poprzez zdyskontowanie przepływów pieniężnych przy zastosowaniu rynkowych stóp procentowych.

W przypadku pewnych grup aktywów i zobowiązań finansowych, ze względu na brak oczekiwanych istotnych różnic pomiędzy wartością bilansową a godziwą, wynikających z charakterystyki tych grup przyjęto, że wartość bilansowa jest zbliżona do ich wartości godziwej.

41.1 Aktywa i zobowiązania finansowe, które w sprawozdaniu z sytuacji finansowej nie są prezentowane do wartości godziwej

Główne metody i założenia wykorzystywane podczas szacowania wartości godziwej aktywów i zobowiązań finansowych, które w sprawozdaniu z sytuacji finansowej nie są prezentowane do wartości godziwej są następujące:

Kasa, środki w Banku Centralnym

Z uwagi na krótkoterminowy charakter tych aktywów przyjęto, że wartość bilansowa jest zbliżona do wartości godziwej.

Należności od banków i instytucji finansowych

Na należności od banków składają się przede wszystkim lokaty zawarte na rynku międzybankowym oraz zabezpieczenia transakcji na instrumentach pochodnych (CIRS). Lokaty złożone na rynku międzybankowym o stałym oprocentowaniu stanowią lokaty krótkoterminowe. Z tego powodu przyjęto, że wartość godziwa należności od banków jest zbliżona do ich wartości księgowej.

Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według zamortyzowanego kosztu

Wartość godziwa została wyliczona dla kredytów z ustalonym harmonogramem płatności. Dla umów, gdzie takie płatności nie zostały określone (np. kredyty w rachunku bieżącym) przyjmuje się, że wartość godziwa jest równa wartości bilansowej. Analogiczne założenie przyjęto dla płatności już zapadłych oraz umów z grupy z utratą wartości.

W celu wyliczenia wartości godziwej, na podstawie informacji zapisanych w systemach transakcyjnych, dla każdej umowy identyfikowany jest harmonogram przepływów kapitałowo-odsetkowych, które są grupowane według rodzaju oprocentowania, terminu uruchomienia, rodzaju produktu oraz waluty, w jakiej jest prowadzona umowa. Tak ustalone przepływy pieniężne zostały zdyskontowane za pomocą stóp uwzględniających bieżące marże dla danego typu produktu. W przypadku kredytów walutowych, dla których nie ma odpowiedniej próby uruchomień w rozpatrywanym okresie, marże ustalono jak dla kredytów w złotych skorygowane o historyczne różnice miedzy marżami dla kredytów w złotych i w walutach obcych. Porównanie sumy zdyskontowanych w/w stopą przepływów pieniężnych przypisanych do danej umowy z jej wartością księgową pozwala określić różnicę pomiędzy wartością godziwą a wartością bilansową. Identyfikacja właściwej do dyskontowania danego przepływu stopy odbywa się na podstawie waluty umowy, produktu oraz daty przepływu.

Pozostałe instrumenty finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu

Wycena dłużnych papierów wartościowych z portfela instrumentów wycenianych według zamortyzowanego kosztu oparta jest na modelu zdyskontowanych przepływów pieniężnych, przy czym stopa dyskonta dla niezrealizowanych przepływów pieniężnych oparta jest na rynkowej stopie dyskontowej wyznaczonej z krzywej zerokuponowej powiększonej o marżę ryzyka, właściwą dla danego papieru wartościowego.

Wartość godziwa dłużnych papierów wartościowych wycenianych zgodnie z opisanym powyżej modelem wyceny (przy zastosowaniu marż w przedziale od -0,11% do 4,60%) wynosi 338 380 tys. zł. W przypadku jednostronnego przesunięcia marż ryzyka papierów wartościowych o 25 punktów bazowych wartość godziwa wzrasta o 2 771 tys. zł dla spadku marż oraz maleje o 2 733 tys. zł dla wzrostu marż.

Zobowiązania wobec banków i instytucji finansowych

Przyjmuje się, że wartością godziwą depozytów innych banków i kredytów zaciągniętych na rynku międzybankowym o zmiennym oprocentowaniu jest ich wartość bilansowa.

Zobowiązania wobec klientów

Wartość godziwa została wyliczona dla depozytów o stałej stopie z ustalonym terminem płatności. Dla depozytów bieżących przyjmuje się, że ich wartość godziwa jest równa wartości księgowej. W celu wyliczenia wartości godziwej na podstawie danych pochodzących z systemów transakcyjnych wyznaczane są przyszłe przepływy kapitałowe i odsetkowe, które pogrupowane zostają według waluty, okresu pierwotnego depozytu, rodzaju produktu i daty przepływu. Tak wyliczone przepływy są dyskontowane stopą procentową zbudowaną jako suma stopy rynkowej z krzywej rentowności dla danej waluty i terminu zakończenia lokaty oraz marży uzyskiwanej na depozytach uruchamianych w ostatnim miesiącu okresu rozliczeniowego. Wyliczenie marży odbywa się poprzez porównanie oprocentowania depozytów udzielonych w ostatnim miesiącu z oprocentowaniem rynkowym. Okres dyskontowania jest wyznaczony jako różnica pomiędzy datą zakończenia depozytu (z przyjętą dokładnością do miesiąca kalendarzowego) oraz datą, na którą prezentowane jest sprawozdanie. Wyliczona w ten sposób wartość zdyskontowana porównywana jest z wartością bilansową, w efekcie czego otrzymujemy różnicę pomiędzy wartością bilansową a godziwą dla przyjętego do wyliczeń portfela umów.

Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych

Wartość godziwą dłużnych papierów wartościowych notowanych na rynku obligacji Catalyst oszacowano na podstawie kwotowań rynkowych.

Z uwagi na fakt, iż dla większości aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu (innych niż opisane szczegółowo powyżej) z wykorzystaniem efektywnej stopy procentowej okres najbliższego przeszacowania nie przekracza 3 miesięcy, wartość bilansowa tych pozycji nie różni się istotnie od ich wartości godziwej.

Poniżej znajduje się podsumowanie wartości bilansowych i godziwych dla aktywów i zobowiązań finansowych:

	31.12.2019		31.12.2018 (przekształcone)	
	Wartość księgowa tys. zł	Wartość godziwa tys. zł	Wartość księgowa tys. zł	Wartość godziwa tys. zł
AKTYWA				
Kasa, środki w Banku Centralnym	1 837 845	1 837 845	1 512 499	1 512 499
Należności od banków i instytucji finansowych	1 257 578	1 257 578	1 261 724	1 261 724
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według zamortyzowanego kosztu	37 073 551	36 184 777	40 311 340	39 217 523
Pozostałe instrumenty finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	333 799	338 380	873 025	870 606
ZOBOWIĄZANIA				
Zobowiązania wobec banków i instytucji finansowych	806 398	806 398	5 491 929	5 491 929
Zobowiązania wobec klientów	46 201 096	47 533 659	37 185 274	38 412 261
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	1 582 937	1 434 785	1 894 486	1 487 744

Wartości godziwe aktywów i zobowiązań spełniają warunki klasyfikacji do poziomu 3 za wyjątkiem zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych notowanych na aktywnym rynku i zaliczanych do poziomu 1 oraz tych, dla których wartość godziwa jest zbliżona do ich wartości bilansowej w związku z czym nie zostały wycenione.

41.2 Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane według wartości godziwej w sprawozdaniu z sytuacji finansowej

Bank dokonuje klasyfikacji poszczególnych składników aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych do wartości godziwej przy zastosowaniu następującej hierarchii:

Poziom 1

Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane na podstawie kwotowań rynkowych dostępnych na aktywnych rynkach dla identycznych instrumentów. Do tej kategorii Bank klasyfikuje instrumenty dłużne i kapitałowe utrzymywane w celu uzyskiwania umownych przepływów pieniężnych lub w celu sprzedaży, wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody, dla których istnieje aktywny rynek.

Poziom 2

Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane przy zastosowaniu technik wyceny opartych o bezpośrednio zaobserwowane kwotowania rynkowe lub inne informacje bazujące na kwotowaniach rynkowych. Do tej kategorii Bank klasyfikuje bony pieniężne NBP wyceniane na podstawie krzywej referencyjnej oraz instrumenty pochodne.

Poziom 3

Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane przy zastosowaniu technik wyceny na podstawie kwotowań rynkowych, które nie mogą być bezpośrednio zaobserwowane. Do tej kategorii Bank klasyfikuje akcje i udziały, które nie są przedmiotem obrotu na rynku regulowanym oraz aktywa finansowe, których wartość godziwa jest wyznaczana za pomocą wewnętrznych modeli wyceny.

Poniżej przedstawiono wartość bilansową instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej w podziale na 3 poziomy hierarchii:

31.12.2019	Poziom 1 tys. zł	Poziom 2 tys. zł	Poziom 3 tys. zł	Razem tys. zł
AKTYWA				
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	-	-	274 648	**274 648**
Pochodne instrumenty finansowe	-	99 760	17 441	**117 201**
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	-	-	1 002 418	**1 002 418**
Pozostałe instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody	5 913 521	3 299 505	19 735	**9 232 761**
ZOBOWIĄZANIA				
Pochodne instrumenty finansowe	-	413 547	-	**413 517**

31.12.2018	Poziom 1 tys. zł	Poziom 2 tys. zł	Poziom 3 tys. zł	Razem tys. zł
AKTYWA				
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	-	-	301 513	**301 513**
Pochodne instrumenty finansowe	-	218 616	19 043	**237 659**
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	-	-	1 044 999	**1 044 999**
Pozostałe instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody	1 469 101	899 820	20 303	**2 389 224**
ZOBOWIĄZANIA				
Pochodne instrumenty finansowe	-	470 970	-	**470 970**

W 2019 ani 2018 roku nie miały miejsca przesunięcia między poziomem 1 a poziomem 2 hierarchii wartości godziwej, ani też żaden z instrumentów nie został przesunięty z poziomu 1 lub poziomu 2 do poziomu 3 hierarchii wartości godziwej.

Przeniesienia między poziomami hierarchii wartości godziwej instrumentów finansowych wycenianych w sposób powtarzalny według wartości godziwej mają miejsce w następujących sytuacjach:

- przeniesienie z poziomu 1 do 2 – w przypadku, gdy na dany dzień bilansowy brak kwotowań rynkowych dostępnych na aktywnych rynkach dla identycznych instrumentów,
- przeniesienie z poziomu 2 do 3 – w przypadku, gdy na dany dzień bilansowy uwzględniany w stosowanych technikach wyceny element nierynkowy stał się istotny.

W przypadku instrumentów finansowych wycenianych w sposób powtarzalny według wartości godziwej przy użyciu istotnych nieobserwowalnych danych wejściowych (poziom 3) wpływ wycen na wynik finansowy wyniósł w 2019 roku -31 805 tys. zł a w 2018 roku -16 696 tys. zł, wpływ na pozostałe całkowite dochody wyniósł 5 649 tys. zł w 2019 roku i 6 217 tys. zł w 2018 r.

Techniki wyceny i dane wejściowe w przypadku pomiarów wartości godziwej aktywów i zobowiązań finansowych sklasyfikowanych w poziomie 2 i 3 hierarchii wartości godziwej są następujące:

Instrumenty pochodne

Transakcje opcyjne, charakteryzujące się nieliniowym profilem wartości, wyceniane są na podstawie uznanych modeli wyceny (Black 76, model replikacyjny, model Bachelier, symulacja Monte Carlo) wraz z parametrami odpowiednimi dla wycenianych instrumentów. Danymi wejściowymi z rynku są w tym przypadku kursy walutowe, poziomy indeksów, powierzchnie zmienności strategii opcyjnych oraz dane umożliwiające konstrukcję krzywych dyskontowych.

Pozostałe instrumenty pochodne o liniowym charakterze wyceniane są na podstawie modelu zdyskontowanych przepływów pieniężnych, przy zastosowaniu krzywych dyskontowych oraz krzywych projekcyjnych, generowanych na podstawie rynkowych kwotowań instrumentów finansowych. Krzywe dyskontowe konstruowane są według koncepcji dyskontowania na bazie kosztu zabezpieczenia, przy użyciu stawek OIS, kwotowań punktów SWAP, transakcji FRA, IRS, tenor basis swap oraz punktów CCBS. Dodatkowo na potrzeby instrumentów, opartych o zmienną stopę procentową, konstruowana jest krzywa projekcyjna, oparta o kwotowania transakcji FRA, IRS oraz odpowiednie indeksy referencyjne.

Wycena opcji sprzedaży posiadanego pakietu akcji, sklasyfikowanej na poziomie 3 hierarchii wartości godziwej, dokonywana jest przy zastosowaniu modelu Blacka-Scholesa, do którego przyjmowane są aktualne parametry rynkowe oraz wartość godziwa akcji pochodząca z wyceny spółki. Tak obliczona wycena pomniejszana jest o szacunek claw-back zdyskontowanej estymacji potencjalnego przyszłego zobowiązania, którego wysokość zależy od wyników współpracy pomiędzy spółkami z Grupy Kapitałowej TU Europa S.A. a spółkami powiązanymi z Panem dr. Leszkiem Czarneckim w latach 2012-2026, co wynika z umowy ramowej dotyczącej wyniku współpracy w sektorze bancassurance zawartej w dniu 14 grudnia 2011 roku przez Getin Holding z Talanx, Meiji Yasuda, TU Europa, TU Europa Życie oraz Panem dr. Leszkiem Czarneckim (dalej: Frame Incentive Agreement). Wartość godziwa opcji wynosi 17 441 tys. zł. W przypadku wzrostu wartości akcji o 1% wartość godziwa opcji spada o 574 tys. zł, a w przypadku spadku wartości akcji o 1% – wartość opcji wzrasta o 578 tys. zł.

Zgodnie z aktualnie obowiązującym Aneksem do Frame Incentive Agreement oczekiwany przez TU Europa oraz TU Europa Życie łączny wynik techniczny ze współpracy w okresie od 1 stycznia 2012 roku do 31 grudnia 2026 roku ze spółkami z podmiotami powiązanymi z Panem dr. Leszkiem Czarneckim (w tym m.in. Getin Noble Bank, Idea Bank, Idea Getin Leasing) wynosi 1 138,5 mln zł. Na koniec 2019 roku zakumulowany Wynik Techniczny wyniósł 574,6 mln zł.

Jeżeli w latach 2012-2026 skumulowany wynik współpracy będzie równy lub niższy od 50% oczekiwanego wyniku technicznego wysokość zobowiązania dla Banku wyniesie 125 175 tys. zł. Claw-back nie będzie płatny przy wykonaniu 100% lub wyższym. W przedziale wykonania 50-100% płatność rozkłada się liniowo, tj. każdy 1 punkt procentowy poniżej 100%

wykonania to 2 503 tys. zł claw-backu.

W latach 2012-2019 zostało zrealizowane 50,5% założonego na lata 2012-2026 wyniku technicznego. Bank opracował i przyjął prognozę wyniku technicznego do roku 2026 – skumulowany wynik za 15 lat przy założeniu realizacji prognoz wynosi 75% zakładanego wyniku – co oznaczałoby claw-back w wysokości 62 314 tys. zł. Wartość tej kwoty na dzień 31 grudnia 2019 roku zdyskontowana stopą wolną od ryzyka wynosi 54 872 tys. zł i została ujęta w opisanej powyżej wycenie opcji.

W przypadku sprzedaży posiadanego przez Bank pakietu akcji TU Europa S.A. przed datą 1 czerwca 2027 roku do innego podmiotu niż Getin Holding, Talanx International AG lub Meiji Yasuda Life Insurance Company, Bank zobowiązany będzie zapłacić karę umowną w wysokości 228 mln zł (w takim przypadku nie obowiązywałyby już warunki claw-backu i opcji opisane powyżej). Posiadany przez Bank pakiet akcji TU Europa SA jest przedmiotem zastawu rejestrowego na rzecz Getin Holdingu w celu zabezpieczenia zobowiązania warunkowego opisanego powyżej. Zastaw obejmuje również zobowiązanie Banku do niewykonywania prawa głosu z posiadanego pakietu akcji pod rygorem zapłaty kary w wysokości 15 tys. EUR za każdy przypadek naruszenia tego zobowiązania, jak również wyrównania ewentualnej szkody poniesionej przez Talanx i Meiji Yasuda w wyniku oddania głosu przez Bank. Okres zabezpieczenia będzie trwał do dnia, w którym zobowiązania warunkowe wygasną, czyli w przypadku sprzedaży pakietu akcji na rzecz Talanx, Meiji Yasuda, bądź Getin Holding w wyniku realizacji opcji posiadanej przez Bank lub opcji odkupu posiadanej przez Getin Holding lub w przypadku decyzji obydwu podmiotów o braku realizacji opcji.

Bony pieniężne NBP

Wycena odbywa się na podstawie krzywej referencyjnej, konstruowanej na podstawie krótkoterminowych depozytów rynku międzybankowego.

Akcje i udziały w spółkach nienotowanych

Akcje i udziały w spółkach, dla których brak notowań na rynku kapitałowym, wyceniane są do wartości godziwej przy zastosowaniu różnorodnych technik wyceny, których dobór zależny jest m.in od specyfiki danego segmentu rynku lub dostępności obserwowalnych danych wejściowych. Do głównych metod stosowanych przez Bank należą: metody wyceny według aktywów netto, metody dochodowe oraz metody porównawcze. Możliwe jest zastosowanie kombinacji dwóch lub więcej technik do wyceny danego zaangażowania. Wyceny wybranych zaangażowań kapitałowych mogą być przygotowane przez zewnętrzne podmioty specjalizujące się w tego typu usługach.

Kredyty wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy

Wartość godziwa ekspozycji pracujących stanowi różnicę pomiędzy zdyskontowanymi przychodami, a zdyskontowanymi kosztami do czasu zapadalności ekspozycji. W ramach kosztów uwzględnia się m.in. koszt utrzymywania kapitału, koszt finansowania pasywów oraz oczekiwaną stratę kredytową na ekspozycji. W przypadku ekspozycji w stanie default wartość rynkowa odpowiada wartości bilansowej netto ekspozycji (tzn. wartości ekspozycji brutto pomniejszonej o wartości odpisu wyznaczonego zgodnie ze standardem MSSF 9) przemnożonej przez współczynnik skalujący dostosowujący wartość netto ekspozycji do spodziewanej ceny sprzedaży portfela.

Zmiana stanu aktywów / zobowiązań finansowych klasyfikowanych do poziomu 3 wyceny:

2019	Kredyty i pożyczki udzielone klientom obowiązkowo wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy tys. zł	Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy tys. zł	Pochodne instrumenty finansowe tys. zł	Pozostałe instrumenty finansowe tys. zł
Stan na początek okresu	**1 044 999**	**301 513**	**19 043**	**20 303**
Zyski lub straty, w tym:	(47 993)	(26 865)	(1 602)	(568)
ujęte w rachunku zysków i strat	(47 993)	(26 865)	(1 602)	-
ujęte w innych całkowitych dochodach	-	-	-	(568)
Sprzedaże/ wykupy/ rozliczenia	5 412	-	-	-
Stan na koniec okresu	**1 002 418**	**274 648**	**17 441**	**19 735**

2018	Kredyty i pożyczki udzielone klientom obowiązkowo wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy tys. zł	Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy tys. zł	Pochodne instrumenty finansowe tys. zł	Pozostałe instrumenty finansowe tys. zł
Stan na początek okresu	**-**	**158 491**	**13 183**	**406 709**
Wpływ wdrożenia MSSF 9	1 050 876	159 474	-	(386 508)
Stan na początek okresu po korektach	**1 050 876**	**317 965**	**13 183**	**20 201**
Zyski lub straty, w tym:	(8 743)	(16 452)	5 860	6 217
ujęte w rachunku zysków i strat	(8 743)	(16 452)	5 860	-
ujęte w innych całkowitych dochodach	-	-	-	6 217
Sprzedaże/ wykupy/ rozliczenia	2 866	-	-	(6 115)
Stan na koniec okresu	**1 044 999**	**301 513**	**19 043**	**20 303**

42. Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych

Ustawa z dnia 4 marca 1994 roku o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych z późniejszymi zmianami stanowi, że Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych tworzą pracodawcy zatrudniający według stanu na dzień 1 stycznia danego roku co najmniej 50 pracowników w przeliczeniu na pełne etaty. Bank tworzy taki fundusz i dokonuje okresowych odpisów. Celem Funduszu jest finansowanie działalności socjalnej, pożyczek udzielonych jej pracownikom oraz pozostałych kosztów socjalnych.

Bank skompensował aktywa Funduszu ze swoimi zobowiązaniami wobec Funduszu, ponieważ aktywa te nie stanowią oddzielnych aktywów Banku. W związku z powyższym, saldo netto na dzień 31 grudnia 2019 roku i 31 grudnia 2018 roku wynosiło 0 zł.

	01.01.2019-31.12.2019 tys. zł	01.01.2018-31.12.2018 tys. zł
Odpisy na Fundusz w okresie obrotowym	2 950	2 996

43. Informacje dodatkowe do sprawozdania z przepływów pieniężnych

Na potrzeby sprawozdania z przepływów pieniężnych przyjęto następującą klasyfikację rodzajów działalności:

– działalność operacyjna – obejmuje podstawowy zakres działalności związany ze świadczeniem usług przez Bank, obejmujący działania mające na celu wygospodarowanie zysku, a niebędące działalnością inwestycyjną lub finansową.

Bank sporządza sprawozdanie dotyczące przepływów pieniężnych z działalności operacyjnej metodą pośrednią, za pomocą której wynik netto danego okresu sprawozdawczego koryguje się o skutki transakcji, mające charakter bezgotówkowy, o czynne i bierne rozliczenia międzyokresowe dotyczące przyszłych lub przeszłych wpływów lub płatności środków pieniężnych dotyczących działalności operacyjnej oraz pozostałe przychodowe i kosztowe związane z przepływami pieniężnymi z działalności inwestycyjnej;

- działalność inwestycyjna – polega na nabywaniu i zbywaniu udziałów lub akcji w jednostkach podporządkowanych jak również wartości niematerialnych i rzeczowych aktywów trwałych. Wpływy z działalności inwestycyjnej obejmują ponadto dywidendy otrzymane z tytułu posiadania akcji i udziałów w innych podmiotach. Zmiany stanu instrumentów dłużnych dostępnych do sprzedaży wykazywane są w działalności operacyjnej;
- działalność finansowa – obejmuje działania związane z pozyskiwaniem środków w formie kapitałów bądź zobowiązań, jak również obsługę źródeł finansowania, w tym również leasingu.

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Dla celów sprawozdania z przepływów pieniężnych, gotówka i jej ekwiwalenty obejmują bilansowy stan środków pieniężnych oraz salda rachunków bieżących i lokat krótkoterminowych.

	31.12.2019 tys. zł	31.12.2018 tys. zł
Gotówka i środki w Banku Centralnym	1 837 845	1 512 499
Bieżące należności od banków w tym lokaty O/N	324 823	419 968
Razem środki pieniężne i ich ekwiwalenty	**2 162 668**	**1 932 467**

Wyjaśnienie różnic pomiędzy bilansowymi zmianami stanu aktywów i pasywów oraz zmianami stanu wykazanymi w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych

2019	Bilansowa zmiana stanu tys. zł	Sprawozdanie z przepływów pieniężnych tys. zł	Różnica tys. zł	
Zmiana stanu należności od banków i instytucji finansowych	4 146	(90 999)	95 145	1)
Zmiana stanu pochodnych instrumentów finansowych (aktywo)	120 458	133 581	(13 123)	2)
Zmiana stanu instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody	(6 843 537)	(6 763 607)	(79 930)	3)
Zmiana stanu zobowiązań wobec banków i instytucji finansowych	(4 685 531)	413 539	(5 099 070)	4)
Zmiana stanu pochodnych instrumentów finansowych (zobowiązanie)	(57 423)	(40 924)	(16 499)	5)
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	(311 549)	825	(312 374)	6)
Zmiana stanu rezerw	207 463	207 807	(344)	7)
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań	(763 015)	(927 155)	164 140	8)

1) „Zmiana stanu należności od banków i instytucji finansowych" – wyłączono zmianę stanu części należności stanowiących ekwiwalent środków pieniężnych (rachunki bieżące i lokaty jednodniowe w innych bankach) i zaprezentowano ją w pozycji "Zwiększenie/ zmniejszenie środków pieniężnych netto";
2) „Zmiana stanu pochodnych instrumentów finansowych (aktywo)" nie uwzględnia wyceny zabezpieczeń przepływów pieniężnych odniesionych na kapitał z aktualizacji wyceny;
3) „Zmiana stanu instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody" – wyłączono zmianę wyceny do wartości godziwej odniesioną na kapitał z aktualizacji wyceny;
4) "Zmiana stanu zobowiązań wobec banków i instytucji finansowych" – wyłączono zmianę stanu z tytułu zaciągniętych i spłaconych kredytów zaprezentowaną w działalności finansowej;

5) „Zmiana stanu pochodnych instrumentów finansowych (zobowiązanie)" nie uwzględnia wyceny zabezpieczeń przepływów pieniężnych odniesionych na kapitał z aktualizacji wyceny;
6) „Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych" – wyłączono zmianę z tytułu emisji i wykupu długoterminowych papierów wartościowych zaprezentowaną w działalności finansowej;
7) „Zmiana stanu rezerw" nie uwzględnia zysków/ strat aktuarialnych odniesionych na kapitał z aktualizacji wyceny;
8) „Zmiana stanu pozostałych zobowiązań" – wyłączono zmianę z tytułu wpływu wdrożenia MSSF 16.

44. Informacje dotyczące segmentów działalności

Bank prowadzi działalność biznesową w ramach następujących głównych produktów/ usług:

- hipotecznym – finansowanie rynku nieruchomości,
- samochodowym – finansowanie zakupu samochodów,
- detalicznym – obsługa klientów detalicznych w zakresie produktów depozytowych oraz inwestycyjnych, a także finansowanie potrzeb konsumpcyjnych klientów poprzez kredyty detaliczne (głównie gotówkowe, w kartach kredytowych),
- korporacyjnym – obsługa firm oraz jednostek budżetowych.

W ramach sprawozdawczości zarządczej prezentowane są wybrane elementy rachunku zysków i strat oraz pozycji bilansowych w podziale na główne grupy produktów. Podstawą kwalifikacji poszczególnych rodzajów przychodów, kosztów i pozycji bilansowych do konkretnej grupy jest:

- w ramach produktów kredytowych – kryterium celu udzielonych kredytów i pożyczek oraz rodzaj podmiotu,
- depozytowych – kryterium podmiotowe, z uwzględnieniem zarządczej kwalifikacji środków pozyskanych od osób fizycznych za pośrednictwem podmiotów finansowych w zakresie umów ramowych.

Wybrane elementy rachunku zysków i strat		01.01.2019-31.12.2019 tys. zł	01.01.2018-31.12.2018 (przekształcone) tys. zł
Przychody z tytułu odsetek	Kredyty hipoteczne	698 279	774 560
	Kredyty samochodowe	62 837	82 183
	Kredyty detaliczne	463 287	487 500
	Kredyty korporacyjne	446 669	505 659
	Pozostałe należności od klientów	8 991	10 437
	Pozostała działalność Banku	438 669	450 166
	Razem	**2 118 732**	**2 310 505**
Koszty z tytułu odsetek	Depozyty detaliczne	(881 734)	(717 184)
	Depozyty korporacyjne	(150 136)	(230 304)
	Pozostała działalność Banku	(166 048)	(191 440)
	Razem	**(1 197 918)**	**(1 138 928)**
Wynik z tytułu prowizji i opłat	Kredyty hipoteczne	4 165	3 303
	Kredyty samochodowe	3 049	4 885
	Kredyty detaliczne	(546)	(10 034)
	Kredyty korporacyjne	6 443	7 116
	Pozostała działalność Banku	31 322	84 372
	Razem	**44 433**	**89 642**
Przychody z tytułu dywidend		30 774	43 013
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy oraz wynik z pozycji wymiany	Kredyty hipoteczne	16 560	18 785
	Kredyty samochodowe	1 693	102
	Kredyty detaliczne	(3 844)	-
	Kredyty korporacyjne	(3 231)	-
	Pozostała działalność Banku	(46 553)	(8 162)
	Razem	**(35 375)**	**10 725**
Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów finansowych niewycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy		25 816	51 082
Pozostałe przychody operacyjne		57 783	63 379
Pozostałe koszty operacyjne		(164 136)	(116 483)
Koszty ryzyka prawnego kredytów walutowych		(158 160)	-
Koszty działania		(909 847)	(908 478)
Wynik z odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości aktywów finansowych i rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	Kredyty hipoteczne	(100 120)	(279 887)
	Kredyty samochodowe	(17 645)	(17 474)
	Kredyty detaliczne	(469 767)	(284 873)
	Kredyty korporacyjne	49 828	(47 308)
	Pozostała działalność Banku	97 344	7 132
	Razem	**(440 360)**	**(622 410)**
Wynik z odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości inwestycji w jednostkach zależnych i stowarzyszonych		(73 779)	(154 967)
Wynik z tytułu modyfikacji		(5 510)	(3 407)
Udział w zyskach/ (stratach) jednostek stowarzyszonych wycenianych metodą praw własności		151	(13 186)
Zysk/(strata) brutto		**(707 396)**	**(389 513)**
Podatek dochodowy		66 551	(61 986)
Zysk/ (strata) netto		**(640 845)**	**(451 499)**

Wybrane elementy bilansu		31.12.2019 tys. zł	31.12.2018 (przekształcone) tys. zł
Aktywa	Kredyty hipoteczne	22 459 721	24 349 338
	Kredyty samochodowe	1 257 969	1 435 197
	Kredyty detaliczne	4 496 640	4 237 131
	Kredyty korporacyjne	8 859 221	10 280 723
	Pozostałe pozycje aktywów	16 473 759	10 370 105
	Razem	**53 547 310**	**50 672 494**
Pasywa	Depozyty detaliczne	39 970 526	31 278 196
	Depozyty korporacyjne	6 230 570	5 907 078
	Pozostałe pozycje zobowiązań i kapitał własny	7 346 214	13 487 220
	Razem	**53 547 310**	**50 672 494**

45. Transakcje z podmiotami powiązanymi

Przez podmioty powiązane Getin Noble Bank S.A. rozumie jednostki zależne i stowarzyszone Banku oraz ich jednostki podporządkowane, a także jednostki powiązane przez podmiot dominujący najwyższego szczebla – dr. Leszka Czarneckiego.

Jednostki powiązane w ramach wykonywanej działalności posiadają rachunki bieżące w Getin Noble Banku, na których dokonują standardowych operacji rozliczeniowych oraz deponują swoje środki pieniężne na lokatach terminowych.

W ramach działalności kredytowej dla podmiotów powiązanych Bank stosuje standardowe warunki kredytowania:

- transakcje zawierane są wg zaakceptowanych przez Bank zasad i warunków,
- ocena wiarygodności spółek powiązanych, oparta jest na zasadach obowiązujących przy ocenie zdolności kredytowej pozostałych klientów banku,
- zasady zabezpieczenia finansowania transakcji są zgodne z instrukcją prawnych zabezpieczeń obowiązujących w Banku,
- stosowane przez Bank ogólne zasady monitorowania płatności oraz zasady wypowiadania umów i windykacji należności.

Ponadto Bank skupuje wierzytelności od spółek powiązanych oraz oferuje ubezpieczenia i produkty inwestycyjne we współpracy z podmiotami powiązanymi, a także korzysta z usług pośrednictwa przy sprzedaży własnych produktów.

31.12.2019	Sprawozdanie z sytuacji finansowej						Pozabilans
	Aktywa – kredyty i skupione wierzytel. tys. zł	Aktywa - instrumenty finansowe tys. zł	Aktywa - pozostałe należności tys. zł	Pasywa - depozyty tys. zł	Pasywa - pozostałe zobow. tys. zł	Utworzone odpisy tys. zł	Udzielone zobow. finansowe i gwarancyjne tys. zł
Jednostki zależne	**887 935**	**641 783**	**18 088**	**857 936**	**1 257 919**	**-**	**11**
Jednostki stowarzyszone	**99 974**	**117 241**	**2 817**	**50 193**	**676**	**2 419**	**269**
Podmioty powiązane przez podmiot dominujący:	**5 162 204**	**79 270**	**191 622**	**1 734 716**	**16 164**	**51 448**	**2 610**
Spółki z Grupy Idea Getin Leasing	5 027 867	-	88 264	38 413	15 748	43 412	18
Spółki z Grupy Idea Bank S.A.	-	28 917	-	126 560	16	675	2 000
Spółki z Grupy Getin Holding S.A	108 973	31 584	-	23 304	-	1 761	380
Spółki z Grupy LC Corp B.V.	25 364	18 769	103 358	1 540 883	396	5 598	-
Pozostałe spółki	-	-	-	5 556	4	2	212
Członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej Getin Noble Banku S.A.	**862**	**-**	**-**	**8 755**	**-**	**4**	**1 479**

31.12.2018	Sprawozdanie z sytuacji finansowej						Pozabilans
	Aktywa – kredyty i skupione wierzytel. tys. zł	Aktywa - instrumenty finansowe tys. zł	Aktywa - pozostałe należności tys. zł	Pasywa - depozyty tys. zł	Pasywa - pozostałe zobow. tys. zł	Utworzone odpisy tys. zł	Udzielone zobow. finansowe i gwarancyjne tys. zł
Jednostki zależne	**945 217**	**829 538**	**773**	**497 601**	**2 142 203**	**104**	**14 121**
Jednostki stowarzyszone	**-**	**233 966**	**13 532**	**41 351**	**-**	**9 634**	**166**
Podmioty powiązane przez podmiot dominujący:	**5 596 495**	**75 879**	**454 070**	**1 775 283**	**15 324**	**94 279**	**18 363**
Spółki z Grupy Idea Getin Leasing	5 584 566	16 272	206 844	69 058	13 922	46 141	15 018
Spółki z Grupy Idea Bank S.A.	-	27 562	-	4 486	-	1 591	2 000
Spółki z Grupy Getin Holding S.A	11 927	12 891	113 474	9 827	-	37 562	649
Spółki z Grupy LC Corp B.V.	-	19 154	133 751	1 687 363	1 273	8 980	486
Pozostałe spółki	2	-	1	4 549	129	5	210
Członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej Getin Noble Banku S.A.	**1 019**	**-**	**-**	**13 119**	**-**	**3**	**1 595**

01.01.2019-31.12.2019	Rachunek zysków i strat				
	Przychody z tyt. odsetek i prowizji tys. zł	Koszty z tyt. odsetek i prowizji tys. zł	Pozostałe zakupy tys. zł	Pozostała sprzedaż tys. zł	Przychody z tyt. dywidend tys. zł
Jednostki zależne	**57 634**	**88 687**	**14 304**	**27 276**	**23 868**
Jednostki stowarzyszone	**12 559**	**4 460**	**485**	**271**	**-**
Podmioty powiązane przez podmiot dominujący	**263 865**	**106 536**	**7 091**	**2 372**	**-**
Spółki z Grupy Getin Leasing S.A.	218 971	19 390	3 523	360	-
Spółki z Grupy Idea Bank S.A.	514	1 068	700	1 148	-
Spółki z Grupy Getin Holding S.A.	5 582	343	117	7	-
Spółki z Grupy LC Corp B.V.	38 790	85 625	168	853	-
Pozostałe spółki	8	109	2 583	4	-
Członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej Getin Noble Banku S.A.	**1**	**108**	**-**	**-**	**-**

Prowizje rozliczane wg efektywnej stopy procentowej są zaprezentowane w kwotach wynikających z faktur wystawionych w danym okresie

01.01.2018-31.12.2018	Rachunek zysków i strat				
	Przychody z tyt. odsetek i prowizji tys. zł	Koszty z tyt. odsetek i prowizji tys. zł	Pozostałe zakupy tys. zł	Pozostała sprzedaż tys. zł	Przychody z tyt. dywidend tys. zł
Jednostki zależne	**71 796**	**126 427**	**15 383**	**1 444**	**39 110**
Jednostki stowarzyszone	**22 125**	**11 459**	**725**	**300**	**7 539**
Podmioty powiązane przez podmiot dominujący	**308 927**	**144 464**	**7 473**	**1 567**	**-**
Spółki z Grupy Getin Leasing S.A.	244 115	23 778	2 894	1 357	
Spółki z Grupy Idea Bank S.A.	480	37	-	42	-
Spółki z Grupy Getin Holding S.A.	6 059	320	137	12	-
Spółki z Grupy LC Corp B.V.	58 257	120 319	1 701	146	-
Pozostałe spółki	16	10	2 741	10	-
Członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej Getin Noble Banku S.A.	**2**	**332**	**-**	**-**	**-**

Prowizje rozliczane wg efektywnej stopy procentowej są zaprezentowane w kwotach wynikających z faktur wystawionych w danym okresie

Wybrane transakcje z podmiotami powiązanymi

W ramach współpracy ze spółkami z Grupy Idea Getin Leasing (dalej „IGL") Bank dokonuje wykupu wierzytelności leasingowych dotyczących finansowania zakupu przedmiotów leasingu przez leasingobiorców w spółkach z Grupy IGL. Według stanu na koniec 2019 roku wartość bilansowa zaangażowania Banku z tego tytułu wynosiła 5 mld zł.

W IV kwartale 2018 roku Bank uzgodnił z podmiotami powiązanymi Open Finance S.A. oraz Getin Holding S.A. zmianę sposobu finansowania:

a) W dniu 14 grudnia 2018 roku Bank zawarł z Getin Holding S.A. umowę o kredyt obrotowy w wysokości do kwoty 114,3 mln zł z 5-letnim okresem spłaty, z którego środki mają być przeznaczone na spłatę wszystkich zobowiązań Getin Holding S.A. z tytułu nabycia w marcu 2012 roku od Getin Noble Banku S.A. akcji Idea Bank S.A. (refinansując zobowiązania handlowe Getin Holding S.A. z tego tytułu). Kredyt został uruchomiony w lutym br. Na dzień 31 grudnia br. wartość ekspozycji wynosiła 89,3 mln zł.

b) W styczniu 2019 roku Bank uruchomił Spółce Open Finance S.A. kredyt obrotowy nieodnawialny w wysokości do maksymalnej kwoty 77,5 mln zł, refinansując zobowiązania Open Finance z tytułu wyemitowanych i objętych przez Bank obligacji korporacyjnych oraz zobowiązanie wynikające z odroczonych płatności z tytułu zbycia przez Bank w 2016 roku do Open Finance S.A. pakietu akcji Noble Funds TFI SA. Na dzień 31 grudnia br. kwota wykorzystanego kredytu wynosiła 75,5 mln.

c) W kwietniu 2019 roku Bank udzielił spółce Open Finance kredytu obrotowego nieodnawialnego w wysokości 25 mln zł do wypłacenia w dwóch transzach na okres do kwietnia 2020 roku. Na dzień 31 grudnia br. kwota wykorzystanego kredytu wynosiła 25 mln zł.

Transakcje z Getin Holding S.A.

Według stanu na 31 grudnia 2019 Bank posiada 2 czynne umowy kredytowe ze spółką Getin Holding S.A.:

1. umowa zawarta dniu 28 sierpnia 2015 roku o nieodnawialny kredyt obrotowy do kwoty 25 mln złotych z 8-letnim terminem spłaty. Na dzień 31 grudnia 2019 wartość ekspozycji wynosiła 20 mln zł,
2. umowa zawarta dniu 14 grudnia 2018 roku o kredyt obrotowy w wysokości do kwoty 114,3 mln zł z 5-letnim okresem spłaty. Na dzień 31 grudnia 2019r. wartość ekspozycji wynosiła 89,3 mln zł.

Zabezpieczeniem spłaty ww. kredytów jest zastaw rejestrowy na 49% udziału posiadanego przez kredytobiorcę w spółce OOO Carcade z siedzibą w Kaliningradzie (Federacja Rosyjska). W związku z zamiarem sprzedaży posiadanych akcji firmy Carcade przez Getin Holding, Bank zwolnił zastaw rejestrowy na akcjach Carcade z zastrzeżeniem, iż w przypadku niedojścia transakcji do skutku Kredytobiorca zobowiązany jest niezwłocznie, nie później niż w terminie 30 dni kalendarzowych zawrzeć ponowną umowę zastawu na zwalnianym zabezpieczeniu oraz nie później niż w terminie 90 dni dostarczyć potwierdzenie ustanowienia zastawu. Niedochowanie tego warunku stanowić będzie istotne naruszenie warunków umowy. Zgodnie z informacjami zamieszczonymi przez Getin Holding w bieżących komunikatach giełdowych aktualnie Kredytobiorca jest w trakcie finalizacji sprzedaży akcji będących przedmiotem zabezpieczenia kredytu.

Wynagrodzenia członków Zarządu i Rady Nadzorczej Banku

	01.01.2019-31.12.2019 tys. zł	01.01.2018-31.12.2018 tys. zł
Zarząd Banku	**14 908**	**17 287**
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze	14 908	17 287
Rady Nadzorcza Banku	**3 254**	**2 065**
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze	3 254	2 065
Razem wynagrodzenia członków Zarządu i Rady Nadzorczej Banku	**18 162**	**19 352**

Na krótkoterminowe świadczenia pracownicze składają się wynagrodzenia podstawowe, premie (w tym rezerwy) i inne świadczenia, w tym rezerwy na świadczenia, stanowiące koszty wynagrodzeń w danym roku, których rozliczenie w całości nastąpi w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego, a także kwoty z tytułu zmiennych składników wynagrodzeń wynikające z opisanej poniżej polityki wynagradzania kadry kierowniczej Banku, których wypłata w formie gotówkowej nastąpi w roku kolejnym.

Płatności w formie akcji obejmują wycenę przyznanych praw do akcji oraz kwoty z tytułu odroczonego składnika wynagrodzeń przyznawanego w formie instrumentu finansowego, tj. akcji fantomowych, zgodnie z zasadami opisanymi poniżej. Wykazane kwoty zawierają narzuty na wynagrodzenia z tytułu ubezpieczeń społecznych itp.

Świadczenia dla kierownictwa Banku wynikające z programu zmiennych składników wynagrodzeń

Wynagrodzenie zmienne członków Zarządu Getin Noble Banku S.A. jest rozliczane w sposób przejrzysty, zapewniający efektywną realizację Polityki Zmiennych Składników Wynagrodzeń. Podstawą do określenia wysokości wynagrodzenia zmiennego jest ocena efektów pracy członków Zarządu, która odbywa się za co najmniej trzy lata tak, aby wysokość wynagrodzenia zmiennego uwzględniała cykl koniunkturalny Banku i ryzyko związane z prowadzoną przez niego działalnością gospodarczą. Wyniki Banku przyjmowane jako podstawa ustalenia zmiennych składników wynagrodzenia, powinny uwzględniać koszt ryzyka Banku, koszt kapitału i ryzyka płynności w perspektywie długoterminowej. Do oceny efektów pracy stosuje się kryteria finansowe i niefinansowe, określane w postaci celów rocznych o charakterze ilościowym i jakościowym, względnym i bezwzględnym – wyznaczanych każdemu z członków Zarządu Banku.

Wysokość przyznanego i wypłaconego wynagrodzenia zmiennego uwzględniać ma kondycję finansową Banku i odpowiedni poziom kosztu ryzyka Banku, kosztu kapitału i ryzyka płynności w perspektywie długoterminowej i może podlegać korektom z tego tytułu. Dodatkowo wynagrodzenie zmienne członków Zarządu ma charakter warunkowy. Warunkowane jest m.in.: brakiem istotnego pogorszenia sytuacji Banku w wyniku działań leżących w obszarze obowiązków danego menedżera, przekroczenia wskaźników dotyczących kosztów ryzyka, kapitału, płynności, które naraziło Bank na istotne straty.

Wynagrodzenie zmienne członków Zarządu nie może przekroczyć 100% łącznego rocznego wynagrodzenia stałego otrzymywanego w Banku i w spółkach zależnych oraz nie może przekroczyć 3,5 % rocznego zysku netto Banku.

Przyznanie i wypłata 60% lub 40% w przypadku, gdy kwota wynagrodzenia zmiennego przekroczy kwotę 2 000 000 zł następuje po zakończeniu okresu rozliczeniowego i po ogłoszeniu wyników finansowych, a wypłata odpowiednio 40% lub 60% wynagrodzenia zmiennego podlega odroczeniu na pięć lat, płatnego w równych ratach.

Wynagrodzenie zmienne przyznane i wypłacane w roku następującym po okresie rozliczeniowym i odroczone, jest podzielone w równych częściach na gotówkę i instrumenty finansowe.

Wynagrodzenie zmienne płatne w formie instrumentów finansowych realizowane jest w postaci akcji Getin Noble Banku S.A. tj. w postaci wypłaty gotówkowej, której wysokość uzależniona jest od ceny akcji Banku.

Bank nie przewiduje przyznania/wypłaty wynagrodzenia zmiennego za 2019 rok osobom zajmującym stanowiska kierownicze, które mają istotny wpływ na profil ryzyka Banku. Wynika to z niespełnienia przez Bank wymogów kapitałowych, o których mowa w art. 55 ust. 4 ustawy o nadzorze makroostrościowym jak również brakiem wypracowanego zysku za rok obrotowy.

46. Informacje o wynagrodzeniu podmiotu uprawnionego do badania

Poniższa tabela przedstawia wynagrodzenie Ernst & Young Audyt Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k. wypłacone lub należne za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku i 31 grudnia 2018 roku w podziale na rodzaje usług w wartościach netto:

	01.01.2019-31.12.2019 tys. zł	01.01.2018-31.12.2018 tys. zł
Obowiązkowe badanie rocznego sprawozdania finansowego	2 758	1 900
Inne usługi poświadczające, w tym przegląd sprawozdania finansowego	1 176	1 185
Razem wynagrodzenie biegłego rewidenta	**3 934***	**3 085**

* W kosztach 2019 roku ujęto część wynagrodzenia wypłaconego za usługę badania sprawozdań finansowych za 2018 rok w kwocie 963,5 tys. zł

47. Zatrudnienie

Zatrudnienie w Banku na dzień 31 grudnia 2019 roku i 31 grudnia 2018 roku kształtowało się następująco:

	31.12.2019	31.12.2018
Liczba zatrudnionych w osobach	4 524	4 998
Liczba zatrudnionych w etatach	4 494,3	4 931,6

48. Zdarzenia następujące po zakończeniu okresu sprawozdawczego

W dniu 10 stycznia 2020 roku Zarząd Banku podjął decyzję o uruchomieniu zatwierdzonego w dniu 9 stycznia 2020 roku przez Komisje Nadzoru Finansowego Planu Naprawy Grupy Getin Noble Banku S.A. („Grupowy Plan Naprawy"), który zastąpił dotychczas realizowany przez Bank „Plan trwałej poprawy rentowności Getin Noble Bank S.A. na lata 2017 – 2021 AKTUALIZACJA Programu Postępowania Naprawczego na lata 2016 – 2019".

Działania naprawcze podejmowane przez Bank w związku z uruchomieniem Grupowego Planu Naprawy mają na celu odbudowę efektywności finansowej Banku, jego rozwój organiczny i powrót na ścieżkę trwałej rentowności. Ponadto, uwzględniając zmieniające się warunki rynkowe, Bank będzie podejmował odpowiednie działania zwiększające poziom współczynników kapitałowych.

Bank zakłada, że działania naprawcze realizowane w ramach Grupowego Planu Naprawy mające zapewnić powrót do trwałej rentowności oraz osiągnięcie wymaganych poziomów współczynników kapitałowych będą prowadzone do końca 2024 roku.

Niezależnie od powyższego Bank nie wyklucza możliwości podjęcia w przyszłości działań w zakresie pozyskania zewnętrznego kapitału.

W I kwartale 2020 roku Bank wykupił w terminie zapadalności obligacje o łącznej wartości 152,7 mln zł.

Bank w dniu 25 lutego 2020 r. rozpoczął realizację kolejnego procesu zwolnień grupowych, którego zakończenie zostało zaplanowane na 30 czerwca 2020 r. Przyczyną jest konieczność poprawy efektywności kosztowej oraz optymalizacji zatrudnienia i dostosowania poziomu i warunków zatrudnienia do skali działania Banku. Procesem zostaną objęci Pracownicy zatrudnieni w jednostkach wsparcia w Centrali oraz w jednostkach odpowiedzialnych za realizację procesów obsługi Klienta Banku tj. do 250 maksymalnie osób.

W dniu 13 marca 2020 roku opublikowano Rozporządzenie Ministra Zdrowia w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu zagrożenia epidemicznego. W związku z zaistniałą sytuacją Bank na bieżąco monitoruje sytuację finansową, w tym wpływ czynników o charakterze zewnętrznym. Ryzyko związane z COVID-19 będzie miało wpływ

na sytuację finansową Banku, przy czym skala tego wpływu będzie uzależniona w szczególności od przełożenia ryzyka COVID-19 na:

- zmiany w otoczeniu Banku wpływające na jego potencjał dochodowy - w tym: decyzje administracyjne, zmiany w otoczeniu legislacyjnym, makroekonomicznym, sytuację na rynkach finansowych (w tym walutowych), zmiany zachowań klientów Banku, zarówno w obszarach depozytowych jak i kredytowych oraz zmiany popytu na usługi bankowe (w tym popytu na produkty kredytowe);
- koszty prowadzenia działalności – w tym koszty pracy (dostępność i koszty zasobów kadrowych) oraz koszty usług (dostępność i ceny usług świadczonych na rzecz Banku przez podmioty zewnętrzne);
- kondycję finansową podmiotów powiązanych z Bankiem, w tym w szczególności podmiotów, w zakresie których Bank jest zaangażowany kapitałowo.

Mając na uwadze relatywnie krótki okres oddziaływania ryzyka COVID-19 aktualnie Bank nie posiada informacji wystarczających do oszacowania przyszłego wpływu konsekwencji COVID-19 na jego kluczowe parametry finansowe. Jednocześnie Bank prowadzi stały monitoring obszarów wskazanych powyżej w celu optymalnego dostosowywania decyzji biznesowych do obserwowanych zmian.

Zważywszy na rolę banków z punktu widzenia sytuacji finansowej klientów i finansowania gospodarki, w szczególności przedsiębiorstw, polski nadzór finansowy opracował pakiet działań dodatkowo wzmacniających odporność sektora bankowego i możliwości finansowania gospodarki w związku z pandemią koronawirusa COVID-19. Nazwany Pakietem Impulsów Nadzorczych na rzecz Bezpieczeństwa i Rozwoju, w skrócie „PIN". W ramach PIN planowane są działania:

- w obszarze rezerw i klasyfikacji ekspozycji kredytowych
- w obszarze buforów kapitałowych
- w obszarze norm płynności
- w zakresie bieżącego nadzoru
- o charakterze legislacyjnym.

W dniu 17 marca br. decyzjami Rady Polityki Pieniężnej:

- obniżono stopę referencyjną NBP o 0,5 pkt. proc., tj. do poziomu 1,00 proc.;
- ustalono, że wysokość oprocentowania środków rezerwy obowiązkowej, utrzymywanej przez banki na rachunkach bieżących lub rachunkach rezerwy obowiązkowej wynosi od 30 kwietnia br. 1,0 wysokości stopy referencyjnej tj. 1% (obecnie 0,5%);
- ustalono, że stopa rezerwy obowiązkowej od środków pieniężnych utrzymywanej od 30 kwietnia br. wynosić będzie 0,5%.

Decyzje te będą miały wpływ na kształtowanie się przyszłych wyników finansowych Banku.

W dniu 19 marca br. weszło w życie Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 18 marca 2020 roku uchylające rozporządzenie w sprawie bufora ryzyka systemowego. Obecnie łączny wskaźnik adekwatności kapitałowej (TCR) wymagany dla Banku wynosi 11,82%.

Po dniu 31 grudnia 2019 roku nie wystąpiły inne zdarzenia nieujęte w niniejszym sprawozdaniu, a mogące w znaczący sposób wpłynąć na przyszłe wyniki finansowe Getin Noble Banku S.A.

III. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM FINANSOWYM W BANKU

Getin Noble Bank S.A. jest narażony przede wszystkim na charakterystyczne dla działalności banków uniwersalnych rodzaje ryzyka. Stąd też kluczowe znaczenie w działaniu Banku ma zarządzanie ryzykiem kredytowym, utraty płynności, rynkowym oraz operacyjnym. Coraz większego znaczenia nabiera również zarządzanie ryzykiem braku zgodności.

Celem zarządzania ryzykiem jest w stabilizacja wyniku finansowego Banku w długim okresie, a w krótkiej perspektywie utrzymanie zakładanych wielkości parametrów jakości aktywów oraz pożądanej struktury bilansu i pozycji pozabilansowych, a także jakości procesów operacyjnych, w celu uzyskania założonej relacji dochodu do ponoszonego ryzyka.

W związku z niekorzystnym kształtowaniem się profilu ryzyka kredytowego, podjęto szereg działań mających na celu zmianę sposobu zarządzania Bankiem, w tym wzmocniono rolę pionu zarządzania ryzykiem w strukturze Banku, między innymi poprzez wdrożenie nowej, dopasowanej do skali i rodzaju prowadzonego biznesu, struktury organizacyjnej, a także usprawniono procesy zarządzania ryzykiem. Dokonano przeglądu portfela kredytowego kierując się oceną prawdopodobieństwa odzysku zaangażowań niepracujących. Działaniom tym towarzyszyła intencja zbudowania solidnej bazy do stopniowego odzyskania przez Bank zakładanego poziomu dochodowości oraz odbudowy wskaźników adekwatności kapitałowej oraz ich ustabilizowania w długim okresie na oczekiwanym poziomie.

Zgodnie ze zobowiązaniami kodeksowymi, wymaganiami nadzorczymi oraz dobrą praktyką rynkową, za zarządzanie ryzykiem na poziomie strategicznym odpowiedzialny jest Zarząd Banku. Założenia w tym zakresie są zawarte w „Strategii i polityce zarządzania ryzykiem ekspozycji kredytowych Getin Noble Bank S.A.". Na poziomie operacyjnym do zarządzania ryzykiem powołane zostały komitety odpowiedzialne za rekomendacje i decyzje oraz monitorowanie poszczególnych rodzajów ryzyka. Są to:

- Komitet Kredytowy,
- Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami,
- Komitet Ryzyka Operacyjnego i Jakości Procesów.

Poza wspomnianymi wcześniej zadaniami związanymi z monitorowaniem poziomu ryzyka, komitety podejmują decyzje wytyczające na bieżąco zmiany polityk zarządzania ryzykiem, wewnętrzne limity ekspozycji na poszczególne rodzaje ryzyka. Zadania te są realizowane w ramach przyjętych przez Zarząd Banku strategii, z uwzględnieniem wymagań regulacyjnych, w tym limitów nadzorczych.

Nadzór właścicielski w zakresie polityki zarządzania ryzykiem sprawuje Rada Nadzorcza Banku.

1. Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe wynika z potencjalnego niewywiązania się bądź nieterminowego wykonania przez klienta zobowiązań finansowych wynikających z zawartych transakcji, w szczególności kredytowych oraz pozostałych instrumentów finansowych.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym w Getin Noble Banku S.A. ma na celu zbudowanie i utrzymanie portfeli kredytowych o oczekiwanym przez Bank poziomie ryzyka wyrażonym uśrednionymi dla poszczególnych portfeli kosztach ryzyka, rozumianych jako relacja tworzonych w danym okresie odpisów z tytułu oczekiwanych strat do średniego salda ekspozycji kredytowych. W tym celu Bank zarządza ryzykiem kredytowym na wszystkich etapach życia transakcji kredytowych, tj.:

- akwizycji klientów i udzielania kredytów,
- monitorowania zaangażowań kredytowych oraz sytuacji finansowej klientów,
- monitorowania parametrów ryzyka poszczególnych portfeli kredytowych,
- restrukturyzacji i windykacji zaangażowań kredytowych.

Narzędziami do zarządzania ryzykiem w tym zakresie są polityki kredytowe, w tym o charakterze branżowym, reguły

akceptacyjne, modele scoringowe i ratingowe wykorzystywane w procesie decyzyjnym do selekcji transakcji i oceny zdolności kredytowej, modele scoringowe na użytek wyboru ścieżek odzyskiwania należności, organizacja procesu kredytowego, w tym zasady i kompetencje decyzyjne zawarte w procedurach operacyjnych itp. Pod koniec 2017 roku, oraz w trakcie roku 2018 dokonane zostały istotne zmiany w strukturze organizacyjnej funkcji zarządzania ryzykiem kredytowym. Wdrożone zmiany organizacyjne oparte były, z jednej strony na dążeniu do odzwierciedlenia dokonującej się po stronie funkcji sprzedaży transformacji modelu produktowego Banku na model relacyjny, oparty na podejściu klientowskim, a z drugiej strony trwałej modyfikacji jakości zarządzania ryzykiem kredytowym, która powinna zapewnić przede wszystkim:

- poprawę zdolności do bieżącego zarządzania portfelami kredytowymi poprzez umożliwienie szybszej reakcji na zmiany jakości portfeli kredytowych oraz zdarzeń w otoczeniu Banku, w tym ogólnej sytuacji ekonomicznej,
- umożliwienie wczesnej identyfikacji ekspozycji zagrożonych,
- zwiększenie efektywności odzysku należności w ramach prowadzonych działań restrukturyzacyjnych i windykacyjnych.

W trakcie 2019 roku, Bank kontynuował uszczelnianie i modernizację polityki kredytowej pod kątem zwiększenia efektywności identyfikacji i odrzucania klientów o podwyższonym profilu ryzyka kredytowego. W obszarze detalicznym wdrożono szereg usprawnień w procesie identyfikacji i pomiaru ryzyka kredytowego, w tym zaimplementowano nowe reguły przeciwdziałania ryzyku nadużyć w procesie kredytowym, wdrożono nowe modele scoringowe, a także dokonano kompletnej przebudowy wymogów dokumentowych. W obszarze ryzyka korporacyjnego, wprowadzono daleko idące zmiany w procesie wykupu wierzytelności leasingowych, kontynuowano prace w zakresie oceny i monitorowania ryzyka poszczególnych portfeli kredytowych. W celu usprawnienia procesów identyfikacji i monitorowania ryzyka, Bank rozpoczął korzystanie z raportów BIK dedykowanych przedsiębiorcom. Jednocześnie Bank kontynuował prace w zakresie zwiększenia efektywności działań operacyjnych, w szczególności w obszarze zarządzania portfelem zabezpieczeń hipotecznych.

Struktura i organizacja procesu zarządzania ryzykiem kredytowym

Do podstawowych uczestników systemu zarządzania ryzykiem kredytowym Banku należą:

Rada Nadzorcza Banku

Rolą Rady Nadzorczej jest akceptacja strategii zarządzania ryzykiem kredytowym oraz polityki kredytowej, okresowa ocena realizacji przez Zarząd założeń strategii i polityki kredytowej, nadzór nad kontrolą systemu zarządzania ryzykiem kredytowym oraz ocena jej adekwatności i skuteczności.

Zarząd Banku

Zarząd Banku odpowiada za opracowanie, wprowadzenie i aktualizację strategii oraz procedur w zakresie systemu zarządzania ryzykiem kredytowym oraz polityki kredytowej, okresowe raportowanie do Rady Nadzorczej o realizacji polityki kredytowej oraz funkcjonowaniu systemu zarządzania ryzykiem kredytowym, utrzymywanie komunikacji z instytucją nadzoru i raportowanie do niej oraz udostępnianie jej wszelkich wymaganych aktami prawnymi informacji w zakresie ryzyka kredytowego. Zarząd Banku jest również odpowiedzialny za rozwój systemu zarządzania ryzykiem kredytowym oraz sprawowanie nadzoru nad zarządzaniem ryzykiem kredytowym we wszystkich obszarach działalności Banku. Na mocy decyzji zarządu w banku funkcjonuje Komitet Kredytowy Banku.. Zarząd Banku podejmuje decyzje kredytowe odnośnie zaangażowań zgodnie z przyjętymi (wyrażonymi kwotą zaangażowania) poziomami decyzyjnymi.

Komitet Kredytowy Banku

W Banku funkcjonuje Komitet Kredytowy Banku, którego rolą jest wsparcie działalności Zarządu poprzez realizację funkcji opiniodawczo-doradczych w procesie podejmowania decyzji kredytowych oraz samodzielne podejmowanie decyzji w ramach przyznanych uprawnień. Jest odpowiedzialny również za rekomendowanie Zarządowi Banku systemowych rozwiązań w zakresie ustalania wewnętrznych limitów zaangażowania wobec emitentów papierów wartościowych oraz innych banków. Komitet Kredytowy Banku Komitet Kredytowy podejmuje większość decyzji kredytowych oraz przyjmuje rekomendacje w odniesieniu do zaangażowań kredytowych zarezerwowanych przez swoja wielkość do decyzji Zarządu Banku.

Komórka audytu wewnętrznego

Do zadań komórki audytu wewnętrznego należy kontrola i ocena jakości systemu zarządzania ryzykiem kredytowym oraz okresowy przegląd procesu zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku. Celem funkcjonowania komórki audytu wewnętrznego jest identyfikacja nieprawidłowości w wykonywaniu przez uczestników systemu zarządzania ryzykiem kredytowym przydzielonych im funkcji i zadań.

Strategia i procesy zarządzania ryzykiem kredytowym

Działalność kredytowa Banku realizowana jest w sześciu obszarach:

- kredytowanie hipoteczne (Bank nie prowadzi sprzedaży kredytów hipotecznych od października 2014 roku),
- kredytowanie niezabezpieczone osób fizycznych – kredyty gotówkowe, karty kredytowe, limity w rachunkach bieżących etc. (kredyty detaliczne)
- private banking,
- finansowanie zakupu samochodów,
- obsługa małych i średnich przedsiębiorstw oraz jednostek budżetowych,
- finansowanie deweloperów mieszkaniowych i komercyjnych nieruchomości przychodowych.

Strategia kredytowa dla wszystkich obszarów zawarta jest ujęta w dokumentach, przede wszystkim w „Strategii i polityce zarządzania ryzykiem ekspozycji kredytowych Getin Noble Bank S.A.", w których określono zasady, wskazówki, wytyczne i zalecenia dotyczące zagadnień związanych z działalnością kredytową.

Polityka ryzyka kredytowego podlega przeglądom i dostosowaniu zarówno do uregulowań zewnętrznych (zmiany w otoczeniu prawnym i regulacyjnym), jak i do czynników makroekonomicznych, mogących mieć, w ocenie Banku, wpływ na wzrost ryzyka kredytowego.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym w Banku realizowane jest na podstawie wewnętrznych procedur dotyczących identyfikacji, pomiaru, monitorowania i kontroli ryzyka. Stosowane modele identyfikacji i pomiaru ryzyka kredytowego są dostosowane do profilu, skali i złożoności podejmowanego ryzyka, niemniej Bank intensywnie wdraża zmiany w zakresie stosowanych modeli identyfikacji i pomiaru ryzyka, konsekwentnie wdrażając podejście oparte na szacowaniu straty oczekiwanej (EL).

W ramach wymienionych obszarów biznesowych funkcjonują procedury dla poszczególnych produktów kredytowych. W celu zapewnienia obiektywności oceny ryzyka kredytowego, w strukturach obszarów handlowych oddzielono proces sprzedaży (pozyskiwania klientów) od procesu oceny i akceptacji ryzyka kredytowego klientów. Za ocenę i akceptację poszczególnych wniosków kredytowych oraz przygotowanie rekomendacji dla ciał decyzyjnych wyższego szczebla odpowiadają wyspecjalizowani do tego zadania pracownicy pionu zarządzania ryzykiem.

Tryb podejmowania decyzji kredytowych zatwierdzany jest przez Zarząd Banku. Kompetencje kredytowe nadawane są pracownikom Banku w sposób indywidualny, w zależności od ich umiejętności, doświadczenia i pełnionych funkcji. Decyzje kredytowe powyżej uprawnień przyznanych indywidualnie pracownikom są podejmowane przez Komitety Kredytowe, funkcjonujące w centrach akceptacyjnych. W Centrali Banku funkcjonuje Komitet Kredytowy Banku, który podejmuje decyzje powyżej uprawnień przyznanych centrom akceptacyjnym. Decyzje kredytowe na najwyższym szczeblu uprawnień podejmuje Zarząd Banku. Zmiany obowiązującego trybu decyzyjnego akceptowane są przez Zarząd Banku.

Zgodnie z utrwalaniem modelu banku relacyjnego stopniowym dalszym zmianom będą ulegać metody stosowane w zakresie akceptacji kredytów zmierzając do konsekwentnych modeli opartych na zarządzaniu profilem kredytowym klienta w miejsce podejścia produktowego.

Zakres i rodzaj systemów raportowania i pomiaru ryzyka

Bank monitoruje i ocenia jakość portfela kredytowego na podstawie wewnętrznej procedury, która obejmuje monitorowanie portfela zarówno przez wyodrębnione komórki w obszarach handlowych, jak również przez komórki pionu zarządzania

ryzykiem. Wyniki przeprowadzonych przez wymienione obszary analiz przedstawiane są w okresowych raportach (miesięcznych, kwartalnych i półrocznych). Wnioski z tych analiz wykorzystywane są do bieżącego zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku.

Stosowany system monitorowania ryzyka obejmuje monitoring ryzyka indywidualnego (związanego z danym klientem) oraz całościowy monitoring poszczególnych portfeli kredytowych Banku.

W ramach monitoringu ryzyka indywidualnego okresowej ocenie podlega sytuacja ekonomiczno-finansowa kredytobiorcy, terminowość regulowania zobowiązań wobec Banku oraz stan i wartość przyjętych zabezpieczeń prawnych. Zarówno zakres, jak i częstotliwość dokonywanych przeglądów zgodny jest z wymogami regulacji zewnętrznych i zależy w szczególności od rodzaju kredytowanego podmiotu, kwoty zaangażowania kredytowego oraz formy przyjętych zabezpieczeń.

W ramach całościowego monitoringu portfela kredytowego komórki obszaru ryzyka kredytowego przeprowadzają szereg analiz i działań, między innymi:

- monitorują jakość portfela kredytowego Banku, w tym duże zaangażowania,
- prowadzą okresową ocenę ryzyka koncentracji zaangażowań, w tym m. in.: ryzyka branżowego (wyznaczają maksymalne limity zaangażowania w poszczególne branże gospodarki), ryzyka koncentracji zaangażowań wobec pojedynczych podmiotów oraz grup podmiotów powiązanych (monitorują tzw. duże zaangażowania),
- oceniają sytuację finansową banków kontrahentów, wyznaczają maksymalne limity zaangażowania wobec poszczególnych banków,
- przeprowadzają testy warunków skrajnych dla wybranych grup produktowych,
- przekazują dla Zarządu Banku i Rady Nadzorczej informację zarządczą w formie raportów okresowych.

Bank dąży do ograniczania koncentracji ekspozycji wobec pojedynczych klientów lub grup powiązanych klientów. Zarząd Banku ustalił graniczną wielkość dużej ekspozycji na poziomie bardziej restrykcyjnym niż wynika z uregulowań Rozporządzenia CRR, tj. 5% uznanego kapitału Banku, przy czym suma wszystkich dużych ekspozycji nie może być wyższa niż 400% uznanego kapitału Banku. Na dzień 31 grudnia 2019 roku (poza ekspozycją wobec Narodowego Banku Polskiego i rządów, w tym Skarbu Państwa oraz ekspozycjami wynikającymi z transakcji na rynku międzybankowym) tylko ekspozycja wobec grupy podmiotów powiązanych z Bankiem przez podmiot dominujący oraz ekspozycja wobec spółki GNB Leasing Plan DAC (własna ekspozycja sekurytyzacyjna) przekracza 10% uznanego kapitału Banku**.**

Zarządzanie ryzykiem kredytów walutowych i indeksowanych

Getin Noble Bank S.A. systematycznie analizuje wpływ zmian kursów walut oraz stóp procentowych na ponoszone ryzyko kredytowe w kredytach na zakup pojazdów, hipotecznych i detalicznych. Badany jest wpływ ryzyka kursowego na jakość portfela ekspozycji kredytowych walutowych lub indeksowanych, a w przypadku ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie, Bank analizuje również wpływ zmian kursów na poziom zabezpieczenia ekspozycji.

Bank przeprowadza testy warunków skrajnych z tytułu ryzyka kredytowego dla grup ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie, dla ekspozycji zabezpieczonych na pojazdach oraz niezabezpieczonych ekspozycji detalicznych co najmniej raz w roku. W zakresie przeprowadzanych analiz i symulacji w procedurze stres-test Bank uwzględnia scenariusze przyjmujące materializację ryzyka wzrostu kursu obcej waluty, ryzyka wzrostu stóp procentowych, ryzyka obniżenia wartości nieruchomości stanowiących zabezpieczenie udzielonych kredytów oraz wzrostu bezrobocia na rynku. W ramach scenariusza deprecjacji złotego przyjmuje się warianty wzrostu kursu waluty obcej o odpowiednio 10%, 30%, 50% lub maksymalny wzrost obserwowany w horyzoncie ostatnich 5 lat. W ramach scenariusza stopy procentowej przyjmowane są warianty z wzrostem o 1, 2, 4 i 6 p.p., a w przypadku wskaźnika stopy bezrobocia o wzrosty 2, 4 i 6 punktów procentowych. Dodatkowo uwzględniane są scenariusze z utratą wartości nieruchomości o 5%, 10% i 15% (dla ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie) oraz opcjonalnie innej wyższej wartości określonej przez Bank. Rozpatrywane są zarówno niezależnie indywidualne

scenariusze (np. tylko scenariusz deprecjacji złotego) jak i scenariusze łączone (np. wzrost stopy procentowej, bezrobocia i kursu walutowego) w wariancie konserwatywnym tj. przy założeniu braku korelacji pomiędzy ryzykami.

Obecnie Bank udziela kredytów detalicznych oraz hipotecznych wyłącznie w walucie polskiej. W przypadku kredytów dla podmiotów gospodarczych, przeznaczonych na finansowanie działalności, kredyty w walutach wymienialnych udzielane są wyłącznie klientom, którzy uzyskują przychody z działalności gospodarczej w danej walucie lub zabezpieczają się przed ryzykiem zmian kursowych. Kredyty walutowe, przede wszystkim występują również w przypadku finansowania nieruchomości przychodowych, co wynika ze specyfiki tego rynku, na którym walutą odniesienia jest wciąż EUR.

Zasady polityki stosowania zabezpieczeń i ograniczania ryzyka

W celu ograniczenia ryzyka kredytowego, Bank stosuje szeroką gamę zabezpieczeń prawnie dozwolonych, dobranych stosownie do charakterystyki produktu i obszaru działania. Szczegółowe zasady doboru, stosowania i ustanawiania zabezpieczeń zawarte są w regulacjach wewnętrznych i procedurach produktowych poszczególnych obszarów handlowych. Przyjęte zabezpieczenie powinno zapewnić zaspokojenie się Banku w przypadku niewywiązania się kredytobiorcy z umowy kredytowej. Przy wyborze zabezpieczeń, Bank kieruje się rodzajem i wielkością kredytu, okresem kredytowania, statusem prawnym i kondycją finansową kredytobiorcy, jak również ryzykiem Banku i innymi zagrożeniami. Preferowane są zabezpieczenia w formach gwarantujących pełne i szybkie odzyskanie należności w drodze windykacji. Typowe rodzaje zabezpieczeń wymaganych przez Bank są następujące:

Dla kredytów hipotecznych podstawowym zabezpieczeniem jest hipoteka ustanowiona na nieruchomości z pierwszeństwem zaspokojenia, a także cesja praw z polisy ubezpieczeniowej na wypadek pożaru i innych zdarzeń losowych.

Przy udzielaniu kredytów na zakup pojazdu Bank wymaga zastawu rejestrowego na pojeździe, częściowego lub całkowitego przeniesienia prawa własności pojazdu, a także zabezpieczeń osobistych (weksel własny in blanco, gwarancja osoby trzeciej w formie weksla własnego lub poręczenia cywilnego) oraz zawarcia umów ubezpieczenia (m.in. na wypadek śmierci lub całkowitej niepełnosprawności kredytobiorcy oraz cesji praw polisy ubezpieczeniowej lub wskazanie Banku jako beneficjenta polisy).

Zabezpieczeniem kredytów konsumpcyjnych są: polisa ubezpieczeniowa oraz zabezpieczenia osobiste (np. gwarancja osoby trzeciej w formie weksla własnego lub poręczenia cywilnego).

Zabezpieczenia rzeczowe, takie jak: hipoteka ustanowiona na nieruchomości z pierwszeństwem zaspokojenia, zastaw rejestrowy (na majątku przedsiębiorstwa lub całkowite przeniesienie prawa własności do przedsiębiorstwa kredytobiorcy lub na majątku osobistym kredytobiorcy lub kierownictwa firmy) czy kaucja pieniężna lub zastaw na środkach pieniężnych na rachunku powierniczym, są jednymi ze stosowanych zabezpieczeń kredytów korporacyjnych. Bank akceptuje również zabezpieczenia osobiste (gwarancja osoby trzeciej w formie weksla własnego lub poręczenia cywilnego, weksel własny in blanco) i cesja wierzytelności.

Restrukturyzacja (forbearance)

Celem działalności restrukturyzacyjnej Banku jest maksymalizacja efektywności zarządzania wierzytelnościami trudnymi, tj. uzyskanie najwyższych odzysków przy jednoczesnym ograniczeniu ponoszonych kosztów, związanych z odzyskaniem wierzytelności, obciążających docelowo dłużnika.

Działalność restrukturyzacyjna polega na zmianie warunków spłaty zobowiązania, które są indywidualnie ustalane wobec każdego kontraktu. Ekspozycje restrukturyzowane to ekspozycje, którym przyznano udogodnienia w formie ugody z dłużnikiem, który doświadcza lub wkrótce zacznie doświadczać trudności z wywiązaniem się ze swoich zobowiązań finansowych.

Restrukturyzacja ekspozycji kredytowej to renegocjacja lub zmiana warunków umowy kredytu, należności lub inwestycji utrzymanej do terminu wymagalności, wynikająca z trudności finansowych dłużnika lub emitenta.

Restrukturyzacja ekspozycji kredytowej obejmuje działania takie jak:

- kapitalizacja wymagalnych wierzytelności oraz ustalenie nowego harmonogramu spłaty rat,
- prolongata terminów spłat wierzytelności zarówno w odniesieniu do należności głównej, jak i odsetek (karencja w zakresie kapitału i/lub odsetek),
- odstąpienie od naliczania odsetek w określonym czasie od całości lub części wierzytelności,
- rozłożenie (wydłużenie) w czasie spłat kapitału i odsetek odmiennie w stosunku do obowiązującego harmonogramu spłaty (indywidualny harmonogram spłat),
- okresowe kumulowanie odsetek,
- zmiana warunków finansowych transakcji (w tym w szczególności zmiana wysokości oprocentowania, wydłużenie okresu kredytowania),
- umorzenie części należności głównej niespłaconej wierzytelności,
- umorzenie/ odstąpienie od dochodzenia części lub całości niespłaconych odsetek, należnych do dnia podpisania ugody,
- rezygnacja z naliczania i pobrania części lub całości należnych odsetek od wierzytelności, począwszy od dnia podpisania porozumienia (umowy), jeśli spłata tej wierzytelności nastąpi w terminie określonym w umowie,
- zmiana kolejności zarachowania spłat przewidzianej umową,
- udzielenie dłużnikowi w szczególnych przypadkach nowych produktów bankowych wspierających realizację programu restrukturyzacyjnego pod warunkiem udokumentowania zasadności ich udzielenia,
- zamiana części lub całości wierzytelności na akcje lub udziały w majątku dłużnika przejęcie majątku dłużnika w zamian za zwolnienie z części lub całości długu,
- zwolnienie/ sprzedaż zabezpieczenia,
- refinansowanie zadłużenia (oznaczające korzystanie z umów dłużnych w celu zapewnienia całkowitej lub częściowej spłaty innych umów dłużnych, z których dłużnik nie jest w stanie się wywiązać na dotychczasowych warunkach).

Bank renegocjuje umowy z dłużnikami, którzy znaleźli się w trudnej sytuacji finansowej i nie są w stanie wywiązać się z pierwotnych warunków umowy kredytowej. Elementem procesu restrukturyzacji jest ocena możliwości wywiązania się przez dłużnika z warunków określanych aneksem restrukturyzacyjnym (spłaty zadłużenia w ustalonych terminach). Bank udzielając udogodnienia klientowi (restrukturyzacji) dokonuje stosownych zapisów w systemach, co umożliwia identyfikację portfela należności restrukturyzowanych. Ekspozycje restrukturyzowane objęte są procesem monitorowania.

Wierzytelność po co najmniej rocznym okresie kwarantanny, w którym przez cały okres była regularnie obsługiwana, traci status ekspozycji w stanie restrukturyzacji i jest zaliczana do ekspozycji uzdrowionych/ terminowo regulowanych. Zaprzestanie terminowej obsługi w trakcie 12 miesięcy karencji powoduje przerwanie naliczania okresu karencji. Ponowne naliczanie rozpoczyna się w momencie powrotu do terminowej obsługi. Okres od zarejestrowania przesłanki do jej całkowitego ustania określa się jako okres uprawdopodobnienia się restrukturyzacji.

Na potrzeby kalkulacji odpisów aktualizujących dodatkowo wprowadzono definicję ekspozycji restrukturyzowanej jako ekspozycji, dla której nastąpiła restrukturyzacja i która znajduje się w okresie uprawdopodobnienia się restrukturyzacji. Ekspozycja jest traktowana jako restrukturyzowana do momentu uprawdopodobnienia się restrukturyzacji. W przypadku gdy ekspozycja nie jest obsługiwana w sposób terminowy, okres uprawdopodobnienia się restrukturyzacji ulega wydłużeniu. Każdorazowo, przeprowadzając proces restrukturyzacji, Bank przeprowadza test na utratę wartości w celu oszacowania czy nastąpiła istotna różnica między przepływami pieniężnymi generowanymi przez restrukturyzację a przepływami wynikającymi z pierwotnej umowy kredytowej.

Ekspozycje, dla których została zaraportowana przesłanka Restrukturyzacja i znajdują się w okresie uprawdopodobnienia się restrukturyzacji są klasyfikowane do Koszyka 3 min. w przypadku, gdy nastąpiła istotna utrata przepływów pieniężnych w związku z przeprowadzoną restrukturyzacją lub ekspozycja miała zaraportowane przeterminowanie pow. 90 DPD lub jest to zdarzenie tzw. wielokrotnej restrukturyzacji. Pozostałe umowy restrukturyzowane w okresie uprawdopodobnienia się restrukturyzacji są klasyfikowane do Koszyka 2. Odpis naliczany jest dla tych umów zgodnie z przyjętymi dla danego Stage algorytmami.

Poniżej przedstawiono dane liczbowe dotyczące ekspozycji restrukturyzowanych ujmowanych w kalkulacji odpisów aktualizujących:

Ekspozycje restrukturyzowane 31.12.2019	Wartość brutto – Koszyk 1 i 2 tys. zł	Wartość brutto – Koszyk 3 tys. zł	Odpisy na kredyty i pożyczki – Koszyk 1 i 2 tys. zł	Odpisy na kredyty i pożyczki – Koszyk 3 tys. zł	Razem wartość netto tys. zł
Kredyty i pożyczki:					
oceniane indywidualnie	-	792 394	-	(334 407)	**457 987**
oceniane grupowo	171 546	1 430 628	(26 818)	(905 021)	**670 335**
Razem	**171 546**	**2 223 022**	**(26 818)**	**(1 239 428)**	**1 128 322**

Ekspozycje restrukturyzowane 31.12.2018	Wartość brutto – Koszyk 1 i 2 tys. zł	Wartość brutto – Koszyk 3 tys. zł	Odpisy na kredyty i pożyczki – Koszyk 1 i 2 tys. zł	Odpisy na kredyty i pożyczki – Koszyk 3 tys. zł	Razem wartość netto tys. zł
Kredyty i pożyczki:					
oceniane indywidualnie	14 906	606 728	-	(325 211)	**296 423**
oceniane grupowo	259 952	1 541 081	(75 593)	(872 543)	**852 897**
Razem	**274 858**	**2 147 809**	**(75 593)**	**(1 197 754)**	**1 149 320**

Ekspozycje restrukturyzowane – struktura geograficzna	31.12.2019			31.12.2018		
	Wartość brutto tys. zł	Odpisy tys. zł	Razem wartość netto tys. zł	Wartość brutto tys. zł	Odpisy tys. zł	Razem wartość netto tys. zł
Polska	2 379 677	(1 258 450)	**1 121 227**	2 357 833	(1 265 013)	**1 092 820**
Irlandia	4 415	(2 701)	**1 714**	4 415	(2 393)	**2 022**
Wielka Brytania	6 155	(4 520)	**1 635**	56 136	(5 517)	**50 619**
Pozostałe kraje	4 321	(575)	**3 746**	4 283	(424)	**3 859**
Razem	**2 394 568**	**(1 266 246)**	**1 128 322**	**2 422 667**	**(1 273 347)**	**1 149 320**

Ekspozycje restrukturyzowane – struktura podmiotowa	31.12.2019			31.12.2018		
	Wartość brutto tys. zł	Odpisy tys. zł	Razem wartość netto tys. zł	Wartość brutto tys. zł	Odpisy tys. zł	Razem wartość netto tys. zł
Kredyty i pożyczki udzielone:						
podmiotom finansowym innym niż banki	217 922	(10 572)	**207 350**	33 416	(17 677)	**15 739**
podmiotom niefinansowym innym niż osoby fizyczne	407 134	(254 258)	**152 876**	439 837	(252 303)	**187 534**
osobom fizycznym	1 767 309	(1 001 367)	**765 942**	1 949 414	(1 003 367)	**946 047**
jednostkom budżetowym	2 203	(49)	**2 154**	-	-	-
Razem	**2 394 568**	**(1 266 246)**	**1 128 322**	**2 422 667**	**(1 273 347)**	**1 149 320**

Ekspozycje restrukturyzowane – struktura rodzajowa	31.12.2019			31.12.2018		
	Wartość brutto	Odpisy	Razem wartość netto	Wartość brutto	Odpisy	Razem wartość netto
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
kredyty korporacyjne	418 462	(134 698)	**283 764**	283 307	(153 098)	**130 209**
kredyty samochodowe	75 747	(65 184)	**10 363**	77 379	(60 530)	**16 849**
kredyty hipoteczne	1 594 234	(901 902)	**692 332**	1 731 422	(887 264)	**844 158**
kredyty detaliczne	306 325	(164 462)	**141 863**	330 559	(172 455)	**158 104**
Razem	**2 394 568**	**(1 266 246)**	**1 128 322**	**2 422 667**	**(1 273 347)**	**1 149 320**

Ekspozycje restrukturyzowane – według okresów przeterminowania	31.12.2019			31.12.2018		
	Wartość brutto	Odpisy	Razem wartość netto	Wartość brutto	Odpisy	Razem wartość netto
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
nieprzeterminowane i przeterminowane do 30 dni	585 754	(67 237)	**518 517**	629 594	(163 425)	**466 169**
przeterminowane powyżej 30 dni do 90 dni	131 567	(22 666)	**108 901**	121 489	(58 146)	**63 343**
przeterminowane powyżej 90 dni	1 677 247	(1 176 343)	**500 904**	1 671 584	(1 051 776)	**619 808**
Razem	**2 394 568**	**(1 266 246)**	**1 128 322**	**2 422 667**	**(1 273 347)**	**1 149 320**

Ekspozycje restrukturyzowane – zmiana stanu	01.01.2019-31.12.2019	01.01.2018-31.12.2018
	tys. zł	tys. zł
Stan netto na początek okresu	**1 149 320**	**2 197 550**
Wartość ekspozycji ujętych w okresie	564 049	443 483
Wartość ekspozycji wyłączonych w okresie	(524 618)	(1 489 361)
Spłaty /inne zmiany	(67 530)	8 357
Aktualizacja odpisów z tytułu utraty wartości	7 101	(10 709)
Stan netto na koniec okresu	**1 128 322**	**1 149 320**

Ekspozycje restrukturyzowane	31.12.2019	31.12.2018
	tys. zł	tys. zł
Wartość zabezpieczeń	817 400	937 627

Struktura portfela kredytowego

Strukturę portfela kredytowego Banku według rodzaju kredytów, segmentów geograficznych rynku i branż gospodarki na dzień 31 grudnia 2019 roku i 31 grudnia 2018 roku prezentują poniższe tabele. Zaprezentowany udział procentowy w portfelu kredytowym liczony jest od wartości nominalnych.

	Udział % w portfelu	
	31.12.2019	31.12.2018
Kredyty dla osób fizycznych:	73,86	71,98
samochodowe	2,54	2,52
ratalne	0,21	0,26
mieszkaniowe, budowlane, hipoteczne	57,64	57,26
pozostałe	13,47	11,94
Kredyty dla podmiotów gospodarczych	26,14	28,02
Razem	**100.00**	**100,00**

Kwota koncentracji wg branż	Udział % w portfelu	
	31.12.2019	31.12.2018
Rolnictwo i łowiectwo	0,71	0,30
Górnictwo i kopalnictwo	0,06	0,05
Działalność produkcyjna	1,61	1,78
Zaopatrzenie w energię elektryczną i gaz	0,03	0,05
Budownictwo	4,03	3,79
Handel hurtowy i detaliczny	3,39	5,33
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	2,67	2,88
Pośrednictwo finansowe	3,58	3,26
Obsługa nieruchomości	3,39	3,16
Administracja publiczna	1,27	1,58
Pozostałe sekcje	5,40	5,84
Osoby fizyczne	73,86	71,98
Razem	**100,00**	**100,00**

Kwota koncentracji wg segmentów geograficznych	Udział % w portfelu	
	31.12.2019	31.12.2018
Według podziału administracyjnego Polski:		
Dolnośląskie	10,79	10,91
Kujawsko-Pomorskie	4,00	4,07
Lubelskie	2,97	2,78
Lubuskie	2,38	2,33
Łódzkie	5,05	5,02
Małopolskie	6,73	6,89
Mazowieckie	24,78	24,51
Opolskie	1,65	1,77
Podkarpackie	2,16	2,33
Podlaskie	1,49	1,40
Pomorskie	7,94	7,74
Śląskie	10,16	10,60
Świętokrzyskie	1,25	1,26
Warmińsko-Mazurskie	3,18	3,13
Wielkopolskie	8,06	7,98
Zachodniopomorskie	4,67	4,60
Siedziba poza obszarem Polski	2,74	2,68
Razem	**100,00**	**100,00**

Poniżej przedstawione jest maksymalne narażenie na ryzyko kredytowe na dzień 31 grudnia 2019 roku i 31 grudnia 2018 roku bez uwzględnienia posiadanych zabezpieczeń ani innych elementów powodujących poprawę warunków kredytowania:

Maksymalne narażenie na ryzyko kredytowe	31.12.2019 tys. zł	31.12.2018 (przekształcone) tys. zł
Aktywa finansowe:		
Kasa, środki w Banku Centralnym (z wyjątkiem gotówki)	1 638 636	1 227 621
Należności od banków i instytucji finansowych	1 257 578	1 261 724
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	274 648	301 513
Pochodne instrumenty finansowe	117 201	237 659
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	38 075 969	41 347 388
wyceniane według zamortyzowanego kosztu	37 073 551	40 302 389
obowiązkowo wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	1 002 418	1 044 999
Pozostałe instrumenty finansowe	9 566 560	3 262 249
wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody	9 232 761	2 389 224
wyceniane według zamortyzowanego kosztu	333 799	873 025
Inne aktywa	253 324	490 244
Razem aktywa finansowe	**51 183 916**	**48 128 398**
Zobowiązania gwarancyjne	92 523	140 013
Zobowiązania finansowe warunkowe	1 857 692	1 869 750
Razem zobowiązania pozabilansowe	**1 950 215**	**2 009 763**
Całkowite narażenie na ryzyko kredytowe	**53 134 131**	**50 138 161**

Bank stosuje ochronę kredytową rzeczywistą i nierzeczywistą w odniesieniu do portfela bankowego; w odniesieniu do transakcji portfela handlowego nie stosuje technik CRM.

W zakresie ochrony rzeczywistej Bank stosuje metodę standardową technik ograniczania ryzyka kredytowego w postaci uproszczonej techniki ujmowania zabezpieczeń finansowych, najbardziej płynnych (kaucje i papiery wartościowe NBP oraz Skarbu Państwa).

W zakresie ochrony nierzeczywistej Bank stosuje gwarancje udzielane przez uznanych dostawców ochrony kredytowej, jak Instytucje i Bank Gospodarstwa Krajowego.

W związku ze stosowaniem ochrony kredytowej nierzeczywistej Bank analizuje ryzyko nadmiernej koncentracji wobec pojedynczego dostawcy ochrony kredytowej lub z tytułu zastosowania tego instrumentu ochrony.

Kwota zabezpieczeń przyjęta przy wyliczaniu odpisów na indywidualnie znaczące kredyty na dzień 31 grudnia 2019 roku wyniosła 1,13 mld zł (0,94 mld zł na dzień 31 grudnia 2018 roku).

Wartość aktywów przejętych za długi w 2019 roku wyniosła 7,5 mln zł (29,3 mln zł w 2018 roku).

Poniżej przedstawiono informację o jakości kredytowej aktywów finansowych na dzień 31 grudnia 2019 roku i 31 grudnia 2018 roku:

Jakość kredytowa aktywów finansowych na dzień 31.12.2019	Niezaległe bez utraty wartości	Zaległe – Koszyk 1 i 2			Zaległe - Koszyk 3 i POCI	Odsetki	Odpisy	Razem
		do 1 m-ca	powyżej 1 m-ca do 2 m-cy	powyżej 2 m-cy				
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Należności od banków i instytucji finansowych	**1 257 558**	**490**	**-**	**-**	**6**	**1 550**	**(2 026)**	**1 257 578**
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy, w tym:	**274 648**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**274 648**
instrumenty kapitałowe	123 850	-	-	-	-	-	-	**123 850**
obligacje komercyjne	150 798	-	-	-	-	-	-	**150 798**
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według zamortyzowanego kosztu, w tym:	**32 219 187**	**1 758 441**	**247 658**	**264 443**	**7 144 749**	**299 178**	**(4 860 105)**	**37 073 551**
kredyty korporacyjne	6 894 845	1 123 146	141 339	178 859	995 725	26 117	(500 810)	**8 859 221**
kredyty samochodowe	1 173 456	32 457	4 887	3 435	249 027	15 738	(221 031)	**1 257 969**
kredyty hipoteczne	20 316 326	387 427	41 834	42 265	4 432 617	161 715	(2 922 463)	**22 459 721**
kredyty detaliczne	3 834 560	215 411	59 598	39 884	1 467 380	95 608	(1 215 801)	**4 496 640**
Pozostałe instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody, w tym:	**9 232 761**	**-**	**-**	**-**	**4 074**	**-**	**(4 074)**	**9 232 761**
bony NBP	3 299 505	-	-	-	-	-	-	**3 299 505**
obligacje skarbowe	5 863 131	-	-	-	-	-	-	**5 863 131**
instrumenty kapitałowe	70 125	-	-	-	4 074	-	(4 074)	**70 125**
Pozostałe instrumenty finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu, w tym:	**336 707**	**-**	**-**	**-**	**7 245**	**-**	**(10 153)**	**333 799**
obligacje jednostek samorządowych	145 934	-	-	-	-	-	(520)	**145 414**
listy zastawne i obligacje emitowane przez banki	118 327	-	-	-	-	-	(146)	**118 181**
obligacje korporacyjne	72 446	-	-	-	7 245	-	(9 487)	**70 204**
Razem aktywa finansowe	**43 320 861**	**1 758 931**	**247 658**	**264 443**	**7 156 074**	**300 728**	**(4 876 358)**	**48 172 337**

Jakość kredytowa aktywów finansowych na dzień 31.12.2018 (przekształcone)	Niezaległe bez utraty wartości	Zaległe – Koszyk 1 i 2			Zaległe - Koszyk 3 i POCI	Odsetki	Odpisy	Razem
		do 1 m-ca	powyżej 1 m-ca do 2 m-cy	powyżej 2 m-cy				
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Należności od banków i instytucji finansowych	**1 258 922**	**46**	**-**	**-**	**27**	**4 442**	**(1 713)**	**1 261 724**
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy, w tym:	**301 513**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**301 513**
instrumenty kapitałowe	148 580	-	-	-	-	-	-	**148 580**
obligacje komercyjne	152 933	-	-	-	-	-	-	**152 933**
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według zamortyzowanego kosztu, w tym:	**34 884 776**	**2 171 056**	**476 069**	**499 695**	**6 794 945**	**304 642**	**(4 828 794)**	**40 302 389**
kredyty korporacyjne	7 568 885	1 594 517	360 821	449 130	845 896	32 317	(570 843)	**10 280 723**
kredyty samochodowe	1 315 960	51 402	5 610	2 711	251 802	15 895	(208 183)	**1 435 197**
kredyty hipoteczne	22 454 019	324 558	61 030	29 183	4 217 278	161 561	(2 898 291)	**24 349 338**
kredyty detaliczne	3 545 912	200 579	48 608	18 671	1 479 969	94 869	(1 151 477)	**4 237 131**
Pozostałe instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody, w tym:	**2 389 224**	**-**	**-**	**-**	**4 124**	**-**	**(4 124)**	**2 389 224**
bony NBP	899 820	-	-	-	-	-	-	**899 820**
obligacje skarbowe	1 437 168	-	-	-	-	-	-	**1 437 168**
instrumenty kapitałowe	52 236	-	-	-	4 124	-	(4 124)	**52 236**
Pozostałe instrumenty finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu, w tym:	**887 337**	**-**	**-**	**-**	**7 245**	**-**	**(21 557)**	**873 025**
obligacje skarbowe	402 634	-	-	-	-	-	-	**402 634**
obligacje jednostek samorządowych	171 188	-	-	-	-	-	(687)	**170 501**
listy zastawne i obligacje emitowane przez banki	157 362	-	-	-	-	-	(255)	**157 107**
obligacje korporacyjne	156 153	-	-	-	7 245	-	(20 615)	**142 783**
Razem aktywa finansowe	**39 721 772**	**2 171 102**	**476 069**	**499 695**	**6 806 341**	**309 084**	**(4 856 188)**	**45 127 875**

2. Ryzyko operacyjne

Definicja i cel zarządzania ryzykiem operacyjnym

Ryzyko operacyjne jest to ryzyko straty wynikające z nieodpowiednich lub zawodnych procedur wewnętrznych, błędów ludzi i systemów lub ze zdarzeń zewnętrznych, obejmując również ryzyko prawne. Kategoria ryzyka operacyjnego nie obejmuje ryzyka strategicznego i ryzyka reputacji.

Celem strategicznym zarządzania ryzykiem operacyjnym jest optymalizacja wewnętrznych procesów biznesowych i pozabiznesowych, pozwalająca na ograniczenie kosztów i strat oraz zwiększenie bezpieczeństwa funkcjonowania i ograniczanie ryzyka reputacji. Zarządzanie ryzykiem operacyjnym jest ukierunkowane na zapobieganie zagrożeniom, efektywne podejmowanie decyzji, ustalanie priorytetów i alokację zasobów, zapewniające lepsze zrozumienie potencjalnego ryzyka i ewentualnych niepożądanych jego skutków.

Podstawowym celem operacyjnym zarządzania ryzykiem operacyjnym jest dążenie do identyfikacji ryzyka operacyjnego oraz możliwie najbardziej precyzyjnego pomiaru wielkości i oceny jego profilu. W tym celu doskonalone są rozwiązania w zakresie modelu pomiaru i zarządzania ryzykiem operacyjnym, uwzględniające czynniki i parametry ryzyka operacyjnego specyficzne dla Banku, tzn. ściśle związane z jego profilem działalności.

Struktura i organizacja jednostki zarządzania ryzykiem operacyjnym

W procesie zarządzania ryzykiem operacyjnym aktywnie uczestniczą następujące jednostki organizacyjne:

- wszystkie komórki i jednostki organizacyjne Centrali, jednostki operacyjne (stanowiące terenowe jednostki organizacyjne Banku),
- podmioty powiązane – spółki zależne od Banku,
- podmioty zewnętrzne – jednostki franczyzowe i jednostki pośredników.

Funkcjonalnie wyodrębnia się następujące dwie grupy jednostek organizacyjnych uczestniczących w procesie:

- jednostki systemowe – odpowiedzialne za systemowe zarządzanie ryzykiem operacyjnym, projektujące regulacje wewnętrzne i tworzące rozwiązania do bieżącego zarządzania ryzykiem operacyjnym, wykonujące również zadania bieżącego zarządzania ryzykiem operacyjnym,
- jednostki operacyjne – zajmujące się bieżącym zarządzaniem ryzykiem operacyjnym w swojej codziennej działalności.

We wszystkich pionach i na wszystkich szczeblach struktury organizacyjnej Banku wyróżnia się następujące grupy jednostek, osób i funkcji odpowiedzialnych za czynności związane z zarządzaniem ryzykiem operacyjnym, wykonywane na trzech, następujących poziomach:

- poziom podstawowy – jednostki i osoby zajmujące się zarządzaniem ryzykiem operacyjnym w swojej codziennej działalności,
- poziom nadzoru (kierowniczy) – osoby zajmujące stanowiska kierownicze, pełniące rolę wykonawców mechanizmów kontrolnych,
- poziom nadrzędny, funkcjonujący w formie scentralizowanej – którego główną funkcją jest zarządzanie ryzykiem operacyjnym. Funkcja ta realizowana jest przez osoby wykonujące zadania wydzielonej komórki ds. zarządzania ryzykiem operacyjnym, funkcjonującej w ramach działalności Zespołu Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym oraz Komitetu Ryzyka Operacyjnego Jakości i Procesów.

W zarządzaniu ryzykiem operacyjnym wiodące role spełniają organy Getin Noble Bank S.A. – Rada Nadzorcza i Zarząd Banku.

Działania Zarządu Banku, na poziomie operacyjnym realizuje Komitet Ryzyka Operacyjnego, Jakości i Procesów – jego zadaniem jest monitorowanie ryzyka operacyjnego, opiniowanie regulacji odnoszących się do zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz rekomendowanie miar i norm ekspozycji na ryzyko.

Główną, nadrzędną funkcję zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku, spełniają wyznaczeni pracownicy, wydzielonej,

niezależnej komórki ds. zarządzania ryzykiem operacyjnym – Zespołu Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym, funkcjonującego w strukturze Pionu Zarządzania Ryzykiem w Departamencie Ryzyka Finansowego.

Strategie i procesy zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz zakres i rodzaj systemów raportowania i pomiaru ryzyka operacyjnego

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym stanowi proces obejmujący działania w zakresie identyfikacji, pomiaru, ograniczania, monitorowania i raportowania ryzyka. Objęte są nim wszystkie procesy i systemy, ze szczególnym naciskiem na te związane z wykonywaniem czynności bankowych, zapewniających klientom usługi finansowe.

Bank zarządza ryzykiem operacyjnym, zgodnie z ustaloną przez Zarząd Banku i zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą Banku „Strategią zarządzania ryzykiem operacyjnym":

- uwzględniającą regulacje ostrożnościowe wynikające z Prawa Bankowego oraz odpowiednich uchwał i rekomendacji nadzoru bankowego,
- zawierającą charakterystykę zasad już stosowanych w Banku oraz znajdujących się w fazie rozwoju i planowanych w przyszłości.

Funkcjonujący system raportowania i pomiaru ryzyka operacyjnego wspomagany jest systemem informatycznym, pozwalającym na rejestrację zdarzeń ryzyka operacyjnego, ewidencję skutków ich powstawania. Stanowi on jednocześnie bazę i środowisko do przekrojowych analiz z zakresu ryzyka operacyjnego, stanowiąc podstawę do pomiaru ryzyka oraz dla systemu raportowania o ryzyku operacyjnym, który obejmuje raporty dla celów wewnętrznych – zarządczych, jak i zewnętrznych – nadzorczych.

Raportowanie zarządcze i nadzorcze jest oparte na założeniach wynikających z:

- wytycznych Rekomendacji M,
- regulacji nadzorczych dotyczących zasad i sposobu ogłaszania przez banki informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących adekwatności kapitałowej.

Pomiar ryzyka operacyjnego obejmuje między innymi kalkulację:

- wymaganego kapitału własnego na pokrycie ryzyka operacyjnego,
- wskaźników określających stopień narażenia Banku na ryzyko operacyjne, zwany również wrażliwością Banku na ryzyko operacyjne lub narażeniem Banku na ryzyko operacyjne,
- zagregowanego wolumenu strat rzeczywistych.

Zasady polityki stosowania zabezpieczeń i ograniczania ryzyka operacyjnego

W zależności od wielkości i profilu ryzyka operacyjnego stosuje się odpowiednie działania korygujące i zapobiegawcze, adekwatne do zdiagnozowanego ryzyka i zapewniające wybór oraz wdrożenie środków skutecznie modyfikujących ryzyko. W szczególności stosuje się następujące sposoby zabezpieczania ryzyka operacyjnego:

- opracowywanie i wdrażanie planów utrzymania ciągłości działania (w tym planów awaryjnych), zapewniających nieprzerwane działanie organizacji na określonym poziomie,
- ubezpieczanie przed skutkami trudnych do przewidzenia błędów lub zdarzeń operacyjnych o znaczących skutkach finansowych,
- zlecanie czynności na zewnątrz (outsourcing).

Ponadto, w celu zabezpieczenia wszelkich procesów wymagających transferu środków, ryzyko operacyjne jest eliminowane głównie przez wprowadzenie zasady sprawdzania „na drugą rękę".

Kluczowe procesy biznesu zostały opisane w odpowiednich dokumentach – Politykach i Procedurach. Poprawność operacji biznesowych podlega ciągłemu monitoringowi, a raporty są przekazywane bezpośrednio do Zarządu Banku.

Skuteczność stosowanych w Banku zabezpieczeń oraz metod ograniczania ryzyka operacyjnego monitoruje się poprzez ciągłe śledzenie, gromadzenie i analizowanie zdarzeń operacyjnych oraz obserwację profilu ryzyka operacyjnego, a także kontrolowanie ilościowych i jakościowych zmian ryzyka operacyjnego

3. Ryzyko utraty płynności

Ryzyko utraty płynności jest definiowane jako potencjalna niezdolność do niewywiązania się banku z bieżących i przyszłych zobowiązań finansowych. Zarządzanie płynnością stanowi oczywisty, kluczowy element zarządzania ryzykiem banku. Celem zarządzania ryzykiem płynności w Banku jest zapewnienie możliwości realizowania zobowiązań w horyzoncie dziennym, zdolności do utrzymania płynności w krótkim, średnim i długim okresie zarówno w normalnych warunkach, jak i w przypadku wystąpienia zdarzeń kryzysowych.

W celu skutecznego zarządzania płynnością bank odpowiednio kształtuje strukturę aktywów i pasywów poprzez politykę depozytową oraz kredytową, strukturą cen produktów etc. W działaniu tym bank kieruje się z jednej strony, bieżącymi, krótkoterminowymi potrzebami płynnościowymi, jak również długoterminową strategią zmierzającą do budowy profilu płynnościowego banku opartego o rosnące stabilne źródła finansowania. Znalazło to wyraz w strategii przebudowy banku, której ważnym elementem jest wdrożenie modelu relacyjnego, który między innymi zapewni wzrost trwałych źródeł finansowania w formie osadów na rachunkach bieżących i oszczędnościowych klientów detalicznych oraz z segmentu małych i średnich przedsiębiorstw zmniejszając znaczenie depozytów terminowych w finansowaniu banku.

Podejście Banku do zarządzania ryzykiem płynności określone jest w „Polityce zarządzania ryzykiem płynności" oraz każdorazowo w Planie Finansowym przyjmowanym na rok bieżący. Dokumenty te definiują poziom apetytu na ryzyko rozumiany jako oczekiwany poziom ekspozycji na ryzyko oraz zakres tolerancji czyli maksymalnych, nieprzekraczalnych poziomów ryzyka.

Działania banku w zakresie zarządzania ryzykiem utraty płynności są zgodne z rekomendacjami i regulacjami ostrożnościowymi Komisji Nadzoru Finansowego i Narodowego Banku Polskiego ale również z rozporządzeniami Unii Europejskiej. Proces zarządzania ryzykiem płynności w Banku, zarówno na poziomie strategicznym, jak i operacyjnym jest dostosowany do wymagań Rekomendacji P KNF.

Bank identyfikuje następujące grupy czynników ryzyka na które jest narażony:

- ryzyka wynikające z czynników zewnętrznych (kształtowanie się wolumenu salda depozytowego w systemie, sytuacja makroekonomiczna, poziom kursów walutowych)

- ryzyka wynikające z czynników wewnętrznych (m.in. zdolność utrzymywania stabilnych źródeł finansowania, w tym zdolność odnawiania depozytów klientów po akceptowalnym koszcie, wpływ obniżenia wiarygodności kredytowej na płynność Banku)

Zachowanie płynności bieżącej, krótko-, średnio- i długoterminowej polega na realizacji przez Bank następujących celów:

- utrzymanie pożądanej struktury bilansu,
- finansowanie udzielonych przez Bank kredytów funduszami własnymi i środkami stabilnymi,
- wykorzystywanie niestabilnych pasywów jako źródła finansowania aktywów łatwo zbywalnych,
- zapewnienie szybkiego i łatwego dostępu do zewnętrznych źródeł finansowania.

Zarządzanie płynnością średnio- i długoterminową należy do kompetencji Zarządu Banku, natomiast za zarządzanie płynnością bieżącą i krótkoterminową odpowiedzialny jest Departament Skarbu. Rolę opiniodawczo-doradczą w procesie zarządzania płynnością sprawuje Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami, który monitoruje poziom ryzyka płynności na podstawie informacji sporządzanej przez Departament Ryzyka Finansowego.

Regulacje Banku obejmują również aspekty zarządzania płynnością bieżącą w trakcie dnia.

Do oceny ryzyka płynności monitorowane są:

- nadzorcze normy płynności, w tym wskaźniki LCR (z ang. „liquidity coverage ratio" - wskaźnik pokrycia wypływów netto) oraz NSFR (z ang. „net stable funding ratio" – wskaźnik stabilnego finansowania),
- ustalone wewnętrznie miary niedopasowania zapadalności aktywów i wymagalności, wskaźniki struktury bilansu oraz miary stabilności źródeł finansowania,
- wyniki analiz stress testów uwzględniających scenariusze o charakterze kryzysowym odnoszące się do czynników wewnątrzbankowych jak i czynników wynikających z kształtowania się sytuacji na rynkach finansowych.

Podstawowe miary, kluczowe miary płynności oraz stopień wykorzystania limitów płynnościowych (w tym przestrzeganie nadzorczych norm płynności oraz wskaźnika LCR) są poddawane codziennemu monitorowaniu i raportowane Zarządowi Banku.

Raz w miesiącu Departament Ryzyka Finansowego przygotowuje raport podsumowujący sytuację płynnościową Banku. Raport zawiera m.in.: informacje o

- poziomie kluczowych wskaźników płynności (w tym miar nadzorczych),

- strukturze i poziomie środków płynnych,

- luce płynności,

- stabilności źródeł finansowania,

- transakcjach finansujących portfel kredytów walutowych.

Raport jest przekazywany Komitetowi Zarządzania Aktywami i Pasywami oraz Zarządowi Banku.

Informacje o sytuacji płynnościowej są przekazywane okresowo Radzie Nadzorczej.

Dla zapewnienia pożądanego poziomu płynności Bank kształtuje strukturę aktywów i pasywów w sposób zgodny z przyjętymi wewnętrznymi limitami oraz zgodnie z rekomendacjami KNF i NBP, w tym celu:

- utrzymuje rezerwy płynności w bezpiecznych, łatwo zbywalnych aktywach rynku finansowego,
- posiada możliwości korzystania z dodatkowych źródeł finansowych w postaci kredytu lombardowego, kredytu technicznego w NBP,
- akcję kredytową finansuje głównie funduszami własnymi oraz stabilną bazą depozytową,
- jest przygotowany operacyjnie do wystąpienia do NBP o udzielenie kredytu refinansowego (okresowo weryfikowana jest kwota dostępnego kredytu).

Skuteczność zarządzania ryzykiem płynności (w tym jego zabezpieczania) oceniana jest na podstawie poziomu wykorzystania przyjętych limitów ograniczających ekspozycję na ryzyko, w tym limitów nadzorczych.

Bank przeprowadza symulacje wytrzymałości Banku na wzmożone wypływy środków (testy warunków skrajnych). Analizy są istotnym elementem w procesie zarządzania aktywami i pasywami. Bank posiada procedurę postępowania w sytuacji zagrażającej istotnym wzrostem ryzyka płynności, tzw. „Procedurę dotyczącą planu awaryjnego utrzymania płynności w Getin Noble Bank S.A. w sytuacjach kryzysowych".

W ramach Procedury określono m.in. symptomy pogarszania się sytuacji płynnościowej Banku tzw. stany ostrzegawcze i kryzysowe, które mają za zadanie wskazywać z wyprzedzeniem potencjalne zagrożenia. Ich monitoring odbywa się w trybie dziennym. W przypadku wystąpienia sytuacji zagrażającej płynności Banku, Zarząd Banku oraz Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami są informowani o wystąpieniu zagrożenia.

W 2018 roku nastąpiło zdarzenie płynnościowe o charakterze nadzwyczajnym. W związku z natężeniem spekulacji medialnych po publikacji prasowej z dnia 13 listopada 2018 roku oraz niepewności Klientów dotyczącej sytuacji finansowej Banku, Bank odnotował w listopadzie 2018 roku istotny odpływ depozytów. W kolejnych miesiącach Bank realizował proces odbudowy

sytuacji płynnościowej (Plan Odbudowy Płynności), wspomagany poprzez kredyt refinansowy otrzymamy z NBP. Proces ten został formalnie zakończony 18 marca 2019 roku i w tym dniu Zarząd Banku przyjął Uchwałę w której uznał, iż cele wdrożenia Planu Odbudowy Płynności zostały osiągnięte, a Bank spełnia zarówno wewnętrzne, jak również zewnętrzne wymogi w zakresie utrzymania płynności. Dalsze zarządzanie ryzykiem płynności, monitorowanie i raportowanie płynności, w szczególności dotyczące kształtowania się nadzorczych norm płynności takich jak LCR czy M4, w 2019 roku Bank realizował zgodnie z przyjętymi rozwiązaniami określonymi w procedurach wewnętrznych, jak również wymogami regulacji sprawozdawczych i nadzorczych.

Na poniższych wykresach przedstawiono podsumowanie kształtowania się wskaźnika LCR i M4 w okresie od 13 listopada 2018 roku do 31 grudnia 2019 roku.

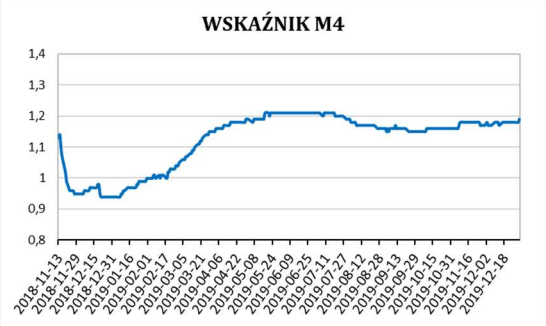

W poniższej tabeli przedstawiono kształtowanie się miar nadzorczych Getin Noble Banku S.A. w okresie od 1 stycznia 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku:

	Nadzorcze miary płynności	Wartość minimalna	31.12.2019	31.12.2018
LCR	Miara płynności krótkoterminowej - Bank	100%	161,7%	52,3%
M3	Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych funduszami własnymi - Bank	1,00	1,69	1,97
M4	Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi - Bank	1,00	1,19	0,94

Depozyty klientowskie stanowią podstawowe źródło finansowania działalności kredytowej Banku; wskaźnik relacji kredytów netto do zobowiązań wobec klientów nie przekracza 85%, a poziom ten od momentu zakończenia Planu Odbudowy Płynności nie ulegał istotnym wahaniom. W ramach depozytów klientowskich ca 95% stanowią stabilne źródła finansowania, w ramach których przeważają depozyty klientów detalicznych (stanowiące aktualnie ca 90% wolumenu), natomiast stabilne środki depozytów podmiotów korporacyjnych i JST stanowią uzupełnienie ogólnej bazy stabilnych źródeł finansowania.

Monitorowanie poziomu ryzyka w Grupie odbywa się poprzez okresowe pomiary ryzyka w ujęciu skonsolidowanym dla całej Grupy. Wpływ spółek objętych konsolidacją na poziom ponoszonego przez Grupę ryzyka płynności jest nieistotny, ale dodatni (wskaźnik LCR w ujęciu skonsolidowanym jest wyższy niż w przypadku ujęcia jednostkowego).

Bank nie posiada umów, które w przypadku obniżenia wiarygodności kredytowej Banku skutkowałyby koniecznością złożenia dodatkowego zabezpieczenia u kontrahenta, na poziomie materialnym. Jednocześnie, obniżenie ratingu Banku o 1 notch, względem niższej z posiadanych przez Bank ocen ratingowych, mogłoby skutkować powstaniem w Banku pozycji płynnościowej w walutach obcych wymagającej sfinansowania na poziomie ok 0,4 mld CHF. Należy jednak podkreślić, że pozycja płynnościowa nie powstałaby w sposób automatyczny, tylko zależałaby od decyzji o zamknięciu transakcji podjętej przez każdego kontrahenta.

Poniżej przedstawiono analizę zobowiązań Banku według umownych terminów wymagalności przed dyskontowaniem:

31.12.2019	Do 1 m-ca tys. zł	Powyżej 1 m-ca do 3 m-cy tys. zł	Powyżej 3 m-cy do 1 roku tys. zł	Powyżej 1 roku do 5 lat tys. zł	Powyżej 5 lat tys. zł	Razem tys. zł
Zobowiązania wobec banków i instytucji finansowych	169 758	991	395 752	185 768	63 514	**815 783**
Pochodne instrumenty finansowe	5 004	337	364 185	44 021	-	**413 547**
Zobowiązania wobec klientów	26 777 106	9 325 767	8 337 163	1 826 109	323 515	**46 589 660**
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	7 893	167 623	510 732	1 110 389	-	**1 796 637**
Zobowiązania z tytułu leasingu	5 842	12 159	44 837	92 840	3 624	**159 302**
Razem zobowiązania finansowe	**26 965 603**	**9 506 877**	**9 652 669**	**3 259 127**	**390 653**	**49 774 929**

31.12.2018	Do 1 m-ca tys. zł	Powyżej 1 m-ca do 3 m-cy tys. zł	Powyżej 3 m-cy do 1 roku tys. zł	Powyżej 1 roku do 5 lat tys. zł	Powyżej 5 lat tys. zł	Razem tys. zł
Zobowiązania wobec banków i instytucji finansowych	251 309	4 819 928	196 169	189 570	75 747	**5 532 723**
Pochodne instrumenty finansowe	4 800	2 574	184 716	278 056	824	**470 970**
Zobowiązania wobec klientów	16 196 668	9 087 023	10 282 364	1 781 119	303 656	**37 650 830**
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	8 284	38 075	370 006	1 445 205	342 591	**2 204 161**
Razem zobowiązania finansowe	**16 461 061**	**13 947 600**	**11 033 255**	**3 693 950**	**722 818**	**45 858 684**

4. Ryzyko rynkowe

Ryzyko rynkowe polega na możliwości poniesienia przez bank strat w wyniku zmienności czynników rynkowych, przede wszystkim stóp procentowych, kursów walut oraz cen papierów wartościowych oraz innych, w tym pochodnych instrumentów finansowych. Poprzez stosowaną politykę zarządzania aktywami i pasywami oraz system limitów ryzyka rynkowego bank zmierza do optymalizacji relacji dochodu do ponoszonego ryzyka.

Za zarządzanie ryzykiem rynkowym w skali całego banku odpowiedzialny jest Zarząd Banku. Rolę opiniodawczo-doradczą w procesie zarządzania ryzykiem sprawuje Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami. Rolą Zarządu/ Komitetu jest kreowanie polityka zarządzania aktywami i pasywami, ustanawianie limitów ryzyka oraz monitorowanie ich wykorzystania. Za operacyjne zarządzanie ryzykiem rynkowym odpowiada Departament Skarbu dokonując bieżącego monitorowania pozycji ryzyka i kształtując ich wielkość poprzez zawieranie transakcji na rynku międzybankowym oraz poprzez określanie walutowych kursów wymiany oraz stóp transferowych dla zawieranych transakcji z klientami.

Za kontrolę zarządzania ryzykiem rynkowym odpowiada Departament Ryzyka Finansowego zlokalizowany w pionie zarządzania ryzykiem. Do jego kluczowych zadań należy monitorowanie kluczowych miar ryzyka rynkowego, rozwój metod pomiaru ryzyka oraz rekomendowanie wewnętrznych limitów i norm ostrożnościowych w tym zakresie. Departament Ryzyka Finansowego przedkłada Komitetowi Zarządzania Aktywami i Pasywami w okresach miesięcznych informację o zarządzaniu ryzykiem rynkowym.

4.1. Ryzyko walutowe

Ryzyko walutowe Banku wynika z negatywnych dla wyników finansowych banku skutków zmienności kursów walutowych. Podstawowym celem zarządzania ryzykiem walutowym jest kształtowanie struktury pozycji walutowej Banku w celu zminimalizowania wrażliwości na zmienność kursów. Narzędziem do tego celu jest system monitorowania limitów wewnętrznych oraz wynikających z przepisów nadzorczych norm ostrożnościowych. Pozycja walutowa Banku wynika z transakcji zawieranych z klientami Banku. Bank nie prowadzi pozycji handlowych związanych z ryzykiem walutowym.

Departament Skarbu na bieżąco monitoruje poziom wielkości otwartej pozycji walutowej i reguluje jej wielkość poprzez

zawierane na rynku międzybankowym transakcje walutowe. Są to w przeważającej mierze transakcje o charakterze kasowym. Poza nimi Bank dokonuje, w ograniczonym wewnętrznymi limitami stopniu, transakcji na instrumentach pochodnych. Osobnym zagadnieniem jest zarządzanie ryzykiem walutowym wynikającym z istniejącego portfela kredytów hipotecznych indeksowanych do CHF i EUR. W tym zakresie zmienność przepływów pieniężnych tych portfeli jest zabezpieczana poprzez portfel transakcji CIRS. Efekt tego zabezpieczenia jest odzwierciedlany w księgach Banku z zastosowaniem rachunkowości zabezpieczeń z zachowaniem, niezbędnego w tym zakresie reżimu dopasowania przepływów pieniężnych i ich wyceny.

Analiza ekspozycji Banku na ryzyko walutowe odbywa się w oparciu o stanowiące standard na rynku metody oparte na szacowaniu wpływu zmienności na wynik finansowy oraz na wykorzystanie funduszy własnych Banku. Do podstawowych metod w tym zakresie należą:

- pomiar wartości zagrożonej (VaR),
- testy warunków skrajnych (stress testy),
- analiza wielkości pozycji walutowej w stosunku do funduszy własnych i kalkulacja wymogu kapitałowego na pokrycie ryzyka walutowego.

Wielkość ekspozycji Banku na ryzyko walutowe oraz obliczanie wymogu kapitałowego niezbędnego do pokrycia ryzyka walutowego jest realizowane codziennie i stanowi element codziennego zestawu informacji zarządczej przekazywanej do kierownictwa Banku, w tym do zarządu. Departament Ryzyka Finansowego przekazuje komplet informacji o kształtowaniu się ryzyka walutowego do Komitetu Zarządzania Aktywami Pasywami. Raport zawiera między innymi informację o wielkości pozycji walutowych Banku w poszczególnych walutach, wielkości miar ryzyka oraz stopnia wykorzystania limitów otwartych pozycji walutowych.

Proces zarządzania i pomiaru ryzyka walutowego jego kontroli i monitorowania jest wsparty szeregiem narzędzi informatycznych, którego kluczowym elementem jest System Analizy Ryzyka Rynkowego i Płynności (SARRP).

Analiza wrażliwości dla ryzyka walutowego

Getin Noble Bank przygotowuje codziennie analizę wrażliwości dla ryzyka walutowego:

VAR (1D, 99,9%)	31.12.2019 tys. zł	31.12.2018 tys. zł
Ryzyko walutowe	66	19

Metoda ta oparta jest na modelu wartości zagrożonej (VaR) i polega na badaniu, z 99,9% prawdopodobieństwem, wielkości maksymalnej straty jaką Bank może ponieść jednego dnia z tytułu wyceny pozycji walutowej (w wyniku zmiany kursów walutowych), przy założeniu normalnych warunków rynkowych. Zmienność wykorzystywana w modelu obliczona jest przy zastosowaniu wykładniczo ważonej średniej ruchomej (tzw. EWMA) dziennych względnych zmian kursów walutowych w okresie ostatnich 251 dni roboczych. Szereg czasowy o tej samej długości został zastosowany do wyznaczenia macierzy korelacji pomiędzy poszczególnymi kursami walutowymi. Oczywiście miara VaR nie wyraża absolutnej straty maksymalnej, na jaką narażony jest Bank. VaR jest miarą określającą poziom ryzyka na dany moment w czasie, odzwierciedlającą pozycje na konkretny moment, które nie muszą odzwierciedlać ryzyka pozycji Banku w innym momencie i jest narzędziem bieżącego zarządzania pozycją walutową.

W 2019 roku średni udział pozycji całkowitej walutowej (suma długich lub suma krótkich pozycji netto na poszczególnych walutach- w zależności od tego, która z tych sum jest wyższa) w funduszach własnych regulacyjnych Banku wyniósł 0,10% funduszy, natomiast maksymalny udział w 2019 roku wyniósł 0,63% funduszy. Bank nie utrzymuje otwartych pozycji walutowych na poziomie, który generowałby istotne ryzyko kursowe na żadnej z walut.

Poniższe tabele przedstawiają zaangażowanie walutowe w podziale na poszczególne rodzaje aktywów, zobowiązań i zobowiązań pozabilansowych:

Zaangażowanie walutowe w podziale na rodzaje aktywów, pasywów i pozycji pozabilansowych na dzień 31.12.2019	WALUTA							Razem
	PLN	EUR	CHF	USD	GBP	JPY	Inne	
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Kasa, środki w Banku Centralnym	948 189	849 365	7 446	28 743	4 102	-	-	**1 837 845**
Należności od banków i instytucji finansowych	64 236	901 725	95 032	130 009	40 582	23 294	2 700	**1 257 578**
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	28 189 918	755 739	8 938 175	30 185	5	161 946	1	**38 075 969**
Pozostałe aktywa	12 352 443	1 537	8 800	13 095	-	43	-	**12 375 918**
Suma aktywów	**41 554 786**	**2 508 366**	**9 049 453**	**202 032**	**44 689**	**185 283**	**2 701**	**53 547 310**
Zobowiązania wobec banków i instytucji finansowych	410 632	3 061	392 689	16	-	-	-	**806 398**
Zobowiązania wobec klientów	43 573 021	1 727 920	41 235	814 175	43 813	256	676	**46 201 096**
Pozostałe zobowiązania	3 912 383	81 348	32	-	-	-	-	**3 993 763**
Suma zobowiązań	**47 896 036**	**1 812 329**	**433 956**	**814 191**	**43 813**	**256**	**676**	**51 001 257**
Kapitał własny	**2 546 053**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**2 534 710**
Suma zobowiązań i kapitału własnego	**50 442 089**	**1 812 329**	**433 956**	**814 191**	**43 813**	**256**	**676**	**53 547 310**
ZAANGAŻOWANIE NETTO	**(8 887 303)**	**696 037**	**8 615 497**	**(612 159)**	**876**	**185 027**	**2 025**	**-**
Udzielone zobowiązania finansowe i gwarancyjne	1 933 612	16 601	-	2	-	-	-	**1 950 215**

Zaangażowanie walutowe wartości nominalnych instrumentów pochodnych na dzień 31.12.2019	WALUTA							Razem
	PLN	EUR	CHF	USD	GBP	JPY	Inne	
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Zakup	9 928 202	434 571	763 779	611 718	999	-	-	**11 739 269**
Sprzedaż	1 360 611	1 128 503	9 253 393	1 478	2 199	181 779	-	**11 927 963**

Zaangażowanie walutowe w podziale na rodzaje aktywów, pasywów i pozycji pozabilansowych na dzień 31.12.2018 (przekształcone)	WALUTA							Razem
	PLN	EUR	CHF	USD	GBP	JPY	Inne	
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Kasa, środki w Banku Centralnym	918 452	516 874	8 245	63 403	5 525	-	-	**1 512 499**
Należności od banków i instytucji finansowych	172 504	748 024	45 502	228 391	41 397	22 546	3 360	**1 261 724**
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	30 889 231	800 082	9 437 551	37 738	-	182 786	-	**41 347 388**
Pozostałe aktywa	6 530 513	3 247	8 545	8 546	-	29	3	**6 550 883**
Suma aktywów	**38 510 700**	**2 068 227**	**9 499 843**	**338 078**	**46 922**	**205 361**	**3 363**	**50 672 494**
Zobowiązania wobec banków i instytucji finansowych	5 468 604	23 249	60	16	-	-	-	**5 491 929**
Zobowiązania wobec klientów	34 975 890	1 408 094	42 493	715 779	41 518	461	1 039	**37 185 274**
Pozostałe zobowiązania	4 916 861	1 390	33	3				**4 918 287**
Suma zobowiązań	**45 361 355**	**1 432 733**	**42 586**	**715 798**	**41 518**	**461**	**1 039**	**47 595 490**
Kapitał własny	**3 077 004**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**3 077 004**
Suma zobowiązań i kapitału własnego	**48 438 359**	**1 432 733**	**42 586**	**715 798**	**41 518**	**461**	**1 039**	**50 672 494**
ZAANGAŻOWANIE NETTO	**(9 927 659)**	**635 494**	**9 457 257**	**(377 720)**	**5 404**	**204 900**	**2 324**	**-**
Udzielone zobowiązania finansowe i gwarancyjne	1 986 200	23 538	-	25	-	-	-	**2 009 763**

Zaangażowanie walutowe wartości nominalnych instrumentów pochodnych na dzień 31.12.2018	WALUTA							Razem
	PLN	EUR	CHF	USD	GBP	JPY	Inne	
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Zakup	11 742 392	252 423	1 713 612	565 083	-	-	-	**14 273 510**
Sprzedaż	1 933 224	872 276	11 178 938	190 993	5 173	204 744	43	**14 385 391**

4.2. Ryzyko stopy procentowej

Ryzyko stopy procentowej definiuje się jako ryzyko obniżenia się spodziewanych dochodów z tytułu odsetek pod wpływem zmian rynkowych stóp procentowych oraz ryzyko zmiany wartości otwartych pozycji bilansowych i pozabilansowych wrażliwych na zmiany rynkowych stóp procentowych. W Banku prowadzone są działania zmierzające do ograniczania wpływu niekorzystnych zmian na wynik finansowy. Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej należy do kompetencji Zarządu Banku, który w okresach miesięcznych otrzymuje i analizuje raporty dotyczące tego ryzyka w ujęciu globalnym oraz tygodniowo informację w zakresie poziomu ekspozycji na ryzyko dla portfela handlowego.

Głównym celem Banku w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej w portfelu bankowym jest ograniczanie ryzyka obniżenia się spodziewanych dochodów z tytułu odsetek pod wpływem zmian rynkowych stóp procentowych oraz utrzymanie wartości otwartych pozycji bilansowych i pozabilansowych narażonych na zmiany rynkowych stóp procentowych w granicach nie zagrażających bezpieczeństwu Banku.

Głównym celem Banku w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej w portfelu handlowym jest generowanie dodatkowego wyniku na portfelu instrumentów finansowych poprzez wykorzystanie prognozowanych zmian w zakresie poziomu rynkowych stóp procentowych w ramach posiadanych uprawnień i przyznanych limitów. Skala działalności Banku w portfelu handlowym jest nieznacząca.

Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej sprowadza się do minimalizowania ryzyka negatywnego wpływu zmiany rynkowych stóp procentowych na sytuację finansową Banku poprzez m.in.:

- ustalanie oraz przestrzeganie limitów ograniczających dopuszczalny poziom ryzyka stopy procentowej,
- sporządzanie okresowych analiz badających poziom ryzyka stopy procentowej oraz wrażliwość rachunku zysków i strat na zmiany oprocentowania,
- zawieranie transakcji ograniczających ekspozycję na ryzyko (instrumenty pochodne, sprzedaż/zakup papierów wartościowych o stałym kuponie) .

Skuteczność zarządzania (w tym zabezpieczania) ryzyka oceniana jest na podstawie poziomu wykorzystania przyjętych limitów ograniczających ekspozycję na ryzyko.

Bank stosuje się do wytycznych EBA w sprawie zarządzania ryzykiem stopy procentowej wynikającym z działalności zaliczonej do portfela niehandlowego.

Monitorowanie ryzyka stopy procentowej odbywa się m.in. poprzez:

- analizę zestawienia aktywów i pasywów oraz pozycji pozabilansowych wrażliwych na zmiany stóp procentowych w podziale na waluty, wg terminów przeszacowania oprocentowania,
- analizę ryzyka bazowego, ryzyka krzywej dochodowości oraz ryzyka opcji klienta,
- badanie wrażliwości wyniku finansowego na zmianę stóp procentowych (metoda EaR),
- analizę narażenia wartości ekonomicznej kapitału (metoda EVE),
- analizę wartości zagrożonej portfela banku, związanej z wyceną rynkową (metoda VaR) oraz backtesting modelu VaR,
- testy warunków skrajnych, przedstawiające podatność banku na poniesienie strat w wyniku niekorzystnych zmian warunków rynkowych oraz załamania się kluczowych założeń Banku,
- analizę poziomu kształtowania się oraz wpływu na wynik Banku marży odsetkowej.

Proces zarządzania i pomiaru ryzyka stopy procentowej oraz jego kontroli i monitorowania jest wsparty szeregiem narzędzi informatycznych, którego kluczowym elementem jest System Analizy Ryzyka Rynkowego i Płynności (SARRP).

Departament Ryzyka Finansowego monitoruje parametry ryzyka stopy procentowej i przekazuje komplet informacji o kształtowaniu się ryzyka stopy procentowej do Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami. Raport zawiera między innymi

informację o wielkości miar ryzyka oraz stopnia wykorzystania poszczególnych limitów wewnętrznych.

Analiza wrażliwości dla ryzyka stopy procentowej

Getin Noble Bank S.A. przygotowuje miesięcznie analizę wrażliwości dla ryzyka stopy procentowej w portfelu bankowym:

	31.12.2019		31.12.2018	
	EaR (+/- 25 pb) tys. zł	EVE (+/- 25 pb) tys. zł	EaR (+/- 25 pb) tys. zł	EVE (+/- 25 pb) tys. zł
Ryzyko stopy procentowej	5 794	6 486	6 031	12 043

Miara EaR oznacza potencjalną zmianę wyniku odsetkowego Banku (wrażliwość wyniku finansowego) w perspektywie najbliższych 12 miesięcy w przypadku zmiany stóp procentowych o 25 punktów bazowych (równoległe przesunięcie krzywej dochodowości) dla wszystkich walut (zgodnie z kierunkiem narażenia ekspozycji dla poszczególnych walut).

Miara EVE oznacza potencjalną zmianę wartości ekonomicznej kapitału Banku przy założeniu zmiany stóp procentowych o 25 punktów bazowych (równoległe przesunięcie krzywej dochodowości) dla wszystkich walut (zgodnie z kierunkiem narażenia ekspozycji dla poszczególnych walut).

Bank przy mierzeniu swojej ekspozycji na ryzyko stopy procentowej bierze pod uwagę wpływ założeń dotyczących depozytów o nieokreślonym terminie wymagalności, tj. depozytów bieżących poprzez szacowanie utrzymywanego na tych rachunkach osadu. Termin wymagalności/przeszacowania tego typu pozycji podlega modelowaniu w oparciu o specyficzne dla tych pozycji bilansu modele.

W celu uzupełnienia informacji o możliwej stracie Banku z tytułu niekorzystnych zmian stóp procentowych kwartalnie przeprowadzane są również testy warunków skrajnych dotyczące symulacji wpływu zasadniczych zmian w rynkowych stopach procentowych oraz strukturze i saldach aktywów i pasywów oraz pozycji pozabilansowych, na poziom ponoszonego przez Bank ryzyka stopy procentowej w zakresie wyniku odsetkowego i wyceny portfela należności/ zobowiązań wrażliwych na ryzyko stopy procentowej.

Bank testuje zmiany struktury należności i zobowiązań Banku poprzez uwzględnienie ryzyka opcji klienta (wzmożony poziom przedterminowych spłat kredytów o stałym oprocentowaniu lub wzmożony poziom zrywalności depozytów – w zależności od kierunku narażenia) oraz potencjalne zmiany dochodu Banku i zmiany wartości ekonomicznej portfela przy założeniu „szokowych" zmian stóp procentowych, przy zmienionej strukturze portfela. W ramach założeń dotyczących zmian stóp procentowych, przyjmuje się następujące warianty:

- równoległe przesunięcia krzywej dochodowości,
- różny charakter zmian kształtu krzywej dochodowości.

Ponadto, Bank przeprowadza kwartalnie nadzorcze testy warunków skrajnych określone w wytycznych EBA/GL/2018/02, obejmujące równoległe przesunięcie +/- 200 punktów bazowych (tzw. standardowy szok nadzorczy) oraz sześć określonych scenariuszy nadzorczych EBA o różnym charakterze zmian krzywej dochodowości.

Poniżej zaprezentowano podział aktywów i zobowiązań oraz pozycji pozabilansowych Banku sklasyfikowanych na dzień 31 grudnia 2019 roku i 31 grudnia 2018 roku według kryterium ryzyka stopy procentowej. Wartości bilansowe instrumentów finansowych o stałym oprocentowaniu przedstawiono w podziale na grupy instrumentów utrzymywanych do terminów zapadalności/ wymagalności tych instrumentów. Wartości bilansowe instrumentów finansowych o zmiennym oprocentowaniu przedstawiono w podziale na grupy instrumentów wg umownych dat przeszacowania oprocentowania.

Podział aktywów, pasywów i pozycji pozabilansowych wg kryterium ryzyka stopy procentowej na dzień 31.12.2019	do 1 miesiąca tys. zł	powyżej 1 m-ca do 3 m-cy tys. zł	powyżej 3 m-cy do 1 roku tys. zł	powyżej 1 roku do 5 lat tys. zł	powyżej 5 lat tys. zł	aktywa/ pasywa nieoprocent. tys. zł	Razem tys. zł
POZYCJE BILANSOWE							
Kasa, środki w Banku Centralnym	1 638 636	-	-	-	-	199 209	1 837 845
Należności od banków i instytucji finansowych	1 257 578	-	-	-	-	-	1 257 578
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	150 798	-	-	-	-	123 850	274 648
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	20 325 036	15 809 195	1 008 739	861 718	71 281	-	38 075 969
Pozostałe instrumenty finansowe	4 017 621	146 451	3 711 102	960 460	660 815	70 111	9 566 560
Pozostałe aktywa	-	-	-	-	-	2 534 710	2 534 710
Suma aktywów	**27 389 669**	**15 955 646**	**4 719 841**	**1 822 178**	**732 096**	**2 927 880**	**53 547 310**
Zobowiązania wobec banków i instytucji finansowych	169 873	243 897	392 628	-	-	-	806 398
Zobowiązania wobec klientów	21 723 871	12 454 017	8 579 804	3 215 911	227 493	-	46 201 096
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	243 269	562 020	777 648	-	-	-	1 582 937
Pozostałe zobowiązania	1 225 982	-	-	-	-	1 184 844	2 410 826
Suma zobowiązań	**23 362 995**	**13 259 934**	**9 750 080**	**3 215 911**	**227 493**	**1 184 844**	**51 001 257**
Kapitał własny	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**2 546 053**	**2 546 053**
Suma zobowiązań i kapitału własnego	**23 362 995**	**13 259 934**	**9 750 080**	**3 215 911**	**227 493**	**3 730 897**	**53 547 310**
LUKA BILANSOWA	**4 026 674**	**2 695 712**	**(5 030 239)**	**(1 393 733)**	**504 603**	**(803 017)**	**-**
POZYCJE POZABILANSOWE							
Transakcje stopy procentowej							
Należności	3 545 853	5 838 204	50 104	103 197	21 836	1 752 690	11 311 884
Zobowiązania	3 712 222	6 123 543	49 022	17 900	-	1 742 300	11 644 987
LUKA POZABILANSOWA	**(166 369)**	**(285 339)**	**1 082**	**85 297**	**21 836**	**10 390**	**(333 103)**
LUKA RAZEM	**3 860 305**	**2 410 373**	**(5 029 157)**	**(1 308 436)**	**526 439**	**(792 627)**	**(333 103)**

Podział aktywów, pasywów i pozycji pozabilansowych wg kryterium ryzyka stopy procentowej na dzień 31.12.2018 (przekształcone)	do 1 miesiąca tys. zł	powyżej 1 m-ca do 3 m-cy tys. zł	powyżej 3 m-cy do 1 roku tys. zł	powyżej 1 roku do 5 lat tys. zł	powyżej 5 lat tys. zł	aktywa/ pasywa nieoprocent. tys. zł	Razem tys. zł
POZYCJE BILANSOWE							
Kasa, środki w Banku Centralnym	1 227 613	-	-	-	-	284 886	1 512 499
Należności od banków i instytucji finansowych	1 261 724	-	-	-	-	-	1 261 724
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	151 292	-	-	-	-	150 221	301 513
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	21 850 312	17 067 962	1 478 673	826 747	123 694	-	41 347 388
Pozostałe instrumenty finansowe	1 646 904	190 975	943 742	31 792	398 109	50 727	3 262 249
Pozostałe aktywa	-	-	-	-	-	2 987 121	2 987 121
Suma aktywów	**26 137 845**	**17 258 937**	**2 422 415**	**858 539**	**521 803**	**3 471 355**	**50 672 494**
Zobowiązania wobec banków i instytucji finansowych	5 046 329	445 600	-	-	-	-	5 491 929
Zobowiązania wobec klientów	16 549 037	7 918 077	9 101 271	3 410 293	206 596	-	37 185 274
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	242 614	745 104	896 683	10 085	-	-	1 894 486
Pozostałe zobowiązania	2 051 975	-	-	-	-	971 826	3 023 801
Suma zobowiązań	**23 889 955**	**9 108 781**	**9 997 954**	**3 420 378**	**206 596**	**971 826**	**47 595 490**
Kapitał własny	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**3 077 004**	**3 077 004**
Suma zobowiązań i kapitału własnego	**23 889 955**	**9 108 781**	**9 997 954**	**3 420 378**	**206 596**	**4 058 830**	**50 679 494**
LUKA BILANSOWA	**2 247 890**	**8 150 156**	**(7 575 539)**	**(2 561 839)**	**315 207**	**(575 875)**	**-**
POZYCJE POZABILANSOWE							
Transakcje stopy procentowej							
Należności	4 084 330	5 946 100	889 492	173 708	30 881	2 749 510	13 874 021
Zobowiązania	4 201 705	6 099 002	996 699	72 306	18 678	2 743 741	14 132 131
LUKA POZABILANSOWA	**(117 375)**	**(152 902)**	**(107 207)**	**101 402**	**12 203**	**5 769**	**(258 110)**
LUKA RAZEM	**2 130 515**	**7 997 254**	**(7 682 746)**	**(2 460 437)**	**327 410**	**(570 106)**	**(258 110)**

5. Ryzyko związane z pochodnymi instrumentami finansowymi

Podstawowymi rodzajami ryzyka związanymi z instrumentami pochodnymi są ryzyko rynkowe i ryzyko kredytowe.

W momencie początkowego ujęcia pochodne instrumenty finansowe zwykle nie posiadają żadnej bądź posiadają znikomą wartość rynkową. Wynika to z tego, że instrumenty pochodne nie wymagają żadnej inwestycji początkowej netto, bądź wymagają tylko niewielkiej początkowej inwestycji netto w porównaniu z innymi rodzajami umów, które w podobny sposób reagują na zmiany warunków rynkowych.

Instrumenty pochodne uzyskują dodatnią lub ujemną wartość wraz ze zmianami określonej stopy procentowej, ceny papieru wartościowego, ceny towaru, kursu wymiany waluty obcej, indeksu ceny, klasyfikacji kredytowej lub indeksu kredytowego czy też innego parametru rynkowego. W wyniku tych zmian posiadane instrumenty pochodne stają się bardziej lub mniej korzystne od instrumentów o takim samym rezydualnym okresie zapadalności dostępnych w danym momencie na rynku.

Ryzyko kredytowe związane z kontraktami pochodnymi stanowi potencjalny koszt zawarcia nowego kontraktu na warunkach pierwotnych w przypadku, gdy druga strona uczestnicząca w pierwotnym kontrakcie nie spełni swojego obowiązku. Do oceny wielkości potencjalnego kosztu zastąpienia Bank wykorzystuje takie same metody jak do oceny ponoszonego ryzyka rynkowego.

Kontrolując poziom podejmowanego ryzyka kredytowego Bank dokonuje oceny pozostałych uczestników kontraktów wykorzystując takie same metody, jak przy decyzjach kredytowych.

Bank zawiera transakcje dotyczące instrumentów pochodnych z bankami krajowymi i zagranicznymi. Transakcje zawierane są w ramach limitów kredytowych przyznanych poszczególnym instytucjom.

Bank ustala, na podstawie przyjętej procedury oceny sytuacji finansowej banków, limity maksymalnego zaangażowania dla banków. W ramach tych limitów ustalone są granice procentowe zaangażowania dla poszczególnych rodzajów transakcji.

6. Rachunkowość zabezpieczeń

W ramach rachunkowości zabezpieczeń zmienności przepływów pieniężnych dla portfela kredytów hipotecznych w CHF oraz portfela depozytów terminowych w PLN, Bank ustanowił dwa osobne powiązania zabezpieczające. Rzeczywiste transakcje CIRS float-to-float CHF/PLN zostały podzielone na dwie sztuczne transakcje:

- sztuczną transakcję CIRS float-to-fixed CHF/PLN zabezpieczającą ryzyko walutowe oraz ryzyko stopy procentowej portfela kredytów hipotecznych indeksowanych do CHF – powiązanie zabezpieczające typu A
- sztuczną transakcję IRS fixed-to-float PLN zabezpieczającą ryzyko stopy procentowej portfela depozytów terminowych w PLN – powiązanie zabezpieczające typu B.

W momencie ustanowienia powiązania zabezpieczającego oraz w trakcie trwania powiązania zabezpieczającego, wartość godziwa transakcji sztucznych równa jest wartości godziwej transakcji rzeczywistych.

W celu odzwierciedlenia przepływów na transakcjach zabezpieczanych tworzone są hipotetyczne transakcje zabezpieczane. W ramach powiązania zabezpieczającego typu A – tworzone są transakcje float-to-fixed CHF/PLN, nominał w CHF odpowiada nominałowi rzeczywistej transakcji zabezpieczającej w CHF, natomiast nominał PLN zależny jest od kursu walutowego z dnia ustanowienia powiązania zabezpieczającego. Noga zmienna hipotetycznej transakcji odzwierciedla przepływy pieniężne z portfela kredytów hipotecznych indeksowanych do CHF.

W ramach powiązania zabezpieczającego typu B zabezpieczającego ryzyko stopy procentowej portfela depozytów terminowych w PLN, stworzona została hipotetyczna transakcja IRS fixed-to-float PLN o nominale ustalonym w walucie PLN i równym nominałowi nogi PLN rzeczywistej transakcji CIRS float-to-float CHF/PLN z dnia ustanowienia powiązania zabezpieczającego.

W trakcie okresu zabezpieczenia Bank dokonuje pomiarów efektywności powiązania zabezpieczającego. Zmiana wartości godziwej instrumentów zabezpieczających wykazywana jest w kapitale z aktualizacji wyceny w wielkości w jakiej zabezpieczenie jest efektywne. Nieefektywna część zabezpieczenia ujmowana jest w rachunku zysków i strat w pozycji „Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy oraz wynik z pozycji wymiany". Część efektywna zgromadzona w kapitale z aktualizacji wyceny podlega stopniowej reklasyfikacji (amortyzacji) według opracowanego przez Bank harmonogramu do rachunku zysków i strat w okresie do wygaśnięcia pierwotnego portfela (amortyzacja liniowa, względem czasu).

Bank zaprzestaje stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń, jeżeli instrument zabezpieczający wygasa, zostaje sprzedany, rozwiązany lub wykonany, jeżeli zabezpieczenie przestaje spełniać kryteria rachunkowości zabezpieczeń lub gdy Bank unieważni powiązanie zabezpieczające.

Główne zidentyfikowane przez Bank źródła nieefektywności dotyczące relacji zabezpieczających przepływy pieniężne:

- różnice w nominale nogi PLN sztucznych i hipotetycznych transakcji CIRS, wynikające z upływu czasu i zmian kursowych pomiędzy zawarciem transakcji zabezpieczającej, a włączeniem jej do powiązania zabezpieczającego;
- różnice w oprocentowaniu instrumentów zabezpieczanych i zabezpieczających;
- różnice w terminach przeszacowań instrumentów zabezpieczających, tj. walutowych swapów na stopę procentową (CIRS) oraz pozycji zabezpieczanych.

Wartość efektywnej zmiany wartości godziwej instrumentów zabezpieczających zaprezentowana w kapitale z aktualizacji wyceny na dzień 31 grudnia 2019 roku wynosi -15 149 tys. zł. Przepływy pieniężne z tytułu pozycji zabezpieczanej będą realizowane w okresie od 1 stycznia 2020 roku do 8 sierpnia 2022 roku tj. do daty zapadalności najdłuższej transakcji CIRS.

Poniżej przedstawiono zapadalność transakcji zabezpieczających CIRS (w wartości nominalnej):

	31.12.2019	
	Należności tys. zł	Zobowiązania tys. zł
Zapadalność transakcji zabezpieczających CIRS:		
do 1 miesiąca	-	-
od 1 miesiąca do 3 miesięcy	-	-
od 3 miesięcy do 1 roku	4 433 971	4 803 593
od 1 roku do 5 lat	4 080 595	4 078 152
Razem transakcje zabezpieczające CIRS	**8 514 566**	**8 881 745**

	31.12.2018	
	Należności tys. zł	Zobowiązania tys. zł
Zapadalność transakcji zabezpieczających CIRS:		
do 1 miesiąca	194 750	190 830
od 1 miesiąca do 3 miesięcy	-	-
od 3 miesięcy do 1 roku	2 525 315	2 671 620
od 1 roku do 5 lat	6 765 716	6 927 129
Razem transakcje zabezpieczające CIRS	**9 485 781**	**9 789 579**

Poniższa tabela prezentuje wartość godziwą instrumentów zabezpieczających w rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych według stanu na dzień 31 grudnia 2019 roku i 31 grudnia 2018 roku. Jako wartość godziwą instrumentu zabezpieczającego podano wartość wyceny bilansowej.

	31.12.2019 tys. zł	31.12.2018 tys. zł
CIRS – wycena dodatnia	73 610	171 805
CIRS – wycena ujemna	(405 032)	(455 828)

Zmiana wartości godziwej zabezpieczeń przepływów pieniężnych odnoszona na kapitał własny została przedstawiona poniżej:

	01.01.2019-31.12.2019 tys. zł	01.01.2018-31.12.2018 tys. zł
Skumulowane całkowite dochody na początek okresu (brutto)	**(55 273)**	**(80 025)**
Zyski/(straty) na instrumencie zabezpieczającym	(14 960)	(338 764)
Kwota przeniesiona w okresie z całkowitych dochodów do rachunku zysków i strat, w tym:	51 530	363 517
przychody odsetkowe	(209 641)	(230 305)
zyski/(straty) z tytułu różnic kursowych	261 171	593 822
Skumulowane całkowite dochody na koniec okresu (brutto)	**(18 703)**	**(55 272)**
Efekt podatkowy	3 554	10 502
Skumulowane całkowite dochody na koniec okresu (netto)	**(15 149)**	**(44 770)**
Nieefektywna część zabezpieczenia i amortyzacja przepływów pieniężnych rozpoznana w rachunku zysków i strat	**(28 844)**	**(9 626)**
Wpływ w okresie na całkowite dochody (brutto)	**36 570**	**24 753**
Podatek odroczony z tytułu zabezpieczenia przepływów pieniężnych	(6 948)	(4 703)
Wpływ w okresie na całkowite dochody (netto)	**29 622**	**20 050**

Wpływ pomiarów efektywności powiązania zabezpieczającego na rachunek zysków i strat oraz na inne całkowite dochody przedstawiono poniżej:

Kwoty brutto	01.01.2019-31.12.2019		01.01.2018-31.12.2018	
	Powiązanie typu A tys. zł	Powiązanie typu B tys. zł	Powiązanie typu A tys. zł	Powiązanie typu B tys. zł
Skumulowane całkowite dochody na początek okresu (otwarte powiązania zabezpieczające)	36 494	(50 979)	70 411	(149 698)
Skumulowane całkowite dochody na początek okresu (amortyzacja do rozliczenia z rozwiązanych powiązań)	49 546	(90 333)	6 248	(6 986)
Skumulowane całkowite dochody na koniec okresu (otwarte powiązania zabezpieczające)	19 881	(26 187)	36 494	(50 979)
Skumulowane całkowite dochody na koniec okresu (amortyzacja do rozliczenia z rozwiązanych powiązań)	28 279	(40 675)	49 546	(90 333)
Wpływ w okresie na całkowite dochody	**(37 880)**	**74 450**	**9 381**	**15 372**
Nieefektywna część zabezpieczenia przepływów pieniężnych rozpoznana w rachunku zysków i strat	(8 945)	(508)	2 768	(1 369)
Amortyzacja rozwiązanych powiązań zabezpieczających rozpoznana w rachunku zysków i strat	41 415	(60 806)	10 467	(21 492)
Wpływ w okresie na rachunek zysków i strat	**32 470**	**(61 314)**	**13 235**	**(22 861)**

Getin Noble Bank S.A. stosuje rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej. Bank stosuje zabezpieczenia portfelowe wartości godziwej depozytów złotowych opartych na stałej stopie procentowej przed ryzykiem zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka zmiany referencyjnej stopy procentowej WIBOR. Instrumentem zabezpieczającym jest część lub całość przepływów pieniężnych z tytułu zawartych przez Bank transakcji IRS. Bank wyznacza powiązania zabezpieczające na podstawie analizy wrażliwości wartości godziwej zabezpieczanego portfela depozytów oraz portfela instrumentów zabezpieczających na ryzyko zmiany referencyjnej stopy procentowej WIBOR. Analiza ta oparta jest o miary „BPV" oraz „duration". Efektywność powiązania zabezpieczającego jest mierzona z częstotliwością miesięczną.

Główne zidentyfikowane przez Bank źródła nieefektywności dotyczące relacji zabezpieczających wartość godziwą:

- wpływ ryzyka kredytowego kontrahenta oraz własnego ryzyka kredytowego Banku na wartość godziwą instrumentów zabezpieczających, tj. swapów na stopę procentową (IRS), które nie jest odzwierciedlone w wartości godziwej pozycji zabezpieczanej;
- różnice w oprocentowaniu instrumentów zabezpieczanych i zabezpieczających;

- różnice w terminach zapadalności instrumentów zabezpieczanych i zabezpieczających.

Wartość godziwa transakcji IRS wyznaczonych na instrumenty zabezpieczające w ramach zabezpieczeń wartości godziwej depozytów złotowych o stałym oprocentowaniu przed ryzykiem stopy procentowej na dzień 31 grudnia 2019 roku i 31 grudnia 2018 roku została zaprezentowana w poniższej tabeli:

	31.12.2019 tys. zł	31.12.2018 tys. zł
Wartość godziwa transakcji IRS stanowiących instrumenty zabezpieczające w ramach zabezpieczeń wartości godziwej depozytów od klientów indywidualnych przed ryzykiem stopy procentowej	8 132	9 254

W trakcie okresu sprawozdawczego Bank rozpoznał następujące kwoty z tytułu zmiany wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego oraz pozycji zabezpieczanej:

	01.01.2019 - 31.12.2019		01.01.2018 - 31.12.2018	
	Na instrumencie zabezpieczającym	Na pozycji zabezpieczanej - związane z zabezpieczanym ryzykiem	Na instrumencie zabezpieczającym	Na pozycji zabezpieczanej - związane z zabezpieczanym ryzykiem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Zyski	-	-	325	-
Straty	1 123	936	-	1 581
Razem	**1 123**	**936**	**325**	**1 581**

Od 1 stycznia 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku Bank rozpoznał amortyzację zmiany wartości godziwej pozycji zabezpieczanej w kwocie 1 569 tys. zł (1 288 tys. zł od 1 stycznia 2018 roku do 1 grudnia 2018 roku).

Profil rozkładu w czasie kwot nominalnych oraz odpowiadających im średnich stawek procentowych instrumentów zabezpieczających został przedstawiony poniżej:

Swapy na stopę procentową (IRS PLN) fixed-to-float	Wartość nominalna instrumentów zabezpieczających według terminów zapadalności							
	do 1 miesiąca		od 1 miesiąca do 3 miesięcy		od 3 miesięcy do 1 roku		od 1 roku do 5 lat	
	nominał (tys. zł)	średnie % (stałe/ zmienne)	nominał (tys. zł)	średnie % (stałe/ zmienne)	nominał (tys. zł)	średnie % (stałe/ zmienne)	nominał (tys. zł)	średnie % (stałe/ zmienne)
Stan na 31.12.2019	-	-	-	-	-	-	95 000	4,1% / 1,8%
Stan na 31.12.2018	-	-	-	-	-	-	95 000	4,1% / 1,8%

7. Zarządzanie kapitałem

Nadrzędnym celem strategii zarządzania kapitałem w Banku jest dążenie do posiadania przez Bank odpowiedniego poziomu kapitału zabezpieczającego podejmowane ryzyko.

Miernikiem adekwatności kapitałowej jest współczynnik wypłacalności, który wyraża stosunek funduszy własnych (po obligatoryjnych pomniejszeniach) do sumy aktywów i pozycji pozabilansowych ważonych ryzykiem. Współczynnik wypłacalności przypisuje aktywom i pozycjom pozabilansowym wagi procentowe według m.in. stopnia ryzyka kredytowego, ryzyka rynkowego, walutowego czy stopy procentowej.

8. Współczynnik kapitałowy

Na dzień 31 grudnia 2019 roku współczynnik kapitałowy został wyliczony zgodnie z *Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych* (CRR).

Współczynnik kapitałowy	31.12.2019 tys. zł	31.12.2018 (przekształcone) tys. zł
KAPITAŁ TIER I	**3 146 386**	**3 856 984**
Instrumenty kapitałowe kwalifikujące się do Tier I	2 851 630	2 751 630
Zyski/ (straty) zatrzymane	(6 819)	(1 108 566)
Skumulowane inne całkowite dochody/ (straty)	(112 641)	(192 914)
Pozostałe kapitały	469 877	2 023 124
Wartości niematerialne	(287 695)	(260 044)
Bieżąca strata (-)	(640 845)	(451 499)
Amortyzacja wpływu MSSF 9 w okresie przejściowym	944 195	1 099 060
Dodatkowe korekty wartości z tytułu ostrożnej wyceny (AVA)	(10 566)	(3 807)
Progowe wyłączenia dotyczące odliczeń od kapitału Tier I (10% ;17,65%)	(60 750)	-
KAPITAŁ TIER II	**684 792**	**1 016 266**
Pożyczki podporządkowane kwalifikujące się do Tier II	684 792	1 016 266
RAZEM FUNDUSZE WŁASNE	**3 831 178**	**4 873 250**
Wymogi w zakresie funduszy własnych		
Ryzyko kredytowe	2 932 558	3 228 819
Ryzyko operacyjne	171 293	176 721
Ryzyko pozycji	488	772
CVA	6 935	13 716
CAŁKOWITY WYMÓG KAPITAŁOWY	**3 111 274**	**3 420 028**
WSPÓŁCZYNNIKI KAPITAŁOWE		
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I	8,1%	9,0%
Współczynnik kapitału Tier I	8,1%	9,0%
Łączny współczynnik kapitałowy	9,9%	11,4%

Od 1 stycznia 2019 roku zwiększeniu z 5% do 15% uległ poziom amortyzacji skutków wdrożenia w 2018 roku MSSF 9 (Bank skorzystał z opcji umożliwiającej to rozwiązanie określonej w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/2395 zmieniającym rozporządzenie (UE) 575/2013 w odniesieniu do możliwych zastosowań rozwiązań przejściowych dotyczących złagodzenia wpływu wprowadzenia MSSF 9 na fundusze własne oraz dotyczących traktowania jako duże ekspozycje niektórych ekspozycji wobec podmiotów sektora publicznego denominowanych w walucie krajowej dowolnego państwa członkowskiego).

Poczynając od 1 stycznia 2018 roku Bank nie spełnia minimalnego wymaganego poziomu połączonego bufora kapitałowego. Przyczyny oraz działania podejmowane celem powrotu do wymaganego poziomu zostały opisane w punkcie II co ma swoje źródło przede wszystkim w czynnikach prawno-regulacyjnych szerzej opisanych w punkcie II.4.2.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku obowiązujące Getin Noble Bank S.A. wskaźniki kapitałowe wynosiły dla Banku:

- wskaźnik adekwatności kapitałowej dla Tier 1: 12,49%,
- łączny wskaźnik adekwatności kapitałowej (TCR): 14,82%.

Wymagana wysokość współczynników kapitałowych uwzględnia:

- dodatkowe wymogi kapitałowe w zakresie funduszy własnych Banku na pokrycie ryzyka związanego z portfelem walutowych kredytów hipotecznych dla gospodarstw domowych; na podstawie indywidualnego zalecenia KNF dla Getin Noble Banku S.A. z listopada br., Bank zobowiązany jest utrzymywać dodatkowy wymóg kapitałowy na poziomie 1,32 p.p. ponad wartość łącznego współczynnika kapitałowego oraz 0,99 p.p. ponad wartość współczynnika kapitału Tier 1,
- bufor zabezpieczający na poziomie 2,5 p.p. w zakresie współczynnika kapitałowego opartego o kapitał Tier 1 (CET 1) oraz łącznego współczynnika kapitałowego (TCR) – wynikający z przepisów *Ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 roku o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym* – od 1 stycznia 2019 roku bufor zabezpieczający zwiększył się o 0,625 p.p.,
- bufor ryzyka systemowego na poziomie 3% – obowiązujący banki od 1 stycznia 2018 do dnia 19.02.2020 roku (Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 1 września 2017 roku uchylone Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 18.03.2020 roku).

9. Ryzyko braku zgodności

Ryzyko braku zgodności to zagrożenie poniesienia skutków nieprzestrzegania w działalności Banku przepisów prawa (w tym ustaw, rozporządzeń, uchwał) wraz z regulacjami ostrożnościowymi, regulacji wewnętrznych bądź przyjętych wewnętrznie standardów rynkowych, zasad lub kodeksów postępowania.

Proces zarządzania ryzykiem braku zgodności obejmuje: identyfikację ryzyka, ocenę ryzyka, kontrolę ryzyka, monitorowanie wielkości i profilu ryzyka po zastosowaniu mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności oraz raportowanie o ryzyku.

W procesie identyfikacji ryzyka braku zgodności Bank przeprowadza bieżące analizy obowiązujących przepisów prawa, regulacji ostrożnościowych, przepisów wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów postępowania oraz gromadzi informacje o występujących przypadkach braku zgodności i przyczynach ich wystąpienia. Dokonując oceny ryzyka Bank określa charakter i potencjalną skalę strat finansowych lub sankcji prawnych. Monitorowanie ryzyka braku zgodności polega na systematycznym obserwowaniu i śledzeniu zmian poziomu ryzyka braku zgodności, a także skuteczności stosowanych metod ograniczania tego ryzyka. Proces kontroli i ograniczania ryzyka braku zgodności w Banku obejmuje: działania zapobiegające występowaniu braku zgodności i naruszeń, eliminowanie zidentyfikowanych przypadków braku zgodności oraz minimalizację skutków ich wystąpienia i obejmuje aspekty: prewencyjny (tj. ograniczanie ryzyka poprzez wprowadzenie rozwiązań i elementów zapewniających zgodność) oraz łagodzący (tj. zarządzanie ryzykiem po identyfikacji przypadku wystąpienia braku zgodności w celu złagodzenia negatywnych skutków wystąpienia ryzyka). Raportowanie w szczególności obejmuje wyniki identyfikacji, w tym zidentyfikowane nieprawidłowości, oceny ryzyka braku zgodności, w tym informacje nt. przypadków braku zgodności oraz wyniki monitorowania i kontroli, w tym i najważniejsze zmiany otoczenia regulacyjnego, wyniki monitoringu testowania kluczowych mechanizmów kontrolnych zapewniających zgodność. Odbiorcami raportów są w szczególności Komitet Ryzyka Operacyjnego, Jakości i Procesów, Prezes Zarządu, Zarząd Banku, Komitet Audytu i Rada Nadzorcza Banku.

W procesie zarządzania ryzykiem braku zgodności Bank uwzględnia ryzyko wynikające z działalności prowadzonej przez podmioty wchodzące w skład Grupy Kapitałowej Getin Noble Bank S.A.

Podpisy Członków Zarządu Getin Noble Banku S.A.:

Artur Klimczak	*Prezes Zarządu*	Dokument podpisany przez Artur Klimczak; Getin Noble Bank S. A. Data: 2020.03.31 13:36:45 CEST Opatrzono kwalifikowalnym podpisem elektronicznym
Karol Karolkiewicz	*Członek Zarządu*	Dokument podpisany przez Karol Karolkiewicz; Getin Noble Bank S.A. Data: 2020.03.31 13:34:18 CEST Opatrzono kwalifikowalnym podpisem elektronicznym
Maciej Kleczkiewicz	*Członek Zarządu*	Dokument podpisany przez Maciej Kleczkiewicz; Getin Noble Bank S.A. Data: 2020.03.31 13:41:04 CEST Opatrzono kwalifikowalnym podpisem elektronicznym
Tomasz Misiak	*Członek Zarządu*	Dokument podpisany przez Tomasz Misiak; Getin Noble Bank S.A. Data: 2020.03.31 13:49:44 CEST Opatrzono kwalifikowalnym podpisem elektronicznym
Marcin Romanowski	*Członek Zarządu*	Dokument podpisany przez Marcin Romanowski; Getin Noble Bank S.A. Data: 2020.03.31 13:31:30 CEST Opatrzono kwalifikowalnym podpisem elektronicznym
Maja Stankowska	*Członek Zarządu*	Dokument podpisany przez Maja Stankowska; Getin Noble Bank S.A. Data: 2020.03.31 13:46:06 CEST Opatrzono kwalifikowalnym podpisem elektronicznym
Wojciech Tomasik	*Członek Zarządu*	Signature Not Verified Dokument podpisany przez Wojciech Tomasik; Getin Noble Bank S.A. Data: 2020.03.31 13:43:44 CEST Opatrzono kwalifikowalnym podpisem elektronicznym

Podpis osoby, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych:

Michał Sasim	*Dyrektor Departamentu Rachunkowości*	Opatrzono kwalifikowalnym podpisem elektronicznym

Warszawa, 31 marca 2020 roku

Signature Not Verified
Dokument podpisany przez Michał Sasim
Data: 2020.03.31 12:48:11 CEST